

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
DEBRECEN, JÓZSEF KIRALYI HERCEG-UTCA 1.
TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG),
7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETESI ARAK: HAVONTA 3 P. NEGYED-
ÉVRE 9 P. FELEVRE 18 P. ÉVENTE 36 PENGŐ.
KÜLFÖLDRE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESÉ.
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASARNAP 20 FILLÉR.

48 oldal

1928 DECEMBER 25. KEDD.
V. ÉVFOLYAM, 292. SZÁM.

30 fillér

Karácsony

Írta: dr. Ballazár Dezső püspök

A nagy emlékezők történelmi stációt kiválóan alkalmasak arra, hogy megtermékenyítőleg hassanak az egymást felváltó nemzedékek életére. Ebben az életben vannak időszakok, amikor teljes meddőség áll elő a közviszonyok termelésében s vannak időszakok, amikor a termelés inkább a gyomok vegetációjának kedvez. A nagy igazságok a mély szántás, tiszta maghíntés, termékenyítő eső és növelő napsugár áldásával szoktak jönni. Ilyen áldással jött az első karácsony, amelynek emlékezetét évről-évre feleleveníteni, újra meg újra belevinni a könnyen felejtetni kész öntudatba, nemcsak vallási, hanem társadalmi, hanem speciálisan nemzeti kötelesség is.

Az első karácsony az emberek iránt való isteni jóakarattal jegyében köszöntött reá a boldogtalan világra. Az isteni megbocsátás, kiengesztelődés, béke, szeretet és jóakarattal kinyilatkoztatásával és megpecsételésével akarta boldoggá tenni a világot. Készen lett kínálni a kegyelmi javak teljessége a szeretetben. Csak meg kellett volna ragadni a kegyelem kinyújtott kezét az embereknek s kiszedni belőle a maguk javára az áldásokat. De nem így történt. Az evangélista fájdalmasan panaszkodik, hogy az isteni kegyelem eljött, mint minden e világra született embert megvilágító világosság, de a világ nem fogadta be. Egyrésze nem értette meg, a másik része félreértette, a másik meg nem akarta megérteni. Amazok a tudatlanok, emezek a féltudósok és farizeusok.

Ha az isteni szeretet, jóakarattal és kegyelem kínálása és átvétele nem kívánt volna áldozatot, akkor az első karácsony által keltett szent reménység hamar általános válóság lett volna s a béke szelid szellemei formálta volna át boldog egyetemes tesovériséggé, együtt és összeműködő társadalommá az egész világot. De a kínált kegyelemnek ára volt. A megtérés volt az ára. Oda kellett volna hagyni az emberi törvényeket és áttérni az isteni parancsolatok útjára. — Csak hogy ez az átférférfé azzal járt volna, hogy az ember tagadja meg magát. Tagadja meg magát az irigységet, haragot, gyűlölködést, hatalmaskodást, erőszakot: az állatot s még az élet keresztlének a készséges felvétele és hordozása útján is igyekeztek kiformálni azt az élet-típust, amely az Isten képének és hasonlatosságának megfelel.

Ha a jóakarattal és szeretetben határozódó karácsony! mérlegre reá vetjük társadalmunk mai állapotát, igen könnyűnek fog találni az állapot. Az emberek azt

kívánják, hogy az Isten, aki szent fiát emberi formába lealázva hozánk példaadónak és idvességnek elbocsátotta, Ő legyen hozzájuk szeretettel, jóakarattal, bűneik elnézésével, vétkeik megbocsátásával, áldásai két kézzel szórt bőségével, azonban arra nem éreznek hajlandóságot, hogy egymás iránt jóakarattal legyenek.

Ahol a gyűlölet legítimálva, társadalmi és politikai magatartás színvonalát lecsökkenti, szeretnem látni, hogy miként lép oda be karácsonyi látogatónak Jézus, aki még halálgyötrelmei között is ellenségeiért imádkozott. Ahol nem tudnak szeretni és békeességben lenni, ahol uralkodni akarnak és nem

szolgálni, még a legszentebb területen: a vallásban is, szeretnem látni, hogy miként tudnának ott rendezni Jézusnak olyan vendégséget, ahonnan a nagy Király ki ne dobná őket a sírások és fogcsikorgatásos külső sötétségre, hogy aztán belső sötétségükkel a külső is egy legyen.

Magyar társadalmunk koldusként reá van szorulva, hogy terméketlen, gazos ugaraif felszánt-suk a szentírás igazságainak ekéjével, bevessük az evangélium magvaival, reá hullassuk a szeretet harmatát és reá vetítsük a szabadság napjának sugarait. Aki ennek a szükségét nem érzi, az nem is sokat törődik szegény hazánk sorsával. Annak a maga sorsa, bővülködése, hatalma, méltósága a fő, nem pedig a haza boldogsága, aminek alapja csakis az egy Isten hitén alapuló béke, szeretet, igazság, világosság és szabadság lehet.

len világ kétségbeesítő végtelenségében lehet-e felemelőbb, lehet-e szebb célja az emberi parányiságnak, mint részévé válni, részese lenni a mindenható teremtő Istennek?

Igazság és szeretet!

Ilyen más volna az emberiség földi élete is, ha e két eszme, mely sokakban még ma csak szunyadozik, minden emberben egyformán lobogna! Mennyi hiábavaló szenvedéstől szabadulna az egyes ember, a társadalom s az egész emberiség.

S vajjon eljön-e az az idő valaha amikor valóban az igazság és szeretet lesz urrá az egész világon?

Eljön, mert el kell jönnie!

Eljön, mint hogy eljött Jézus Krisztus, az Isten-ember, aki életével és halálával megbizonyította az eszmék szentségét s ezzel az emberiség legnagyobb jöltevéjévé vált.

Eljön, mert ezek az eszmék öröktől fogva valók, s ezért örökké is tartók és így el nem veszhetnek, sőt térben és időben tovább terjednek.

Eljön, mert az emberiség, bár sokezer éves, de mégis csak rövid eddigi életévé, még sok-sok millió évek következnek s e beláthatatlan idő az emberiséget tovább tökéletesíti. A tökéletesség pedig kirelhetetlenül viszi előre, előre az igazság és szeretet — mint legszentebb de egyuttal kizárólagos cél felé.

Talán csak a tudat alatt, de ezen az úton halad a legegyszerűbb ember most is, amikor Krisztus születésének emlékére meggyújtja a karácsonyfa apró gyertyáját gyermekeinek, szeretteinek, vagy felebarátjának, vagy a szegényeknek.

Ezen az úton halad a tudós, a bölcselő — de már tudatosan — ki keresi és kutatja az emberi sors megjavításának új eszközeit, vagy a társadalmi élet új berendezésének lehetőségeit.

Ezt az utat követi, aki letörli a szenvedő könnyeit, aki meggyógyítja a beteg testét-lelkét s az is, aki megbocsát, lemond, aki tűr és szenved az igazságért.

El kell jönni az igazság és szeretet fénylő s ragyogó napjának, mert az ember az Istennek része. Tehát része az isteni igazságnak és szeretetnek is s ami isteni, csak jó, csak szép, csak tökéletes lehet.

... És lehet-e jobb, lehet-e szebb, lehet-e tökéletesebb eszme, mint az igazság és szeretet.

Ezek az eszmék alkalmasak és pedig egyedül alkalmasak arra, hogy megváltsák és boldoggá tegyék a világot — az egész emberiséget.

Krisztus születésére szentelt szent Karácsony ünnepén lehet-ne-e tehát hűbb óhajításunk és forróbb vágyunk, mint az:

Igazság, Szeretet, jöjjön el mielőbb a Ti országotok!

Karácsonyi gondolatok

Írta: Hadházy Zsigmond Debrecen sz. kir. város és Hajdu vármegye főispánja

Az emberiség sok-sok ezer esztendő fejlődése és művelődése folyamán lassankint lehullt már a titokzatosság leple minden „csodá”-ról.

Két nagy csoda előtt azonban ma is tehetetlenül vergődik az emberi elme. Az egyik nagy, örök rejtély — az Isten, a másik — maga az ember. Isten, kit a böles lángesze fel nem ér, csak titkon érző lelke sóhajtván sejt, az ember, ez a testileg is érzékelhető valóság, de amely sem testileg, sem szellemileg meg nem érthető és meg nem magyarázható.

... És az emberi elme évezredek óta mégis lankadatlanul és szakadatlanul keresi, kutatja tudomány minden eszközével mind a kétőt, — a problémák problémáját.

És hányszor hitte, hogy már megis találta. Isten a napban, a holdban, a szép csillagos égben, az embert a „világ urában”, a „teremtés koronájában.”

És jött mindig, újra és újra a nagy kiábrándulás... A nap egy óriási tűzgolyóvá, a hold egy fagyos kis bolygóvá devalválódott, melyekhez hasonló s melyeknél még nagyobbak milliárdszámra száguldanak a csalóképpen csillagos égből látszó kietlen, vigasztalan, végtelen térben — s az ember a „világ urá”-ból, a „teremtés koronájá”-ból újra lezuhant egy parányi kis bolygó jelentéktelen por-szemévé.

S ez a porszem, ez a világ mindenséghez viszonyított, számtalanlag ki sem fejezhető s hozzá nem is arányosítható csekélység, helvesen csak: semmiség, nem mond le az elképesztő probléma megfejtéséről. Tovább és újra keresi, kutatja

az Istent, kinek léte világít, mint az égő nap, de szemünk bele nem tekinthet, tovább és újra keresi, kutatja az embert, a sok-sok milliárdnyi élő és való sejtek összetételét, amely oly csodás változatát adja az embernek Faraóttól — a rabszolgáig, Kanttól — a pápuáig, Neróttól — Péter apostolig.

Milyen meddő fáradság, milyen hiába való dolog, milyen hiu ábránd.

Minél tökéletesebb a tudomány eszköze, annál inkább tágul a végtelen űr, minél messzebb jut az emberi elme, annál nagyobb a világ s annál kisebb az ember és végre is szárnyaszergetten, összetörve porbahull az emberi értelem...

Véges elme a végtelent meg nem értheti. Mikép bírná ember megmagyarázni Istent, mikor önmagát sem érti meg?

A nagy probléma megoldására nincs és nem is lesz tehát soha más kuforrás, mint a Jézus Krisztus, aki egy személyben maga volt az Isten és ember.

Ez az Isten-ember az, kinek születésére szenteljük a Karácsonyt. Az ő tanításában már egyszerűvé vált a probléma, meg is érthető a tudástól pásztorig mindenki.

Isten a láthatatlan, de öröktől-örökké létező, mindenütt és mindenben jelenvaló s megnyilvánuló életető- és megtartó teremtő, kinek részese maga az ember is, annál nagyobb mértékben, minél nagyobb mértékben benne él — az Isten eszméje: az „igazság” és „szerelem.”

Igazság és szeretet!

Ez az út, mely Istenhez vezet és ez a cél is, mely az ember legfőbb ideálja lehet, mert a megmérhetet-

Dr. Juhász Nagy Sándor főjegyző az erősen fejlődő református egyház jövőjéről, terveiről és munkájáról

A debreceni református egyház az utóbbi időben nagy lendülettel tör előre a fejlődés útján. Számos cikkben számoltunk be azokról az eseményekről, melyek mind az egyházi élet megváltozását és kiemelését jelentik. Az egyház új-jászervezéséről, jövőjéről megintert juoltuk dr. Juhász Nagy Sándor főjegyzőt, aki az egyházi életéről a következőket volt szíves mondani:

— Debreceni egyházunk az elmúlt évben hatalmas fejlődésnek indult, ami főleg az egyházrészek megszervezésében és az újabb létesítésekben nyer kifejezést. Ezenfelül rá kell mutatnom arra, hogy országos vonatkozásban is visszazerezte irányító és vezető szerepét, ami különösen a lelkészválasztási törvényjavaslat körül ívitában nyert élénk kifejezést. A debreceni presbyterium álláspontját az ország egész református közvéleménye magáévá tette és ami nagy szó, még a tisztántuli református egyházkerületi közgyűlés is elfogadta.

— Hogy sikerült az egyházrész szervezkedés? — kérdeztük.

— Fényesen. Lelkészeink nagy lelkesedéssel kezdtek a munkához és a hírek érdeklődése egyenesen felemelő volt. Több mint négyezer önjogi emháztag, tehát ugyanannyi család irásban jelentette be, hogy a megindult mozgalomban résztvenni kíván. Az egyházrészek ünnepélyes nagygyűlései pedig a templomokban nagy érdeklődés mellett folytak le.

— Minden egyházrész megalakult már?

— Mind a hét eddig szervezett egyházrész megválasztotta már tanácsait. Ezek a Csapó, Péterfia, Mester, Piac uccai, Ispotályi, Kosuth uccai és az Árpád téri egyházrészek. Ezekon kívül a jövő évben szervezni fogunk még három önálló körzetet a Homokkertben, Nyilastelepen és a Csapókerthben.

Idővel majd az önálló körzetek éfognak alakulni, de előbb templomoknak és lelkészüknek kell lenni.

Addig is lesz külön körzeti tanácsuk, melyet körülbelül a tavaszszal fognak megválasztani.

— Milyen állapotban van a két új templom építésének az ügye?

— A várostól függ, hogy a templomok ügyét előbbre vigyük. Három templomhely iránti kérelmünket a városhoz beadtuk és várjuk a választ. Templomhelyeket kérünk a homokkerti és nyilastelepi templomok részére, sőt kívülük még a Mester ucca végén később tervezet templom számára is. Reméljük, hogy a város a templomhelyeket mielőbb szíves lesz adományozni és akkor mi is dolgozhatunk tovább. Addig csak várakozni tudunk.

— Lelkészi lakásokat is építenek?

— Igen. A Homokkertben és a

Nyilastelepen az új templomok mellé. De ezeken kívül két lakást kel építenünk a tanyákra is, az egyiket az Ondódon, a másikat az erdősegeken. Mielőtt a lakások készszen lesznek, meg fogjuk választani a két tanyai lelkészt is.

— Mi van a Dóczy-építkezéssel?

— Az új épület készen áll és csak a tornateremben van késedelemben a burkolatkészítő pesti vállalkozó. Maguk a tantermek teljesen készen, beburkolva várják a tanulókat és az átköltözés rövidesen megkezdődik.

— Tdíjuk, hogy a most készült épület csak első részlete a nagy egésznek. Mikor lehet folytatni a Dóczy-intézet hatalmas uccai frontjának tovább építését?

— A most elkészült részlet mintegy egymillió százezer pengő költségbe került. Az uccai front továbbépítése legalább hatszázezer pengőig igényel és még ezentul jön majd a másik udvari szárny a Piac ucca felé eső oldalon. Remél-

jük, hogy az egyház valahogyan elő tudja teremteni mielőbb a szükséges összeget és egy-két év múlva a továbbépítést folytathatjuk. — Annyit mondhatok, hogy még így is alig tudunk a régi és az új épületben együtt valahogyan elhelyezkedni, olyan óriási fejlődést vett az iskola.

— Hát az elemi iskolák épületek?

— Az új elemi iskolai épületek sorsa is a város kezébe van letéve. Dr. Vásáry István polgármester ur az egyház vezetőségének ígéretet tett az ügy mielőbbi kedvező megoldására és mi bizunk ígéretében. Programbeszédébe is befoglalta, hogy a város az elemi iskolai oktatást a külső részeken fejleszteni fogja. Új iskolákat kell építeni a Nyilastelepen és a Csapókerthben, illetve az ehhez tartozó Geréykerthben. Ha a város az épületeket létesíti, az egyház kész a tanítói állásokat megszervezni és fenntartani. Még államsegély igénybevételén felül is évi 30.000 pengő kiadást jelent ez az egyháznak és nagy áldozat az egyház költségvetését állandó évi 30.000 P-vel megterhelni. Azonban mi vállaljuk ennek a köteletségnek teljesítését, ha a város erre nekünk módot és alkalmat nyújt.

Baltazár püspök nyilatkozata a szociális akcióról

A szociális gondoskodás új módja.

A nagy és megértő szívek olyanok, mint a hangvilla, ha az egyik bizonyos hangot ad, a másik nyomban hasonló hangot ad. Dr. Vásáry István polgármester megértvén a szegények halk szavát, a rádió finomságával küldte szét a hullámokat minden olyan szívhez és lélekhez, akik megértik a segítség önkényszerítő parancsát. Ime, az első nagy szív megnyilatkozott és éppen olyan nagyvonalúan, — mint a másik nemes szív. Baltazár Dezső püspök tovább viszi ezt a nagy akciót, amelyet Vásáry István polgármester megindított és rendkívül értékes nyilatkozatában rámutatott arra az útra, melyre az áldozatos, nemes és Istentől megáldott tehetősebb embereknek lépniök kell.

Dr. Baltazár Dezső püspök arról az akcióról, melyet Vásáry István polgármester megindított, a „Debreczen” munkatársa előtt így nyilatkozott:

— A legmagasabb félelemnyrt for málom felőle, — mondotta a püspök —, mert azon a ponton ragadt meg a szükségletek sorrendjét, ahol az kezdődik és végződik, vagyis a szeretet akciójánál. Nem di vatnak kell venni ma a jótékonykodást, mint ahogy vehette a magyar társadalom a boldog időkben hanem élet-halál komolyságú kötelességteljesítésnek. A jómódú ember nem érezheti jól magát, a jó tápláléka, fűtött szobája és ruházata áldását nem élvezheti és nem nyugodhat kényelmes ágyon békeségben, amíg kint a társadalomban éheznek és fáznak a nyomoru-

ság.

— Ezen nemesak szükség segíteni, hanem kell segíteni.

— Én megvagyok róla győződve, hogy a debreceni társadalom átérzi ezt a kötelességet és kellő felvilágosítás útján minden bizomnyal a téli 4 hónap folyamán elvállalná 1—1 szegény család eltartását élelmiszert és fűtőanyag tekintetében. Legcélszerűbbnek látom, ha pontosan kiszámítandó 1—1 családnak népességéhez viszonyítva a létminimumot és egy-egy ilyen kiválasztott szegény családnak létminimumához szükséges összeget fizetnék be a jómódúak a város pénztárába, ahonnan minden kezelési költséggel való meghiusítás nélkül esetleg élelmiszerré vagy fűtőanyaggá a város által átváltoztatva kapják meg a szegény családok.

— Óriási testvériesítő hatása is lenne annak, ha egy jómódú szegény család között ilyen módon a szeretet családlási lelkikapcsolata fejlődne ki.

Baltazár püspök szavai igazi karácsonyi kijelentések. Bárha meghallanák ezeket a szavakat azok, akikhez intézte.

HOLOVITZ

HÖLGYFODRASZ ÉS MANIKÜR szalonban szelid árak mellett, pontos kiszolgálás. A legtartósabb gondolat.

BURGONDIA UTCA 1 SZ.

Karácsony táján

Írta: Baja Mihály.

A nagy Ünnepe jön sietve,
Fehér szárnyon,
Hogy szeliden szétekintsen
A vltágon.
Kis kunyhókra, aranyfényes
Palotákra
Halkan száll a mennyországna
Édes álma.

Hej, de máris fönt virrasztó
Titkos éjen
Mennyi felhő száll borongva
A nagy égen?
S míg szövődik száz mosolygó
Kép felőle:
Hány kesergő könnye hull már
Jóelőre?

Én Istenem, tégy esodát még
Utoljára,
Te magad is szállj le hozzánk
Akkorára,
S hogy szívöböl örvendjen az
Égi szóznak:
Adj hajlékot az úttalan
Bujdosónak.

Akinek bús árvaságban
Hull a vére:
Leljen aznap egy meleg sziv
Tűzhelyére,
Az ami sóhaj száll fel hozzád
Az estélig:
Készíts abból tündéres
Álmot nekik.

S ha a könny, amit hullatunk még
Akkorára,
Mind egy cseppig boldogságra
Visszaválna:
Ez a világ hej, de másként
Ünnepelne!
Ez egyszer még zokognunk is
Édes lenne.

Január 12-én lesz a Jótékony Nőegylet műsoros teaestéve

A debreceni Jótékony Nőegylet árvaháza javára január 12-én a Tiszti Kaszinó helyiségében tánc-csál egybekötött műsoros teaestélyt rendez. Eredetileg az estély január 19-re volt tervezve, de a 12-re bejelentett jogszabál 19-re lett elhalasztva s így a Nőegylet 12-én fogja megtartani nagyszabásu estélyét. A műsort jövő héten fogják közölni a helyi lapok. Az előkészületekből itélve Fráter Erzsébet elnöknő rendezésében igen fényes szép estét fog végig élvezni a közönség.

HORTOBÁGYI JUNTURO

Mindenütt kapható! Termelői:

Orsz. Magyar.

Teljesítményi Központ

Budapest, I., Horthy Miklós-utca 119. 121.

Kardos László
vászón-lehéremű-kelengye
szaküzlete
Debrecen, Kosuth-utca 9.
Alapítási év 1831.

November 24-től december 24-ig nagy karácsonyi vásár és kiállítás

amely idő alatt jelentékeny árszállítással kerülnek forgalomba alantiképek:
Mozgató fehéreművek (hálóingek, kombinék, gyermek teherneműek), szezoncikk-
kek, (barchent, ilanell, ruhavásznak), karácsonyi kis vég vásznak, teljes házisvya
és székendők készletünk, naplank, ágyszalagok, ág- és asztalterítők, függő-
és szőnyegek és azta kendők. Kirakatkban gyűrdött c'kkek és minden
maradék méteráru (vászna, schifonok, damasztok, zefírek kanavász stb.)

Hitelkövető ügyünkös kötelekbe nem tartozunk. — Hittőlgenként csakis közvetlenül magunk intézünk.

Csakis garantált minőségek.

Minden darabon kiírt határozott árak

Előzékeny, pontos kiszolgálás.

A debreceni mozikartel beszüntette a Csokonai színház szubvencióját, sőt még az eddig fizetett egyetlen részletet is visszakérték

„Négyszáz milliót fizetett rá a mozi tröszt fél év alatt az üzletre”, — mondta Szabó alispán. — Mégis csak meg kell kapnia a városnak a moziengedélyt, mert másképp nem lehet állandó támogatást biztosítani a színháznak

Most, amikor már mindenki azt hitte, hogy a moziügy, ha nem is igazságon és tökéletesen, de legalább is ideiglenesen elintézésre került, frappáns és meglepő részletekkel, melyek minden jóízű embert megdöbbenetnek, újra felszínre kerül az egész kérdés komplexuma.

Aki a mozi tröszt ügyeit ismerte és tisztában volt mentalitásával, az nem esodálkozik azon a zseniális ötleten, hogy Szabó alispán most hívja nagylelkűen társul a várost a tröszt kötelekébe, amikor a tröszt gyászjelentése szerint fél év alatt 400 milliót fizettek rá a mozi-üzletre.

A „Debreczen” olvasói előtt tisztán áll felfogásunk és az az állandó törekvésünk, hogy a közönség érdekében a mozik között egészséges versenynek kell fennállani, mert csak így lehet biztosítani azt, hogy a felémelt mozihelyzetek mindig a legfrissebb és legjobb filmeket pergeszék. A mozi-üzlet vezetésének igen egyszerű a titka: jó filmet kell adni, mert akkor van közönség, még ha napokig tartják is műsoron a filmet. Élénk példa erre a „Hindu siremlék” és a többi hasonló, értékes filmalkotás.

Csak mint „mellékes” dolgokat említjük meg a mozik tisztaságát, az ülőhelyek kényelmességét, nem is szólva a film tárgyához simuló kísértő zenéről, de nem is akarunk rossz érzéseket kelteni a mozi látogató közönségben azzal, hogy emlékeztessük a budapesti mozik gyönyörű terméire, eleganciájára és kényelmére, arra a fényárra, amely minden előadást valóságos ünnepéssé tesz. Mi, szerény vidékiek, elégedjünk meg azzal, ha az értékes filmeket „bizonyos idő múlva” lehozzák Debrecenbe. Sajnos, a tények azt mutatják, hogy az ideérkező filmek már tekintélyes multra néznek vissza s olyanok, mint a harci zászló — viharodtak, tépettek és lyukacsosak.

Csak nem régen adtunk hírt róla, hogy Debrecen városa milyen álláspontra helyezkedett a mozi kérdésében. Mindenki előtt, aki figyelemmel kísérte a tárgyalások színvonalát, nyilvánvaló, hogy nem haszonlesés, vagy üzérkedési szándék vezette a városi tanácsot, vagy a közgyűlést, határozatainak meghozatalában, hanem

az a legbecsületesebb és bizonyos tekintetben kötelességszerű törekvés, hogy a trianon által halálra ítélt vidéki magyar színházat támogassa és a pusztulástól megmentse. Emellett a város jótékony hatást is gyakorolt volna a debreceni filmkultúrára, a mennyiben a nemes és tisztességes verseny szellemét akarta meghonosítani.

Nem akarjuk ismétlésekkel a vonatkozó tárgyalásokat itt feltárni, csak röviden utalunk arra, hogy a mozi tröszt, illetőleg Szabó alispán a Csokonai színház mindenkor színházigazgatója részére évi 25.000 pengő szubvenciót ajánlott fel. Ezenkívül kötelezte magát arra is, hogy a visszamenőleg számítandó időre 15.000 pengőt ad Kardos Gézának. A városnak ezzel szemben az volt a jogos kívánsága, hogy a belügyminiszter adjon ki a városnak moziengedélyt. Ez annál könnyebben megtörténhetett volna, mert hiszen maga a miniszter ismételt leiratában kereken és világosan megmondta, hogy Debreczenben elég az öt mozi. Nekünk is kezdettől fogva az volt az álláspontunk, hogy elég az öt mozi, éppen azért kérte a város a maga részére a moziengedélyt, hogy igaza legyen a belügyminiszternek: működjen Debreczenben öt mozi. Ma azonban tudvalevőleg a belvárosban állandóan és rendszeresen kettő mozi működik, a Vígyszínház és a tél folyamán az Apolló, helyette a nyár folyamán az Uránia. A harmadik mozi csak ünnep és vasárnapokon egy napra tartják üzemben. A negyedik mozi, az egyenesen mesébe illő: arról így lehet megemlékezni: egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy negyedik mozi.

A város még ahhoz sem ragaszkodott, hogy ezt a negyedik létező, vagy nem létező mozi adják neki, egyszerűen a színház intenzívebb támogatására kért egy engedélyt.

Azt kívánta tehát, hogy győzzön a belügyminiszter álláspontja, mely szerint az öt mozi ki tudja elégíteni a debreceni közönség igényét.

A belügyminiszter aztán tárgyalásokat folytatott a mozi trösztrel és sikerült annyit elérnie, hogy a tröszt évi 25.000 pengő járadékot biztosított, mely havi részletekben a színház javára kifizetendő. A város természetesen az ügynek rendeltetett uton való ilyen elintézését nem fogadta el, sőt még arra sem vállalkozott, hogy a havi 2085 pengőket a tröszt részéről felvegye és Kardosnak kifizesse. A házipénztárba ténylegesen lefizetett egyetlen részletet letétként kezelte és azt a Szabó alispán rendelkezésére bocsátotta. Ez az intézkedés, mint az a későbbiek során kiderül, Szabó alispánnak is tetszett, mert vissza is kérte a pénzt. Igaz, hogy nem adták vissza neki. Tény az, hogy a törvényhatóság értesítette egyhangulag hozott határozatáról a belügyminisztert, aki erre újra közölte a várossal, hogy elég az öt mozi és ha a mozisok által felajánlott összeget a város nem hajlandó átvenni, kijelöl egy másik ha-

tóságot a pénzkezelésre, még pedig a debreceni rendőrkapitányságot.

A belügyminiszter Sági főtanácsost megbízta azzal is, hogy az 1927—28. évre járó összegre vonatkozólag valamiféle megállapodást hozzon létre a felek között.

Tárgyalások a rendőrségen.

Sági főtanácsos sürgősen ki is tüzte a főtárgyalást, amelyen megjelent Szabó alispán és Kardos igazgató. Sági főtanácsos eléjük tárta a miniszteri rendeletet, amire Szabó azzal kezdte a tárgyalásokat, hogy valóban szívettedő gyászjelentést adott elő.

Fájdalmas hangon jelentette ki, hogy jobblétre szenderült a mozi-jólét, sőt a helyzet azóta, amikor mégők az ajánlatukat két évvel ezelőtt megtették, nagyot változott; a helyzetük ma katasztrófális és a belügyminiszternek tett ajánlat szerint nem képesek az összegeket megfizetni. A katasztrófális helyzet miatt természetesen az 1927—28. évi 15.000 pengős felajánlásról már szó sem esett.

Szabó alispán arra kérte Sági főtanácsost, halasszák el a tárgyalásokat, mert neki Budapestre kell mennie és ott is meg kell beszélnie az ügyet. A halasztást meg is kapta. Amikor hazatért Debrecenbe, egy nyilatkozatot tett, amely körülbelül ugyanazt tartalmazta, mint a korábbi kijelentései. A tröszt helyzete katasztrófális.

A város sirjon és nevesen.

Ő a maga részéről azt akarja, hogy a város sirjon is és nevesen is (hiszen sirva vigad a magyar), ő társnak beveszi a várost a trösztbe. Percuális részesedést ad a városnak, amely természetesen az ő könyvelésébe betekinthet.

Elképzelhető, hogy Kardos hogy örült ennek az eszmének, hiszen ő mindig arra vágyott, hogy szubvencionálhassa a mozi-trösztöt, amelynek a saját bevételei szerint fél év alatt 400 millió ráfizetése van.

Továbbá Szabó alispán kijelentette, hogy nekik abszolút nincs jövedelmük a mozikból és az utóbbi fél évben 400 milliót fizettek rá.

A főtanácsos erre kijelentette, hogy nem éről van most szó, hanem arról, hogy a belügyminiszter a tröszt ajánlatát elfogadta s miután ez megtörtént és fizetésre kerülne a sor, akkor Szabó kijelenti, hogy nem tudnak fizetni. Megjegyezte azt is, hogy ennek következményei lehetnek a belügyi kormányzat részéről. A jogalap ugyanis nem változott semmit azáltal, hogy a tröszt által felajánlott összeget nem a városi házipénztárba, hanem

a rendőrség pénztárába kell befizetni. Csak a befizetés helye változott. Minden kommentár nélkül adjuk most ezeknek a tárgyalásoknak az egyik legérdekesebb, de talán legjellemzőbb jelenetét.

Vissza a pénzt!

Nem kevesebb történt, mint az, hogy Szabó alispán visszakérte még azt a pénzt is, amelyet addig már befizetett, tehát az egyetlen és első rátát, a havi 2085 pengőt. Hogy ezt a kívánságát nem vették jegyzőkönyvébe, annak csak az a magyarázata és oka, hogy Sági főtanácsos megjegyzéseire Szabó alispán mégis előlépettől a kívánságától. Egyébként is a pénz akkor még a városnál volt letétként és nem a rendőrségen.

Kardos viszont ragaszkodott ahhoz, hogy a miniszterrel kötött megállapodás értelmében a fizetések megtörténjenek, illetőleg hogy a miniszter rendeletét hajtsák végre.

Szabó alispán ekkor újra tárgyalás-halasztást kért azzal, hogy a többi érdekelt jelenlétében tárgyalják meg a dolgot.

Közben azonban a belügyminiszter tudomást szerzett az ügyek érdekes fordulatáról és a keletkezett bonvadalmakról, mire felkérte magához Ghyecy főkapitányt, hogy tegyen jelentést. Ghyecy főkapitány fel is utazott Budapestre, bemutatta az aktákat a belügyminiszternek, majd, amikor hazatért, ő maga is tárgyalt Szabó alispánnal.

Felajánlanak még két részletet.

Ghyecy főkapitány tárgyalása annyiban eredményes volt, hogy a tröszt felajánlott még két részletet, amelyet hajlandók lettek volna január hónapban kifizetni. (Valószínűleg ezt is a 400 millió fél évi ráfizetésből.) Arra vonatkozólag, hogy mi lesz a többi esedékes és jogosan járó részletekkel, Szabó alispán nem nyilatkozott.

A hivatalos tárgyalások persze most szünetelnek, az ünnepek miatt. Karácsony és újév között nem tudják felvenni a tárgyalásokat, úgy, hogy csak újév után tárgyalják meg a debreceni kapitányság és Ghyecy főkapitány, hogy mit lehetne csinálni.

Hiszen voltaképpen itt nem is annyira érdekelteknek, mint in-

Ünnepi, névnapjaitól megszabadul, ha hentes csemegeáru különlegességeket vesz

Bóde üzleteiben

Tejalacokat vesztek.

Kossuth-u. 57. Telefon 9-54 és Csapó-u. 10. Telefon 6-77.

Ujévi ma a cokat jegyeztessen e.ő!

kább bírói tárgyalásoknak volna helyük, miután semmi másról nincsen itt szó, mint kétoldalú, aláírt és befejezett, köteleességszerűen teljesítendő szerződésről. Komoly ajánlatot tett a tröszt, amelyet a miniszter elfogadott. Híbetelnek tűnik fel az, hogy csak azért akarták volna ezt az egész filmjátékot lepergetni a tröszt urai, hogy a minisztertől egy — ki tudná hirtelen megmondani hányadik, — talán már jubileus-számú rendeletet provokáljanak ki arra nézve, hogy elég Debrecennek az öt mozi és hogy újabb moziengedélyt nem hajlandó kiadni. Hát ez a film nem valami erkölcsös témájú, mégis ez csak 16 éven aluliaknak való. Sőt egyenesen csak gyermekeknek. Hogy így van, azt abból fogják látni a mozi urak, hogy a miniszter sem nézi meg, hanem egész bizonyosan módját leli annak, hogy a szerződést betartassa.

Pédig ez nem is lenne a leghelyesebb megoldás. Azonban némi konkveneciát le lehet vonni ebből a szenzációs fordulatból.

Városi mozi!

Elérkezett az ideje annak, hogy végre a belügyminisztert szemtől szembe és közvetlenül jól informálják. A városnak erre módot kell keresnie. Arról szó sem lehet, hogy a város betársuljon a mozi-trösztbe. Bármennyire „sajnáljuk” a trösztöt, hogy ráfizet, de ezt még sem helyeseljük, mint ahogy nem helyeseltük akkor sem, amikor olyan jól jövedelmezett a mozi-bolt, hogy házakat lehetett venni. Erkölesileg lehetetlen a városra nézve, hogy olyan üzletbe társuljon, melynek nem az az elve, hogy a közönséget egy szolgálja ki, ahogyan az a drága pénzért megérdemli. A városnak éppen a közönség érdekében kell az engedély. Nem azért, hogy váltásdíjat, még pedig igen kétes értékű váltásdíjat kérjen, amelyről íme, soha sem tudhatja az ember, hogy tényleg meg is kapja-e, hanem azért kell a városnak a mozi, hogy jövedelmező vállalatot csináljon belőle a jó kiszolgálással és a mindenesetre jó bevétel jelentékeny részéből támogassa a színházat.

Itt az ideje, hogy a belügyminiszter belenguljon ebbe a darázs-fészekbe. Fel kell világosítani a minisztert és ő meg kell, hogy értesse, hogy voltaképpen a négy mozi egy kézben van: a tröszt és Szabó alispán egyetlen élő személy. Bezsiláné havidíjat kap, csak azért, hogy ne játszóék. A másik két mozgó hasonlóképpen nem működik, csak olykor-olykor, ritkán-ritkán.

Ez a mostani szubvenció-ügy is azt bizonyítja, hogy nincs szükség a trösztre. A mozi-bevételek katasztrófálisan visszafellődtek a két utóbbi esztendő alatt, annyira, hogy a legutóbbi fél év alatt 400 milliót ráfizettek. Ha ez így igaz — és Szabó alispán szavahihetőségében semmi okunk sincs, hogy kételkedjünk, — akkor ennek okát csak abban találhatjuk meg, hogy a közönség távol tartja magát a moziktól.

Egyszerre más lesz a helyzet, ha lesz egy konkurrens mozi. Tehát nem az ötödik engedély, hanem a ténylegesen működő mozi. Akkor mindjárt jobb filmeket hoznak Debrecenbe és megpróbálják itt is azt az üzleti szellemet, amely íme nagyon jól bevált Budapesten is, ahol 1900 méteres filmeket pergetnek le és ikergépeket állítanak be, amivel azt érik el, hogy nem kell hosszú szünettel és nagy felvonásokkal kitölteni, illetőleg kihuzni az előadási időt, hanem, ha már a belépő-díjat elveszik, megfélelő ellenértéket is adnak érte. Ha a fővárosban lehet ugyanezért a pénzért két hatalmas

atrakciót végigcsinálni, akkor semmi oka sincs annak, hogy rossz és agyonjátzott filmeket kelljen a közönségnek végigkínálnia.

Mivel a tröszt a mozikat úgy sem tartja mind üzemben, nincs más megoldási mód, mint hogy a belügy miniszter az egyik mozit adja át a városnak. Nincs ennek semmi erkölcsi akadálya. Ahogyan elvették az első tulajdonosoktól, mert azt hiték, hogy méltóbb kezekben lesznek, ugyanúgy lehet most is egy kis gazdaságot csinálni.

Egy bizonyos, hogy a mai kaotikus állapotból ki kell vezetni az összes szereplőket, első sorban a szenvedő színészetet, másodsorban a szintén szenvedő Kardoss Gézát és végül a várost magát is.

Kardoss Géza nyilatkozata a mozi-ügyről.

Megkérdeztük Kardoss Gézát, akit a fordulat a legérzékenyebben érint. Mi a véleménye a tröszt állásfoglalásáról? Kardoss színigazgató ezeket mondta:

— Az egész mozi-ügyre vonatkozólag — érteve alatta a mozinak a színházzal szembeni támogatását, — nem nyilatkozom. Nem pedig azért, mert az egész ügy nem tőlem ered és viszont nem nyilatkozom azért sem, mert a mozi részéről a belügyminiszter urnak tett ajánlatot, amelyet a belügyminiszter ur elfogadott, — a mozi-tröszt jelenleg nem akceptálja.

— Mindenesetre nagyon jól esett volna nekem, ha a mozi betartja a belügyminiszter urnak tett ígértét, mert ezáltal nagyon segített volna az én anyagi helyzetemen, de viszont — mint ahogyan az előbb említettem — semmiféle beleszólásom az ügy kezdetébe nem volt, így a legkevesebb amit tehetek, az, hogy az ügy ilyen befejezéséről, — amit ugyan befejezettnek nem hiszek, — szintén nem nyilatkozom.

Mit mond maga Szabó alispán?

Meginterjuintuk magát Szabó alispánt is a mozi-tröszt új állásfoglalására vonatkozólag. Hérdésünkre ezt a választ kaptuk.

— Az én álláspontom az, hogy különös, hogy mi a jól menő színháznak adjunk szubvenციót, mikor mi minusszal dolgozunk. Szívesen elkeseregnék én is a szívem buját, mert olyan igazam van, mint a Szentírás, azonban nem tehetem, mert elintézés alatt áll a dolog.

Akármi módon is Szabó alispán nyilatkozata, mégis a helyzet kulesát adja benne. Nem lenne méltányos, hogy a színház támogatással növeljék a tröszt deficitjét. Ellenkezőleg, az volna a becsületes dolog, ha mindenáron esőkkenteni igyekeznének ezt. Erre meg is van a mód. Kevesebb mozi, kevesebb deficit! Bontsák fel a szerződést a tröszt tagjai, mert hiszen van az a szerződés, amelyet a belügyminiszterrel kötöttek olyan szent, mint emez, az it egymásnak írtak alá. Adjának át egy mozit a városnak és a helyzet végre közmegegyezésre megoldást nyer.

MILODIN

arckenöcs szappan, poudér
használatával

bámulatos eredményt ér el. Kérdezze kintün ha ásról hölgy- ismerősét.

Amerikában és Magyarországon Törvényesen védve!!

Már nappali tegelyekben is kapható.

Kérje és beszerezhető minden gyógyszeriar drogéria és illatszertárban.

Főelárusító: Jeszenszky Andor
Debrecen, Kossuth ucca 1.

A kormányzó és a miniszterelnök résztvesznek a protestáns bálon

Hírt adtunk már arról, hogy a debreceni Bethlen Gábor kör, a mely hosszú évek óta egy társadalmi, mint a hit-élet terén a legelismerésreméltóbb kulturmissziót tölti be, egy nagyszabású, az egész Tiszántulra kiterjedő Protestáns bál előkészítésén munkálkodik. A bál rendezősege abból a gondolatból indul ki, hogy végre eljött az ideje annak, hogy Debrecen és az egész Tiszántul uri kávinista közönségét egy impozáns és fényes bálban gyűjtse össze egy éjszakára. Ez a gondolat vezette a rendezőseget akkor is, mikor felirattal fordult Horthy Miklós kormányzóhoz és gr. Bethlen István miniszterelnökhöz, hogy őket a bál fővédnökei megayerje és őket a bálon való résztvételre felkérje.

Tegnap érkezett meg a bál rendező bizottsághoz a kormányzó és a miniszterelnök válasza, mely szerint a legnagyobb örömmel tesznek eleget a rendezősege felkérésének. A kabinetiroda telefonon közölte a főispáni hivattal, hogy a kormányzó a bál fővédnökségét elfogadja és ígértet tett arra vonatkozólag, hogy személyesen részt fog venni a bálon. Sőt nincs kizárva, hogy egész családjával is fog járni a mulatságra. — A kormányzó résztvétele a bálon annál valószínűbb, mintán már régebben megígérte, hogy a bált követő napon, március 3-án, meg fog jelenni a Tisza István Tudományegyetem központi épületének Bokréta-avató ünnepélyén.

A miniszterelnök leiratban közölte válaszáat a bál rendezősege felé. Határozott ígértet tett a miniszterelnök a leiratban, hogy a mulatságon részt fog venni. Megemlíti, hogy mindenkor a legnagyobb rokonszenvvel kísérté figyelemmel az ő családja nevét viselő egyesület működését és régi vágya, hogy jelen lehessen egy olyan bálon, a mely egyesíteni fogja — reméli —

a Tiszántul minden uri familiáját. A rendezősege természetesen a leg nagyobb örömmel vette tudomásul a kormányzó és a miniszterelnök válaszáat és most még fokozottabb mértékben buzgólkodik a március 2-án megtartandó bál előkészítésén. Ezek után biztosítottak látszik, hogy a Protestáns bál nemcsak az idei bál szezonnak, de az utóbbi éveknek is legényesebb és legelőkelőbb mulatsága lesz.

Fájó karácsony

Kolozsvár megszállásának tíz éves évfordulójára

Szent Karácsony estjén összefürt szívvel, könnybelábadt szemmel ünnepeltünk mi erdélyiek, kiket szülőhazájából üldözött ki tíz esztendővel ezelőtt a Sors. Kigyultak az apró villanylámpák a szegényesen díszített karácsonyfánkon és öklöbbszorított kézzel gondoltunk arra, hogy a legszomorubb évfordulót jelentette nekünk a tegnapi szent este.

Tíz évvel ezelőtt gyászhaborult Magyarországon és a legszomorubb karácsonyi ajándékot kaptuk: Kolozsvár megszállását. 1924 december 24-én vonultak be kincses Kolozsvár városába az oláh megszálló csapatok és Mátyás király szülő városának falai között becskoros és szalmekalapos gyászvitézek vetették át a hatalmat.

Tíz esztendeje annak, hogy oláh az ur Erdély fővárosában. Ezt a karácsonyt a magyar sohasem fogja elfelejteni és mindnyájunknak szívében él a hit, lelkeben él a megnyöződés, hogy ez nem maradhat így: nincsen már messze az a nap, amikor fizetésre kerül a sor. Mindnyájan tudjuk, hogy ez nem maradhat így: Nem, Nem Soha!

Transylvanicus.

A legszebb karácsonyi ajándék

a „Hajdusági” Ruhaáruházból

Egy gyermekruha P 20' - Egy gyermek téli-kabát iskolába P 36'

ünneplőbe „ 32' - Kék boykabát „ 46'

Piac ucca 67. szám. Vármegyeházával szem en.

Zengewald Kálvin tér 3.

reklám árai:

Angol női harisnya	—	—	—	96
Angol női harisnya	—	—	—	78
Férfi téli harisnya	—	—	—	150
Férfi téli divatsockni	—	—	—	96
Nehéz selyem sál	—	—	—	250
Divat skót sál	—	—	—	450
Selyem nyakkendő	—	—	—	76
Bokavédő Ia	—	—	—	3.-
Férfi lng színes	—	—	—	450

Gallérokat clormentesen **Biró tisztít,** „Bika” udvar.

183 dalárda jelentette be a debreceni országos dalosversenyen való részvételét

Tízezer vendéget várnak.

Debrecennek egyszerre még soha nem volt annyi vendége, mint az országos dalosversenyen lesz, amelynek méretei egyre jobban kiszélesbílnék. Még nincs három hete, amikor jelentettük, hogy a debreceni ünnepekre hetvennégy dalárda jelentkezett, ma már duplájánál is nagyobbra nőtt az a szám, mert szombaton estig száznyolevanhárom dalárda jelentette be, hogy részt vesz a debreceni országos versenyen.

Ez a szám azt jelenti, már is tízezer körül van a vendégek száma. Olyan numerus ez, amelyet magyarországi dalosverseny még nem jegyezhetett fel. Pedig a meghívók még csak most mentek szíjfel és ez a szám — el lehetünk rá készülvén — igen fel fog szaporodni.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a politikai élet sok kitűnősége közül erre az alkalomra Debrecenbe s az országos verseny ügyében legutóbb Budapesten tartott gyűlésen már jelezték, hogy Budapest székesfőváros polgármesterei is okvetlen részt vesznek a debreceni összes ünnepeken. A budapesti tárgyalások során alakult ki, hogy erre az alkalomra a MÁV. igazgatósága különvonatokat állít a debreceni menetrendbe, hogy a nagy forgalmat akadálytalanul lebonyolíthassák.

A további jelentkezéseket még bevárják s amikor a határidő lejár akkor kell a MÁV. igazgatóságát tájékoztatni, hogy az ország milyen vonalainak érintésével és hányan jönnek a debreceni versenyekre. A különvonatok számát, a szerelvények nagyságát ezen az alapon állítják össze.

Az országos dalverseny előtt és után még más nagy ünnepek lesznek Debrecenben, melyre szintén nagy idegenforgalmat vár az ünnepek rendezője.

A jelentkezésekkel kapcsolatban felül van kétezen azok száma, akik a Hortobágyot is szeretnék megtekinteni. Than Gyula, az országos ünnepek főrendezője éppen ezért programba vette, hogy a vendégek hortobágyi kirándulása megfelelő formában előkészítést nyerjen.

A dalversenyben résztvevő dalárdák különféle csoportokban fognak versenyezni. A király-díjért és a kormányzó-i vándordíjért versenyző dalárdák a Csokonai-színházban adták elő versenydarabjukat. A többi dalárda aszerint, hogy milyen csoport versenyében vesznek részt, a város kilenc helyén fognak versenyezni.

Nagyon szép, meleg és hazafias ünnepek lesznek ebből az alkalomból a Kossuth-szobor előtt, a Csokonai-szobor előtt és a hősök emlékműveinél is.

A debreceni Nagyerdő se volt még soha olyan népes és nem volt még soha olyan hangos a magyar daltól, mint akkor lesz, mert a dalverseny utolsó napján, nagyerdei ünnepély járja be a programot. Ezen az ünnepélyen az összes dalárda előbb valamennyien együtt, aztán külön-külön is magyar dalegyvelegeket adnak elő,

hogy azokban a város nagy közönsége is gyönyörködhessek. A nagy erdei ünnepély programja igen változatos, színes és gazdag, többek között az ország minden részéből ide sereglett vendégek gyönyörködtetésére ott fog lezajlani a hortobágyi esikósok versenye is. Gyönyörködtető és emlékeztető látványosság lesz Debrecen közönségére a lámpionos szerenád is. — Alig lesz Debrecenben utca, ahol dalárdisták nagytömege ne vonul-

na fel, még pedig valamennyi dalegylet lámpionokkal. Csupa fényjáték járja be az utcákat, mintha mindenfelé százával ragyognának a szentjánosbogárkák. Minden jel arra vall, hogy legalább kétszázötven dalárda lesz Debrecenben, hiszen már eddig is száznyolevanhárom jelentkezett. Ez mind lámpionokkal vonul fel, hogy a maguk koszorúsleányainak — tehát kétszázötven debreceni szép leány ablaka alatt — szerenádot adjanak.

A Török Bálint cserkészcsapat zászlóavatási ünnepélye

Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel tartotta meg a városi iparos tanonciskola 954. számú Török Bálint cserkészcsapata zászlóavatási ünnepélyét a városi zeneiskola hangversenytermében.

A lélekemelő ünnepeken indokolatlanul kis számú közönség jelent meg, de akik ott voltak bizonyosan hosszú ideig emlékezni fognak arra a fogadalom tételre, melyet e csapat tett le felszentelt zászlójára és tett le a dolgozni akarására, mert a magyar, közelebből a debreceni iparosifjuság is dolgozni akar! Kiakarja részét derékanos venni abból a munkából, mely munkának összefogva az egész magyar társadalommal egy a célja: a jövő Nagymagyarország felépítése!

A Városi Dalegylet Forray István karnagy vezetésével precízen a Nemzeti Hírszekeret adta elő első számul.

Sztankay F. Béla ipariskolai felügyelő biz. elnök tartotta meg megnyitó beszédét, az ünnepély célját fejtegetve.

Thuróczy Gyula következett ezután. Vörösmarthy: „Vén cigány”-nyát szavalta el szívvél, átérzéssel, a drámai részek kiemelésével. Előadásáról csak az elragadtatás hangján emlékezhetünk meg. A közönség zajosan megtapsolta.

Sztankay F. Béla karján T. Timár Ila lépett ezután a pódiumra. Hatalmas taps üdvözölte. Forray karnagy zongorakísérete mellett Dárday Lajosnak, Hegyi Pál által megzenésített kis karácsonyi versét adta elő. Egyéni bájjal aranyozva be a szöveg kedvességeit, úgy hogy egy harmónikus, szép zenéjű kis dalt hallottunk, tökéletes, poétikus bájjal bearanyozott, szívetelteli interpretálásban. Timár Ila világos, színekben gazdag szopránja pompásan szárnyalt, betöltve

az egész termet. De nem is engedték el a pódiumról. A közönség ráadást követelt és Timár Ila kedves dalai közül a „Lilly keringő”-jének hallhatóságával ajándékozta meg a hallgatóságot. Háromszori kijövetel után is csak alig akart szünni a taps. Virág ajándékot is kapott.

Dr. Gulyás István ipariskolai igazgató beszédében az ifjúságot a „jó munkára”, a zászló becsületének megvédésére buzdította, emlékeztetve az egykori nagy hősré Török Bálintra, aki inkább meghalt, de zászlóját nem hagyta el, akinek nevét a csapat viseli.

Varjassy Imre ipartestületi elnök magasztos szavak kíséretében átadja a zászlót a csapat jelenlegi parancsnokának, Mezey Bólának.

Mezey Béla köszönő szavakkal veszi azt át:

— Érzem a felelősséget, mely a zászlóval kapcsolatban hárul rám. A megőrzés nehéz munkáját vállalom szívesen, szeretettel, mert tudom, hogy az ifjúság, mely e zászló körébe csoportosult nemzetünk érdekében igen fontos tényező és az új haza megalapításából el nem marad.

Beszéde további részén egy igen sajnálatos tényről tett kijelentést, hogy „Vannak itt cserkészek, akik most szenvednek, állás nélkül vannak, csak azért, mert cserkészek!”.

Gondolatokban gazdag beszéde után az újoncok tették le a fogadalmat, majd az egész csapat fel esküdött az új zászlóra.

Mezey parancsnok ezután magára öltötte papi egyenruháját és megáldotta a zászlót, Isten áldását kérve rá.

Mezey Béla után Labossa Lajos evangélikus lelkész is megáldja a zászlót. — A szögek beverése következett ezután a zászló rudjába. Dr. Csűrös Ferenc az első. A váro-

si Tanács nevében a következő szavakkal veri be a szöveget: „Esszel és erővel a nemzeti nagy célok megvalósítása útján!” — Egymásután következnek ezután a református, a katolikus és evangélikus egyház, az Ipariskolai felügyelőbizottság, az Ipariskolai Igazgatóság, az Ipartestület, a Vegyesdandárparancsnokság, sőt a magánosok kiküldöttei. — A szögek beverése után a csapat tiszteleg a zászló előtt és elvonul.

A Himnusz eléneklésével ért az ünnepély véget.

(bj.)

Oh, mi áldás

KARÁCSONYI VERS.

Cseng a csengő... Szent karácsony
Ünnepestje itt vagyon,
Friss kalács a konyha-rácson:
Benne fekszik egy vagyon,
Pérez megy erre, pérez megy arra,
Minden elmegy ami volt:
Oh, mi áldás a magyarrá
Ilyenkor a Pálty bált!
Emlékeztet ez a múltra,
Itt a jótét hempereg:
Néztek csak fel a pultra
Ennivaló emberek!
Ki gondolta, mire képes
A cselekvő szorgalom!
Ez az ártat, oh, mi népes
S ah minő a forgalom!
Itt ártulják potomáron
Friss dobokban a halat,
Éledeleghetsz a humáron
Kossuth-utca hét alatt,
Sok finomság van egyszerűen,
Pultok előtt nép kering...
Olyan friss, hogy majd megszólal
A befűstölt sós hering,
Mennyi alma! Hoogha látom,
Rám mosolyg a Jonothán...
Jött a kőpé terehátton,
A sivatag vonatán,
Prima tea, kanna márkás,
Rum konyok és kavir,
Finom aszpik rajta mártás,
Mely a hallal pelezár,
A segédnek ad itt munkát
Vevő, csomag, eledel...
Van egy gép is, amely sonkát
Gasztyusosan szeletel.
Minden olcsó! Minden édes!
A közönség csak tolong...
Mint foagyó hold, oly negédes
A megkezdett sajt korong,
Van itt sonka eleségül
Rajta finom, „gusztó” bőr...
Ementhábi héja nélkül,
Goraonzola, Pusztadőr,
Mennyi dísz, oh... tünde játszi
Üvegömbök tobozok...
Naga Koestlin nyári, svájci,
Hdefonso-dobozok,
Nincs e holtban idegesség:
Hannulatja oly neked...
„Hölgyek! Urak! Ide tessék!”
Egyre hajlong a segéd,
Süllyd nő a pakknak ismét
S szinte már-már összenyom...
„Szólalhatnék mással is még
Méltóságos asszonyom?...”

Cseng a csengő... Szent karácsony
Ünnepestje itt vagyon,
Friss kalács a konyha-rácson:
Benne fekszik egy vagyon,
Pérez megy erre, pérez megy arra,
Minden elmegy ami volt:
Oh, mi áldás a magyarrá
Ilyenkor a Pálty bált!

Szilveszterre, István és János napra

kecheméti vagy kovadi tort!

1926. évi termés P 120, 7 deci 4 csillagos konyakot P 440 vásároljon.

KOVACS JANOS író, szerkesztő, a kereskedő Jókai és Csapucca sarok, Kisfaludy mezei.
Havi könyvvásárlás! Nézze meg kirkataimat! Rendelés házhoz szállítva!

Alapították 1877.
Telefon: 14-44.

* Karácsonyfadiszek „Thüringiai” karácsonyfadiszgyár közvetlen behozatala, eladás viszonteladók részére is. Képes könyvek 40 fillértől, mesés könyvek képekkel, költve aranynyomással egy pengő. Springer papír, foto-szaküzletében.

Karácsonyi szeretetünnepségek

Munkában a jótékonyág

Az idén a város társadalmának minden rétege alaposan kivette részét a karácsonyi jótékonyág munkájából. Tegnap-tegnapelőtt is egész sereg jótékonyági akció folyt le, amelyekről alábbiakban tudósítunk:

A BARÁTI KÖR ASZTALTÁRSASÁG 15 SZEGÉNYGYERMEKET RUHÁZOTT FEL.

A Röllig-féle vendéglőben székelő baráti kör asztaltársaság már évek óta gyakorolja a jótékonyágot azzal, hogy az év folyamán az asztaltársaság perselyében összegyűlt pénzből és a tagok által adott adományokból szegény gyermekeknek ruhát ad. Az idén 15 gyermeket juttatott meleg téli ruhához az asztaltársaság, 7 fiút és 8 leányt öltöztettek fel felöltő-talpig új ruhával, még pedig úgy alsó, mint felsőruhával. A kiválogatást egy bizottság végezte és helves érzékkel főleg olyan családok gyermekeit juttatták ruhához, ahol a kereső családapa hiányzik és így a gyermekek tényleg rászorultak a támogatásra.

Vasárnap délután a Röllig vendéglőben szép ünnepély keretében folyt le a felruházási ünnepély, a társaság egyik vezetőtagja intézett szép beszédet a gyermekekhez és azok szülőihez. Új tónus volt beszédében annak a hangoztatása, hogy az asztaltársaság tagjai nem könyörödményt nyújtanak, hanem az emberi szolidaritásból folyó kötelességüket teljesítik és hogy ha most rászorulnak a segítségre azok akiket most felszentelnek, még nem azt jelent, hogy a szegénységnek ez az állapot tartós lesz nálunk, mert a becsület munká előbb-utóbb meghozza a gyümölcsét. Dolgozzanak becsülettel és ha egyszer ők is jó helyzetbe kerülnek, ne feledkezzenek meg a szülőkölködekről.

KARÁCSONY-EST A FOGHÁZBAN.

Szép és megható ünnep zajlott le vasárnap délután a debreceni ügyészség fogházában, ahol a Szociális Misszió Társulat rendezte karácsonyfa ünnepélyét. Az ünnepély alkalmából a Szent István intézet növendékei szavazatokkal és énekekkel szerepeltek, majd ugyancsak a Szociális Misszió Társulat megvendégelte a foglyokat. Az ünnepélyen jelen volt dr. Mozó Sándor ügyészségi elnök és dr. Eöry Kálmán ügyészségi alelnök. A megható karácsonyesti ünnepélyen Huber Ferenc kat. lelkész szép beszédet intézett a rabokhoz.

A HOMOKKERTI OLVASÓ EGYLET SZERETET-ÜNNEPÉLYE.

A Homokkerti ref. Olvasó Egylet, amely 1929. évben tölti be 25 éves fennállását, nyugott meglepéssel tekinthet vissza a negyed század évre. A homokkerti külvárosban, nemcsak a kultúrát, műveltséget terjesztette könyvtárával, felolvasásaival és más egyéb szórakoztató előadásaival, hanem az egylet kebelében alakult dalárda, tevékenykedésével, továbbá a Homokkerti Sport Club is ott lett otthona. Mindezeknek a koronája az, hogy minden esztendőben a szeretet nagy ünnepén szegény gyermekeknek lát el cipővel, harisnyával és részeseit őket szeretet vendégségében. Ilyen ünnepély folyt le a hó 23-án a homokkerti ref. Olvasó Egyletben, melyről alább a következők tudósítást közölnek:

A homokkerti Olvasó Egylet vegyes karú dalárdája által szépen előadott nemzeti Hízekegy előadása után, Patay József olvasó egyleti elnök kivitt a meg az ünnepélyt. Utána dr. Erdős

Károly lelkészéknél intézeti igazgató magas szárnyalású beszéde által méltatta a karácsonyi ünnepet, mint a szeretet napjának ünnepét. Az adakozások felolvasása után az ajándék kiosztása történt meg. 12 szegény kapott új cipőt és harisnyát, kendőket és 40 gyermek részesült szeretet vendégségében. Balla Kálmán tanító köszönte lelkés szavakban az adományokat. A dalárda által előadott Himnusz fejezte be ezt a szép és lélekemelő ünnepséget.

Ezen jótékonyági cselekedethez az alább következők adományok érkeztek: Pénzadományok: N. N. 30 pengő, dr. Erdős József 25, dr. Erdős Károly 10 pengő 50 fillér, Péter Ferenc 10 P. Bernáth Miklós gyógyszerész 6 pengő, dr. Nyiri Ernő, Szénási Gábor, Kiss Antal, Heszidus János 5-5 pengő, — Kopjáró Károly 4 P. N. N., Budai István, Gyarmati József, Ujváry József, Szekerka János 2-2 pengő, dr. Keszler Lajos 3 P. Csontos Ignác 3 P. 50 fillér, Kovács Sándor, Sipos Sándor, Harsányi Gusztáv, Székely Adorján, Erdei Péter, Kerekes Sándor 1-1 P. N. N. 40 fillér.

Természetbeni adományok: Ferge József és neje 10 kg szalonna és 5 kg lepertő, Hutnik Vilmos 20 darab kalács, Danczinger Miksa és neje csomag sütemény, Megyeri György és neje 3 drb kalács és 2 kg szalonna, Kovács János és neje 1 táj sütemény és 6 drb zsebkendő, Sipos Sándor 1 tányér pogácsa, Ferge József hus, Kovács Zsigmond 2 pár harisnya, Danczinger József, Ausnitz József, Mangs István 2-2 pár harisnya, Danczinger Lajos 5 pár harisnya, Erdel György és neje, Fekete Gy. hus, Bauer János 1 kg zsír, Bundi Péter hus, Boros János 4 pár harisnya, néh. Kozma Gábor hus, Nyiszty Gusztáv 6 fej- és 6 zsebkendő, Patay József 20 kg burgonya, Tóth István 8 kg kenyér és sütemény, Patay Lajos 1 kg szalancukor, Gyarmathy József és Ecsedi Istvánné sütemény.

Ifj. Nagyházi János és zenekara a jótékonyágra rendezett mulatságon díjtalanul muzsikáltak. Az adományok összegyűjtésén Patay József elnök és Szénási Gábor voltak fáradságtalanok. Mind az adományokért, valamint a közreműködésért hálás köszönetet nyilvánít az egyesület vezetősége, K. Gy.

KARÁCSONYFA ÜNNEPÉLY A MÁV MÜHELYBEN

A debreceni MÁV. műhely alkalmazottai minden esztendőben örömmel tapasztalhatták a vezetőség részéről megnyilvánult szeretetet és igazi jóakaratot, amely nemcsak szavakban, hanem — különösen karácsony estjén

— tettekben is gyönyörűen megnyilatkozott. A rettentően megnövekedett életszükséglet az idén igen megnövekedett a segélyre szorultak számát s a vezetőséget nehéz helyzet elé állította. Ez azonban minden dicséretre méltó buzgósággal oldotta meg súlyos feladatát, mert a rendkívül rossz gazdasági viszonyok ellenére csaknem 3000 pengőre tehető azaz érték, mely részint a MÁV. nagytelepi Igazgatóságától, részint a műhelyi kulturális és gazdasági célokat szolgáló alakulatoktól pénzben és természetben, — lelkésít felhívásra — összegyűjtött és kiosztásra került. Ez utóbbiak közül, különösen ki kell emelnünk a MÁV. Igazgatóság gazdag ajándékán kívül, a műhelyi Házépítő Szövetkezet cirka 800 pengős adománycsomagát; ezen utóbbi csendben, de annál nagyobb eredménnyel munkálkodó intézmény minden évben megteszi a maga kötelességét, ezen kívül az ünnepély megrendezésére nem csekély feladatot is vállalt és legnagyobbra körültekintéssel és közmegegyezéssel végzi.

Azonban az adományozás terén nem maradt hátrább a Mánsv. műhelyi csoportja sem, amely kiváló elnökök, buzgólkodása folytán szerény anyag erejéből kész ruhákban 350 pengő juttatott az arra szorultak részére.

Az ünnepély a hó 23-án délután pont fél 5 órakor kezdődött. — Nagy családú apák és anyák gyermekeikkel már a kora délutáni órákban megtöltötték a műhely fénvesen átalakított nagytermét, úgy, hogy mire a gyűjtés Máté József főfelügyelő, műhelyfőnök által megjelent, a tágas teremben mozogni is alig lehetett.

Az alakulatok képviselőiben megjelentek Máté Józsefnek és Kárpáthy Józsefnek elnökök és Kárpáthy Ferék Gyula alelnök és Mátyássy Lajos főtitkár az „Egyetértés” Önképző Dal- és Zenegyűjtő, Erdőssy Béla ügyvezető igazgató és Székely János főkönyvelő a „Házépítő Szövetkezet” továbbá Macsata József elnök VÖGE debreceni csoportja és dr. Bakos Lajos ügyvezető elnök a DVSC sportklub részéről ezenkívül Szabó Miklós igazgató a MÁV. műhelytelepi állami iskola tantestülete képviselőiben stb.

Régi tradíció alapján a karácsonyfa ünnepélyt mindig lelkész, az idén Uray Sándor, a műhelyi alkalmazottak rajongásig szeretett lelkipásztorja nyitotta meg, aki maga köré gyűjtve a jelen volt gyermekeket, egy kedves karácsonyi éneket énekeltetett el. Ezután méltatva az est és a karácsonyfa jelentőségét arra kérte őket és a szülőket — mint egy nagy családnak, a gyárnak

tagjait —, hogy mindenkor szeretettel és hálával gondoljanak erre és annak jószágos vezetőjére. Hasonló értelembe szedett Máté József is, a műhely megértő főnöke, aki örömmel olvasta fel mindazok nevét, akik különféle adományaikkal a mai est sikerét előmozdították. A kedves szavakra egy magyar ruhába öltözött kisleányka, Reimer Katalin iskolai növendék felelt s keresetlen, egyszerű, de mégis izzón hazafas szavakkal köszönte meg a gyár vezetőinek évről-évre megnyilvánuló és fokozódó jóindulatát.

Ezután kezdetét vette az ajándékok kiosztása. Kiosztásra került 69 pár cipő, 70 m vászon, 128 m barchet, 60 m flanel, 12 m szövét, 51 darab gyermek trikó, 53 darab gyermek sapka, 6 darab sálkendő, 33 pár kezyű, 200 pár harisnya, 12 darab fejkendő, 20 kg talpbőr és a Mánsv. által készített 50 darab női ruha. Ezenkívül kiosztott még, mint külön ajándék, a Házépítő Szövetkezettel összekötésben álló különféle gyáraktól és nagy cégektől beérkezett ruházati cikk, ami szintén egy igen tekintélyes összeget képviselt. Végül kiosztottak 500 darab cukorka és csemege csomagot. Ajándékban részesült 150 családból 200 gyermek.

A gyönyörű ünnepélyről mindenki azzal az erős meggyőződéssel távozott, hogy csakugyan: „Istennek tetsző legnagyobb istentisztelet a jótékonyág”.

A „NÉPKÖR KARÁCSONYFA ÜNNEPÉLYE.

Vasárnap délután igen szép, bensőséges ünnepély keretében osztotta szét szeretet adományát a Debreceni Népkör a Nyilas-telep árva és legszegényebb gyermekei között.

A szép feldíszített karácsonyfa meggyújtott lángja mellett felszendült a közönség ajkán a „Te benned biztunk eleitől fogva” kezdetű zsoltár. — Palkovits Irénke szép karácsonyi verse után Papp Gábor hittanhallgató felolvasván a szent ígétet, tartott mély vallásos, érzélettől áthatott beszédet a szeretet ünnepéről. Vitanyi Laci, Dobrosi Gizike és Csurgó Magda szavazatai után, Benedek Sándor a Népkör elnöke beszélt könnyeket fakasztóan arról a szeretetről, amelynek ott kell égni minden embernek a szívében — mindig — nemcsak a szent estén, amikor a legkérgesebb szívű ember szívéből is leolvad a jégpáncél. Majd kiosztotta a szeretet adományokat: cipő, harisnya, meleg ruhát, kenyeret, tűzifát s mindazt, amit csak össze adtak a Nyilas-telep jószívű lakosai.

Meleg szeretettel emlékezett meg a „Török Gábor” baráti körrel, a MÁV. Házépítő Szövetkezettel és Benváts Emil nagykereskedővel, akik nagyobb adományaikkal első sorban tették lehetővé azt a nemes akciót, amelyről negyven legszegényebb sorsú család gyermeke távozott boldog örömmel szívében s valamennyien, akik csak ott voltak, szemükben a megértő szeretet köryeivel.

A LEVENTÉK KARÁCSONYI ÜNNEPE.

Vasárnap este fél 6 órakor lélekemelő ünnepség volt a DTE tornateremben. A leventék tömege töltötte meg a hatalmas helyiséget, ahol Dadi Kozma Lajos gyönyörű akciója eredményeképpen a levente-karácsonyfa alatt ruhák, cipők, szetterek, fehéremű és különféle élelmiszerek egész halmazája állott.

A terem és a karzat feketélt az összegyűlt leventéktől, akik oktatók felügyelete mellett példás rendben varták meg az ünnepély kezdetét.

A Hízekegy elmondásával kezdődött meg az ünnepély. Azután Radó Rezső kamarai főtitkár mondott ünnepi beszédet, amelyben azt fejtegette, hogy a testnevelési vezetőség, amely

Karácsonyi ajándéknak sonkát

1½ kg.-tól kezdődőleg

Finom felvágott, kosárban diszítve legelőnyösebben és legolcsóbban

Horváth Gábor hentes és csemege-áru üzletében.

Kossuth ucca 13.

szerezhető be. — Telefon 6-78.

Tejmalac karácsony és újévre eljegyezhető.

most először rendez meg a leventekarácsonyt, azt akarja elérni, hogy szeretet, megértés költözzön minden debreceni levante szívébe, amikor megáll a fa alatt.

Radó Rezső beszéde után Török Ferenc szavalt a vitéz Rózsássy százados: „Magyar bakák dicsősége” című gyönyörű versét nagy sikerrel, majd Muraközy Tibor levante hegedült, szintén igen nagy sikerrel, azután ifju Bartha Sándor szavalt a igen hatásosan Szentkirályi Endre: „Rablókhoz” című irredenta verset.

Utána újból Muraközy Tibor lépett a pódiumra és finom vonókezeléssel nagyszerű technikával adott elő egy szép darabot. Játéka alatt elaludtak a lámpák, sötét lett és a gyönyörűen fel díszített karácsonyfa ágai között kigyulladtak a piros-fehér-zöld villanylámpák. A nagyszerű látványt nyújtó karácsonyfa alatt a hegedűszám végeztével megjelent Mezei István református lelkész és magasröptű beszédet mondott.

Ezután a Himnusz eléneklésével véget ért a lélekemelő ünnepség, amely után az adományok kiosztására került a sor.

IFJÚSÁGI VÖRÖS-KERESZTES ÜNNEPÉLY.

A pallagi állami elemi iskola Ifjúsági Vörös-Kereszt csoportja, megható kedves karácsonyi szeretet ünnepélyt rendezett december 22-én félhízenegy órakor az iskola nagytermében.

A gyermekek egy népies pásztorjátékot adtak elő hátrán, igyvesen szavaltak és énekeltek. Azután a szeretet adományok kiosztása következett. A szerény gyermekek cínál, harisnyát, ingot, ruhát, trikót, kabátot, zsebkendőt szponont, könyveket stb. kaptak az adományokból minden gyermek kapott kisobb csomagot.

Az ünnepély a Nemzeti Hírszékgyűlési teremben ért véget.

A kis Ifjúsági Vörös-Keresztcsoporthoz a pásztorjátékot ugyanazonan félhízenegy órakor Debrecen sz. kir. város Nánaházban 200 népközlés gyermekeknek ünnepélyesen az ott megtartott karácsonyi szeretet ünnepélyen.

KARÁCSONYFA ÜNNEPÉLY AZ EBESI ISKOLÁBAN.

Mint minden évben, úgy most is felkereste az ebesi iskola növendékeit a Szeretet. E hó 23-án délután zsufolásig megtöltötte a szülők és gyermekek serege a pusztai iskola tantermét. A gyertyák fényétől ragyogó karácsonyfa megszorozódva verődött vissza az öröm s meglepetéstől csillogó gyermekszemekből. A sok gyermekszámból felcsendült ének a hellebent pásztoroknak megjelölt angolok karát juttatta eszükbe. Az ott volt szülők és érdeklődők a jól előkészített hazafias, valóságos tárgyú versek szaválásában gyönyörködhetek. A karácsonyfa aljára meg volt rakva a jóllelt emberek által adományozott kalácsal, dióval, cukorral, almával, pogácsával stb.-vel, amiből a jól sikerült ünnepély lezajlásával minden gyermek egyformán részesült. Szívesen emlékezünk meg azokról, akik adományaikkal emlékeztetést tettek a gyermekeknek a karácsonyt: Balogh Istvánné (Kossuth u.), karácsonyfa, dió, cukorka, sütemény; Sőregi Istvánné egy nagy kosár kalács Nagy Sándorné (Kossuth u.) dió, pogácsa; özy, Szilágyi Gézsné (Ebes) dió Lukács Mártonné (Ebes) füge. A minden áldásoknak Istene áldja meg őket mindenben áldásával!

Tekintse meg

Nagy János e üst éremmel kitüntetett, szép vásáru kirakatait a Csapó utcai forduóban.

A „Mindenki karácsonyfája” alatt 3000 szerelelcsomagot osztottak szét

A jótékonysgának tegnap szép ünnepe volt. Ezuttal először állították fel a város legforgalmasabb helyén, a Szent Anna uca 13. sz. városi bérház előtt a mindenki karácsonyfáját. A megható és szép ünnepség a debreceni nőegyletek buzgalomát és áldozatkész ségét hirdeti.

A Szent Anna uca már 1 órakor megtelt az ajándékot váró szegények hatalmas tömegével. A bérház előtt pedig ott állott két szépen feidiszített, hatalmas karácsonyfa, amelyeket nemzetiszínű girland kötött össze és amelyeknek ágai között apró, színes villanylámpák égtek. Az egész uccát betöltötte a szegény emberek hatalmas tömege, amely négy óráig, amikor a háromezer darab ajándéktárgy megkezdődött, egyre növekedett.

A Szent Anna uccán az összes ablakok mögött kíváncsi fejek figyelték az osztogatás megkezdését. Végre délután négy órakor ki gyuladtak az ágak közé elrejtett kis villanylámpák és a karácsonyfák alatt levő hatalmas asztalok mellett, amelyeket rogyásig megtöltöttek a különféle kalácsok, szalonna, hus, cukor, liszt, diós és mákos tészták. Rendkívül megható volt a látvány, amikor a könnyes szemű szegények az adományokat átvették és nem egy sirva mondott köszönetet...

Az adományok kiosztása előtt a Szent László Dalegylet énekelt, az után megkezdődött a jótékony adományok kiosztása, amelyet a Mária kongregáció, a Szociális Misszió, a Leányklub hölgyei végeztek. A munka gyorsan ment, a hihetetlenül nagy embertömeg rövid három óra alatt szétvitte az adományokat, de még így sem jutott minden jelentkezőnek. Akik azonban kaptak valamit, megelégedetten és mosolygós arccal mentek el.

Megható és kedves volt egy kis fiu, *Bobits* Palika ajándéka, aki III. elemista léteére is összegyűjtött két csomagra való ajándéktárgyat és a csomagokra a következőket írta föl: *Legyen boldog, aki kapja!*

Nagyobb adományokat küldtek dr. *Kenéz* Gyula professzor, aki 42 nagy kalácsot és ötven pengőt juttatott el a Mindenki karácsonyfája alá egy levél kíséretében, amelyben helyeslésének adott kifejezést, hogy a kedves ünnepséget valláskülönbség nélkül tartják meg és *Horváth* András cseri lakos, aki a hideg idő dacára

is bejött szekérral a városba és 32 nagykalácsot hozott azzal, hogy a felesége sütötte a debreceni szegényeknek.

A Mindenki karácsonyfája a premieren szép sikert aratott. — Ezért a dicséret elsősorban a katolikus Nőegyletek hölgyeit illeti, akik a hideg idő dacára is kiálltak az ucára, hogy szegény em-

Karácsonyfaünnepély az Eszackmagyarországi Kőbánya r.-t. tokaji bányájában

300 munkácsolád megjutalmazása.

A tokaji bányászoknak örömteljes karácsonyuk van. Az Eszackmagyarországi Kőbánya r. elnökének *Gergely* Vilmos kormányfőtanácsosnak bőkezűsége lehetővé tette, hogy a tokaji kőbánya munkásai közül mintegy 300-an részesültek karácsony ünnepe alkalmából pénzbeli jutalomban, gyermekeik pedig cipő-, ruha- és más természetbeni ajándékokban. A jutalmakat és segélyeket *Gémes* Imre igazgató intézkedése folytán tegnap délután gyönyörű karácsonyfa-ünnepély keretében osztották szét. A tisztviselői szobában felállított nagy karácsonyfát a munkások és gyermekeik állították körül, és Tokaj előkelőségei közül is számosan megjelentek a munkások ünnepén.

Miután a bányászzenekar előadta a Himnusz, *Mosolygó* József gör. kath. plébános, majd *Fejér* Imre nyug. róm. kath. plébános intéztek a szeretet igéitől áthatott beszédet a munkásokhoz, méltatva az ünnepély nagy szociális jelentőségét és azt a megértést, amelylyel a vállalat vezetősége a munkások teljesítménye iránt viseltetik.

Ezután *Pozsonyi* Zoltán üzemfőnök, akinek agilitását dicséri az ünnepély sikere, szétosztotta az adományokat a munkások között, akik táviratban mondtak köszönetet *Gergely* Vilmos kormányfőtanácsosnak bőkezűségéért és kívántak nekik boldog ünnepet. Az ajándékok szétosztása után *Fejér* Andor dr. főszolgabíró elismerését fejezte ki a részvénytársaság vezetőségének példamutató szociális magatartásáért.

A karácsonyfa-ünnepély alkalmából értesültek a tokaji bányászok arról, hogy a részvénytársaság igazgatója könyvtárat kíván létesíteni számukra. Nagy örömmel fogadták ezt a hírt, mivel akkó-

bertársaiknak karácsony szent ünnepe egy kis örömet szerezzenek. A hálakönyvek csillogása a megajándékozott szegények szemében mindennél szebb jutalmuk. *Than* Gyulát is nagy elismerés illeti meg azért, hogy felvetette az ötletet, amelyet már a nagyobb külföldi városokban régen valóra váltottak. Nagyon kívánatos volna, ha a jövő évre nagyobb arányokban és szélesebb társadalmi rétegek bevonásával hajtanák végre a nemes akciót.

A „Rotary Club” debreceni csoportjának jótékonyági akciója a Fekete-Barakkban.

A Rotary Club debreceni csoportja hétfőn délelőtt nemes jótékonyági akciót folytatott le a Nyulason levő Fekete barakkban. A fekete barakkban 42 család él nagy nyomorban, ezek részére küldetett ki hétfőn délelőtt szeretet ajándékokat a club debreceni csoportja.

Mindnyájan kaptak fehérneműt, a család nagyság szerint 1—2—3 kg. szalonnát és 1—2—3 kg. egész kenyert. Az összes gyerekek finom téli trikókat, sapkákat, a nők fejkendőit, majdnem minden családnak gyapjutarakót, minden férfi egy-egy téli inget, minden nő harisnyát, a gyerekek különböző játékokat, cukorkát. Ezekon kívül a barakk részére egy nagy szekér szalonnát és nagyobb mennyiségű tüzelőfát szállítottak ki a Rotary Club debreceni csoportjának jóvoltából a város egyik legnagyobb nyomortanyájára, enyhítve az adományokkal sok nyomorgó emberen karácsony ünnepe.

Fizessen elő a „DEBRECZEN”-re

Magyarország legnagyobb vidéki lapját kapja. Hírszolgálatát pontos és megbízható. Hétköznap 16 oldal, vasárnap 32 oldalon jelennek meg.

Ha már most előfizet, úgy január elsőjéig díjmentesen adjuk a „Debreczen” december havi lapszámait.

A „Debreczen” előfizetőinek havi 50 fillér kedvezményes előfizetési díjért kézbesítjük hához a „Debreczeni Hétfői Ujság”-ot is.

Kiadóhivatal: József kir. hg.-u. 1. sz. (Arany-Bika épület).

Praktikus karácsonyi és újévi ajándék-tárgyak kaphatók

Füstös Dezs

előnyömda, kézimunka és rövidáru üzletében — Piac uca 2. sz. Montirozáshoz zsinorok és bársonyok minden színben kaphatók.

x Legesebb, legjobb szőrmeárúk és szőrmebundák *Végh* Gyula szűcs-mesternél, *Ferenc* József út 4. szám.

Karácsonyi ajándékok!

Hölgyek részére!

Parfümszörök nagy választékban. Manikür- és fésűkazetták, szappan- és parfümkazetták, kölnivizek és parfümök: *Houbigant*, *Guerlain*, *Caron*, *Roger & Gallet* stb. Külföldi gyártmányok minden divat-illatban. Beszerezhetők a

KORZÓ DROGUERIÁBAN

Telefon 14 80.

Piac uca 42.

A Városi Levéltár kincsei

Debrecen város közönsége alig van tudatában annak, milyen kincs van a város levéltár több millió iratra menő anyagában. A régi iratok értéke pénzzel ki sem fejezhető, amint soha sem lehet anyagi mérőszközzel pontosan megmérni a szellemi értékeket. Mindazáltal vannak iratok, amelyek adásvéves tárgyat képeznek s a kiállító személy vagy hatóság, vagy a bennök foglalt tartalom szerint valószínűleg rendes árjegyzékük van. — Londonban egy néhány héttel ezelőtt megtartott árverésen régi iratért 100.000 pengőnél is nagyobb összeget fizettek ki az irigyletveők. Különösen keresettek és sokat érnek régi híres írók kéziratai. — Egy több ezer éves egyiptomi papirusért is minden kigondolható összeget megadnának az amerikai műgyűjtők, ha ilyen egyáltalán eladásra kerülne.

Olyan hivatalos irattal azonban, amelynek kibocsátó hatósága még ma is fenn áll, nem sokra menne az az egyén, aki ilyenek a birtokába jutna. Nem tudná értékesíteni. Minden szakember már futólagos vizsgálat után is fel tudja ismerni, hogy valamely irat hatósági származású-e vagy nem. S a hivatalos iratoknál még a műkereskedők és antikváriusok is igyekeznek vissza juttatni a jogos tulajdonoshoz, hogy a viszonteladás útján előállható kellemetlenségektől szabaduljanak. A levéltári iratok értéke nem is abban rejlik, hogy ilyen vagy olyan összegű pénzért értékesíthetők, hanem abban, hogy több száz évvel ezelőtt keletkeztek koruknak hű kifejezői, csak egyetlen példányban vannak meg s megsemmisülésük esetén semmiképpen sem pótolhatók.

Debrecen város legrégebbi irata egy 22 cm. hosszú és 5 cm. széles kis papírlap, amelyen hosszabban írt, mindössze hat és fél sor írás foglaltatik. Mégis igen nagyértékű, nemcsak tartalmánál, hanem anyagánál fogva is. Korra nézve több mint 600 éves. Az anyaga azért nevezetes, mert a papírt csak néhány évtizeddel ezelőtt keletkezése előtt találták fel, s a hivatalos és magán iratok még ezután is századokig kutyabőrre vagy pergamenre íródtak. Az irat különben latin nyelvű s Róbert Károly uralkodásának első felében keletkezett. Evszám nincs rajta, s a dátumra csak a benne szereplő személyek után következtethetünk.

A levelet (mert egy szabályszerűen elküldött úgynevezett missilis levélről van szó) Dósa nádor fiának Jakab mesternek felesége küldte az Egyed comes fiának, Iván mesternek. A rokoni üdvözlés után előadja a levél küldője, hogy az Iván mester egyik alkalmasztja, egy András nevű tisztartó a bagosi erdőben két ökröt, egy kőpenyűt és két baltát a Jakab feleségének tur-sámsóni jobbagyaitól (valószínűleg azért, mert fölsohban jártak) elvett. Kéri ezeket a visszaadását. Kelt Debrecenben „pünkösdtől után a harmadik hétköznapon“. Mint már említettük, az evszám hiányzik. Az író diák kifejejtette. De mivel a felsorolt nevek más oklevelekben is előfordulnak, kellő tanulmányok után meg lehet állapítani azt az öt-hat évet, amelynek keretén belül az oklevélnek keletkeznie kellett.

Messze vezetne, ha a levéltár többi levelét is egyenként akaróam ismertetni, bár a XIV. és XV.

századból még meglehetősen ritkák az iratok. A mohácsi vészig, azaz 1526-ig, amely évvel a magyar oklevél-tudomány a középkori okleveleket le szokta zárni, a városi levéltár 133 eredeti oklevélet őriz. A másolatok száma több száza rug, de ezek azonban már sokkal kevesebb értékűek.

Tévedés volna azt hinni, hogy ez a 133, a középkori oklevelekre nézve kicsiny szám. A szegedi városi levéltárnak pl. csak 40 középkori oklevele van, a győriek 7, Kecskemétnak, Hódmezővásárhelynek, Miskolcnak, Székesfehérvárnak, Pécsnek egyetlen egy sem.

Csonka-Magyarország városai közül egyedül Sopron az, amely a Mohácsi előtti oklevelek számára nézve Debrecen felülmúlja. Ezt tisztán annak köszönheti, hogy se tatár, se török dúlásban nem volt része s levéltára a régi iratokat minden nagyobb pusztítás nélkül megőrizhette. A soproni levéltárban több mint kétezer középkori oklevél őriznek s ezzel a számmal Sopron az összes vidéki levéltárak között első helyen áll.

Nem mérkőzhetik azonban a mohácsi vész utáni iratok tömegére nézve egész a XIX. század elejéig, egyetlen magyar város, még Budapest sem, Debrecennel. Hogy milyen hatalmas mennyiségű irat van felhalmozva a debreceni levéltár helyiségeiben, annak illusztrálására csak néhány adatot fogok felsorolni. A Polgári és Büntetőperes iratgyűjteménye 720 olyan fasciculusból azaz iratesomókból áll — amelyek mindegyike körülbelül 20 cm. magas, telezsufolya iratokkal. Ez az iratgyűjtemény foglalja magában a városi tanács előtt 1604—1848-ig lefolytatott peres iratait. Az úgynevezett Relations azaz a városi tisztviselők jelentéseinek gyűjteménye 1750—1848-ig 401 hasonló fasciculust foglal magában.

Hogy mindegyik gyűjteményben hány ezer, illetve inkább hány százezer irat foglal helyet, nem lehet pontosan megállapítani, különösen a periratoknál. Az iktatószám ugyan a Relationsnál sem megy évenként sokkal többre ezernél, azonban szinte megszámlálhatatlan a mellékletek száma. Egyegy periratnál 30—40 darabból álló melléklet egyáltalán nem ritka, van azonban olyan peresomó is, amely egymaga több száz iratból áll.

A modern korban keletkezett iratok már könnyebben megbecsülhetők számszerűen is. Pl. a tanácsi iratok 1854—1890-ig, tehát 37 év alatt összesen 344.115 iktatószámot foglalnak magukban. Ha feltételezzük, hogy minden iktató szám alatt csak két darab irat fekszik, akkor is hétszázezerre rug csak az egy gyűjtemény iratainak száma. A legutolsó években a tanácsi iktató iktatási száma 35.000 körül mozog évenként. Most tehát, egy iktató számra újabb két iratot számitva, tíz év alatt keletkezik, csak a tanács előtt, körülbelül hétszázezer darab irat.

A városi levéltár összesen 141 iratgyűjteményből áll. Szerencse, hogy nem mindegyik olyan nagy, mint az említett három, mert ak-

kor a városház összes helyiségei sem lennének elegendők minden irat elhelyezésére. Van olyan iratgyűjtemény is, amely mindössze két-három fasciculusból áll s csak egynehány száz vagy egynehány ezer iratot foglal magában. Így is több millióra rug a levéltárban őrzött iratok száma. El lehet képzelni, mit jelent az, ha valamely irat ezelőtt harminc, vagy hatvan évvel, vagy akár ezelőtt egy hónappal, nem a maga száma alá került vissza!

Hogy az egyes gyűjtemények keretén belül milyen érdekességek találhatók, arról egy más alkalommal számolok be.

Csobán Endre.

A Debreceni Műpártoló Egyesület programja

Olasz-magyar képzőművészeti kiállítás.

Huszonhét év óta erős munkával és fáradtsággal végzi feladatát a Debreceni Műpártoló Egyesület a városunkban s hajtja keresztül a decentralizációt, azt a programot, amelynek végcélja a vidéki városok művészetének önálló fejlesztése. A Déri múzeum megnyitására Debrecen városa két képzőművészeti helyiséghez jut s így alkalma lesz a Műpártoló Egyesületnek is arra, hogy az eddigieknél nagyobb sikerrel s a képzőművészetet jobban reprezentáló kiállításokkal fejlessze képzőművészeti életünket.

Az 1929. évi programját nagy kiállítással kezdi meg az Egyesület, amely olasz és magyar művészek vesznek részt, viszonzásul azoknak a kiállításoknak, amelyek az olasz művészek kifogástalan vendégszeretettel karolták fel Magyarországon művészetét a fiúmei vé...ncei és egyéb olaszországi nemzetközi képzőművészeti kiállításokon. Nagy feladat hárult a Debreceni Műpártoló Egyesületre, de most már minde nehézséget leküzdött a vezetőség, úgy hogy december 29-én megnyitja szenzációs tárlatát, amelyen Mario de Hajnal, magyar származású olasz festőművész a kiállító olasz művészek nevében személyesen is megjelenik. Magyar részről a legkiválóbb magyar festők szerepelnek és Debrecen művészei is részt vesznek néhány művel. Ugyancsak nagy örömet szerez a műpártoló körökben az a tavaszra tervezett kiállítás is, amelyen Nagy Zsigmond hírneves magyar festőművész alkotásait mu-

tatja be az Egyesület. Nagy Zsigmond Spanyolországban él s művészetével dicsőséget arat Európában minden számottevő gócpontjában. Legutóbb Londonban aratott nagy sikereket és a Studio című angol folyóirat színes reprodukciókban hozta műveit.

Az Egyesület vezetőségének felkérésére örömmel bocsátott a kiállítás rendelkezésére husz kiváló munkát annál is inkább, mert a mi vidékünkön való.

A legnagyobb kiállítások közé fog tartozni az Egyesület jubilárius kiállítása is, amely ősszel kerül rendezés alá s amelyen részt fognak venni mindazok a művészek, akik 25 év alatt az Egyesületnek művésztárgyjai voltak, beleértve az elhunytakat is.

Nagy érdeklődésre tarthat számot Pogány Ferenc hódmezővásári helyi festőművész képeiből rendezendő kiállítás is, valamint azok a tárlatok, amelyek ügyében most folytat tárgyalásokat az Egyesület vezetősége.

Ezekben adhatjuk meg az 1929. évi program vázlatát, jelezvén azt is, hogy a rendezési képsorsolások az Egyesület nagyszerű programja mellett is megtartja s az 1929. évben tíz képet sorsol ki ingyen tagjai között.

Toroczkai Osváld
festőművész, a D. M. E. igazgatója.

Megnyílt a nagyerdei DTE jégpálya.

Debrecen legrégebbi és legnagyobb jégpályája, a DTE jégpálya, közvetlenül a villamos megállóhely mellett megnyílt. Kétúton a jég és a DTE vezetősége, hogy minél szélesebb körben népszerűsítse ezt a téli sportot, rendkívül olcsó árakat állapított meg. Villamossal kombinált jég, (beleértve a villamoson való ki- és beutazást) 70 fillér. Felnőtteknek 50 fillér, diákoknak, leventéknek és a DTE tagoknak pedig 20 fillér.

A DTE vezetősége az idén rendkívül nagy súlyt helyez a jégpályára és kellő számú jelentkezés esetén meg honosítja a szép és egyre nagyobb népszerűségnek örvendő jég hockey sportot is. Az azonban egészen bizonyos, hogy a DTE kedvező jégviszonyok esetén több korcsolyaversenyt is fog rendezni.

— Karácsonyi ajándékul legalkalmasabb ajándék Szalacsy Rác Imre új elbeszéléses kötete, mely egy pengőért lapunk kiadványában megszerzhető.

NÉVNAPOKRA!
DISZNÓTORRA!

ajánlom dúsan felszerelt pincészetem különleges

FAJBORAIT

1927. évi Asztali bor
1926. évi Kövidinka
1926. évi Ezerjő
1926. évi Rizling
1923. évi Ezerjő
1923. évi Rizling

1923. évi Furmint bor
1923. évi Zöldszilyánia
1921. évi Vörös Kadarka
1921. évi Vörös Kadarka (édes)
1921. évi Fehér Burgondi (édes)
1918. évi Rizling bor

Kecskemét város és Wessprémy Zoltán

Vámospéresi híres szőlőtelepeinek termése.

1928. évi termésű kítűnő zamatos újbor 1 liter 90 fillér, — 5 liter vételnél már 80 fillér!!

Debrecen egyik legnagyobb boreladási helye:

NÉMETHI JÓZSEF

TIMAR UCCA 31. szám. Közismert „HULLAHÁZ“.

A Kossuth-utcai református egyházzsír karácsonyi ajándéka Baja Minálnak

Hívei nagyjértékű selyempaláttal lepték meg a népszerű költő-papot. Eddig Baja Mihály a második debreceni ref. lelkész, aki paláttal tisztelték meg hívei.

Vasárnap lében kedves és meleg karácsonyi üdvözlésben volt része Baja Mihálnak, az országosan ismert debreceni költőpapnak, aki tudvalevőleg a Kossuth utcai egyházzsír lelkésze. Hívei karácsonyi ajándék gyanánt egy nehéz selyemből készült papi paláttal és süveggel lepték meg. Eddig csak egy református pap kapott Debrecenben palástot a híveitől: Révész Imre dr.

Nagyszerű bizonyítéka ez a kedves karácsonyi meglepetés annak, hogy milyen meleg és őszinte szálak fűzik össze a lelképástort híveivel és hogy milyen nagy szeretetben van része Baja Mihálnak azok részéről, akik mint a Kossuth utcai egyházzsír tagjai, kedves és lebilincselő egyéniségének közvetlen tanúi.

Valamivel tizenkét óra után érkeztek meg a hölgyek, dr. Juhász Nagy Sándorné, báró Györfy Miklósné, Barra Gyuláné, báró Györfy Erzsike, báró Györfy Irénke és Birinyi Böske, akiket Baja Mihály, — akít az egész dolog meglepetésszerűen ért, — esodálkozva fogadott. Azonban nem sok ideje maradt a gondolkodásra, mert elépelt öv, báró Györfy Miklósné bájos leánya volt jogerősen elítelve hosszabb-rövidebb ideig tartó szabadságvesztés büntetésre vagy pénzbüntetésre. Ezeknek a kegyelem részint a szabadságvesztésnek egészben vagy részben való elengedésében, részint a szabadságvesztésnek pénzbüntetésre való átváltoztatásában nyilvánult meg.

Kedves Baja bácsi! Nekem jutott a nagy munkának ez a kedves része, hogy hívei szeretetének tárgyát személyesen átadhassam. Adja a jó Isten, hogy még számos éven át viselhesse jó egészséggel, Isten nagyobb dicsőségére.

Ezzel átnyújtotta a palástot és egy fehér rózsacsokrot, amelyben a következő levél volt:

Szeretve tisztelt lelképástortunk! Fogadja szívesen hívei szeretetével eme nyilvánítását. E süveg és palást hívei szeretetéből készült. — Most csak arra kérjük a jó Istent, hogy ebben a palástban még számos éven keresztül hirdethesse Isten igéjét, egyben kérjük a jó Istent, hogy adion gyógvirt az elvesztett ifjúkori költemények okozta fájó sebére, hogy újult erővel, teljes szívvel, lélekkel dolgozhasson a most felépített Kossuth utcai egyházzsír tökéletes fölvirágoztatásáért. Az Isten sokáig éltesse.

Szerető hívei: Tasnádi Kardoss család, Tasnádi Kardoss Endre, Konecz Anrélné, Dr. Kesserű Lajosné, Dr. Vásáry Istvánné, Dr. Juhász Nagy Sándor, Balogh István, Dömösdy Ferencné, Barra Gyuláné, Özv. báró Györfy Miklósné, Özv. Polgári Bálintné, Eklí Józsefné, Polgári István, Polgári Miklós, Schlachta Jánosné, Szathmáry Ferenc, Csizsár Ferencné, Birinyi Imréné, Kontsek Kornélné, Simon Miklósné, Veréb Lajos, Özv. Mikó Józsefné, Özv. Birinyi Gáborné, Harsányi Gáborné, Pesics Sándorné, Sárka István, Özv. Bészler Károlyné, Özv. Némethy Jánosné, Bilkei Kövesdi Imre, Radocki József, Pósalaky Istvánné, Bóde Gyuláné, Piros Józsefné, Piko Józsefné, Németh Lajosné, Özv. Bakos Jánosné, Trenkáné, Özv. Kiss Andrásné, Daróczyne, Nagy Pál, Özveg Gere Gyuláné, Bak József, Kiss Gergely, Özv. Keresztury G. né, Özveg Gáll Istvánné, Törő Sándorné, Erdei Józsefné, Szathmáry Mihályné, Pető Józsefné, Nagy Józsefné, Kovács Eszter.

A kedves meglepetésre alig tudott

válaszolni Baja Mihály. Majd megbeszélte a szívből jövő figyelmet.

— Ezután az ajándék után már igazán azt sem tudom, hogy mit tegyek, mivel szolgáljam meg. Nincs szavam, hogy kellőképpen ki tudjam fejezni köszönetemet és hálámát e kedves meglepetésért. Csak azt ígérhetem, hogy ezután ha lehet, még inkább dolgozni fogok és dolgozni fo-

gunk, — mert összetartásban az erő, — debreceni református egyházzsírért, közelebről pedig a Kossuth utcai egyházzsírért. Azután boldog karácsonyi ünnepeket kívánt a küldöttöknek.

A gyönyörű palást és süveg Szántó József hódmezővásárhelyi papiruhászabó remeke, aki az Országos Református Lelkészi Egyesület szállítója is.

268 elítéltnak adott kegyelmet a kormányzó

Két kommunista büncselekményért elítélt is kegyelmet kapott.

Budapestről jelentik: — Horthy Miklós, Magyarország kormányzója a karácsonyi ünnepek alkalmából 268 elítéltet részesített kegyelemben.

Ezek között van hat politikai, illetve sajtóbüncselekmény miatt elítélt is. Kegyelmet kapott negyvenkét olyan egyén is, akiket még az 1918. évi október hó 31. napja előtt elkövetett súlyos büncselekmények miatt ítélték el hosszabb tartamu szabadságvesztés büntetésre s akik az 1927 évi december hó 20. napján kiadott legfelsőbb kegyelmi elhatározás alapján valamely kizáró okból nem részesültek az általános kegyelemben. Ezeknek büntetésük hátralévő részét engedte el az államfő.

A főbbi kegyelmet kapott elítélt különböző büncselekmények miatt volt jogerősen elítelve hosszabb-rövidebb ideig tartó szabadságvesztés büntetésre vagy pénzbüntetésre. Ezeknek a kegyelem részint a szabadságvesztésnek egészben vagy részben való elengedésében, részint a szabadságvesztésnek pénzbüntetésre való átváltoztatásában nyilvánult meg.

Budapest, dec. 24. MTT. jelenti: A kormányzó a mai napon kelt elhatározásával kegyelmet adott még további husz elítéltnak. Ezek között van a proletárdiktatura alatt elkövetett gyilkosság büntette miatt 12 évi fegyházra ítélt Borbély László, és a büncselekmény miatt hat évi fegyházra ítélt Vadász József fegyenc, elengedvén nekik szabadságvesztési büntetésük hátralévő részét. — Az igazságügyminiszter a kegyelmi rendelkezések vétele után nyomban intézkedett, hogy az utóbb nevezettek a szegedi börtönből, hol büntetésüket töltik, még a mai napont szabadon bocsássák.

Rothermere lord üzenete a királykérdésről

Budapestről jelentik: Rothermere lord karácsonyi üzenetét küldött Magyarországnak népeinek. A lord jókívánatait fejezi ki, azután azonnal rátér a királykérdésre.

„Nyiltan és őszintén felhívom az ország figyelmét néhány olyan jelenségre, — írja — amelyek legnagyobb mértékben veszélyeztetik nemcsak a revíziós harc sikerét, hanem az ország egész jövőjét és boldogulását. A Habsburg családnak a magyar trónra való visszahelyezésére irányuló különböző mozgalomokra gondolok. Szilárd meggyőződésem, hogy a Habsburgok trónraemlése a magyar gazdasági élet stabilitásának megrendülését jelentené.”

— A megbízhatóságának szinte kétségtelen látszatával bíró olyan értesülések jutottak hozzám, felelősségük teljes tudatában levő magyar körökből, — folytatja a lord, — hogy egyre fokozódó élénkségű akció folyik Magyarországon nem csak az úgynevezett legitimista jelölt, hanem különösen a Habsburg-család egy másik tagjának trónraültetése érdekében.

Ez az agitáció egyre inkább fokozódik Magyarországon nagy barátságunk, Mussolininek ama határozott, félremagyarázhatatlan és végleges értelme ellenére is, mely szerint a Habsburg-ház bármely tagjának a magyar trónra való

ültetése katasztrófálisan veszélyeztetné Magyarországnak külpolitikai érdekeit.

— En tulságosan messzelátó politikusként tartom Bethlen István erőfőrt ahhoz, hogy sem lekösse magát egy ilyen veszedelmes kaland mellé. *Egyáltalában nem tartom illetékesnek magamat arra, hogy beleszóljak Magyarországnak jövő államformájának megállapításának kérdésebe.* Komoly meggyőződésem azonban az, hogy ha a magyar nép királyt fog választani, úgy semmi nehézsége nem lesz annak, hogy Európa tekintélyes uralkodó családjai tagjainak sorában találjon olyan minden tekintetben alkalmas jelöltet, akinek szemébe még a revíziós célok megvalósításának szempontjából is különösen előnyös lehet az országra.

— Mint azt már előbb is mondtam Magyarországon egyetlen feladata a jelenlegi viszonyok között csak az lehet, hogy minden erejével törekedjen értékei stabilitásának biztosítására. Magyarország egész jövője ennek a munkának sikerétől függ. Ha azonban akár valamely, szinte hihetetlennek látszó könnyelműség, akár az állami kiadások terén megnyilvánuló szükségletlen és fényűző pazarlás miatt, akár a nyugalom és megelégedés hamis látszatának felkeltése érdekében való fölösleges

hivatalok létesítése, vagy a gazdasági közéletben itt-ott megnyilvánuló korrupció miatt ez lehetetlenné válnék és Magyarország gazdasági és pénzügyi helyzete megrendülne, úgy az Magyarországot veszedelmesebb és nehezebb helyzet elé állítaná, mint amilyen a kommunizmus után előállott rettenetes helyzet volt.

— Revízió és a gazdasági helyzet javítása: ennek a két kérdésnek kell a magyar politika sarkalatos pontjának, legfőbb törekvései tárgyának lenni. A gazdasági stabilitás fenntartása és az ország kétségtelenül nagy, de kihasználatlanul hagyott erőforrásainak kihasználása igen tekintélyes és gazdaságilag is előnyös külföldi kölcsönök felvételét fogja szükségessé tenni.

— A külföld bizalma nélkül a nagy célok egyike sem érhető el. Az az impresszió, amely Európa és Amerika hivatalos köreiben és közvéleményében fennáll és amely már már azt mondja, hogy az összeomlott Bratiann-rezsimhez hasonló magyar választási rendszer és a vélemény-nyilvánítás fennálló erős korlátozásai mellett a magyar nép igazi hangulata nem juthat szabadon kifejezésre, — semmiképp sem kedvez Magyarországnak érdekeinek és tekintélyének.

— Magyarország, mint „Kossuth hazája” tudta megnyerni a világ közvéleményének szeretetét s éppen így ma is csak azzal fordíthatja maga mellé ezt a rokonszenvet, ha hit marad legnagyobb fiainak nagy szelleméhez és szabadság szerető magasztos eszméihez.

Unghváry Sándornál Nagykorös

megrendelhetők a'anti bu'ítás gyökere ves-zők: Erdei fehér, Mézes fehér, Rizlig, Kövidirka, Nagybürgundi **1000-re 80 P 20%** elő eg feladása mellett. Két éves Delevare **darabja 16 fillér.**

10.000 drb vételnél 10% engedmény.

BOR kitünő zamatu **80 fill.**
UJLETAI 5 liter vételnél
DENESNÉL, CEGLED UCCA 22. SZ.

— A Dóczy intézet új épületében, január hó 3-án már megkezdődik a tanítás. Az új épület ünnepélyes felavatása január hó közpén lesz.

Láng az Arany Bika étterem és kávéház jelenlegi bérlőjének szobájában alakult meg 1919-ben a Szent Egység kormánya

Hogyan alakult meg a kommunizmus idején Aradon az ellenkormány. — A Fehérkereszt szálló 28-as szobájában mondták ki a megalakulást Gróf Károlyi Gyula elnöke alatt. — Érdekes részletek az ellenforradalmi mozgalom megindulásáról.

Láng Imre nyilatkozata.

Nem sokára tíz esztendeje annak, hogy Aradon megindult az ellenforradalmi mozgalom. 1919 júniusában történt, hogy Aradon, amely akkor már román megszállás alatt volt, de még francia tiszték is tartózkodtak a városban.

megalakult a Szent Egység kormánya, melynek célja az volt, hogy egy táborba egyesítse, politikai és világnézeti különbség nélkül az ország összes polgári alapon álló alakulatait.

Ebben az időben még nem fejlődtek ki a kommunizmus leverését követő időben keletkezett irányzatok, hanem arról volt szó, hogy a régi politikai élet vezérfői, politikai pártállásra való tekintet nélkül lépjenek egy olyan egységbe, amely a polgári rendet képes visszaállítani s egy olyan kormányt állíthat az ország élére, amely a siker jegyében veheti fel a harcot a proletárdiktatura ellen. Így alakult meg Aradon a Szent Egység kormánya, melynek alakulásáról a Fehérkereszt szálloda akkori tulajdonosa, Láng Imre, — ki most Debreczenben az országos híri Arany Bika étterem bérlője, a következő érdekes részleteket mesélte el munkatársunknak:

— A Fehérkereszt szállodának, — mely Erdély egyik leghíresebb szállodája, voltam a tulajdonosa. Egy alkalommal felkerestek és kértek, hogy bocsássak egy helyiséget rendelkezésükre, mert igen fontos alakulásról van szó. Én készséggel engedtem át a 28-as kis szalonomat a második emeleten és itt

alakult meg a Szent Egység kormánya, melynek miniszterelnöke gróf Károlyi Gyula volt.

— A kabinet tagjai a következők lettek: kereskedelmi miniszter dr. Varjassy Lajos, volt kormánybiztos főispán; igazságügyminiszter dr. Pálmay László, aradi közjegyző; belügyminiszter Kintzig János, volt főispán; pénzügyminiszter a közelmultban elhunyt báró Solymossy Lajos; honvédelmi miniszter pedig kisjolsvai Szabó Zoltán vezérőrnagy.

— Miután ez a kormány a románok által megszállott Aradon nem fejthetett ki eredményes működést, — hiszen nem érintkezhetett a meg nem szállott részekkel, — a Szent Egység kormánya szükségesnek látta, hogy áttegye székhelyét Szegedre ahol lakkor Gambetta és de Tournadre tábornok parancsnoksága alatt a franciák voltak a megszálló hatalom.

— Az elutazást hosszas tárgyalások előzték meg. Nap-nap után összegyűltek a kabinet tagjai szobámban, hogy megtárgyalják az eseményeket.

— Hosszas huza-vona után végül a román parancsnokság mégis hozzájárult az utazáshoz s a Szent Egység kormányának tagjai az Arad-eseanádi vonattal elindultak Szeged felé.

— Két órai utazás után jelentkezett az első malőr. A mezőhegyesi román parancsnokság feltartóztatta őket és megtiltotta az ellenkormánynak a továbbutazást. — Újabb tárgyalások következtek. Hosszas — két napig tartó — alkudozások után végre mégis siker-

rült elérni, hogy a kabinet tagjai a honvédelmi miniszter, Kisjolsvai Szabó Zoltán kivételével tovább utazhattak.

A honvédelmi minisztert azonban visszatartották azzal az indoklással, hogy katonái és katonái nem bocsájtották ki a megszállott területről.

Bethlen miniszterelnök a gazdasági és társadalmi konszolidációról

Budapest, dec. 24. Egyik fővárosi lap karácsony alkalmából megintervjuolta Bethlen miniszterelnököt a kormány jövőbeni tevékenysége felől:

Bethlen miniszterelnök elmondta, hogy a csehekkel rövidesen meginduló tárgyalásokon gazdasági természetű kérdésekkel nem foglalkoznak, mert azok pénzügyi vonatkozású kérdésekkel vannak összefüggésben. A háboru utáni függő kérdések rendezéséről lesz szó. Az export fejlesztéséről, — mondotta a miniszterelnök — gondoskodni kíván a kormány, ezért rövidesen szóba kerül a valutata-

— Így azután hadügyminiszter nélkül utazott tovább az ellenkormány Szegedre, ahol a franciák védelme alá helyezkedett.

— Feszült volt abban az időben a helyzet Aradon. Szállodámnak minden ucai szobájában az ablakba a franciák egy-egy gépfegyvert állítottak és így hosszú időig legszebb szobáimat nem tudtam kiadni.

Hosszasan elbeszélgettünk még Láng Imrével, ki történelmi idők történelmi eseményeinek volt szemtanúja.

A további fejlemények már közismertek. Egy hónapi sikertelen kísérletek után gróf Károlyi ellenkormánya lemondott és megalakult a második ellenforradalmi kormány P. Ábrahám Dezső volt 48-as függetlenségi képviselő elnöke alatt.

(Caliban.)

Márton Manó

nagyváradai szerkesztő meghalt. Vasárnap hajnalban az egyik budapesti szanatóriumban hosszas kínos szenvedés után meghalt Marton Manó nagyváradai szerkesztő. Marton nevét csak a régi boldog Nagy-Magyarország újságírói és tollforgatói ismerték, a legkitűnőbb tollú vidéki újságíró és író volt.

Fiatallú újságíró korában együtt szötte a fiatalok álmait hallhatatlan barátjával, a Váradon újságíróskodó Ady Endrével. — Marton Manó előbb a „Nagyvárad” című lapnak, majd az „Új Nagyvárad”-nak volt a felelős szerkesztője. — Néhány héttel ezelőtt, amikor már érezte, hogy közeledik a vég, erejének utolsó megfeszítésével felcipelte beteg testét Budapestre, azzal a magabíratott gondolattal, hogy magyar földben ágyazzák meg sirját.

Bevezetés az új magyar irodalomba.

A huszadik század magyar irodalma annyi új értéket termelt, annyi friss színnel gazdagította költészetünket, hogy egész jelentőségében maguk a szakemberek is alig tudják áttekinteni. A közönség pedig egészen a legújabb időkig híjával volt egy megbízható kalauznak, amely tájékoztatja a mai irányok útvesztőiben, felhívja a figyelmét olyan értékekre, melyek eddig talán nem érvényesülhettek, s viszont, ha az igazság azt kívánja, agyonreklamozott álnagyságokat is kellő színvonalra csökkentsen le.

Ujabbán mindinkább szaporodik az efajta kísérletek száma. Csak tavaszszal jelent meg Pintér Jenő: Irodalom története, mely egész kötetet szán a XX. század ismertetésére. Ez a munka azonban, nagy terjedelménél s tekintélyes árnál fogva nem mindenki számára hozzáférhető, különösen a tanulófjúság nincs abban a helyzetben, hogy magának megszerezhesse. Épen ezért kell szerencsés vállalkozásnak tekintenünk, hogy a „Debreceni Szemle” külön füzetben is közrebocsátja Juhász Géza tömör, vázlatát az 1900—1928-ig terjedő időköz, az u. n. Ady-korszak irodalmának fejlődéséről. A dolgozat főjelentősége épp a fejlődés mozzanatainak hangsúlyozásában áll. Ebben a tekintetben Pintér Irodalomtörténetének állóképénél többet nyújt. Hasznos szolgálatot tesz a mű bevezetésével, amely európai irodalmat s meggyőzően bizonyítja azt is, mily szükségszerűen következett Adyék fellépése a lírikus Vajda s a regényíró Tolnai Lajos nyomán, magukból a magyar irodalmi előzményekből is.

Ezután műfajonként sorra veszi a dráma, a regény és betetőzésül a líra fejlődését. Több mint száz író működését illeszti be az élő s folyton változó irodalom rendjébe, s lehetőleg mindeniket jellemzi is fontosságához mérten, vagy részletesen, vagy legalább egy-két lényegbe világító mondatdal. Elsősorban ismertetni igyekszik ugyan, nem pedig értékelni, de tanulmányából a tárgyalt írók jelentősége így is határozottan megállapítható. Az új magyar költészetéről igen elismerő képet nyújtó munka Csáthy Ferenc r.-t. kiadásában jelent meg, szép kiállításban, s bármely könyvkereskedésben kapható.

A Debreceni Egységspárt újabb körzeteinek megalakulása

A „Debreceni Egységspárt” teljes akcióképességének biztosítására ünnepek hangulatában is folytatta szervezeteinek kiépítését, vasárnap délelőtt 11 órakor megalakította újból három szavazóköri szervező bizottságát. Az ülésen Szentpéteri Kun Béla felsőházi tag elnököl, kinek elnöki megnyitóját Paur Ödön pártigazgató röviden jelezte a körzeti bizottságok feladatait majd utána Vánts Béla párttitkár olvasta fel és ismertette részletesen az egyes körzetek kereteit.

Az előterjesztések után megválasztották a körzetek vezetőségét és pedig a 21. számú körzetben: Elnökké: Pankolai Józsa Iván, Darvas Nándor és Szigethy Gyula; társelnökök lettek: vitéz Agárdy Lajos és Somogyi László, jegyző Tóth Imre és dr. Miskolczy Barna, titkárok: vitéz Viosz Ernő, dr. Mezgár Ferenc, Darvas Mihály és dr. Szabó L. Tibor.

A 22. szavazó körzetben: Elnökké: dr. Tolnay Elemér és Szilágyi Bálint, társelnökök lettek Haranghy Endre és Ráthonyi Lajos, jegyző Almády Lajos és Vargha Sándor, titkár Molnár Mihály és monoki Kiss Ernő.

A 38. számú szavazó körzetben: Elnökké: Macsata József és Papp Gyula, társelnökök lettek Albert Pál, Horváth Ferenc, Konez Sándor és Neumann Vilmos, jegyző Gerő Mátvás és Chorus Károly, titkár Szabó Miklós, Mátvássy Lajos, dr. Bakos Lajos, vitéz Márkus Ferenc és Csermák Gusztáv.

A választások megtétele után Ráthonyi Lajos és Macsata József információt kértek felszólalásai, majd ezekre Paur Ödön pártigazgató részletes válasza után Szentpéteri Kun Béla tar-

rifa politika revíziója és esetleg a hajós tarifa revíziója is. A hazai ipar pártolási akciójával továbbra is foglalkozni kell, különösen abból a szempontból, hogy a hazai piac lehetőleg a hazai termékeket foglyassa. Az adózás terén elmegy a kormány a könnyítéseknek legszélsőbb határáig, a kormány abban a szellemben kíván politikai kérdéseket kezelni, amely lehetővé teszi, hogy azok a nagy ellentétek, amelyek a politikai pártok társadalmi osztály, foglalkozási és felekezeti között még néhány évvel ezelőtt jelentkeztek és fent állottak, fokozatosan eltűnjenek.

tott nagyhatású, hasonlatokban gazdag, ünnepi vonatkozású buzdító beszédet. Üdvözölte a megjelent hölgyválasztókat, felhívta a figyelmet az ő támogatásuk fontosságára. Ismertette Bethlen István gróf hatalmas munkáját a nemzeti konszolidáció megteremtése körül, úgy bel-, mint külpolitikai vonatkozásokban, az egységspárti politika erőteljes támogatására hívta fel a megjelentek figyelmét.

Az alakuló ülés után Bethlen István gróf miniszterelnök életével ért véget, miután Szentpéteri Kun Béla a párt híveinek kellemes és boldog karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánva, az ülést bezárta.

Egy magyar leány kálváriája Béesben.

Bées, dec. 24. Vasárnapra virradó éjszaka tragikus öngyilkossági kísérletet követett el Fekete Hedvig, 15 éves, bécsi magyar leány, akif egy rendőr egy kapualjban talált eszméletlenül. Kórházba vitték, ahol megállapították, hogy megmérgezte magát. Állapota életveszélyes. Csak néhány percere nyerte vissza eszméletét s annyit mondott, hogy azért követett el az öngyilkosságot, mert anyja prostitúcióra akarta kényszeríteni.

A nyomozás megállapította, hogy a leányt anyja ütötte-verte és kényszeríteni akarta, hogy menjen az utcára nézni keresni, mert különben nem kap enni. Kiderült, hogy az asszony idősebb leányát is prostitúcióra kényszerítette. Az asszonyt őrizetbe vették.

LUGKÓ HELYETT
"Luko"
 BADO DOBOZBAN
 NÉLKÜLÖZHETETLEN!

MOSÁSHOZ
 SUROLÁSHOZ
 MOSOGATÁSHOZ

NEM MÉRGEZI
KEZÉT NEM MARJA
NEM TESZI TÖNKRE
MINTA LUGKÓ

HANEM BÁRSONYSÍMÁVA TESZI
 MINDENKÉPP KAPILÁTÓ.

A „Bethlen Gábor Kör“ karácsony másodnapján műsoros-vallásos délutánja a Kistemplomban.

A „Bethlen Gábor Kör“ karácsonyhoz, a szeretet ünnepéhez méltóan akarja befejezni a Megváltó születésének ünnepét s ezért a Kör belmissziós szakosztálya, olyan ünnepélyt rendez a debreceni sz. kir. város lakosai számára, ahol a meggyújtott karácsonyi gyertyafénye nemcsak addig fog világítani, amíg ég, hanem egy egész életet át. Az a fény, mely bennünket karácsony másodnapján, délután öt órától körülvesz, már több lesz mint sok-sok millió gyertya fénye.

A „Bethlen Gábor Kör“ a művészet által is igyekszik ezen délután az Új Földet váró ember számára feltárni az Új Eget. Az útmutató fáklya vivő maga a Jézus Krisztus.

Az eddig közölt műsorunkban változás állott be, amennyiben dr. Kállay Kálmán theol. professzor ur betegsége miatt az ünnepi beszédet Soós Béla ref. főgimnázium vallás-magyar-német-latin és történet tanára fogja mondani.

Soós Béla lelkész-tanár urat mindannyian jól ismerjük az egyetemi istentiszteletekről. Ő olyan nagy lelki fáklya vivője a debreceni protestáns egyetemi ifjuságnak, hogy szavai és tettei önmagukban követésre méltók.

Reméljük, hogy a mélyen tisztelt közönség ezúttal is megérti a protestáns egyetemi hallgatókból álló „Bethlen Gábor Kör“ mozgalmát és jelenlétükkel bennünket nemcsak megismernek, hanem meg is szeretnek.

Karácsony másodnapján, délután 5 órakor a Kistemplomban a következő műsorszámok meghallgatásában lesz része a mélyen tisztelt közönségnek:

1. Kezdőének: 7 dicséret 1 verse.
 2. Közének: 101 dicséret 1-4 verse.
 3. Ima. Soós Béla ref. fgm. tanár.
 4. Szabolcska. Nagy karácsony. — Éneklő: Nagy A. kántor.
 5. Ünnepi beszédet mond: Soós Béla ref. főgimnáziumi tanár.
 6. Versényi György II. jogh. hegedű száma.
 7. Keztyüsné Balogh Margit úrasznony karácsonyi verseiből olvas fel.
 8. Ivánka Zoltán: Az áhítat szárnyain, c. műből: Isten hatalma. — Éneklő Timári Mária úrleány, saját hegedűkísérettel.
 9. Ima: Tomai Dezső hitoktató lelkész.
 10. Záróének: 100 dicséret 1 verse. Az adakozásból befolyt összeg a kör céljait szolgálja.
- A „Bethlen Gábor Kör“ vezetősége.

Esti ködben

Harapós, szeles, zord idő utcák során sikongva kerget, vén kóbor kutya lohol így, ha szűk hátán jól végig vertek.

Megállok. Mellem fuj, zihál, torkomra ül a ködös pára és ijedt szemem körülöz: hol találna egy csöpp kis nyárra?

FENYES JENŐ.

A Sabaria 2:2 arányban dön'ellenül végzetli első kubai mérkőzésén

Havanna, december 23. Vasárnap játszott a Sabaria első tura-mérkőzését Kuba fővárosában. Havannában. A szombathelyi csapat a következő felállításban szerepelt: Biri, Nagy—Prém—Pesovnik Vámos, Bass—Buros, Holzbauer, Stoffian, Povolni, Tárnok.

A Sabaria ellenfele a Juventus volt, a sziget legerősebb csapata, amely már töb. uruguayi ellenfelet is legyőzött. A játék kezdetén védelmi hibából gólt kapott a Sabaria, amelyet csak a 37. percben tudott Povolni kiegyenlíteni. A második félidő elején ismét a havannai csapat jutott a vezetéshez de Povolni újabb góljá, amelyet a 80. percben lőtt, kiegyenlített és eldöntetlenné tette az eredményt.

A játék elejétől végig igen heves, erős volt. A kubaiak kemény, rámenős futballt játszanak.

Súlyos szerencsétlenség érte a mérkőzésen Birit, a Sabariának egyenesen erre a turára szerződte kapusát. Egy rávetésnél elfogta a labdát, de olyan szerencsétlenül ütközött össze a ráfutó kubai játékosal, hogy egyik ujjá eltört.

Biri helyett Weinhardt állott a kapuba és egyelőre ő fog védeni. Remélik, hogy Biri ujjtörése két hét alatt meggyógyul és akkor még a turán is játszhat az utolsó mexikói mérkőzésen.

A Sabaria igen jól játszott, a szépszámú közönség lelkesen megtapsolta a csapat tetszetős akcióit.

Egy debreceni hentesmester Japánban hen'eszületet nyitott

A Japánok kezdenek rászokni a hús és kenyérvésre.

Dr. Szabó Mihály debreceni hentes-áru nagyiparos, a Tiszántúli Húsiiparosok Szövetségének kiváló elnöke, az elmúlt napokban Japánból egy csomagot kapott. Kíváncsian bontotta fel és a csomagból apró ajándéktárgyak, tipikus japáni csecse-becsék kerültek elő. A kedves ajándékok küldője, — mint a mellékelt levelelből kiderült — Morvay Mihály hentesmester, aki Szabó Mihály édesatyjánál volt alkalmazásban, hosszú évekket ezelőtt és egyszer csak kivándorolt Japánba. Most megemlékezett egykori jó gazdájának fiáról és karácsonyi ajándéknak szánta a küldött japán tárgyakat.

Morvay Mihály Japán Condó nevű városában él. Ott alapított hentesüzletet. Jól ment neki, mert azt írja, hogy elődje három év alatt 15 ezer dollárt keresett és felhagyott az üzlettel. Most Morvay az egyetlen hentesmester abban a városban. Azt írja, hogy Japánban tulajdonképpen csak

most kezdik megismerni a húsevést, mely azelőtt általánosságban ismeretlen dolog volt náluk. Uglátszik ízlük nekik, ezt bizonyítja az a körülmény, hogy a magyar hentes boldogul áruit el tudja helyezni. Azt írja különben Morvay, hogy a japánok még csak most kezdik enni a kenyeret, különben tudvalevően rizzsel táplálkoznak.

Morvay levelében még az fránt érdeklődik, hogy milyen feltételek mellett lehetne magyar bort kiszállítani. A jó fajta törkölypálinkának is nagy ívőt jósol, na persze, mert a húshoz, kolbászhoz, el kell egy pohár jó pálinka is. Eddig olasz bort tartott, de szívesen hevezelné, már csak hazafias érzésből is a magyar árut, a magyar bort.

Morvay esete azt mutatja, hogy a magyar meg él, bárhova veti is a sors és nem feledkezik meg a hazájáról és az itthoniakról.

A rendőrség erélyes intézkedésekkel akadályozza az elszaporodott betöréseknek

Többször hírt adtunk arról, hogy az utóbbi hetekben egy jól szervezett betörőbanda garázdálkodik Debreczenben, melynek tagjai a betöréseknek egész sorozatát követték el. A betörők akik eddig a város belső részein garázdálkodtak és több üzletet feltörték, most áttették működésük színterét a külső periferiákra.

A rendőrség széleskörű preventív intézkedéseket léptetett életbe. A városban állandó rendőrszolgálati cirkálnak és éberen vigyáznak arra, hogy a

betörők működését megakadályozzák. Sághy Lajos rendőrfőtanácsos, a debreceni kapitányság vezetője útasítást adott ki, hogy az eddig-nél is szélesebbkörű övintézkedéseket foganatosítsanak.

A városban gyakori razziákat tartanak, rajtaütésszerűen átvizsgálják hetenként kétszer-háromszor a kétes hírű szállodákat és lebujszoktatásokat, akiket ott találnak szigorú igazgatási eljárásnak vetik alá.

Ezeknek az intézkedéseknek már is

érezhető a hatása.

A betörők a széleskörű preventív intézkedések következtében a külső periferiákra tették át működésük színhelyét, ahol egymásután legutóbb is három betörést követtek el.

A Téglavetőben éjnek idején feltörték egy disznóolat és onnan két vízott disznót hajtottak el. A másik betörés a Nyúlas-telepen történt, ahol nagyobb értékű ruhaneműt zsákmányoltak. A harmadik betörésnél szinte rajtavesztettek a vakmerő betörők. A Nyúlas-telepen egy csirkeketrecet törttek fel és az ott őrzött baromfit akarták ellopni. A gazda azonban a zajra felébredt és kinézett az udvarra. Erre a megröszvart betörők átvették magukat a kerítésen és elmenekültek.

Mit kell tudni Amerikáról

C. A. Bratter amerikai író egy kis környben összeállította, mit kell egy művelt embernek tudnia Amerikáról. Az alábbiakból néhány olyan adatot ismerünk meg, amit sajnos, a legműveltebb ember sem tud Amerikáról.

Az Újvilág legrégebb, európaiak által alapított városa San Domingó, a hasonló nevű köztársaság fővárosa. 1496-ban alapította Bartolomeo Columbus. Amerika felfedezőjének bátyja.

Florida állam eddig már négy országhoz tartozott: Angliához, Franciaországhoz, Spanyolországhoz és végül az Egyesült Államokhoz.

Maryland és Delaware államokban még ma is fennáll a „whipping post“ (pellengéren) való nyilvános megbotoztatás büntetése.

Az amerikai adóhivatalok kimutatása szerint 1925-ben 207 állampolgárnak volt egy millió dolláron felüli évi jövedelme.

Az 1775. évi függetlenségi háború kezdetén III. György angol királynak a newyorki Broadway-n álló szobrát ledöntötték, a szoborból 48.000 puskagolyót őrtöttek a forradalmi hadsereg számára.

„Százperentes amerikaiak“ voltak már a függetlenségi háború után, tehát mindjárt az Egyesült Államok megalakulásakor. Ezek a túlzó nacionalisták annak idején, komolyan követelték, hogy az angol nyelvet — mint a halálos ellenség nyelvét — töröljék el és helyébe államnyelvül a héber nyelvet vezessék be. A héber nyelv szószóli azzal érveltek, hogy Isten legelső őseinket a héber nyelvre (?) tanította és ezen a nyelven beszélt velük.

Milliard Fillmore és Andrew Johnson amerikai elnökök, mielőtt foglalkoztak volna politikával, szabók voltak. Johnson sohasem járt iskolába, tízéves korában itasnak adták egy a-bőmesterhez. Irni, olvasni is csak később tanította meg a felesége.

Az Egyesült Államok legfőatalabb elnöke Roosevelt volt, aki első megválasztásakor töltötte be 42-ik évét.

Az első gőzhajó, amely átkelt az Atlanti-óceánon, a Savannah volt 1819-ben.

Egyetlen egy amerikai uralkodott öt éven át idegen ország felett: William Walker, egyike az amerikai történelem legromantikusabb kalandorainak, 1855—1860 között Nicaragua elnöke volt.

Az Egyesült Államokban ötmillió tizenéves feletti lakos van, aki sem irni, sem olvasni nem tud.

Az amerikai mozik évente 620 millió dollár bevételt érnek el. Az amerikai filmiparban 1500 millió dollár fekszik. A filmipar 300.000 embert foglalkoztat. Az Egyesült Államokban 20.500 mozi van, összesen 18.5 millió férőhellyel.

Arádió a falu szolgálatában

A modern kor vívmánya: a rádió lehetővé teszi, hogy a hang a leg rövidebb idő alatt eljuthat a legtávolabbi faluba s ez uton lehetővé válik a híreknek és közléseknek gyors, valamint pontos eljuttatása is. A rádió különösen alkalmas arra, hogy a gazdasági közlések érdeklő azokat a híreket és közléseket közvetítse, amelyeknél fontos, hogy kellő időben és gyorsan köz tudomásra jussanak.

Ilyenek elsősorban a napi időjárás-jelentések (prognózis), amelyek a tudományos megállapítások határain belül a várható időjárásokat közli s amelyeknek a gazdasági életben a gazdasági munkálatok beosztásánál nagy hasznát vehet, de csak akkor, ha idejekorán jut tudomására. A meteorológiai időjárás-ugyanis csak a legközelebbi 24 órára szól s éppen ezért van az eddigi közlésekkel szemben nagy jelentősége az időprognózis rádió útján való közlésének. A vízállási jelentések az árvízveszedelmek elleni védekezésnél nélkülözhetetlenek.

A mezőgazdasági termények árára vonatkozó hírek ismertetésével a gazda elkerülheti a lelkiismeretlen spekuláció által okozható károkat. Hasonló nagy jelentősége van az állatvásári, takarmánypiac, vetőmag, gyümölcs, bor, stb. országos vásári árak, valamint a Budapest—ferencvárosi marha- és sertésvásárak, a budapesti vásárcsarnok hus-, tej-, tejtermékek megfelelő közlésének. Nagy fontossággal bír és feleltet kivánatos továbbá az erdőgazdaság ügykörébe tartozó hírekkel, mint pl. a különféle faválasztékok, különösen tűzifa, szer szám és épületfa és egyéb erdei termékek áráiról kellő időben való megfelelő tájékoztatás.

Ide sorolható az okszerű gazdálkodásnak a mezőgazdasági lakossággal való megismertetése s a gyümölcs- és növényi betegségek elleni védekezés-sel kapcsolatos kioktatását és felvilágosítását célzó számtalan más hírforgalom, amelynek gyors és kellő időben való közlése nemcsak az egyesek, hanem az egész nemzet érdekeit szolgálja.

E hírforgalom felvételét és terjesztését ahajítja megszervezni a földművelésügyi miniszter azzal a törvényjavaslattal, amelyet a minap benyújtott a képviselőházban. A törvényjavaslat el fogadása és végrehajtása után lehetővé válik, hogy az ország egyes városaiban és községeiben a napi meteorológiai és vízállás-jelentés, valamint a mező- és erdőgazdaságot érdeklő egyéb hírforgalom idejekorán tudomására jusson nemcsak a hatóságoknak hanem a városi, illetve a községi hírdetőkablán való azonnali közléstétel útján a város, község összes lakosságának is.

Ez a kormányintézkedés mérhetetlen hasznára válik az ország termelő és fogyasztó közönségének is. Azt lehetne mondani, hogy a terményüzorának egyszer és mindenkorra útját vágja.

Meinl

ajándék kosár

tetszés szerint! összeállításban, mellyel min nekünk örömet szerezhetünk.

„Meg kellett ölnöm a gyermekemet” -- vallotta a gyilkos apa

Nyiregyháza, december 24. A családirtó Bogyinszki József, 34 éves, nyírszölösi napszámos ügyében a nyiregyházi kir. törvényszék vizsgálóbírája esütörtökön délután a helyszínen kihallgatta Bogyinszky Józsefet, aki közél másfél óra hosszúságú elmesélte egész élettörténetét, majd kijelentette, hogy a kettős gyilkosságot belső kényszer hatása alatt követte el. Hirtelen elfogott az ölési vágy — mondotta — s bármint küzdöttem is ellene, meg kellett gyilkolnom a két gyermekemet.

A kihallgatás befejezése után a vizsgálóbíró visszajött Nyiregyháza, ahova pénteken délután Bogyinszky Józsefet is beszéltették és előzetes letartóztatásba helyezték. A gyermekgyilkos napszámos jelenleg a kir. ügyészség fogházában várja sorsa eldőlését. Értesülésünk szerint Bogyinszky Józsefet valószínűleg megfigyelés alá helyezik, — hogy eldöntsék, vajjon beszámítható-e. Ellenkező esetben elmeorvosi intézetbe szállítják.

Nemesített vetőmagot kapnak a gazdák

A földművelésügyi miniszter 1929. év tavaszára is tervehette, hogy a 100 kat. holdnál kisebb területen gazdálkodóknak nemesített vetőmaggal való ellátását oly módon segíti elő, hogy a nemesített vetőmagvak nemesítői felárát és vasúti szállítási költségét tárcája terhére elvállalja, úgy, hogy a kedvezményes feltételek mellett nemesített vetőmagban részesülő gazdák csak a vetőmagvak budapesti tőzsdei árát és a szállításhoz használt új zsákok árát kell megtéríteniük.

A vetőmag akció végrehajtásával a Tiszántúlon a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarát bizta meg a miniszter, kiosztásra kerülnek 1929. év tavaszán. — már január hó közepétől kezdve — eredeti nemesítési

hatvani sörárpa, Eszterházy sörárpa, Székács zab, „F” lófogú tengeri és Bánkúti lófogú tengeri. Kiosztásra kerülnek továbbá a piaci árhoz viszonyítottan 30 százalékos kedvezményvel: hazai származású fehérbárcás ólomzáró lóhere, hazai származású fehérbárcás ólomzáró lucerna, homoki borsó, tavaszi búkköny és fehér bokor gyöngybab vetőmagvak.

A vidéki gazdák igénylésének összeírása tárgyában külön fog intézkedni a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, a debreceni gazdák azonban már most jelentik be igényléseiket a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamaránál (Debrecen, Hunyadi u. 5.) — vagy a Gazdasági Egyesületnél (Debrecen, Piac ucca 61.) mert a rendelkezésre álló készletek korlátozottabbak s az igények a bejelentések sorrendjében fognak kielégítettni, míg az engedélyezett keretek lehetővé teszik.

Az igénylés bejelentésével egyidejűleg előleget kell befizetni és pedig az előrelátható árak mintegy 50 százalékát. Részletes felvilágosítást a Kamara és a Gazdasági Egyesület nyújtanak.

Adományokat gyűjtött és bezárta az adakozókat egy elmebeteg fiatalkoru

Miskolc, december 24. Az utóbbi napokban különös feljelentések érkeztek a miskolci rendőrséghez. A feljelentésekből kiderült, hogy egy fiatalember járja sorra a házakat és mindenütt gyűjtőívreadományokat kér. Amikor magára hagyják, elviszi a keze ügyébe eső tárgyakat, azután a lakókra zárja az ajtót és a kulcsal együtt eltűnik.

Rövidesen több mint harminc feljelentés érkezett a különös viselkedésű fiatalember ellen a rendőrséghez. A feljelentők természetesen amikor lakásukból nagynehezen kijutottak, azonnal lakatoshoz

mentek és új zárat helyeztek el a lakásuk ajtaján, mert attól tartottak, hogy az adománygyűjtő látogatása betörés előkészíté céljából történt.

A rendőrségnek pénteken sikerült elfogni a különös viselkedésű fiatal fiút. A rendőrségen ezután kitént, hogy elmebeteggel állanak szemben.

Amikor a tiszt főorvos mevizsgálta, mosolyogva jelentette ki: — A főorvos ur kulcsait is én loptam el.

Az elmebeteg fiút beszéltették az Erzsébet-kórházba.

— Szilveszter-estély. A debreceni szociáldemokratapárt december hó 31. napján, hétfőn este 8 órakor a Munkás-Otthon nagytermében hangversennyel egybekötött Szilveszter-estélyt rendez. Belépődíj személyenként I-V. sor 2 pengő, a további sorok 1.50 P, a vigalmi adóval együtt. A zenét a Munkás-Otthon kibővített jazz-band zenekara szolgáltatja. A műsort reggel 6 óráig tartó táncmulatság követi. Műsor: 1. Révffy: Toborzó. 2. Ady E. Az idegen fia... Egy ócska konflisen 3. Táncduett. 4. Üzlet-üzlet, vigjáték egy felvonásban. 5. Petőfi: Juhász legény, szegény juhász legény... Népdalok. 6. Szerenád. Magánélet. 7. Párjelenet. Táncal. 8. Szecsavágó.

Tréfa egy felvonásban. 9. Jókai-Liszt: A költő szerelme. Melodráma. 10. Misoga László és Misoga László színművészek számai. 11. Kacsóh: Debreceni nóták. 12. Táncduett. 13. A cég arája. Tréfa egy felvonásban. 14. Táncduett. 15. Erkel: Elvénnelek. Induló.

Korpás fejbőrt

és hajhullást eredményesen kezelnek speciális gyógy-móddal, uraknak is.

Komárominé József kir. herceg ucca 3. sz.

Hogyan segíthetünk a magyar labdarúgáson

Az általános gazdasági elesettség hatása erősen érezhető a csonkaország minden intézményének működésén. Az emberek csak a legszükségesebb kiadásait tudják fedezni és igen kevésnek jut arra pénzre, hogy többé-kevésbé költséges és a multban megszokott szórakozásait ma is folytassa. A sportban a labdarúgás dicsekedhetik azzal, hogy százezreket megmozgató táborban és most az ősszel a budapesti nagy egyesületek mégis azt tapasztalják, — hogy az első két hónapban a nagy mérkőzéseket 60.000-rel kevesebb néző látogatta, mint a mult évben.

Ez a bevételcsökkenés természetesen megbolygatta a professzionista egyesületek számításait, úgy, hogy egyik-másik komoly válságba jutott. De nemcsak ezek az egyesületek, hanem az amatőrök csapata is a pusztulás küszöbén állnak, ami arra bírta a labdarúgók vezetőségét, hogy küldöttségben keresse fel az Országos Testnevelési Tanács elnökét, hogy segítségét kérje.

A testnevelési törvény ugyanis súlyos adókat vetett ki a labdarúgással hivatásszerűen foglalkozó és ebből élő alakulatoknak, amelyek az előbb említett okoknál fogva most válságos helyzetbe jutottak. Karafiáth Jenő, az OTT elnöke csak általánosságban tehetett ígéretet, csak jóindulatát nyilváníthatta, mert sajnos, az adók engedése nem az ő hatáskörébe tartozik. Az egyesületek vezetői ugyanis előterjesztették költségvetéseiket és ezekkel bizonyították azt a tényt, hogy a nyomasztó adók nélkül valahogyan meg tudnának élni.

A professzionista labdarúgástól mindenki azt várta harmadfél évvel ezelőtt, hogy jótékony hatással lesz az amatőr sportra is. Ez a remény nem vált valóra, mert az általános gazdasági helyzet következményeképpen az egyesületek nem tudnak annyit fizetni játékosainak, hogy kizáróan a sportból élhessenek meg, hanem e mellett még más foglalkozás után is kell nézniük. Ma pedig szinte a lehetetlenséggel határos új munkaadóknak a társadalomban való elhelyezkedése.

Nem marad tehát más hátra, mint az adók csökkentése, a mérkőzésekre utazgató csapatok viteldíjkezdésményben való részesítése és más olyan adminisztratív könnyítések életbeléptetése, amelyek csekélységükkel fogva úgy sem rugtak tekintélyes összegekre és így elengedések nem okoz nagyobb kárt senkinek sem.

Statáriális tárgyalás Szegeden.

Szeged, dec. 24. A szegedi törvényszék rögtönítelő bírósága dr. Tóth Gyula elnöke alatt ma reggel 9 órakor kezdte tárgyalni Szegedi Sándorné ügyét, aki Átokházán 1928. dec. 13-án éjjel 10—11 óra között felgyújtotta mostohafiának Szegedi Antalnak tanyáját, amelyben mostohafián kívül annak felesége és 10 éves gyermeke tartózkodott. A családnak még idejekorán sikerült kimenekülnie a lángokban álló házból, amelynek nád fedele teljesen leégett. Délután egy órakor hirdette ki a rögtönítelő bíróság ítéletét, mely szerint Szegedi Sándorné 10 évi fegyházbüntetéssel sújtotta.

A NAP HIREI

Karácsonyi istentiszteletek

A ref. templomokban:

Karácsony I-ső napja. Istentiszteleti rend kedden, 1928 december hó 25-én:

Nagytemplom: 10 órákor prédikál dr Révész L., ágendázik dr Baltazar Dezső, délután 5 órákor Csefkő József; — Kistemplom: délelőtt 9 órákor prédikál Uray Sándor, ágendázik Szele György, délután 5 órákor Szabó Tibor; — Kos sut-utcai templom: 10 órákor prédikál Csikesz Sándor, ágendázik Baja Mihály, délután 5 órákor Szabó József; — Arpad-téri templom: 10 órákor prédikál K. Kiss László, ágend. Magyar Bertalan, délután 2 órákor Lukács László; — Ispóty-templom: 10 órákor prédikál Molnár Ferenc, ágendázik Nagy Sándor, délután 5 órákor Nagy Lajos; — Homokkert: 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Márki Kálmán, délután 3 órákor Nagy Lajos; — Szegényház: 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Módos László; — Nyilas-telep: 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Mezey Béla, délután 3 órákor Murányi Zoltán; — Nyulasbarak: 10 órákor prédikál és ágendázik Hegedüs Kálmán; — Bánk: Siposs Imre. — Fancsika: Vajda László. — Macs: Konrad Zoltán, Hegyes és Flep: Papp Imre, Haláp: Kántor József, Ondád-Kádárdűlő: Kardoss Lajos, Szepes: dr Erdélyi S., Palag: dr Danesházy Sándor, Ohat Telekháza: Halász András, Köntös út: délután 3 órákor prédikál és urvacsorát oszt Kardos Lajos, Hármashegy: 10 órákor Bagdy Dániel, Ebes: dr Erdős Károly.

A Kistemplomban Karácsony első napján délután fél egy órákor levante-istentisztelet lesz, amelyen Mezey Béla prédikál.

Karácsony II-ik napja.

Istentiszteleti rend szerdán, 1928 december 26-án: Nagytemplomban 10 órákor dr. Révész Imre; 5 órákor Lukács László. — Kistemplomban 9 órákor Nagy Lajos; 11 órákor Csefkő József; 5 órákor Szabó József. — Kosut-utcai templomban 10 órákor Baja Mihály; 5 órákor Nagy Lajos. — Arpad-téri templomban 10 órákor Szabó József; 2 órákor Szabó József. — Ispóty-templomban 10 órákor Hegedüs Kálmán; 5 órákor Csefkő József. — Nyilas-telepen 10 órákor Madar Zoltán. — Csapó-kertben Magyar Bertalan. — Egyetemi klinikán prédikál és urvacsorát oszt Uray Sándor. — Nagy Cserén Mezey Béla. — Paczon Kántor József. — Vedres dűlőben Halász András. — Téglás-kertben délelőtt 10 órákor Nagy Sándor.

Karácsony másodnapján a Homokkertben délelőtt 10 órákor Lukács László prédikál.

A ró. kath. templomban.

December 25-én kedden karácsony ünnepe. Reggel 6 órákor pásztor-mise. További misék vasárnapi rend szerint. Utolsó szent mise fél 1 órákor. Fél 10 órákor szent misét mond s utána prédikál dr. Lindenberger János. Délután fél 4 órákor ünnepi vécsernye: utána prédikál dr. Lakatos Sándor.

December 26-án, szerdán Szent István első vértanu ünnepe. Szent misék vasárnapi rend szerint. Fél 10 órákor ünnepélyes nagymise. Utána szent beszédet mond Erdődy-Bakacs

Iván. Délután fél 4 órákor vécsernye helyettes-lelkész. — Dáiban fél 1 órákor levante-istentiszteletet tart Labossa Lajos helyettes-lelkész.

Az evangélikus templomban:

Karácsony I. ünnepén délelőtt 10 órákor istentiszteletet tart és utána urvacsorát oszt Labossa La-

Karácsony II. ünnepén délelőtt 10 órákor az istentiszteleten prédikál Kardos Lajos ref. s.-lelkész.

Meglurta az egyik debreceni vállalat kasszáját a 13 éves kifutófiu

Betörők jártak a Vigszínház pénztárhelyiségében.

Két vakmerő betörés történt Debrecenben. Az egyiknek hőse egy tizenhárom éves gyermek, aki felesapott kasszafurónak és felfeszítette az egyik debreceni vállalatnak — ahol alkalmazásban volt — a kasszáját. A treszort-zárt már nem tudta kinyitni és így üres kézzel volt kénytelen távozni a tizenhárom éves kasszafuró. A másik betörés a Vigszínház moziban történt, de itt sem járt eredményre a betörők igyekezete, mert pénzt nem találtak.

Az egyik Piac uccai vállalat vezetősege jelentette a rendőrségnek, hogy ismeretlen tettes éjjel felfeszítette a kasszát.

A betörő azonban pénzt nem zsákmányolhatott, mert bár sikerült neki a kasszát kinyitni, a belső treszort-zárt azonban nem tudta felfeszíteni és így fél munkát végezve, kénytelen volt üres kézzel távozni.

A rendőrség a feljelentés után azonnal megindította a vizsgálatot, amely rövid idő alatt szenzációs eredménnyel végződött. — A nyomozást végző detektívek megállapították, hogy a kasszafurást egy tizenhárom éves gyermek kö-

vette el, aki a vállalatnál mint kifutó fiu volt alkalmazva.

A tizenhárom éves kasszafurót előállították a rendőrségen. A fiu először tagadott, de később a keresztkérdések sulya alatt megtört és bevallotta, hogy ő követte el a kasszafurást. A vizsgálat ebben az ügyben tovább folyik.

A másik betörés a következőképpen történt:

Hétfőn délelőtt, amikor a Vigszínház pénztárhelyiségét kinyitották, meglepődve vetették észre, hogy bűnös kezek alapos felforgatást okoztak a pénztárban és a mellette levő szobában.

A betörő a pénztár melletti helyiség egyik ablakát feszítette ki, azon bemászott és a kasszát kinyitotta. Össze-vissza forgatott mindent, pénzt keresett, de természetesen nem talált, minthogy ott nem tartanak semmi értéket.

Kár nem volt egyéb, mint az, amelyet a betörő a helyiség berendezésének a megrongálásával okozott.

Az esetről, amint felfedezték, azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan kiszálltak a helyszínre és bevezették a nyomozást.

— Szombaton lesz a városi tanács legközelebbi ülése. A városi tanács hétfőn délelőtt egészen rövid ülést tartott, dr. Vásáry István polgármester elnöke alatt, amely csak a legsürgősebb ügyeket tárgyalta le és 11 órákor már véget is ért. Dr. Vásáry István polgármester boldog ünnepeket kívánt a tanács tagjainak és a tanács ülést berekesztette. A karácsonyi ünnepek után a tanács legközelebbi ülése szombaton délelőtt lesz.

— Jóváhagyta a miniszter a hirdető vállalat bérbeadását. Debrecen város törvényhatósága nemrégiben versenytárgyalást hirdetett a hirdető vállalat bérbeadására és a versenytárgyalás során a legkedvezőbb ajánlatot a Magyar Távirati Iroda tette, aki meg is kapta a vállalatot. A közgyűlési határozatot jóváhagyás végett felterjesztették a belügyminiszterhez, ahonnan most érkezett meg a leirat, amely szerint a belügyminiszter némi módosításokkal jóváhagyta a közgyűlési határozatot. A városi tanács ennek megfelelően útasította dr. Miszti Károly tisztifőügyészt, hogy a Magyar Távirati Irodával a szerződést kösse meg. A hirdető vállalat vezetője továbbra is Irmay Béla marad.

— Eszperantó kiállítás az Iparostanonciskolában. A debreceni eszperantisták egyik csoportja azzal a kérelemmel fordult Debrecen város tanácsához, hogy egy ingyenes eszperantista kiállítás céljaira engedje át az iparostanonciskola termét. A kérelmet a hétfői ülésen terjesztette a tanács elé dr. Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok, akinek javaslatára a tanács helyt adott a kérelemnek azzal a megjegyzéssel, hogy mivel a kérdéses napokon december hó 25. és 26. napján az iskolában nincsen tanítás és így a tantermek fűtéséről a kiállítás rendezői gondoskodjanak.

— Karácsonyfa-estély. A Máv. pályaudvaron levő Kansz-Otthon helyiségében december hó 25-én, este 8 órai kezdettel tartandó táncal egybekötött karácsonyfa-estélyt rendez. Lesz szép ségverseny, serpentin és confetti csata. Vége reggel 4 órákor. Belépődíj nincs.

— Orvosi hír. Dr. Hausner Ignác rendelőjét Rákóczy ucca 20. szám alá helyezte át.

— Karácsonyfadíszek és ajándék tárgyak, legolcsóbban Thaisz Arthúr papírüzletében, Bika szállóval szemben.

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti december 24-én este 7 órákor: Időjárásunk változatlanul a kontinentális hideg levegőből álló légnyomás maximum hatása alatt áll. — Ez a légnyomás képződmény a ki sugárzás folytán némileg még erősödött s jelen pillanatban centrumával felettünk van. Epen ezért a légnyomás még magasabbra emelkedett, ma reggel a tengerszínre nem redukált értéke 765.7 mm. A hőmérséklet növéja változatlanul igen mély. A hőmérséklet egy hét óta állandóan a fagypontra alatta van. Az elmúlt éjjel maximuma 9.2 C, míg a mai maximum 7.0 C volt. Az állandó fagypontra alatti hőmérséklet a talajt is mind mélyebben fagyasztja meg. Ma reggel a 25 cm-es hőmérő is 0.2 C-t mutatott.

Anglia felett depressziók jelentek meg s a kontinens nyugati részén a hőmérséklet a fagypontra felett van, ha a depressziók kellő energiával rendelkeznek, remélhető, hogy néhány nap múlva megbirkóznak a felettünk levő hideg légtömegekkel és mélyebb légáramlásban részesítenek.

Egyelőre továbbra is igen hideg, ködös idő várható, elvéve csekély havazással.

— Karácsonyfa ünnepély a Munkás-Otthonban. A munkások debreceni gyermekbarát Egyesülete folyó évi 4. december hó 26-án, szerdán délután fél 4 órákor a Munkás-Otthonban karácsonyfa-ünnepélyt tart, amely alkalommal az egyesület által támogatott szegény gyermekek között ajándékokat osztogat ki. Az egyesület vezetősége ez úton is felkéri az érdeklődőket, hogy az ünnepélyen megjeleni szíveskedjenek s az egyesület működését ezzel is támogassák.

— Holló László festőművész tudatja, akik a művei iránt érdeklődnek, hogy vasárnaponként 11—14 óra között, Margit ucca 8. számú műtermében, munkáit megtekinthetik.

— A „Szív Ujság” a katolikus családok legkedvesebb hetilapja, amely a bel- és külföldi hírekről, a legjobban tájékoztat, megjelenik minden vasárnap. Kapható a róm. kath. templom előtt. Egyes szám ára tíz fillér, ugyancsak kapható a külföldi missziós ujság egyes szám ára 18 fillér. Az olvasóközönség szíves pártfogását kéri a „Szív Ujság” kiadóhivatala.

— Egy nyíltérel nyilatkozat körül. Mészáros Mihály debreceni balogos ez év júliusában egy nyíltérel nyilatkozatot tett közre, az egyik helybeli napilapban, amelyben kijelenti, hogy három éve különvált feleségétől, aki mással él vadházasságban és ennek dacára használja a nevét. A közlemény miatt Mészáros elvált felesége sajtó útján elkövetett rágalmozásért beperelte volt urát. Az ügyet tegnap tárgyalta a debreceni törvényszék egyik büntetőtanácsa. A bíróság nem engedte meg a vádlottnak a valódiság bizonyítását, hanem bűnösségét megállapította és 60 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— Alkalmos ajándék karácsonyra. 36 könyv, karácsonyi zenealbum, szentkép, festmény, imakönyv, írószerszám, legnagyobbat választék Antalffy József könyvkereskedésében, Szent Anna és Varga ucca sarok,

3 CIKK OCCASSIO ARBAN

Kemény kalap Nyakkendő Dupla gallér

P 8'- P 2'- P 1'-

Az Arany Bika d'valáruházban

BIKA főbejárat mellett.

Az alkalmi munkásoknak más helyet keresnek.

Nem szabad a Piac után ácsorogni. Régóta aktuális kérdése már Debrecennek a Piac után ácsorogó alkalmi munkások más helyre való telepítése. A renáltság nemrégiben a házi alkalmi munkásokat a Hatvan utca végére telepítette. Míg a heti alkalmi munkásoknak a Dégenfeld-téren jelölt ki helyet. A kijelölés dacára azonban a munkások a Piac utcán maradtak és ott várnak munkára.

A városi tanács hétfő délelőtti ülésén foglalkozott ezzel a helyzettel és ismét elhatározta, hogy átír az államrendőrséghez, ennek az állapotnak a gyökeres rendezése végett. A városi tanács azt kéri a rendőrkapitányságtól, hogy az embervásár helyének kijelölésével kapcsolatban szerezzen értelem a már kiadott rendelkezéseket.

x Selyem gummitűző 25 pengő, selyem brokát gummirészes tűző 16 pengő, csipő-öv 4 pengő, melltartó 2 pengő, gyógyhaskötő 16 pengő, — „Elisée” tűzőműteremben, Piac ucca 73 szám.

x A mustár az étkezés ízesítője. Irta Brillat Savarin, a gourmandéria tudósa, mustár nélkül egy pillanatig sem lehet el a jó gazda asszony, tanácsolja a híres szegedi szakácskönyv. Miért? Mert a mustár nem csak a hús- és kolbászfélék, pacsenyék, sülték és hideg húsok nélkülözhetetlen járuléka, íztadója és körtése, hanem saláták és mártások készítésénél is pótolhatatlan. Mennyivel más az étel mustárral! A fűszerek királynője a mustár, zamatos, kellemes és pikáns. — Egyetlen háztartás sem nélkülözheti a mustárt, minden terítéskor ott kell lenni az asztalon a mustárnak. A világ minden mustárjával versenyez a tökéletes és legjobb — magvar gyártmány — **Mocznik-mustár**. Minden üzletben kapható. Használja s kérje mindenütt a **Mocznik-mustárt**.

— **Liener Béla műterme az ünnep mindkét napján nyitva!**

— **Baleset.** Az egyetemi építkezésnél Szabó Márton földműves vasat szállított. Eközben egy súlyos vasdarab a ballábára esett. Lábszárának közepesontját eltörte a ráesett tárgy, úgyhogy 6 hétig gyógyuló sérülést szenvedett. A sebészeti klinikán vették kezelés alá.

— **Megpofozta a kalauzt a jegynélküli útas.** Basa László debreceni lakos ez év áprilisában Derecskéről Debrecenbe utazott, a jegyváltásról azonban megfeledkezett. Mikor pedig a kalauz kérte tőle a jegyet, rátámadt és dúrván szidalmazta. Sáránd községhen azután a kalauz leszállította a jegynélküli útas a vonatról és bevitte az állomásfőnöki irodába. Alig értek azonban az állomás elé, Basa hátrafordult és pofonította a kalauzt. Feltámaszkodott ezután, de két katona elfogta és bekísérték az állomásfőnöki irodába, ahol leigazoltatták. Tegnap vont a felelősségre a debreceni törvényszék Jenev-tanácsa és hatósági közeg elleni erőszak vétségében mondta ki bűnösnek, két hónapi fogházra ítélte. Az ítéletet úgy az ügyész, mint az elítélt, megfellebbezték.

x **A Tisztj Kaszinó Szilveszterestjén** Jaulus Morini táncexcentrikus és imitátor, Mosca és Kenedi mókái s Fedor Anny gyermek táncművész grotteszk táncszámai szórakoztatják a meghívott közönséget.

Felakasztotta magát a Simonffy-utcában egy cipésmester

A rossz gazdasági viszonyok miatt vált meg az élettől.

Ismét egy újabb öngyilkosság történt Debrecenben: egy szegény dolgos cipésmester, akit a nehéz gazdasági viszonyok teljesen tönkretettek, önkézzel vetett véget az életének.

Elfenbein Adolf cipésmesternek a Simonffy-utcában volt a cipésműhelye; az utóbbi időben azonban állandóan súlyos anyagi zavarokkal küzdött. Ez annyira elkeserítette a derék iparost, hogy megfogamzott agyában az öngyilkosság gondolata. Napokig készült végzetes tetteire, míg vasárnap végleg leszámolt az élettel, és ebéd után

üzletében felakasztotta magát. Amikor az öngyilkosságot felfedezték Elfenbein már halott volt.

Azonnal értesítették a rendőrséget, ahol megindították a vizsgálatot, a holttestet pedig a bonctani intézetbe szállították.

x **A csinos nő sikere sokkal tartósabb, mint a szépé.** Igyekezzen alakját csinosítani a Goldstein Karolin cég szencziós amerikai szabású tűzőivel és melltartóival.

— **Ma, amikor egész családja együtt van, használja fel az alkalmat, készítsen egy szép családiképet Liener műtermében, Csapó ucca 1. szám alatt.**

— **Csendestársat keresek, reális kimutathatóan jövedelmező, három éve fennálló üzlethez, 3.000 pengővel. „Kevés közreműködés” jellegre levelet a kiadóba.**

— **Arcképet mindig örömmel szemlél, ha azokat Liener fényképez készíti.**

— **Kultúrdélután az Iparoskörben.** Az Iparos Ifjúság Önképzőkörre folyó hó 26-án, karácsony másodnapján, 4 órai kezdettel az Ipartestület dísztermében kultúrdélutánt tart, a következő műsorral: Előadás az élvezeti szerek káros hatásáról. Tartja dr. Székely Antal klinikai tanársegéd. 2. Szavalt ifj. Bartha Sándor. 3. Magyar nőlélek énekel saját hegedű kíséretével Timáry Mária úrleány. 4. Magyar nőlélek hegedűn játszik Muraközi Tibor. 5. Szavalt Tóth Rózsika úrleány. 6. Műdalokat énekel Püspök Zoltán. 7. Vig duett. Előadják Erdey József és Mészáros István. Zongorán kísér Forray István karnagy. Elnökség

— **A Kereskedő Társulat Piac ucca 8. szám alatti székházának I. emeleti dísztermében, folyó hó 28-án, pénteken este, pontosan fél 8 órai kezdettel** Diczig Alajos dr. kamarai titkár úr avatott előadásában foglalkozik a kereseti adók mai rendszerével és a kereskedelemnek ezen adók kivétele körül mutatkozó panaszaiival. Felhívjuk ezen előadásra a kereskedő kartársak és egyéb érdekeltek szíves figyelmét. Az előadás természetesen díjtalan.

— **Bartalis tánciskolájában ünnep mindkét délutánján** ösztöne. Esti ösztöne csak másodnapján este.

— **Orvosi hír.** Dr. Pauchly Géza bőrgyógyász, a Társadalombiztosító Intézet debreceni kerületének főorvosa, rendelőjét a Ferenc József út, — (Piac ucca) 68. szám alá helyezte át. Rendel délután 3—5 óra között.

— **A Molnár táncintézet ünnepi rendje.** Molnár Józsefnek a kiváló képességű táncitanárnak a Munkás-Ottthonban levő táncintézetében karácsony első napján, már délután 6 órakor kezdődik a gyakorló óra s ez alkalommal a leckejeget személyenként 1 pengő. Szerda és csütörtök este pedig a rendes gyakorló-esték tartanak amelyeken a tanulók kivételével a gyakorló növendékek személyenként 80 fillért fizetnek.

— **Bartalis tánciskolájában új táncanfolyam január 2-án kezdődik.** Tandíj kezdőknek 10, haladók-nak 8 pengő.

— **Házasságkötés.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő házasságkötést jelentették be: Bélteki Lajos—Rubeczky Emília.

— **Születések.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be: Tóth István cipész-segéd, fiu László. Budán András napszámos, fiu Zoltán. Nyerges Mihály gépész, fiu János. — Gazda Lajos honv. tizedes, fiu Lajos. Ujvári István fuvaros, fiu József. — Bácz Gábor bérlő, fiu Lajos. — Nagy Antal vill. kalauz, fiu János. — Farkas József keresk.-s. leány Mária Varga Imre honv. tizedes, fiu Sándor. Zeke Sándor szakaszvezető, f. Sándor.

— **Halottak.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be: Sáros István ref. 63 éves, Kishegyési út 42. — Hagyak József ref. 3 éves, Eötvös ucca 27. — Vilmányi József ref. 5 napos, Bellegelő 170. — Györfly Erzsébet ref. 19 éves, Téglavető 270. — Puskás Mária ref. 43 éves, Derecske. — Landsberger Mária izr. 3 hónapos, Pesti ucca 4. — Fekete János gk. 2 hónapos, Pesti ucca 4. — Kötka Andrásné rk. 79 éves, Kolónia VIII. c. 7. — Balogh József ref. 1 éves Ujfehértó. — Balogh Gyula gk. 1 éves Bujdosó ucca 25. szám.

— **Kinevezés.** Hadházy Zsimond dr. főispán dr. Papp Sándor h-szoboszlói főszolgabíróvá vármegyei tiszteletbeli főjegyzővé nevezte ki. A szép kitüntetés méltó férfit ért.

x **Legelegánsabbi ruhákat készit.** elővős fizetési feltételek mellett. Szabó László, Széchenyi ucca 1. sz.

Influenza, torokgyulladás, tüdőcsúshurut, az orr és garat elnyálkásodása, a fül és a szem megbetegedése esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által többször és alaposan kitisztítsanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József víz orbáncnál és más, lázzal járó ragályos betegségnél is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Eljegyzés.** Scheiblächer József és Sifteri Piroska jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Zene, hangulatos esték a Márkus Városház éttermében.**

x **Kincses-tórtól jégberaktározást elvállalok,** Waldmann mézszáros, Széchenyi ucca 1. szám. Telefon 9—36.

x **Az érvényesülés titka** a nőnél nemcsak a szépségben, hanem a csinos alakban rejlik. Viseljen csipőfűzőt és melltartót Goldstein Karolin cégtől, Miklós ucca 5. szám, mert szabása utolérhetetlen.

— **Eljegyzés.** Takács Pöszikét eljegyezte ifj. Boross Lajos.

— **Eljegyzés.** Kovács József eljegyezte Bugányi Mancikát. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Szepessy Ferenc tánciskolájában** ma este ösztöne, holnap este táncvizsga. 1929. január hó 2-án este 8 órakor új táncanfolyam veszi kezdetét, Dégenfeld-tér 2. szám alatt. A délutáni órákra szintén lehet iratkozni. Különórák egész nap.

x **Elegáns jerté és file kalap-különlegességek,** rendkívül mérsékelt árakban, Fülöpné Benedek Ilona salonjában, Péterfia ucca 42. szám.

— **Nagyszabású Szilveszter-est.** — December hó 31. napján este 7 órai kezdettel a Wolaffka-telepi Olvasókör helyiségében tea-estélyivel egybekötött műsoros családias összejövetelt tart, melyre a mélytisztított éreklődőket ezúton hívja meg. Műsor: Konferál: Zanicsák Mihály. 1. Megnyitó beszéd: Tartja Uiváry elnök. 2. Szavalt: Juhász I. 3. Egy felvonásos népszimű: Nem akarok anyóst látni. Szereplők: Sándor, férj barátia Zanicsák Mihály, anyós—Juhász Jánosné, Béla férj—Juhász János. Pista, inas—Dobi István, Sára, férj felesége —Terge Lajosné, Ella, Sándor felesége—Tóth Margitka. 4. Énekszám: Előadják a műkedvelő előadói. 5. Egy felvonásos bohózat. Típusok. Korcsmai jelenet. Szereplők: Korcsmáros—Juhász János, Paraszt—Zanicsák Mihály, K. felesége—Terge Lajosné, Paraszt felesége—Tóth Margitka. 6. Énekszám, hegedű kísérettel: Éneklő Zanicsák Mihály, hegedűn kísérő: Boros Dani. 7. Megfagyott gyermek: Éneklő: Juhász Jánosné, hegedűn kísérő: Boros Dani és Zanicsák Mihály. Gyermekek: Fazekas Misi. Zenét a Boros Dani bácsi zenekara szolgáltatja. Tekintettel arra, hogy a Szilveszter-estélyt tartjuk, az egyesület vezetősége elhatározta, hogy ezen estélyen a tagokon kívül annyi vendéget fogad, amennyi a helyiségbe befér. Egy tea ára 40 fillér. Betépdíj nincs. — Mindenkit szívesen fogadunk. Kezdet este 7 órakor. Az elnökség.

x **Amatőr fényképezők** felvételét kidolgozza és megmagyarázza, szakaszerű munka, olcsó árak. Berzékai fotobörze, Ferenc József út 38. szám, udvarban

Nádudvary Lajos

gyapjú, szövet, vászon, kézmű és rövidárak raktárában legolcsóbban vásárolhat elsőrendű minőségű árukat szolid, szabott árak mellett

PÉTERFIA UCCA 16. SZAM. — UDVARHELYISEGEBEN.

Gyászrovat

Dr. Ruzska István édesanyja meghalt. Debrecenben mindenféle mély részvétellel vették a hírt, hogy a város társadalmának, de különösebben a katolikus társadalomnak szimpatikus és köztiszteletben álló alakját, aki a kulturális és zenei mozgalmakban mindenütt jelentős szerepet játszik, dr. Ruzska Istvánt, a Tiszai Hírlap RT vállalat ügyészét mély csapás érte. Édesanyja: özvegy Ruzska Istvánné szül. Paskuj Matild, szerettei körében, 78 éves korában hirtelen elhunyt. Talán a kifürkészhetetlen rendelkezés akarta úgy, hogy az elköltözött nagyszony halála napján együtt volt ugyyszólván az egész Ruzska család. A közelgő karácsonyi ünnepek alkalmával előadott passzió-játékban gyönyörködött még övével együtt, azután egy-két óra mulva elpihent örökre. Az elhunytban, — akinek temetése hétfőn délután volt Derecskén, — dr. Ruzska István debreceni ügyvéd az édesanyját gyászolja.

Szokolay János, törvényszéki főigazgató meghalt. Mélységes fájdalommal tudatjuk, hogy a forrón szeretett jó férj, édesapa és jó rokon: hirtői és érsekújvári Szokolay János, kir. törvényszéki főigazgató, f. hó 24-én, életének 57-ik, boldog házaságának 29-ik évében, 7 hónapi súlyos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után visszatáradta jószágos I. k. Teremtőjének. Drága halottunkat folyó hó 26-án délután 3 órakor fogjuk, a Szent Anna utcai temető kápolnájából, a rom. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után végső nyugalomra helyezni. Isten vele! Nyugodj békeben! Bánatos özvegy: hirtői és érsekújvári Szokolay Jánosné sz. Pözel Anna. Gyermekai: dr. Szokolay István, Nándor és Hedvig. Valamint az összes rokonok és ismerősök nevében is. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. vállalat (Kossuth utca 2.) rendezi.

Nagy Erzsike, élt 3 hónapot. Temetése folyó hó 26-án délelőtt 11 órakor lesz, az Újvárosi ut. 10. számú háztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Hatvan utcai temetőbe. A temetést Dankó tem. váll. rendezi.

Kotka Andrásné szül. Pallai Veronika, élt 80 évet. Temetése folyó hó 25-én délután fél 3 órakor lesz, a Szent Anna utcai temető kápolnájából, a rom. kath. egyház szertartása szerint. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. váll. rendezi.

Özv. Benecik Lajosné szül. Birinyi Zsuzsanna, élt 78 évet. Temetése folyó hó 25-én délután 2 órakor lesz Mikepétesen, a ref. egyház szertartása szerint. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. váll. rendezi.

Balogh Gyula, élt 17 hónapot. Temetése folyó hó 25-én délután 1 órakor lesz, a Szent Anna utcai temető kápolnájából, a gör. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után. A temetést Fehértől tem. váll. rendezi.

Nagy Sándorné szül. Nemes Juliánna, élt 70 évet. Temetése folyó hó 25-én délután 2 órakor lesz, Felsőjózson, a ref. egyház szertartása szerint. A temetést Fehértől tem. váll. rendezi.

MEGNYLT
a **Biró sporttelen**
jégpálya
Külsővásártér 18. szám
Arany János u. v. gén
Olcsó hérlé- és napijegyek
Melegedő buffet, v. llynyvilágítás.

A „DEBRECEN”
kedvezményes vásárlásra jogosító
SZELVÉNYE
Érvényes mindazon cégeknek, melyekkel orronörve
megállapodás kötöttél és melyeknek névsora
vasárnapi lapszámunkban olvasható

Németországban magas munkabérekkel és fizetésekkel emelik a tömegek fogyasztóképességét

A magántisztviselők vasárnap délutáni előadója Kertész Miklós, a Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége központjának főtákará, székesfevárosi bizottsági tag volt, aki az új Németországról tartott nagyon érdekes és fejtegetéseiben nagyon figyelemre méltó előadást.

Az előadás megkezdése előtt Gombossy Zoltán, a magántisztviselők debreceni helyi csoportjának agilis elnöke üdvözölte az előadót, aki azt megköszönve nagy érdeklődés mellett kezdte bele előadásának megtartásába.

Rámutatott azon különbségre, amely a volt császári Németország és a mai köztársasági Németország között fennáll. Miután a világháború eredményének következtében a Hoherzollernek birodalma megszűnt, eltűnt az a particularizmus is, amely a Bismarck-féle egységesítő törekvések dacára évtizedeken keresztül fenntartotta magát.

A mai Németország népszerűsége a háború előttihez képest 13.5 százalékkal emelkedést mutat, de figyelemre méltóak azok az eltérések, amelyek a lakosság társadalmi megoszlásában mentek végbe a dolgozók száma nö-

vekedett, viszont az eltarítottak száma csökkent. Pl. a magánalkalmazottak és tisztviselők száma kerekben 100 százalékkal emelkedett és az egyes iparágak termelése is jelentékeny mértékben felülmúlja a világháború előtti termelését.

A termelés racionalizálása, amely nemcsak az iparban, hanem a különböző könyvelő és számoló gépek forgalomba hozatala által az irodákban is éreztette hatását, nagyon sok tisztviselőt tett munkanélkülivé, azonban a munkanélküliség elleni biztosítással Németország a legértékesebb nemzet: kincsek, a munkaerőnek a teljes tőnk reményét akadályozta meg. Németország mai gazdasági fellendülésében jelentős szerepet játszott azon körülmény, hogy az aránylag magas munkabérek és fizetések mellett a tömegek fogyasztóképessége növekedett és így a kereslet is nagyobb volt.

Az egyes iratmányok ismertetése után a legnagyobb német magántisztviselő szervezet: AFA (Allgemeiner Freier Angestelltenbund) működését fejtegette, majd a több mint egy óráig tartó előadást a közörség élénk tetszése mellett fejezte be.

A helyi csoport alelnöke Gábor Zoltán köszönte meg az előadónak érdekes és nagyon tanulságos előadását, majd a tagok figyelmét felhívta a további szervező munkára. (Exil.)

— **Szilárd János:** Ha a szerelem meghal... Ki ne ismerné Szilárd János kedves, derűs, humoros könyveit? A Pipaszó mellett és a Családi örömköször és ezer számra forog közközeleg. Legújabb könyvében az író mosolyos arca egy kissé elkomolyodik s magasabbra emelkedve néz le meleg megértéssel földi dolgokban kintlódó embe- hereire. A nagytehetségű író első hatalmas könyve: Ha a szerelem meghal... mely jeles irodalmi bélyeggyel indul utjára. A regény egy elhetetlen és nagyon becsületes fiatalember tragikomikus szerelmét mondja el, aki nagy szívósságával és gyermeki tisztaságával egy megtévedt asszonyt visszavád a tisztességnek és a családjának. Ömaga pedig, mint áldozata a mások beldogságának, nyomorultán elpusztul. A Márton Ferenc címrajzával ékes szép kiállítású könyv a Stádium kiadásában (Budapest, VI., Rózsa ucca 111.) jelent meg. Ára: 6 pengő.

— **Betört a festőre magtárába.** Néhány nappal ezelőtt a hajdunánási rendőrségen feljelentést tett Kéki Sándor gazdaember, ismeretlen tettes ellen, bető és lopás miatt, mert a feljelentést megelőző éjszaka folyamán a magtárát feltörték s onnan nagyobb mennyiségű gabonát vittek el. A nyomozást nagy erővel vezette be a rendőrség s rövidesen eredményre is vezetett, amennyiben sikerült elfogni a tettest, Kéki Lajos Albert személyében. Kéki Lajos Albert testvérbátyja magtárát fejszével törte fel és onnan nagyobb mennyiségű gabonát vitt el. A Kéki fivérek közül Lajos Albert már több ízben volt elítélve, hasonló bűncselekmények miatt, míg Sándor becsületes gazdaember. Kéki Lajos Albertet elfogatása után a hajdunánási rendőrség a debreceni kir. ügyészségre kísértette be, ahol elrendelték előzetes letartóztatását s ellene megindult az eljárás.

Rádiosok figyelmébe! Nagy karácsonyi vásár!

1 drb Philips-eső A 410	á 6.50	1 drb 90 v. telep. Oroszlán	P 10.—
1 drb Philips-eső A 409	á 7.30	1 drb 60 v. telep. Oroszlán	P 6.50
1 drb Philips-eső A 442	á 17.—	1 drb 500 cm. forgókondenzátor Y skála nélkül	P 6.50
1 drb Philips-eső B 443	á 20.60		

Rádío berendezéseket legolcsóbban vállal

Fődes Sándor, Hatvan ucca 18. szám.

Ítélet a Bosznay-cég tolvajainak ügyében.

Mint ismertes, a debreceni kir. törvényszék Jeney büntetőtanácsa mult hét hétfőjén, 17-én tárgyalta le a Kontsek és Bosznay divatáru nagykereskedés kárára elkövetett házitolvajlási bűnügyet. A törvényszék akkor nem hirdetett ítéletet, hanem az ítélet kihirdetésének terminusát ma, hétfő délelőttre tűzte ki.

A bíróság tegnap hirdette ki ez ügyben az ítéletet és pedig: Kubinyi Ferencet lopásra való felbujtás és csalásban mondotta ki bűnösnek és 7 hónapi fogsázbüntetésre ítélte. A bíróság kitöltöttnek vette a vádlott vizsgálati fogságával a büntetését és így azonnal szabaddá helyezte. A bíróság az egyik vádlott hozzátartozóját és Vellich Ferencet orgazdaságért ítélte el, a többi vádlottat pedig felmentette.

— **Singer varrógépek** kizárólag nálunk kaphatók! Singer varrógép fiókküzet, Debrecen, Piac ucca 79. sz.

— **Zene, hangulat van esténként** a Márkus-féle Városház étteremben.

— **„A Fasiszta Olaszország”** címen feltűnő politikai és gazdasági tanulmány jelent most meg a Stádium Sajtóvállalat R.-T. (Budapest, VI., Rózsa ucca 111.) kiadásában. Szerzője Dr Bikkal Dénes közgazdasági író, aki nyolc évi olaszországi tartózkodása alatt közvetlen tapasztalatok és adatszerezés alapján írta meg kitűnő művét. Hézagpótló ez a könyv, mert eddig Mussolini nagyszerű művéről a fasiszmusról, inkább csak részletkérdéseket tárgyalva írtak. Ez a könyv összefoglaló és kimerítő ismertetése a fasiszmusnak, melynek lényegét, alapját és eredményeit tárgyalja népszerűen, vonzó modorban és világos rendszerezéssel. Dr Bikkal Dénes részletesen ismerteti a fasiszta állam politikai és gazdasági berendezkedését. Sorra veszi a fasiszta állam politikai és alkotmányos intézményeit, a szindikalista és testületi állam berendezkedését és kiépítését, az új érdekképviseleti parlament szervezését. Külön fejezetben vizsgálja a fasiszta állam embervédelmi intézményeit, ismerteti a ballilla az avanguardista, a dopolavero intézményeket, majd sorra tárgyalja a szociális biztosítási ágakat. Élénk tárja a gazdasági élet főbb problémáit és bemutatja, hogy miként oldotta meg Mussolini éleslátásával a legnehezebb és legkényesebb kérdéseket. Világos képet nyerünk Olaszország pénzügyi szanalázásáról, a fasiszmusnak a kereskedelmi mérleg aktivitása érdekében hozott intézkedéseiről, az olasz mezőgazdaság fellendítése érdekében Mussolini által diktált nagykonceptiójú programm keresztyülviteléről, a gabonaháborúról, a mezőgazdasági hitel rendezéséről. Foglalkozik szövetkezeti és piari kérdésekkel s bemutatja az olasz fasiszta aktivitás eredményeit, az 5 éves fasiszta uralom mérlegét. Az izlées kiállítású könyv ára 3 pengő. Minden könyvkereskedésben kapható.

— **Karácsonyi felvételek** leszállított árban készülnek Varga József fényképésznél, Piac ucca 43. szám.

— **Gyomor-, bél- és nyagcserebetegyeknek**, a „Herkules” természetesen keserűvíz, az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja. Kapható mindenütt.

Csak egy mosolyt

Az autó.

Budapesti társaságban mondta el Harsányi Zsolt ezt a kedves történetet:

Színhely egy mátrai kis falu. Görbe hegyek közt ül meg ez a kis helység, járhatatlan utai elzárják a külső világtól, a legközelebbi vasúti állomás fél napi járóföld. — Automobil még sohasem járt erre.

Kukoricafosztás van. Járóka András gazdaember mesével tartja a fosztókat. Katonakorából ad elő érdekes és hihetetlen élményeket, a mikor Egerben szolgált.

— Akkor aztán beüttek egy ajtomobilba, oszt elporzottak, — fejezte történetét.

— Mongya mán, — szól közbe egy csitri lány — mi az az ajtomobil?

— Kocsi, de ló nincs benne. A lány nagyot néz. — Látszik, hogy nem érti. Bizonytalanul tovább kérdez:

— Minő az vajjon?
— Járóka András maga is hallgat egy darabig. Hogyan magyarázza meg ennek a lánynak a gépkocsit? Kis gondolkodás után azt mondja:

— Gondojj magad elibe egy nadrágot. Gondótát?

— Gondótam.
— De embert ne gondojj bele. — Nem gondótát?

— Nem gondótam.
— No mán most. Gondojjad, — hogy a nadrág, amébe nincs ember elkezd menni. Gondótad?

— Gondótam.
— No látod. Hát ijjen.

x Ifj. Zelinger, Kálvin-tér 4. szám. Izlésesen, olesón fest cégláblákat.

— **Jogvézett rendőrök a posztón.** Beszámoltunk már több ízben arról a belügyminiszteri intézkedésről, amely elrendeli, hogy a nagyobb hajdusági városokban: Hajdunánáson, Hajdudoházon, Hajduszoboszlón, Hajduböszörményben, Hajdudorogon és Karcagon a közbiztonsági szolgálatot a csendőrségtől ismét a rendőrség veszi át. Ez az intézkedés január elsejével lép életbe. A belügyminiszter úgy intézkedett, hogy ezekhez a kapitányságokhoz az őrszemélyzet legnagyobb részét a debreceni kapitányság adja. Ezek szerint Debrecenben a rendőrség őrszemélyzeti állománya alaposan megeszappan, de a belügyminiszter utánpótlásról nem intézkedett, vagyis rendőri állományba újrafelvétel az eddigiek szerint nem lesz. A debreceni rendőrkapitányság saját hatáskörében hogy a szolgálat január hó elsejétől se szenvedjen továbbra is hiányt, úgy intézkedett, hogy a kapitányság állományába tartozó jogvézett és érettségizett rendőröket, akik eddig mint frukok teljesítettek szolgálatot, január hó elsejével eddigi beosztási helyükről visszavezényelve az őrszemélyzethez és újévtől kezdve rendes őrszolgálatot fognak teljesíteni az uccán és egyéb posztokon, ahol eddig csak a rendőrség teljesített szolgálatot. Ez a rendelkezés érthető elkeseredést váltott ki nemcsak az érdekeltek között, mert már az egész városban élénken kommentálják azt a szomorú tényt, hogy télvíz idején a legesikorgóbb hidegben vezénylik ki ezeket a diplomás rendőröket a legnagyobb a legnehezebb szolgálatra: az uccá sarokra.

Szipáltól egy tenykép a legszebb karácsonyi ajándék. 3 db. művészi férykép (nem lap) 10P. Műterem Piacu. 44

Sulyos cigányháboru két sebesülttel

A mult év decemberében sulyos cigányháboru folyt le Domaházán. Két cigányfurbic hadakozott össze, amelynek az lett az eredménye, hogy hét cigány, köztük három asszony sulyosabban megsebesült. A verekedés során hat revolvergolyó dördült el, — amelyek közül azonban szerencsére csak két golyó talált, az is könnyebb sérülést okozott.

A sulyos verekedés előzménye évekkel ezelőtre nyulik vissza. Mintegy három évvel ezelőtt történt, hogy a domaházi cigányok, akik két családra oszlanak és pedig a Bogdán és a Márton családokra, sulyosan összevesztek. Mindkét familia nyáron vályogvetéssel, télen pedig muzsikálással foglalkozik. Három évvel ezelőtt télen történt a végzetes összeveszés, még pedig a muzsikálás miatt.

A Márton familiába tartozó cigányok közül többen azokba a korezmákba látogattak el muzsikálni, amelyekben a Bogdán familiába tartozó cigányok szoktak játszani. Ezen azután összeszólalkoztak, amiből verekedés keletkezett s e verekedés után engesztelhetetlen harag ékelődött a két cigány familia közé.

Minden esetben, ha csak alkalom kínálkozott, a két cigányfamilia tagjai egymásba kötöttek s számos esetben sulyos verekedés folyt le a cigányok

között. A haragos viszonyok végül is az lett a vége, hogy a mult év decemberében a két cigányfamilia valóságos háboruságot folytatott le egymás ellen. A véres háboruságra pedig ez alkalommal az szolgáltatott okot, hogy a Márton familiába tartozók fát lopnak Bogdánéktól. A nagyarányu verekedésben több, mint 16 cigány vett részt. A verekedés során ifj. Bogdán Péter az apja biztatására revolvert rántott elő s lövöldözni kezdett a haragosaira. A lövöldözés vetett véget azután a vasvillával, ásóval és egyéb alkalmatosságokkal folyó verekedésnek.

A miskolci törvényszék ítélkezett a cigányháboruság ügyében ez év tavaszán. A nyomozás megállapította, — hogy a sérüléseket kivétel nélkül ifj. Bogdán Péter és id. Bogdán Péter okozta. Az ügyészség ellenük több ember ellen elkövetett szándékos emberölés büntetének kísérlete miatt emelt vádat. A törvényszék büntetésnek mondotta ki a vádlottakat a vád értelmében és ifj. Bogdánt 2 évi és 2 hónapi fegyházbüntetésre, míg id. Bogdánt 2 évi börtönbüntetésre ítélte.

A debreceni kir. ítélőtábla a vádlottak büntetését felemelte és pedig ifj. Bogdán büntetését 3 és fél évi fegyházra, id. Bogdán büntetését pedig 3 évi börtönbüntetésre ítélte.

Előadás Hollandiáról és a hollandi említjük meg, hogy az eszperantó nyelvű előadást nemcsak az eszperantisták élvezhetik, mert a fordításról gondoskodás történik.

A. Smit hágai író Debrecenben. — Eszperantó nyelven színes vetített képekkel tart előadást.

Hírt adtunk róla, hogy a Magyar Országos Eszperantó Egyesület debreceni csoportja újév első napján, délután 5 órai kezdettel az Iparostanonc iskola tornatermében, nyilvános irodalmi ülést rendez, amelyen Hollandiáról és a hollandiai gyarmatokról Adalbert Smit hágai író, a Hollandus Eszperantó Intézet igazgatója, színes vetítettképekkel tart előadást. Értesülésünk szerint A. Smit író jelenleg európai körúton van s ennek folyamán látogat el hazánkba, ahol más városokban is tart előadást. Előadás sorozatát A. Smit Stuttgartban kezdte meg, ahonnan Münchenbe, majd Budapestre, Szegedre, Békéscsabára, Debrecenbe, Miskolcra látogat el, s majd ezt követően Kattovice-Krakkó, Lwow, Lublin, Varsó, Lodz, Kalisz, Breszlau, Oppeln, Wien, Prága, Karlsbad, Nürnberg, Frankfurt és Köln városokon át tér haza. Utitáskájában igen érdekes dolgokat hord Adalbert Smit, aki jeles eszperantista író és ismert előadó, eddig több mint 120 európai városban tartott előadásaival tett szolgálatot nemcsak az eszperantónak, — amelynek lelkes híve, — hanem hazájának is, amelynek szépségeit vetítettképekkel ismereti. Így válik az eszperantó, különösen a kis népek fiainak kezében alkalmas propaganda eszközzé, amelyre szegény hazánkban igen igen nagy szüksége volna. Az előadás műsorát egyik legközelebbi számunkban még ismertetni fogjuk, ezúttal csak azt

Az előadással kapcsolatban a debreceni eszperantisták csoportjának elnöksége arra kéri fel a helyi eszperantistákat, hogy folyó hó 27-én, (csütörtökön) d. u. 7 órakor a Széchenyi ucca 13. szám alatti klubhelyiségünkben megbeszélés céljából megjelenni szíveskedjenek.

— **A Kath. Népszövetség Szilveszter-estje.** A Katholikus Népszövetség és a Mária Társulat, folvó hó 31-én, (hétfőn) 8 órai kezdettel, a Katholikus Otthon összes termeiben, (Kandia u. 17 szám) műsoros tea-estélyt, táncmulagyebekötött Szilveszter-estet rendez. Ez alkalommal lesz szavalt, gyermek előadás, monológ, dal, tombola s tánc a jókedv kitarásáig. A vezetőség szeretettel meghívja a Kath. Népszövetség és a Kath. Otthon tagjait, a Legényegylet, a Mária Társulat, valamint az összes katolikus társulatok tagjait és a kedves híveket. A vezetőség szíves figyelemmel igyekezní fog, hogy a megjelent vendégek jól találják magukat. Zenéről gondoskodva lesz. Belépődíj nincsen. Ruhafár és tea kötelező. Rendezőség

— **Az Óceán foglyai címen Kertész József író, tengerészkapitány igaztalan érdekes, megtörtént tengerészkalandoi hőcsát az olvasóközönség elé.** A közel százötven oldal terjedelmű kalandban az író a regények regényének érdekességével mondja el egy égő hajóról megmenekült mentőcsónak embereinek rettenetes küzdelmét a végtelen vízzel. Megrázó tengerészeposz, mely-

ben a diadalmas emberi akarat győzedelmeskedik a természeti erők rettenetes hatalma felett. A tengerészélet legközvetlenebb elbeszélése. Minden más könyvnél izgalmasabb. Plasztikus erőt rajz. Minden sora igaz és mégis művészi. Felöltöttek és fiataloknak egyaránt felejtethetetlen olvasmány, — mely az élmény erejével ejti hatalmába az olvasót. A szöveget számos kép díszíti. Az izléses címlappal ellátott kötet mindenhol kapható. Bolti ára 3 50 pengő. Kiadta a Stádium Sajtóvállalat R.-T. (Budapest, VI. Rózsa ucca 111. sz.).

Gyermekcsereakció

Karácsony hetében ki gondol a nyárral? Jézuskát váró gyermekek ünnepe áhíthatatlan dehogyan van beíve a nyári vakáció képének. Csikorgó hidegben, mikor annyi gonddal tudjuk előteremteni a meleg ruhát és a meleg szobát, dehogyan is jut eszünkbe, hogy kemokára milyen jó lenne a debreceni nyár forróságát Potsdam kertjeinek és ligeteinek hűs árnyékaival felcserélni.

És mégis kell erre gondolni! És már most kell ezzel törődni! Mert ha igaz a tücsök és a hangya meséjének a tanulsága, nyáron kell gondoskodni a tértől, már pedig igaz, akkor igaz az is, hogy a nyárról viszont télen kell gondoskodni.

De érdemes is, mert az Eszperantó Egyesület kellemes karácsonyi meglepetésben részesíti a gyermekcsere iránt érdeklődőket. A Magyar Diákutazási Iroda, mint a magyar diákság hivatalos idegenforgalmi szerve, megkeresésünkre arról értesített bennünket, hogy kész örömmel vállalja a ptdami utazás lebonyolítását és a vasúton az 50 százalékos kedvezmény megszerzését. Ilvmódon az egész nyaralásnak leglényegesebb kiadása az útiköltség oda-vissza 40—42 pengőre apad le. Egy még felmerülő kiadás már lényegtelen és így arra is gondolhatunk, hogy a hosszú, személyvonaton két napos utazást valamelyik nagyobb városban megszakítsunk pihenés céljából és egyúttal meg is tekintenénk a várost, talán Breszlau, esetleg München, aszerint, hogy együttes elhatározással melyik útvonalat választanánk.

Markau, postdami eszperantista tanító, a gyermekcsereakció eszmájének felvetője és postdami lelkes munkása írja, hogy ott élénk érdeklődés nyilvánul meg a debreceni nyaralás iránt és már tárgyalások vannak folvathamarranézve is, hogy az ottani városi tanács támogatását megnyerjék és minden remény meg van rá, hogy meg is kapják.

Jelentkezni legkésőbb 1929. évi rantó tanfolyam, Kút ucca 19. sz. tanjanuár hó 31-ig lehet, vagy az eszperantó alatti, (kedden este fél 7—fél 9 óráig, karácsony és újév napja után, kedd helyett csütörtökön, azután ismét kedden), a vezető tanárnőnél, Darabos ucca 41. szám, kapu alatt balra és ünnepek után az Eszperantó Egyesület helyiségében is hétfőn esténként 6—8 óráig.

ság céljaira kihat.

— Azonban ennek a 12.000 hold jóminőségű területnek kihatása által csak mintegy 28.000 hold oly silány és gyenge legelőterület maradna vissza, melyet még öntözés mellett sem lehetne megjavítani. 1924. évben a városi tanács kérelme alapján a földművelésügyi miniszter úr megbízásából Bíró János miniszteri tanácsos a Nagyhortobágyot tanulmányozta és a Hortobágy pusztája jobb hasznosítása címén szakvéleményét elkészítette és azt 1926. év tavaszán Debrecenben dr. Magoss György ny. polgármester és Horváth Jenő miniszteri tanácsos elnöksége alatt összehívott szakértőket ismertette.

A bizottság elfogadta a szakvéleményt, melynek az az alapelve, hogy a „Hortobágyot rendelkezéséhez és évszázados használatának képest továbbra is egész terjedelmében mint közlegelőt az állattenyésztés szolgáltatásában kell meghagyni.”

— Mint előbb említettem, a hortobágyi állattenyésztést új alapokra kell fektetni. — különösen áll ez a szarvasmarhatenyésztésnél. Elégé al nem félhet a debreceni gazdák túlnyomó részénél — tisztelet a kivételnek — mert hála Istennek ilyenek is vannak — az a mostoha bánásmód, helytelen takarmányozás, melyben a magyarfajú szarvasmarhát részesítik. A rossz és gyenge telletés folytán túlnyomó részben igen silány kondícióban levő jószág kerül ki a Hortobágyra, így természetes, hogy az esetleges gyenge legelő mellett nemhogy fejlődni, magrósodni tudna, hanem fejlődésében visszamarad, lesóványodik, leromlik és igen sok esetben elpusztul. Erdély megszállása folytán elvesztették a magyar igás ökör piacát. Így tehát a Hortobágy hivatva van nem csak arra, hogy a különben is pusztulóban levő magyar szarvasmarhát megmentse — de egyúttal, hogy géppontja legyen a magyar jármű jószágának.

— De hogy ezt a célt elérhessük, a Hortobágyon az állattenyésztést, a tartási és legeltetési rendszert kell új alapokra fektetnünk, de ezt csak úgy és akkor érhetjük el, ha egyúttal a Hortobágy pusztán a modern, okos mező- és legelő gazdálkodást bevezetjük, ami által be fog következni a Hortobágy pusztája jobb és jövedelmezőbb hasznosítása is.

BALOGH ISTVÁN NYILATKOZATA.

Balogh István földbirtokos, a Gazdakör elnöke ezeket mondta:

— Minden haladó gazdának az a főreklvése és vágya, hogy az eddig-nél jobb, tökéletesebb dolgot produkáljon gazdasági téren. Ezt úgy a köz érdeke, mint a gazda magánérdeke úgy kívánja. Véleményem szerint a Hortobágy hasznosításának kérdésével minél előbb foglalkozni kell és ezen a téren minden-estetre a legelőbiztosítást tartom elsősorban fontosnak. Ezt az álláspontomat alátámasztja az a körülmény is, hogy a Hortobágy pusztája talajának minősége csak kisebb te-

rületen alkalmas arra, hogy szántás művelés alá vegyék.

Arra a kérdésre, hogy milyen módon lehetne keresztülvihető a Hortobágy hasznosítása, azt válaszolhatom, hogy a Bíró János-féle tervet szerint kellene a problémát megoldani. A tervet előterjesztése következtében egyébként egy nagy bizottság alakult, amely még eddig nem kezdte ugyan meg működését, de kilátás van arra, hogy azon az alapon törtéjenk valami a Hortobágy hasznosítása ügyében.

Magyar földrajzi tanszéket kell felállítani a debreceni egyetemen

Debrecen városa őszinte örömmel vette a vallás- és közoktatásügyi miniszter azon rendelkezését, mellyel felállította a debreceni egyetemen a régóta kért négy természettudományi tanszéket.

A Tiszántúl büszkesége, a külsejében is impozáns debreceni egyetem, ezzel ismét hatalmas lendülettel fejlődik. A miniszter rendelkezése túlteljesíti magát a bürokratikus lassúságon a pályázatot a tanszékekre már ki is hirdették és bizást reméljük, hogy azokat melőbb be is állítják. Hiszünk, hogy a tanszékbe betöltésénél tekintetbe veszik Debrecen város tudományos tradícióját is és azokra minden tekintetben érdemes férfiakat fognak kinevezni.

A következő fontos lépés lesz a közeljövőben egy magyar földrajzi és néprajzi tanszék felállítása. Illetékes helyen már ezért is kopogtattak. Debrecen város hagyománya megkívánja, hogy a város és hallassa hangját, mint

a természettudományi tanszék felállításánál.

Mi most a helyzet? Csonka hazánknak van négy egyeteme. Azokon sok-sok tanszék van külföldi és helyi tudományokra és a magyar föld leírásnak, a magyar nép ismertetésének nem jutott kathedra egyik egyetemen se. Pedig hazánk talán a legtanulságosabb földrajzi egység a világon. Magyarország a népek kapujába esvén, mindenféle európai népből van itt több, kevesebb. Egyike másika, majdnem egyidős a magyarra. Ki ismeri őket? Senki e hazában. Miért? Mert semmiféle elemi, közép, sőt felső iskolában sem tanítják. Nem monduk nagyot, de ha a magyarországi nemzetiségeket ismertük volna jobban, talán nem jutott volna ide szerencsétlen hazánk.

A földrajz, a honismeret, a nemzeti eszmének, a nemzeti öntudat fejlesztésének alapeleme. Mi nem ismerjük hazánkat. Most indulunk birtokba

venni, mikor a szomorú szükség hajt bennünket. Vajjon ki ismeri az Alföld aranykalászt termő rónáját, a gorbába sziklet, a sivar homokot, a folyókat, tavakat, ki a hegyvidéket kívülről, ki azt, hogy mit rejti a hegy méhe magában? Vajjuk meg őszintén, senki. Hogy ismerhetnék a honfiak, mikor az elemi oktatásban is csak pár éve van beiktatva. Tagadhatatlan tény pedig az, hogy az neveli az igazi irredentizmust, ha ismerjük a rögöt, melyet munkánknál, mely életet, egykor eltakar.

Az egész tanításügyben a honismeret képezi a földrajzi tanítás vezérismeretét. Ismerjük meg lakóhelyünket, környékét, ezen át hazánkat és így kapcsoljuk hozzá a külföldet. A külföld megismerésénél is hazánk legyen az a mérték, mely szerint tárgyaljuk. Hazánkhoz hasonlítjuk és a tárgyalásunkban annyira bírhat fontossággal, amennyiben vele gazdasági vagy kulturális kapcsolatban van.

Már pedig hogy tanítson honismereti földrajzot jól az a tanár, aki egész egyetemi évei alatt — megeshetik könnyen — sohasem hallott Magyarországról előadást?

Külföldön, különösen a kisebb népeknel, nagy súlyt helyeznek a nemzeti földrajzra és néprajzra. Mi magyarok, akik annyit áldozunk a kultúrara, hogy semmivel sem maradunk hátrább Európa más államainál, legyünk ebben is hasonlók hozzá és építsünk a honismeret tudományának is hajlékot.

Hogy pedig éppen a debreceni egyetemen legyen, a városörténelmi tradíciója mellett az is kívánja, hogy itt a Nagy-Alföld szívében, az ország keleti nagy metropolisában ez a tanszék helyes vezetés mellett nevelhetne sok sok olyan ifjút, akik életük célját tekintve az Alföld és a Magyar Alföld népeinek megismerését és tanulmányozását. (F. L.)

Ha takarékos akar lenni, cipő szükségletét Grünwaldnál kell venni.

Kizárólag saját készítési raktár férfi-, női- és fiucipőkben. Sas ucca 4. szám. Kölcsönös Segélyző palotában.

Házlebontás folytán

rendkívül olcsón szerezhető be

Kalap, fehérnemű és nyakkendő szükségletét

Frank Imrénél, Ferencz József ut 43.

Kőváry Miklós szücsmeister
úsan leszerelt raktárban állandóan nagy választékban kaphatók mindele szörmek. A mai modern bundák elkészítését, alakítását és javítását a leolvasásban állítja elő. József kir. her. n. 3. Kőve...
her. n. 3. Kőve...
her. n. 3. Kőve...

Sodrony ágybetéte

legjobb minőséget készít

Neumann P. terítia ucca 17

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank

DEBRECENI FIÓKJA

DEBRECEN,

PIAC-UTCA 26. ÉS 28. SZÁM (VÁROSI BÉRPALOTA).

ALAKULT 1869. ÉVBEN.

ALAP- ÉS TARTALÉKTŐKE 21.000.000 PENGŐ.

Bankosztálya

elfogad betéteket könyvecskékre, folyó és csekkszámára a legelőnyösebb kamatozás mellett. Folyósít törlesztéses jelzálogköcsönöket dollár záloglevelekben, betáblázott váltó- és folyószámlahiteleket. Leszámitól tárcaváltókat. Átutalásokat eszközöl az összes külföldi piacokra. Devizákat és valutákat vesz és elad a legelőnyösebb napiáron. Elfogad tőzsdéi megbízást értékpapírok vételére és eladására.

Áruosztálya

Piac-utca 26. szám, városi bérpalota, foglalkozik mindennemű mező gazdasági termények nagybani vételével és eladásával napi áron. Bankszakosztályi telefonszámok ————— 35 és 941 Áruosztályi telefonszámok ————— 11-66, 11-67

Debreceni Első Takarékpénztár Debrecen.

Foglalkozik a bankszakma minden ágával.

Alapítva: 1845-ben.

Alapítva: 1845-ben.

HÁROM MESE

Irla: Gróf Bethlen Margit

A porcellán-mandarin

A gyerekek azt tartották, hogy Louise néni szobája a legszebb az egész házban. Tele volt képekkel, virágcserepekkel, kisebb-nagyobb polcokon elhelyezett száz apró figurával.

Az egyik polcon két kis fából faragott s szép tarkára festett alak lakott. Egy pillangó-fiu és egy pillangó leány. Ők ketten egymáshoz tartoztak, mert egy darab fából faragták őket, egyszerre kerültek ki a műhelyből, később pedig a boltból s Louise néni mindig egymás mellé állította őket. Szerették is egymást nagyon, de azért a pillangó-leányka meg nem állotta, hogy néha-néha ne kacérkodjék kicsit szomszédjaival. Különösen pedig a kövér porcellán-mandarinnal, ki oly büszkén ült a polc tulsó sarkán, egy porcellánkutyá és macska családól körülvéve.

A mandarin nagyon gögös volt, mert ő Kinából származott s ezért ritkán állott valakivel szóba, csak a fejével integetett: „Igen, igen.” Ezt azonban annál gyakrabban megtette, különösen mikor a gyerekek az ajtót csapkodták. Hanem bezzeg, mikor a pillangóleány lábujjhegyre állva s szárnyait rázogatta feléje fordult s mosolyogva kérdezte: szeretsz? elveszel-e feleségül? A szegény, kövér mandarin felelt is, meg bólintott is, hogy majd leszakad a feje: Igen, igen, szeretlek! S a nagy boldogságtól még akkor is bólongatott, mikor a pillangóleány már rég a szárnya mögé dugva kis fejét, kacagott, kacagott. De a mandarin ezt nem látta, mert ő csak előre tudott nézni.

Egy nap bejöttek a gyerekek a szobába. Leszedték a porcellán-állatokat a polcokról és játszani kezdtek velök. A legkisebbik azonban egy aranyfonalat talált, annak a két végére hurkot kötött, az egyiket a mandarin nyakába, a másikat a pillangóleány szárnyára akasztotta. Valaki megkérdezte, hogy mit csinál. Megkötöttem, hogy ne repüljön le — felelte komolyan megkötöm a másikat is. De erre nem volt ideje, mert a kisasszony bejött s elvitte őket sétálni.

A mandarin nagyon boldog volt. Az övé tehát a szeszélyes kis tündérelány. Arany szállal van hozzákötve, nem mehet el többé tőle soha, soha. Az övé lesz, az ő édes kicsi felesége — s boldogan bólongatott: Az enyém vagy, — igen, igen! Szép az élet, igen, igen! Mikor egyszerre halk zokogás ütötte meg fülét s földre tekintve, ott térdelt előtte a pillangóleány s összekulcsolt kezekkel könyörgött: Eressz el, oh eressz el. Nézd, én lepke vagyok, nem tudok rabságban élni. És te jó vagy és szeretsz. Ugy-e nem tartsz fogva? Ugy-e eleresztesz? A szegény mandarin csak bámult maga elé, de nem tudott felelni. A lány pedig folytatta: — Vagy talán, talán már ne is szeretsz, de akkor... hiszen akkor nem is akarhatod, hogy nálad maradjak! Oh ugy-e már nem szeretsz? Ugy-e eleresztesz? — mandarin csendesen bólongatott: Igen... már nem szeretlek. Igen... eleresztlek.

Megpróbálta az arany szálát nyakáról leoldani. De igen erősen volt megfogva. Ekkor a mandarin még egy pillantást vetett az előtte térdelő leányra, azután lassan, lassan előre-

hajolt, mind közelebb a polc széléhez, jobban, jobban, míg végre egyensúlyát veszítve a földre zuhant.

Mikor a pillangóleány az ijedségtől magához tért, — egyéb baja nem történt —, a mandarin darabokra törve hevert mellette, feje a sarokba gurult s az arany szál lecsuszott nyakáról. Szabad volt.

Reggel bejött a szobaleány, összecserle, kivitte a porcellándarabokat, a pillangóleányt pedig visszaállította helyére.

A pillangóleány eleinte nagyon hánkdódott, hogy a szegény mandarin halálát ő okozta. És ezt el is panaszolta társának. De a pillangófiu nem hitte. Kövér volt, előrehajolt s elszédült. — Ennyi volt az egész! A pillangóleány már félig megvigasztalva nevetett fel: „Igaz, hogy kövér volt!”

A királylány, aki vasárnap született

A királylány vasárnap született. Mindenki tudja, hogy ez nagy szerencse. Az ilyen embernek minden sikerül, soha semmi sem fáj és mindig boldog. Ezt a kis királylány is tudta, mert a dadája sokszor elmondta neki. Különösen, ha megütötte magát, vagy kért valamit, amit a dada nem akart odáadni és sirni kezdett, a dada mindig feddően szólt: Csak nem fog ezért sirni! Egy királylány, aki vasárnap született. És a királylány megtanulta, hogy neki mosolyogni kell, mikor más gyerekek sirnak. És úgy is tett, mert jó kis lány volt s mindenki azt mondta, hogy meglátszák rajta, hogy vasárnap született.

A kis királylány sok játéka volt. De minden között legjobban szeretett egy szöke, hosszuhaju babát, melvet minden nap maga fésült meg. Ehhez nem volt szabad nyulnia senki másnak, még testvérének, a nagyobbik királylányának sem. Ez természetesen annál inkább vágyódott utána s egy nap, mikor egyedül volt a szobában, elővette s elkezdte fésülni szép, hosszú haját.

Egyszer csak kinyílt az ajtó s belépett rajta a kis királylány. A nagyobbik megijedt, elejtette a babát, a porcellánfej odakoppant a padlóra s mikor a kisebbik utána kapott, az össze-

tört játék egy szilánkja végigkarcolta kezét. Az idősebbik királylánynak könnyek gyűltek szemébe s rémülten nézett hűgára.

Annak is elborult arca. Ugy érezte, hogy szíve erősen, nagyon erősen szorul össze. És mélyen, bent, valami el kezd fájni, mintha forró cseppek hullának rája. De egyszerre eszébe jutott dadája intése s mialatt kezéről lassan peregtek alá a vörös cseppek, halak szólt: Nézd, ne busulj, nekem nem fáj és én nem vagyok szomorú. Hiszen tudod, én... én vasárnap születtem. A nagyobbik királylány felderült az arca s megkönnyebbülten sóhajtott fel: Ugy féltem, hogy sirni fogsz. Milyen jó... milyen jó, hogy vasárnap születted!

Bretagne-i monda

Messze kint, ott ahol a sziklák mélyen belenyulnak a tengerbe, állott a halász kunyhója. Egyedül élt ottan. Nappal aludt, éjszaka pedig halászott: megszokta már a tenger moraját s a latáló dal volt neki a hullámok csapkodása. Egy holdvilágos éjjelen, mikor sajkájában ülve evezett a part felé, kiemelkedett a vízből egy syrén. Fehér karját feléje nyújtotta s elkezdett énekelni. Dalolt a tenger mélyéről, holdfényesparton lakik a tenger leány. Dalolt kék fákról és ezüst halakról: dalolt hűvös, zölden ringó habról és sima, fehér, ringó lányról és dalolt vérvörös, izzón forró szerelemről, — mely ott vár reá a hideg habok alatt! A halász egész erejét megfeszítve evezett a part felé. Ott kiugrott a sajkából s azt meg sem kötve, hanyathemlok rohant kunyhójába.

Másnap reggel beállított a faluba s egyenesen az öreg Pierrehez ment: Pierre apó, maga tudja, hogy én egy asszonyt el tudok tartani. És úgy hiszem, Ivonne jószívvel van irántam. Adja őt hozzám feleségül.

Két hétre rá megtartották az esküvőt.

A fiatal pár eleinte az öreg Pierre-nél lakott, de azután kis leányuk született s az asszony így szólt egy napon az urához:

— Nézd, édes, itt oly szűken vagyunk, mért ne költöznénk vissza a te kunyhóba! Igaz, hogy messze van a fától, de hiszen most már hárman vagyunk.

A halász nem mondott ellent s néhány nap múlva a kis család ott

volt a tengerbe nyuló sziklákön. De a férj csak nappal ment halászni.

Egy napon megint így szólt a felesége:

— A többi halász mind éjjel veti ki hálóját, miért mész csak te nappal a tengerre? Csak nem félsz az éjszakától?

A halász nem felelt, de a következő éjjel vette hálóját és sajkába ülve, kivezett a sík tengerre. A holdsugarak végigtáncoltak a hullámokon s a tengerből kiemelkedett a syrén. Énekelte: Jer hozzám, Jer, jer hozzám... jer hozzám meghalni. Mert te meg fogsz halni. Meg fogsz halni édesem, szépen, forrón, mámorosan. Meghalsz az ölelésemtől, megöllek a csókkal. Te nem fogod érezni a hideg hullámokat összecsapni fölöttem, te csak két fehér hűvös karomat fogod érezni testeden, te csak forró piros számat fogod érezni ajkadon és édesebb lesz halálad pillanata, mint volt egész eddigi életed. Jer velem, jer velem...

És a halász nem gondolt már a kunyhóban alvó feleségére, sem kicsi leányára. Ő csak a syrén énekét hallotta és nem látott mást, csak a syrén hűvös, fehér karját, csak a syrén piros száját...

És amikor felesége reggel halva találta a tenger partján, nem értette, hogy miért mosolyog oly boldogan, oly boldogan, mint amilyen boldogan mosolyogni őt még sohasem látta.

Elegáns uri ruhákat

eredeti angol szöveterből igen mérsékelt árban készíti KERESZTESI uriszabómester, Varga ucca 1. szám Pontos kiszolgálás.

Korpás fejbőrt

és hajhullást eredményesen kezelnek speciális gyógy-móddal, uraknak is.

Komárominé József kir. herceg ucca 3. sz.

Bizonyosan megtalálja

Renault

husz különféle típusu

könnyű-, gyors- vagy nehéz teherautója között azt a típust, amely kategória, teherbírás és ár tekintetében legjobban megfelel.

REIMAN

Budapest, V. Vörösmarty-tér 3.

Horn és Erdévi Szőnyegáruháza

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 19. SZÁM,
a Csokonai színházzal szemben!
AJANLJA

karácsonyi és újévi vásárra

újonnan beérkezett óriási választékú rakatárát:

Valódi PERZSA szőnyeg darabja	90.-	P-től kezdve
Valódi Bourne szőnyeg 200x300 cm	85.-	" "
Juta ebédlő szőnyeg 200x300cm	40.-	" "
Juta futó szőnyeg 65 cm széles	2.20	" "
Kókusz futó szőnyeg 67 cm széles	4.20	" "
Linóleum futó szőnyeg 67 széles	4.50	" "
Agy- és asztalterítők, készletként	30.-	" "
Függönyök 2 szárnyas és 1 drapériás	8.-	" "
Stoorok darabonként	8.-	" "
Takarók darabonként	3.70	" "
Kókusz lábtörők darabonként	1.20	" "

továbbá paplanok, útitakarók, halinák, angora bőrök, heneserátvők, gobeline képek stb.
Szigorúan szabott árak!

Kalandozásom a Jegestengeren

Főkára, jegesmedvére vadásztunk

Utínaplomból

A tenger üli naplóból messze vonta. A csónak féloldalon feküdt a meztelen szirthez. Apály volt. A tenger munkája borzasztóan nagyszerű. Az egyre szaladó hullámok összerágták a nagykeménységű követ. Csupa lyuk a lapos szirt. A hatalmas gránit-sziget bőre mint a kinyílt rózsabomlott szét. Ezer lyuk rajta. Kő kövön hever.

Bukdácsozó, csúszkáló a kötőmeléken. Erőm gyenge. Nagyon megviselt a tegnapi nap. Leülök a félredőlt csónakra. Lábam alatt a teremtet világ összes alsórendű teremtménye. Zöld nyálka, moha a szőnyeg. Közte kétségbeesetten kapaszkodik néhány csiga. Az egyikre ráhágok, szétmálik. Egyet vonaglik. Vége. Megsalnálom.

Egy kagylót felveszek a szirttről. Nehezen jön. Fel kell feszítenem. Gondosan bezárt házáat felfeszítem. Egy kis tengervízét őriz benne. Ez elég neki, míg újból jön a dagály és a víz ismét elborítja.

A vízimadaraknak lakodalmuk van. A szárazon maradt szirteken vadásznak. Pingvinek, sirályok, vadludak, kacskák hangos beszéddel lakrúroznak. Összevesznek. Verekednek. Elűzik egymást a terített asztaltól. Egy nagy sirály az égnek tartja fejét, torkszakadtából kiabál. Rendet csinál, vagy tósztot mond.

A szél megcsendesedett. A nap pompásan süt. Érdekes az északi nap. Sugara fátyolos. Sütése nem meleg, mint nálunk. A tenger nem kéklük itt már, hanem savós színű. A hullámok már elég nagyok. A szél nem űzi őket. De a nagy víz tehetetlen, nem bír lecsillapodni.

A habok messze zsonganak. Fáradt vagyok. Nem esoda. Tegnapi tergeri betegség kínozta, az éjjel a kimerültségtől nem tudtam pihenni. A fejem fáj. Szemem homályosodik. Egyre gyengébb leszek. Ledülök a csónak oldalára. Aludnék, de nem tudok. Beteg és elhagyott vagyok. Minden tagom fáj.

Két öreg sirály nagy részvétellel van irántam. Felém repülnek, rámkialtanak. Két-három kémlelő repülést tesznek felettem. Leszállnak mellém. Nem félnek. Tudják, hogy tehetetlen vagyok. Két fekete pingvin is felém tötyög. Megállnak, beszélgetnek egymással. Várnak. Itt a madarak bátrabbak, mint nálunk. Talán mert kevesebb enybert látnak?

Ujabb sirályok szállnak felém. Egyik már majdnem rámszáll. Lenyúló lábát visszarántja hasamról, rikkoltva elugrik. Érzem, hogy élek!

— Korai öröm, még nem esztek meg — kinyitom fel egészen a szemem.

A madarak nagyot néznek, összebeszélnek és elmennek.

A kis halászhajón is megmozdul az élet. A gépész begyújtott. A kemény füstöl. Talán a sziklától fél és tovább akar menni. Nem valószínű. A tenger már újra megindul a part felé. Beáll a dagály.

A nagy víz csobogva közeledik. A hullámok gyorsan előrenyújtják kar-

jaikat. Visszahúzzák. Azután újra előrohannak. Pár lépéssel mindig előrébb jönnek.

— Mit csináljak? — kérdelem magamtól. Beleüljek a csónakomba és várjam míg a víz felvesz vagy visszamásszak éjjeli helyemre, nagy gránitkőre?

Nincs sok időm a gondolkozásra. A hullámok morogva jönnek. Nagyot csattannak a nagy kövön, visszafutnak. Egy merész már a csónak végéig feljött. Pakolok és beleülök a gazdátlan csónakba.

A fényképezőgépem a legdrágább kincsem. Az üzembe veszem. Várok. Egy erős hullám felemeli a csónak hátulját. Megrázza. Megfogom a két szélét. A másik hullám derékon kapja. A harmadik már egészen felemeli. Még nem bírja. Megringatja. Leteszi. Koppan a csónak a kemény szirten.

A hajó parancsnoka is felkelt. Tengeret szemé elé teszi. Végignézi a napsütésben. Hosszan a szirt felé néz. Engem keres. Már a vizen ringok. A hullámok csónakom láncát rángatják. Nem bírják eloldani. Körül van véve a nagy kövön.

A hajóról másik csónakot eresztenek le. Értem jönnek. A parancsnok a csónak elején áll. Integet. Én viszonozom. Elérnek. A fűre legények a szirtre pattannak. Eloldják csónakomat. Kettő beugrik hozzám és evezünk kifelé a hajóhoz.

A hajón reggeli várt. Frissen főtt feketekávé, egy darab sajt és a jellegzetes finn szárazkenyérrel adták.

Végül szófő nyers lazaccal kfnáltak. Én a feketekávéval maradtam meg.

A meleg kávé nagyon jót tett. Kissé még szédelget a fejem, de nem fáj. Lementem a hajó belsejébe. A heringes hordókon ponyvából jó ágyat csináltam. A parancsnok két pokrócot adott. Jó alvást kívánt és felment a létrán a fedélzetre.

A tenger morgása, a gép zakatolása és a hajó himbálása mihamar álomba ringatott.

Dél felé járt, mikor felébredtem. A gép zakatolt, a hajó ringott. Éreztem, hogy rohan a hullámok hátán. Kissé zavart voltam. Különösen nyomott volt a kedélyem. A halashordók szörnyen büzlöltek. A ponyva sóshal szagot árasztott. Pénzemhez kaptam. Helyén volt, a szívem felett. Rendbeszedtem ruhámat; másztam a fedélzetre.

Nagy munka folyt. A csónakok a hajóhoz voltak kötve. Adogatták fel a szép nagy halakat. Egy legény pedig egyenként vette a nagy tőkehalat, nagy késével levágta a fejét. Kicsorgott a vére. Gyorsan felmetszette a hasát, egy markolással kivette a belét. Késes kezével leszakította a máját. Ezt egy dézsába, a belet egy hordóba vetette, az üres halat átadta egy másik legénynek, aki tengervízzel kimosta és egy nagy kádba vetette. Így tartott a mézárás délutánig.

Most egy gyönyörű fehértestű állatot kötnek kötéltre. Lehet a hal két méter hosszú, egy méter széles. Fial bálna. Csigán húzzák fel a fedélzetre. Ezt két legény fejezi le. Kihasítják,

belét a többihez vetik. Űresen fekszik a gyönyörű gyermekbálna, amelyik még tegnap örvendezve fürdött, játszott az Északi Jeges-tenger savós színű vizében. Most halott. Testét külön teszik a többihez. Van már három ilyen nagy hal.

A rengeteg halfej szanaszét hever. A hal, belek, a fejek firtelmes bűz terjesztenek. Gyomrom émelyeg.

— No jól nézek ma is ki?! — kezdődik a tegnapi nap! — aggodalmas kérdők.

Ebédhez hívnak. Itt mindig félek vendég lenni, mert nem tudom mit adnak ennem. Fial bálnahús, sóban, vízben megfőve, hajóban főtt krumpli, vaj, sajt és számos nyers hal volt az asztalon. Északi szokás szerint abból vitt az ember, amiből akart.

Én a bálnahúsnál és a krumplinál maradtam. Mind a kettő meg volt főve. A bálna felette lüdes volt. Nem szerettem. Keveset ettem, inkább sós krumplit ebédeltem. A parancsnok kínált. Én szabadkoztam. Mára menni akartam, mikor kért, hogy maradjak még. A fiatal finn szakács egy tál hallevest hoz. Gőzöl, tehát meg van főve.

— Tessék! — mondja a parancsnok.

Kóstolom, jó. Megint veszek. Izlik. Tőkehal főve Ennek nincs kellemetlen szaga. Husa puha. A fiu még feketekávéhoz. A hordóból jót iszik és kiülök a fedélzetre.

Gyönyörű volt a Jeges-tenger. Hideg és szél nem volt. A nap megemberelte magát, sütött és melegített. Én faltam a meleget. Jegyzetet csináltam. Fejem tisztult. Rossz érzésem szűnt. A hajó rázott, a tengeri betegség nem hántott többé. Megszoktam a hajót. Jó kedvem kezd lenni.

A távolban gyönyörűen ragyog a tenger. Előbb ezüstszint játszik. Később nemesveretű aranyt. A víz felett vibrál a levegő.

— Nini, délibáb lesz! — ujjongok fel, mint a gyermek.

Rohanok a parancsnokhoz. Kérdelem, magyarázok. A deresd ember örül, hogy én örülök. A levegő vibrációja egyre erősebb. Egyszer csak távoli sok vitorláshajó uszlik a vibrációs tengeren. Fel van emelve és tükörképe alatta

— Ez a délibáb! — mondta a parancsnok.

A felhőfoslányok gyönyörűen úsznak a légi tengeren. A hajó ködben uszlik. Pedig az én hajóm szalad felé.

A levegő egyre melegebb. Leteszem köpönyegemet. Felülök a hajó orrára és bámulom a délibábot, hosszan, nagyon hosszan. Otthon, a pusztán képzelem magamat. Hol a természet játékának talán legnagyobb szemléltetője én vagyok. Szeretném ezt az öreg hajót látni. Vártam, soká vártam, hogy távolról is meglátom. A parancsnok megnyugtató, hogy azt ügyse fogom meglátni.

A nap megharaglott. Felleg borította el tisztas arcát. A látomány eltűnt. Kár, nagyon kár.

Hideg szél borzolta a tengert. Rámveszem köpönyegemet és nézem a tengert. Hátha a látomány újra visszatérne.

A hajó megcsendesedett. A legények hálót vetettek. A zsákmány tűrhető. Ujra megvetik a hálót. Kevés a hal. Feladják. Feljönnek. Pihen a nép.

Éjfél volt, mikor egy szigethez értünk. Ez is szirt. Kiköt a hajó. A vas-macska csörögve szalad a tengerbe. Leemelnek a csónakba. Kiszállunk a

Ha siet
hálás egy jó borotvapen-
gőért — legbálásabb
azonban akkor lesz, ha
az — Rotbart penge
ROTBART
MOND-EXTRA

partra. A vadmadarak hangos csevegéssel fildvözölnek. Nem félnek, csak néznek. Ember itt nincs. A parancsnok megtölti fegyverét. És bevonok egy golyót a revolverembe. Négy legény vasrudakkal kezükben, jönnek utánunk...

A szirt helseje emelkedik. Összeért tönkfelület. Tenyészet nincs rajta. A sziklák oldala kivájva. A lyukban tömérdek toll, tojás-haj van.

— Itt költenek a vadmadarak! —

— Milyen madarak ezek?

— Sirályok, vadludak, kacskák!

— Nehéz itt fészket rakni ugy-e?

— Nézze ez a finom toll a madár begyéről való. A madár költés előtt letépi hasáról, kibéleli vele az odut és úgy rakja bele a tojást. Most már a költés ideje elmúlt. De költéskor igazán fenséges látvány van itt.

Egy kutyánagyságú állat vonul el nem messze tőlünk. A vezetőm kapja puskáját. Rálő. Visszhangzik a pusztaszíj. Az állat megyen tovább. A vadász elszalad utána. Ujabb és újabb lövés hangzik.

Félóra múlva egy kis jegesmedve holttestét vonszolják a legények a csónak felé.

Az éjszaka csendes volt. Kevés szunyog duruzsolt. Én a csónakhoz közel irogattam jegyzeteimet. Megint nem aludtam.

A napsütéses nap jót tett. Halásztunk, a cicázókát fegyverrel akaruk ellőni. Az ügyes állat bámulatosan kerülte el a biztosnak vélt halált.

Éjjel nem kötöttünk ki. A gépészek felváltva vezették a hajót. Hajónk most már nyugatnak tartott.

Este megérkezünk a nagy fjord bejáratához. Csendes vizeken haladtunk a fjordon. Pompás tájképet láttam. A fekete, kopár sziklákon látszottak a régi tengerszintek. Ma a víz 4—5 méterrel lejjebb szintel, mint pár évvel ezelőtt. És ez a néma sziklákról leolvasható.

Kilenc óra volt, amikor az utolsó norvég kikötőt elértek. Apály volt és a hajó a hajóhidnál jóval mélyebben állott.

A legények macskaügyességgel kúsztak fel. De én nem bírtam. Egy legény lenyujtá kezét, én belemarkoltam. Én kúsztam, ő húzott. Nem bírt. Már visszaesek. Az alattam álló legény alám veté a vállát és ketten partra lógtak.

Feladták hátizsákomat és gépemet. Nem volt itt se rendőr, se finác. Nem néztek se útlevelet, se podgyászt.

Utunk az első fogadóba vezetett. A hajó parancsnoka lakást kerített részemre. Búcsúzni akart a jó ember. Én vendégül láttam a hajó személyzetét!

Nem voltunk finn földön, itt sört, bort ittunk áldomásul.

Másnap egész nap feküdtem és így pihentem ki a hat nap fáradsáimait.

Ecsedi István.

Butorvevők figyelmébe

Háló és ebédlő berendezések, hentesek, matrácok, hajlított bútorok, szebbnél szebb ebédlő és futó szőnyegek, hentes takarók és ágy-garnitúrák nagy választékban és nagyon olcsó árak mellett igen kedvező részletfizetésre. A bútorok elsőrendű asztalosok készítményei, tessék róla meggyőződni.

FENYVES bu'oráruháza

Kistéplomnál

Dr. Vásáry István polgármester nyilatkozik a kislakásépítő akcióról és a közigazgatás decentralizációjáról

Kertes kislakásokat épít a város - Ismét tervbe veszik a tanyai és kerteségi előljáróságokat

Dr. Vásáry István polgármester megválasztása alkalmával mondott programbeszédében hangsúlyozta, hogy legelsősorban szociális téren akar a lakosság érdekében működni. Ennek a nagyvonalu

programnak legelső és legfontosabb pontja a kislakáskérdés.

Erről a nagyfontosságú akcióról a polgármester a következő nyilatkozatot tette a sajtó képviselői előtt.

NEMCSAK A SZEGÉNYHÁZBAN LESZNEK KISLAKÁSOK, DE A VÁROS IS ÉPÍT.

— Többször rámutattam már arra, hogy az egész kérdés rendezését a szegényház megfelelő elhelyezésével kívánom megkezdni. A Kishegyesi-úton levő szegényházat át fogjuk telepíteni a Bábaképezdőbe és így, miután a szegényház felszabadulna, ott helyeznénk el a hajléktalanok menhelyét. A szegényház a bábaképezdőben legfeljebb 2—3 helyiséget venne csak igénybe, a többi pedig szociális intézmények hajlékává és lakásokká alakítanánk át. Az így nyert lakásokban kapnának elhelyezést elsősorban a Fekete barakkok lakói, azután pedig a régi téglavető lakóinak egyrésze. A régi téglavetővel tudniillik az a tervünk, hogy ezt a területet rendezzük, utcákkal fogjuk ellátni és azok az épületek, amelyek az alakítandó utcavonalakra figyelemmel meghagyhatók lesznek, meg fognak maradni, és megfelelő telket fognak hozzájuk kíméretni, amely telkeket természetesen a tulajdonosoknak meg kell váltani. Tulságos árat a város nem fog kívánni a telkekért, azonban viszont ingyen sem adhatja ezeket a területeket.

Azoknak a házaknak a lakóit pe

dig, akiknek az utcavonal mellett nem hagyható meg a házuk, el fogjuk onnan telepíteni és azok a Bábaképezdőben fognak helyet kapni. Természetesen a legkisebb igényt támaszthatják a várossal szemben azok, akik a téglavetőbeli házakat nem maguk lakják, hanem évről-évre bérbé adták és így szükség nélkül üzérkedést folytattak a város telkével.

A szegényházban így alakítandó lakások előreláthatólag nem lennének elegendők mindenkinek az elhelyezésére, ezért gondolunk arra, hogy még újabb egy szoba-konyhas kislakásokat fogunk építeni és pedig a terv szerint nem bérkaszányyszerű lakásokat, hanem négy vagy legfeljebb hat lakást egy épületben, amelyek cca 4—500 négyszögletes területen lesznek építve úgy, hogy mindenki a lakásához 80—100 kvadrát területet is fog kapni azzal a céllal, hogy azt, mint házikertészetre alkalmas területet használja fel.

Ezeknek a kislakásoknak a helye még nincsen kijelölve, azonban arra igyekezünk lehetőleg, hogy

olyan területen helyeztessenek el, amelyek egyrészt a közműveknek, másrészt a villamosnak a közelében fekszenek

Körülbelül 40—60 lakásról lenne szó. Egyelőre ugylátszik, hogy egy részt a szegényházban alakítandó kislakásokban, másrészt az újonnan építendő kislakásokkal megoldható lesz a régi téglavető és a fekete barakkok kérdése.

Az azonban ki van zárva, hogy az ugynevezett lakásinség, amit konkrétan meg sem lehet állapítani, minden igénynek megfelelően kielégíttessék, egyelőre örülünk, ha csak a legelőtöbb szükségleteket ki tudjuk elégíteni. Mindezeknél a kérdéseknél nem lehet természetesen figyelmen kívül hagyni a város teherbíró képességét. — Azt mindenki tudja, hogy egyelőre további kölesön felvételéről szó nem lehet, — csak azt a kevés összeget áll módunkban felhasználni, ami az eddig felvett kölesönkből még rendelkezésre áll.

Ezenkívül a város parcellázni fog, úgy amint az a folyó évben is volt, magános embereknek fog rendelkezésre bocsátani a város területéből, akik valami kevés anyagi erővel rendelkeznek, hogy így maguknak kisebb családi házakat építhessenek. Az elmúlt évben 90 családi ház létesült azon a területen, amit a város nemrégiben parcellázott.

TANYAI ÉS KERTSEGI ELŐLJÁRÓSAKAT TERVEZ A POLGÁRMESTER.

Debrecen városának a leghatalmasabb ügyosztálya a dr. Vass Károly tanácsnok vezetése alatt álló I. fokú hatóság, amely a legnagyobb tisztviselői létszámmal is dolgozik. Ez az ügyosztály jóformán a város minden rétegének ügyesbajos dolgaikkal ellátja s ide fordulnak a legtöbbször a külsőségek is, ha ügyes-bajos dolgaikkal bejönnek a városba. Debrecen városának, mint az ismeretes, hatalmas kiterjedése van és a tanyákon, kertesekben lakó embereknek bizony sokszor hatalmas áldozatot jelent, ha valamilyen okból be kell jönniök a városba. Ezen akar segíteni dr. Vásáry István polgármester, aki a közigazgatást ki akarja vinni a tanyákra, a kertsekbe, hogy így megkönnyítse a külsőségeken lakó embereknek ügyeik elintézését. Hatalmas gyönyörű terv, csak természetesen pénzkérdés. Am beszélien dr. Vásáry István polgármester nyilatkozata:

— A város nagy határára és annak egy részén mutatkozó sűrű lakosságra tekintettel, indokoltnak látszanék az, hogy a közigazgatásnak ama része, amelyik a lakossággal érintkezésben van, működése során decentralizáltassék, hogy ilyen módon a város külső területein lakók ne lennének kénytelenek ügyes-bajos dolgaik elintézésére végtelenig bejönni a városba. A város határában véleményem szerint három helyen kellene ilyen közigazgatási központot szervezni

„Takarékosság”

vásárlási könyvecskéjével félévi hitelre (hat részletben történő lefizetéssel) kamatmentesen, az alantí debreceni cégeknél lehet vásárolni úgy, hogy a vásárlási könyvecskét csak a vásárlás megtörténte után kell felmutatni.

Kaszonyitzky Endre, üvegáruk

Tóth Gyula, vasárak

Dr. Rex diognetia

Róza Lajos, nőruhák

Debreceni Falpar R. T., bútorok

Urbanovitch Miksa, férfiszabó

Schuller Sámuel, szobafestő

Nagy József, szőcsárak

Bosznay J. és Társa, nő confectionő

Horn és Erdélyi szőnyegek

Engel László (Löffkovits A.) órák

Mayer Antal János, női confectionő

Fajorgalmi R. T., tüzelőanyag

Fischer Adolf és Fia, szövetek

Feuermann Bernát, bőrdobozárak

Révi és Bleyer, rádió

Magyar Ferenc, fogász

Benyás Emil, költőárak

Halmágyi Sámuel, nőruhák

Hegedűs és Sándor R. T., könyvek

Lóbl Gyula, látszerész

Schön Sándor, kerévk

Perczel Miklós, fényképész

„Friczi” kalapszalón, női kalapok

Nagy Antal, kárpitos

Biüll S., fogász

Mandel Lipót R. T., cipők

Grünfeld Adolf és Tsa., kész ruhák

Nemes Gábor utódi cipők

Ladányi és Társa, löfegyverek

Lám Sándor, üvegáruk

Böröndház, ötv. látszerész

Goldstein Erolin, fűzők

Kardos Bétáné, női kaprok

Medgyesi Sándor, bőrcik

Modern ruhaház, kész férfiruhák

Fekete Jakab, uridivat és kalap

Frank Ede, kalap és uridivat

Somossy László, vásznak és kelen-gvők

Bészter és Dávid, vas- és konyha-edények

Spira és Beregi, uridivat

Bővebb felvilágosítással szolgál

a KÖZPONTI IRODA: Debrecen, Deák Ferenc ucca 6.

Befizető helyek:

Debrecenben: Általános Forgalmi Bank RT.

Hajduböszörményben: Hajduböszörményi Hitelbank RT.

Hajduszoboszlón: Hajduszoboszlói Takarékpénztár RT.

Hajdunánásán: Gazdasági Egyesület

Tiszalókon: Tiszalóki Gazdasági Bank RT.

Ujfehertón: Ujfehertói Takarékpénztár RT.

Berettyóújfaluban: Szathmáry Bank.

Az elsőnek a területe volna a Macs, Szepes, Ebes és Ondód puszták területe. A második pedig a hajdusobozslói és böszörményi törvényhatósági úttól nyugatra eső puszták, a harmadik pedig a város keleti részén levő erdős puszták területén.

Ez a közigazgatási kirendeltség a maga területén ellátna mindazokat az ügyeket, amelyeket az elsőfokú közigazgatási hatóság az illetőségi osztályban, az ipariügyi, a közegészségügyi, a tűzrendészet, az építésrendészet, az állategészségügy és az általános közigazgatás terén ezeken a területeken is ellát. Ezekenkívül a saját területén ellátna az adóügyi igazgatást, az anyakönyvvezetést, a haláleset felvételt és a hagyatéki leltározást.

— Minden egyes kirendeltség — megfelelő fogalmazási tisztviselőszemélyzetből, irodaszemélyzetből, egy tisztiorvosból, adótisztból stb. álló személyzetből állana.

— A megvalósításhoz szükséges egyrészt a hivatalok lehelyezésére szolgáló, másrészt a hivatali személyzetnek természetbeni lakásként rendelkezésre bocsátandó lakásokat magában foglaló épülettömb.

— Egy-egy kirendeltséghez szükséges épületek előállításának költsége cca 300 000 pengőre tehető. Természetesen ezeknek a kirendeltségeknek a létesítése attól függ, hogy a szükséges összeg az építkezések céljára rendelkezésre bocsátható lesz-e? A kirendeltségek létesítése a személyzet számában lényegesen szaporítást nem fog igényelni, mert az I. fokú hatóság munkatárának egy jelentékeny része levállásával a ma meglévő személyzetet lehetne igénybe venni.

— A fejlődés további menete az volna, hogy ugyanilyen kirendeltség — talán lehetne nevezni: kerületi előjáróság — szervezetének a kerületek területére és pedig gondolatot szerint egy a Csapókerület és környékére, egy a Károly Ferenc József-út és a Szoboszlói-út közötti részre, egy a Szoboszlói- és a Mikenécsi-út közötti részre, egy a Homokkerület és környékére és végül a Génjavító-műhely és környéke számára.

Mindaz azonban csak a jövő terve és megvalósítása a pénzügyi megoldás lehetőségétől függ.

Szám tervet ezek hatalmas jelentőségűek és reméljük, hogy mihamarabb meg is fognak valósulni.

R. R.

Elhalálozott

Térjem 25 év óta fennálló vízvezeték-csatornázási kutszivattyúk szerelési vállalatát Pásztor Károly szakértő szerelő vezetésével tovább folytatom. Mosdók, fürdőszobák berendezését és szivattyúk kútak felszerelését és minden e szakmába vágó javításokat a legolcsóbban vállalom. Kétségteljesen két díjtalanul ajánlok.

Özv. EMERICH VILMOSNÉ
Arany János n. 16. Telefon 10-12

Rheuma, csúsz, köszvény
ellen legjobb a régen bevált híres

Király balzsam

1 üveg 2 P 40 f
Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferenc

Debrecen, Aranycsónos utca 16. (Szővetkezet mellett.)

A művészhajlamu Déri-család

Déri Frigyes emlékezetére írta: dr. Sőregi János

Howard Carter, Tut-ankh-Amen sírjának világhírű felfedezője, a király mumiáját magában rejtő nagy szekrény mellett, a sarkamara egyik szögletében többek közt egy kehely alakú alabástrom lámpát talált, mely rácsózatos művü alapon áll és két oldalán, az Egységet és Örökkévalóságot szimbolizáló lombfűrészszerű karos díszítésén a király neve látható. Ez a csodálatos lámpa a világgraszáló kínesek egyik legérdekesebb darabja. Ugyanis az olaj és uszó mécs befogadására szolgáló, tiszta, áttetsző kalcitból faragott kehely kívül-belül sima felületű, rajta semmi díszítés nincs, azonban ha a mécses benne meggyújtják, átlátszó falában ragyogó színekkel jelenik meg a király és királyné képe.

Debrecen város legújabb és egyik legszebb középülete a Déri-muzeum. Művészi kiképzésének nemes egyszerűségével műértőre, laikusra egyaránt végtelenül kellemes hatást gyakorol. Melyet még nagy mértékben fog növelni a körülötte rövidesen kialakuló és izlésesen parkírozott tér. Mindenki tudja, hogy a város hatalmas összegeket áldozott és fog még áldozni ezután is a nagyszerű kulturapalotára, melynek homlokzatán aranybetűkkel van bevésve a nagyszerű és nemesszívű alapító emléket megőrzítő „Déri-muzeum” elnevezés.

Most, hogy a szeretet ünnepe elérkezett és mindenki boldog családi körben engedi szívét és lelkét meghinteni csillogó karácsonyfája férvével és a szent ünnep gyönyörű misztériumával, most a szeretet ünnepe nem elégdjünk meg a muzeum homlokára vésett emez aranybetűkkel, hanem tekintsük ezt a szép épületet úgy, mint a Tut-ankh-Amen csodálatos alabástrom lámpáját és gyujtsuk meg benne a kegyelet és tisztelet halk éneke mellett a megemlékezés olaj mécsesét, hogy annak fényénél megjelenjen előttünk az immár négy év óta sírjában pihenő Déri Frigyes szelid, jóságos arca.

Minden kétségen felül áll, hogy Debrecen város legújabb rohamos kulturális fejlődése történetének két sarkalatos, kimagasló pontja van: az egyik a Tisza István Tudomány Egyetem s a másik a Déri-muzeum megalapítása. Szinte el sem képzelhető, hogy m'vé törpülne e kettő nélkül, amikor tudjuk, hogy a Tisza István Egyetem Európa legszebb és legmodernebb egyeteme, a Déri-muzeum pedig gyűjteményeinek egyetemes jellegéről fogva Magyarország legelső vidéki muzeuma. A kettő együttvéve Debrecen kulturális elhivatásának és igazi nagyvárosi jellegének legfőbb fundamentuma s éppen ezért örök hála illeti meg azokat, akik e két intézmény megszervezését és meg alapozását Debrecen városában elősegítették és lehetővé tették.

Tisza István grófnak a kegyeleti ércszobrot állított és az egyetem tudós professzorai csak nem régen adták ki egy hatalmas Emlékkönyvet az ő kultuszának ápolására. Ha tekintelbe vesszük e méreteiben és jelentőségében gyönyörű intőzménynek, a debreceni egyetemnek lerovott háliját, úgy meg kell elégednünk azon szerény és bizonyára a nagy közönség felfogásával is megegyező kívánság megemlékezésével, hogy ha nem is éppen most, de a közel jövőben Déri Frigyes is megérdemel Debrecen városától egy jüzetel kitévő és az általa alapított muzeumhoz méltó rövid életrajtot.

Az életben legtöbbször úgy szokott történni, hogy a művészetek iránti hajlam és tehetség a vagyonilag tehető gazdag embereknél műkincsek gyűjtésében és összehalmozásában nyilvánul meg, míg ugyanaz a hajlam és tehetség a szerény anyagi viszonyok közötti kis intellektueleket hivatásos alkotó művészekké vagy tudós műértőkké neveli fel.

Természetes, hogy gazdag műgyűjtő művészi hajlam és tehetség nélkül is elképzelhető, de ahhoz, hogy gyűjteményét mindvégig meg is tartsa és egy nemes gesztussal közvagyonná tegye: szinte elengedhetetlen a műalkotások iránti rajongó szeretet, szenvedély és az ezek alapjául szolgáló művészi hajlam, mely sokszor amatőr alkotásokban, vagy a művészet különböző ágai tudományos művelésében is megnyilvánul.

A gazdag műgyűjtők ez utóbbi csoportjába tartozik Déri Frigyes is.

Az alábbi sorokban, egvelőre vázlatos összeállításban, éppen erre akarom ráterelni a figyelmet, sőt tovább menve arra is ráfokok mutatni, hogy az a művészi hajlam, mely Déri Frigyes nevét végéreményébe, halhatatlanná tette, általánosan megnyilvánuló jelenség a Déri-családban.

Déri Frigyes műkincselnek gyűjtése közben magát, mint autodidakta több irányban ki is képzelte. Idevonzakozólag útbagaztásul szolgál az ő könyvtára, melynek egy része, a szépirodalmi rész a bécsi Collegium Hungaricumba került özvegy Helmnárné ajánléka képpen, míg szakkönyvei a gyűjteménnyel együtt Debrecenbe jöttek. Akik őt közelebbről ismerték, meggyőződhetnek egyes tudományágokban való alapos jártasságáról, amé nélkül különben alig is képzelhető el egy nagyszabású műgyűjtemény összehozása.

Igy meglehetősen járatos volt a praehisztórikus archaeológiában éppen úgy, mint a klasszikus sarchaeológiában. Ismerte a renaissance művészetét, de csak könyvei, hanem klasszikus földön tett utazásai alapján. Tájékozott volt az egyiptomi, kínai, japán, hindu és perzsa művésztörténetben s e kultúrákra vonatkozólag beszerezte a legjobb német szakkönyveket s kiváló tudóssokkal tartott összeköttetést. Nagyszerű magyar pénz- és éremgyűjteménye, mint járatos múmiatároló és tanulmányoság. Főképpen nagy gondot fordított fegyvergyűjteményére. De vonatkozólag számos szakmunkát általánosított s fegyvergyűjteményéről mindenkor szakképzett tudással beszélt. Állandóan látogatta a mútárlatokat és iparművészeti kiállításokat. Több szárazra menő aukció katalógusait tudományos folyóirataival együtt gondosan megőrizte. Mindezen tudományos és művészeti ágazatokban való jártasságáról meggyőző berütnket az a kilenc oldalra terjedő gondos bevezetés, melyet a Debrecenben, 1922-ben kinomatott katalógusához írt. E könyvben a mútárgyak leírásának legnagyobb része az ő tollából származik.

Szeretettel olvagatta Schopenhauert, Lafadio Hearn híres japán tárgyú elbeszéléseit, magyar trók közül Vörösmartyt és Gárdonyi történelmi regényeit. Különös kedvvel hódolt vadász-szenvedélyének 1910-ig, amikor is felesége vadászserencsétlenség áldozata lett. Ettől fogva visszavonult, csupán műkincseinek élt, közben gyakran olvagatva nagyszámú szakkönyveit, utleírásokat s hasonló tárgyú műveket. Ausztriában mint vadászati szakíró volt ismeretes. Az 1910-iki bécsi első nemzetközi vadászati kiállítás pompás emlékkönyvének egyik fejezete, számos illusztrációval az ő tollából származik. E hat oldalra terjedő cikk címe „Die Industrie und das Gewerbe in ihren Beziehungen zur Jagd”. Ez alapos, ganosan megírt tanulmány mutatja, hogy a vadászatban is a művészi vonásokat kereste Vadász trofeái, szarvas- és zergegancsok, melyek bécsi lakását díszítették, részben szintén Debrecenbe kerültek, melyekből e sorok írója ki-

Debreceni Kölcsonös Segélyző-Egylet Mint Szövetkezet.
Alakult 1884-ben. Kossuth-n. 8. Telefon: 8-83.

50 hét van egy esztendőben

a Kölcsonös Segélyző-Egylet
4 éves törzsbetétjei befizetésénél!!!

Minden törzsbetét heti 50 fillér befizetésre kötelez, amely összeget a tagok évenként 50 héten át minden megszaki-tás nélkül befizetni tartoznak.

Az évtársulat négy év múlva felszámol és a befizetésekhez még a négy évi üzleti haszonrészesedés járul, mi-által a kifizetésre kerülő tőke jelentősen nagyobbodik.

Heti befizetés 200 héten át	A befizetésre tisz- tendő leírás dí- ja és el-ő heti néhány	4 év múlva kézhez kap a 4 évi kamaton kívül
1	50	100
2	50	200
3	50	300
4	50	400
5	50	500
6	50	600
7	50	700
8	50	800
9	50	900
10	50	1000

Takarékbetétek a legmagassabban kamatoztatnak!!!

lönféle természetrajzi tárgyak és a koponyagyűjtemény társaságában egy kis vadász szobát rendezett be az ő emlékeztetének ilyen irányú megőrzésére is.

Hogy nem csak Dér! Frigyes volt megáldva művészi hajlammal, hanem az egész családban fellelhető az: élő bizoványt szolgáltatnak erre nézve ma is élő fitestvérei, kik között első sorban kell megemlítenünk Déri Kálmánt, a Münchenben élő hivatásos festőművészt. Az ő élete egyenesen tipikus példája a veleszületett művészi hajlam és tehetség mindenkori érvényesülést követelő jogának.

Még csak 3 éves volt, mikor szülei Bácsról (Bács-Bodrog megye) Bajára költöztek 1862-ben. Itt kezdett iskolai tanulmányait 15 éves korában abbahagyta, miután szülei elszegényedtek és kenyérkereset után néztek. Bácsba ment, hol Frigyes bátyja támogatása mellett egy nyomdában kapott alkalmazást. Azonban ez a prózai munka nem volt kedvére. Szabad idejében örökösen rajzolgatót és esténként el látogatott az egyik rajziskolába. 17 éves volt, mikor próbarajzai alapján felvették a bécsi képzőművészeti akadémiára, hol 2 és fél év alatt annyira kitűnt, hogy nemcsak ösztöndíjban, de kitüntetésben is részesült. Ugyanaz a sors ez, mint a bécsi lakatos legénysorából kinőtt első magyar szobrász. Ferenczy Istváné. Déri Kálmán művészi pályájára döntőhatással volt az, hogy mikor 1880-ban Szent Ágoston című oltárkép vázlatával első díjat nyert a budapesti egyházfestészeti pályázaton, pedig többek közt nem kisebb mester, mint Roskovic Ignác volt velőlytársa. 1884-ben Münchenbe költözött, hol legnagyobb sikereit magyar tárgyú genre képeivel érte el, melyeknek témáit gyakori hazalátogatásával gyűjtötte össze. E népeleiből merített, gyakran humoros képeivel sokszor találkozunk a Vasárrapi Ujság régebbi évfolyamaiban, a 70-es évektől a 900-as évek végéig. 1894-ben a müncheni csarnokban és utólag 1908-ban a Könyves Kálmán salonjában állított ki, hol mintegy 100 képpel szerepelt, köztük számos csendélettel.

Leghíresebb képei a *Munkácsy* modorában festett „Kihívás”, mely *Bacsbé* került, továbbá az „Utazás a föld körül” című kedves falusi genre és a „Filozófus paraszt”. Képei főleg angol és amerikai műbarátok birtokába jutottak. A Déri-muzeumban három festményrel szerepel: egy tanulmányfóval, egy csendélettel és „Huszárok a csárdában” című hangulatos képpel.

Szarka Tamás „Magyar művészek” c. munkájának új sorozatában külön fejezetet szentel Déri Kálmánnak, számos képet hoz föl, köztük önarcképeit is. Ugyanő „Száz év a magyar művészet történetéből” c. művében két képének jól sikerült reprodukcióját mutatja be. A művész bővebb életrajza a „Magyar Képzőművészek Lexikoná”-ban található.

Aki a *Scherls Magazin* című berlini képesfolyóirat havonként megjelenő és nagy közkeveltségnek örvendő számaint olvassatja, gyakran találkozik gazdagon illusztrált s művészettörténeti vonatkozású cikkek szerzőjeként dr. Déri Miksa nevével. Déri Frigyes testvéröccse az, jelenleg Meranban tartózkodó mérnök. Az említett német folyóiratban megjelent, kifinomult esztétikai érzékről, alapos műtörténeti tudásról és költői lélekről tanuskodó cikkei közül csupán megemlíti az 1927. évi áprilisi számból a „Himmel und Erde” című tanulmányát, melyben a német gótikus építészet és festészet alkotásainak hatása alatt mély átérzéssel és poetikus gondolatokkal vezet olvasóját a csodás műemlékek titokzatos szépségeinek meglátásához. Hasonló kedves hangulatú cikke ugyancsak a „Scherls Magazin” 1928. évi májusi

számában a „Der kuss in der Bildkunst” című, számos szemléltető képpel megjelent írása.

Ugyanez a művészet iránti hajlam és szerető vonzalom jellemzi Déri Frigyes harmadik testvéröccsét, Déri György nyugalmazott ezredesét, ki jelenleg Győr városában lakik. Déri György nagynevű bátyja szellemében és az ő példája szerint egy nagyon értékes magyar népművészeti tárgyakból álló gyűjteményt szerzett magának. Gyűjtői munkásságát azelőtt 20 évvel, erdélyi álló

másozása idején kezdte meg s ma már igen értékes és figyelemreméltó gyűjtemény van a birtokában, melyet még újabb szerzeményekkel fog gyarapítani. Gyűjteménye körülbelül 110 darab népies ködényt, köztük 12 darab felvidéki és erdélyi Habán-korsót, továbbá 50 darab üvegtárgyat, 25 darab önkannát és tálat számol többnyire Erdélyből.

Állítólag az áldozatkész műgyűjtő szerzeményeit, megboldogult bátyja nemes példáján lelkesülve, a magyar kultúra oltárára kívánja helyezni.

Az várjon, aki kér

Írta: Székeyné Bészler Anna

Az öreg Keresztessy Mihályné halkán közeledett a nagybeteghez s gyöngéden megigazította annak kopott, rongyos takaróját.

A szobában egymással versengett a sötétség és a hideg, de a beteg homlokáról verejtékcseppek gyöngyöztek és lezárt szemének mindegy volt, hogy ragyogó nappal, vagy fekete éjszaka van-e körülötte.

Az anyja lehajolt, s hallgatta a lélekzését, aztán lábujjhegyen kiosont a szobából. Be sem zárta az ajtót. Mit is vihettek volna el az üres házlól és vajjon ki menne karácsony estéjén, hogy lopjon?

Kint nagy pelyhekben hullt a hó és az utcáknak fekete, piszkos járdáit bársonyfehér szőnyeggel takarta le. A függönytelen ablakok mögöl itt is, ott is felragyogott a karácsonyfa fénye, a szeretet gyújtotta gyertyáscskáit. Keresztessy né sietve haladt előre és meg sem látta azokat. A szíve tele volt fájdalommal, keserűséggel, nyomorult sorsuk miatt, úgy, hogy nem maradt abban helye a karácsonyi örömmek.

Pedig nemrégiben...
Lelkében felsikoltott a hazátlanná lett, koldussá vált, otthonukból elűzött magyarok sorsa. Ököibe szorí-

tott keze belevágódott a levegőbe.

Két nő ment utána. Szép, vidám fiatal asszonyok. Mosolygó ujjongással hangjában mondta az egyik:

— Néd ezt a fenséges hótakarót, mintha a karácsonyi angyal hintette volna el a szürke világ felett, hogy ezen a ragyogó fehérségen jöjjön el az emberekhez a szeretet.

Keresztessy né visszafordult. Szemében keserűség villant. De azok nem látták meg, boldogan beszélgettek tovább.

Az öregasszony befordult egy nagy ház kapuján. Lihegve igyekezett fel a lépcsőn s reszkető kézzel, félőn nyomta le a kilincset.

A nagyteremben, ahol a szeretet estét tartották, már üresen állott a karácsonyfa. A hölgyek közül is csak néhányan voltak még ott, akik a megmaradt csomagokat odaadták a takarító asszonyoknak. Keresztessy né megállt az ajtóban. Lába felmondta a szolgálatot, nem tudott tovább, jobb menni, hiszen most jött először kérni, koldulni. Az egyik munkásasszony vette észre. Odament hozzá, hogy kiteszolja, mielőtt a hölgyek észrevennék. Nehogy a csomagokból vissza kelljen adni az öreg kéregető számára.

— Elkésett már anyó — mondotta — Látja, hogy már semmi sincsen a fa alatt. Na, mit áll még itten? Menjén a dolgára. Ha meglátják a nagyságát, majd meglátja, mit kap, hogy ilyen későn alkalmatlankodik. Az várakozzék, aki koldulni megy, ezt tanulja meg lelkem.

Keresztessy né kifordult az ajtón. Keserű szíve még nehezebb lett és haragos gyűlölettel telt meg az emberek iránt. Azok ellen, akik ujjongva állják körül a karácsonyfát és azok ellen, aiktól üres kézzel, megalázottan kellett eljönnie. A munkásasszony szavában az egész alamizsnát osztogató társadalom fölényes jelszavát hitte: Az várakozzék, aki koldulni megy. A gyűlölet szinte megfojtotta.

— Micsoda árát veszik az alamizsnájuknak — gondolta — Milyen hatalmat vesznek maguknak azzal, hogy Krisztus nevében adnak valamit. A mások, a kérők megalázásának hatalmát. Krisztus nevében... Vajjon hol van ebben a hideg, még a szeretet árca alatt is gögös világban Krisztus irgalmassága, Krisztusnak mindenkét felemelő szeretete?

Fonnyadt arcán lepergett a könnyek és kopott kabátján megálltak, mint a megfagyott, csillogó gyöngyök.

— Ha Krisztus itt lenne... Hiszen soha annyi panasz, annyi méltatlannal szenvedő jajsza nem ostromolta még az eget, mint most. Ha Ő itt lenne, mennyi sebet gyógyítana meg, mennyi lelket tenne egészségessé. De messze van a fényes, tiszta ég a sötét, szennyes földtől. És messze van a Krisztus. Vajjon van-e ember, akinek olyan ereje lenne, hogy felemelkedjék az ő hitével egészen odáig? Óh, azok, akik látták őt, könnyen vehetnek tőle segítséget, feljűk nyujtott szent kezét megragadhatták. De Ő, az élő Hit, akit megfeszítettek a hitetlenek, csak akkor jön majd el, ha ítéletet tart a világ, a lelkeket megfeszítők felett.

Keresztessy né útja a templom mellett vitt el. A sötét ablakszemek csillogtak a külső fényben s fenn a toronyban csengett az esti harang. Keresztessy né öntudatlanul az ajtóknak tartott. De zárva volt. Megállt s várt. Maga sem tudta mire. A messze távolban gyermekek kara énekelt s lágyan vegyült el az énekszó az elnémuló harang utolsó kondulásával. Aztán némaság borult a templomkertre.

Keresztessy né fáradt volt. Azt hitte, nem bír tovább menni, hogy pihennie kell, erőt gyűjteni. A küszöbön széles védeli helyet talált, odahúzódott.

Bódult agyába még belevillant a tudat, hogy otthon béna, tehetetlen, kint a gyötört fia a hideg szobában éhen, szomjan vívódik, de ez már összevegyült egy másik képpel, mely a messze időknek élettregédiájából lüktet fel előtte. A messziből, amikor...

Lakott Jeruzsálemben egy asszony, Myrjám, az Izsák felesége, kinek mindent megadott a hatalmas Isten, csak egyetlen fiát nem áldotta meg egészséggel. Betegen, bénán, kint a gyötörve vergődött ágyán már hosszú idők óta.

A fényes, napsugaras reggelen Myrjám hazafelé tartott. A szolgálója, aki kísérte, fillérekkel elégitette ki az úrnőjének kellemetlenkedő koldusokat. Hideg szívevel, hideg szemmel nézte Myrjám asszony ezeket a nyomorultakat s haragudott rájuk, mert oly sokon vannak.

Az utca olyan volt, mint egy for-

Az akadémia 1884. 4 év alatti Tagok száma: 0 000

mindenki tőkét gyűjthet

heti vagy havi bevételes könyvecskével a

Kölcsönös Segélyező-Egylet
mint Szövetkezeteinél

1 törzsbetét heti fél pengő!

Takarékbetétek a legmagasabban kamatoztatnak!

Kihelyezett tőke kölcsönözhető részletes tájékoztatót szívesen küldünk.

zongó méhkás s Mirjám már hallotta, hogy a Názáreti miatt van ez, akit elhítek.

Hatalmas tömeg jött szembe velük. Későn jutott eszébe Mirjámnak, hogy másfelé térjen előlük, így nem maradt más választása, mint hogy az egyik kapukőre felállva megvárja, amíg elhaladnak, nehogy elsodorják őt is az emberek.

Az ember Fiát vitték, hogy végrehajtsák rajta az ítéletet, hogy megfeszítsék, mert Isten Fiának mondotta magát és mert lázított.

Mirjám haragosan, gyűlölettel gondolt rá. Hogy mennyire magáévá tette az emberek szívét. Még Izsákét is, aki csak titokban ugyan, de mégis követője volt a tanításnak.

Kíváncsian nézett előre. Most már meg akarta nézni, hogyan alázzák meg, hogyan kínozzák azt, aki tegnap még diadalmas királya volt a sziveknek.

Egy szegény asszonyt sodort mellé a tömeg. Ez, hogy erőt gyűjtsön roskadozó lábába, meghúzódott a kapukő mellett.

Mirjám felé fordult s megkérdezte tőle:

— Asszony, miért sírsz annyira, csak nem ezt az Embert siratod?

— Bizony őt — felelte az asszony — Jézust, az Isten Fiát, aki visszaadta az egészséget a betegnek, a bénákat járékká tette és a holtak megelevenedtek az ő akaratára. Az én fiam is béna volt és ő meggyógyította. De most már nem adhatja többnek vissza veszendő életet, mert ezek a vakok megfeszítik őt, Aki elhozta számukra az élet világságát.

Mirjám meg akarta szidni, mert Isten Fiának mondta azt az Embert, de önkénytelenül azt kérdezte:

— Igaz, amit mondasz? Valóban meggyógyította a fiadat?

— Bizony mondom neked. Gyenge voltam és nem bírtam elvinni hozzá a fiamat. Elmentem hát magam. Ő megillette az én homlokomat és elküldte tőlem a hitet, az erőt és gyógyulást a fiának. De most már megölik és hol találják enyhülést a kínokban gyöttrődők?

A zokogás elfojtotta szavát. A tömegnek az a része, mely Jézust körülvette, éppen odaért. Mirjám hitetlen, reménytelen lélekkel, utolsó kétségében felemelte az ő szemét Jézus felé és így kiáltott:

— Názáreti, add vissza az életet az én fiának és én hiszem, hogy Isten Fia vagy!

Hangját tulharsogta a tömeg ordítása, de a megkínzott Isten-Ember meghallotta azt. Felemelte fejét és

tekintete egy pillanatra megpihent az asszonyon. És ez a tekintet szeretetet sugárzott felé. A töviskoronától vérző homlok alatt a fájdalomtól megtört szem sugározta a szeretetet, a vigasztalást és a megoesátást.

Azután tovább mentek.

Mikor szabad lett az út, Mirjám is hazaindult.

A háza ajtajában az urával találkozott. A Jézust követő Izsák megnyugvással mondotta:

— Mirjám, az Ur megkönyörült a fiunkon és megadta neki a halál által a megszabadulást.

Az asszony állt, holtravált arcával, dermedt tagokkal. Majd arcára csapta két kezét és nagy jajgatással siratta a fiát.

— Miért is nem találkoztam azzal az Emberral hamarabb?! — sikongta, miért ily későn, miért?

Majd egyszer belenyúlt a lelkébe a gondolat, hogy hátha a halált bemenő éppen így szabadította meg a kínoktól a szenvedőt s anyi szíve most azt zokogta:

— Miért láttalak meg most, miért? Miért?

Kereszténynek körültekintett. Pillanatokig nem tudta, hol van s hogy ki csoda ő? A jeruzsálemi Mirjám, vagy az a másik, aki szintén beteg, nyomorúvá lett fiát, halállal küzdő gyermekét hagyta otthon.

A Mirjám tragédiája nem volt álom, valóság volt és a jeruzsálemi anyja kénja még ott sajog az ő szívében.

De vajjon csak annak a kénja? A Mirjám könnyei azok, melyek az ő arcán megfagytak? Hátha az ő fia is meghalt? Hátha őt is megszabadította a szeretet a fájdalomtól.

— Nem, ne még Uram — zokogta.

— Bár én sem vagyok jobb, mint ama Mirjám. Én is elhaladnék mellette és nem fordulnék feléd, csak amikor összecsapnak fejem felett a hullámok. Én is, mint minden ember, az örökké egyforma gyenge ember. Csak akkor borulunk eléd kétségbeesetten, amikor bűneink szögekkel lettek a Te kereszt fájában, csak, amikor már késő... De azért ne hívd még el a fiamat, Uram ne még! Még így betegem, nyomorultam, tehetetlenül is csak az én élő gyermekem. Ha lehunyt pillái alig rebbennek meg, ha ajka csak sóhajtásra nyílik, még akkor is csak hadd éljen még Uram, hiszen csak addig az enyém, az én gyermekem.

Fájó, összefázott lábai sebesen haladtak előre s ajka öntudatlanul sutogta:

— Ne még, ne még...

A ház ajtajánál megállt. Nem mert

belépni. Azt hitte, mint a hazatéri Mirjámot, őt is a halott gyermek várja. Vergődő szívére szorította kezét s aztán lenyomta a kilincset.

A kis ablakon besűrűdött a lámpa fénye. És az asszony állt, nézett hitetlenkedve, csodálkozva.

A fia, a mozdulni sem tudó gyermeke ott ült az ágy szélén és felé nyújtotta két kezét.

— Anyám, gyere, nézz meg! — kiáltotta. — Lásd, hogy meggyógyultam. Hallod, meggyógyultam!... Olyan csodálatos volt... A te hangodat hallottam, tisztán, bár nagyon messziről. Azt kiáltottad:

— Názáreti, add vissza az életet az én fiának és én elhiszem, hogy Isten

Fia vagy!

— Ekor láttam az Ő két szemét. A Megfeszítettnek drága szemét. Sugárzottak, mint az ég fénye, ragyogott, mint a lángoló nap és kihűlő tagjaimat melegítette, égette. Én pedig egyszerre felültem, hogy jobban lássam Őt.

Az öregasszony lerogyott oda, ahol az előbb állt. Lehunyt pillái alól látta az Embert, aki megy, roskadozik a világ bűnének rája rótt keresztje alatt. Homlokáról hull a vér, szeméből ragyog, sugároz, ég a szeretet és Akihez menni soha nem késő...

Kint a távolból elmosódottan szállt az ének:

— Dicsőség mennyben az Istennek...

Az én ünnepem

Szomorú, mint maga az Élet.
Bús, de ettől a bús Elettől
A tiszta szívű sohse félhet.

Hyeikor gyertyát gyújtok
A lelkem hideg fenyőgallyára,
Amit aztán ti menten elfujtok.

Akarok ünnepelni könnyesen:
Igy várom az áldást, a Fethlehemit.
Hogy emberszívekhez vezessen.

Világítót várok az utra Célnek!
Világítót, ki maga az örök Jóság,
Ki eltérője minden bü nárnéknek.

Az én ünnepem mégis csodásabb,
Mint azoké a vigadóké,
Kik semmit se juttatnak másnak.

En adok a szomorúságból
Ünnepi ajándékot minden hívnek,
Ki szabadulni akar a véték-láztól.

Krisztusos kedvvel ünnepet várok,
Hogy búslásomban szent karácsonyeste
Beteg szívemre öletiem a szép világot.

Szalacsy R. Imre.

ZOMANCOZOTT ZSIBOS RÖDÖNÖK.

HUSDAEALÓK ÉS DISZNOÖLÓ

KÉSEK KAPHATÓK

Sesztina Lajos

VAS NAÖVKERESKE KÉSÉBEN

DEBRECE

Telefon szám: 6 és 15-48.

Debreceni Üvegkereskedelmi

Részvénytársaság

Üveg, porcelán, majolika, chinaezüsi és diszműtrük

Rózsa ucca 2.

nagy raktára.

Karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak nagy választékban!

A karácsonyfa utja Erdélyből a csonka hazába

A maroshévi fenyők Debreczenben - Kenyeret termő karácsonyfa - 2400 fenyő egy vagonban u on a Jézus járáshoz - Kovács István bánfityadi földműves, aki már második éve szállítja Magyarországra a karácsonyfaát

Bezzeg, arra messze, nagyon, nagyon messze, hol kék fenyők állnak órségül a magas hegyeken, ott könnyebben megy a karácsonyfa-szerzés, mint itt, hol még ez a gyermek öröm is pénzbe kerül. Ott csak odaszól az ember a legénynek:

— Hallod-e, hé, elmennél talán az erdőszélhez s hoznál egy alkalmas fűcskát, mert mint tudod, itt a szent este nyomban. És a legény elmegy, kinézi a fát, le is metszi, el is hozza és olyan az a fa, hogy gondolni se lehetne szebbet, alkalmasabbat a „kicsi Jézus” születésének ünnepi estéjére. Ezer, meg ezer fenyőszál áll vártat és lehet választani bőségesen és csupán annyiba kerül, hogy azt le kell hozni. Itt aztán már más úton jut hozzá az ember, ha egyáltalán hozzájuthat, mert ma már ez is szinte fényűzőszámiba megy. De nem is tudja azt úgy megbeszélő a városi gyermek, mint arra mifelénk, ahol még ma is hiszik az apróságok, hogy valóban a kicsi Jézus hozza a fát, mert minden minden utcasarkon már három héttel karácsony előtt piacon a fenyő, mint itt.

Ezek a fenyők aztán meg is érdemlik, hogy egy kicsit megismerjük a hitese történetüket, mert nem csak afféle díszkertből került fűcskák, hanem egy egész történelmet rejtő teremtényei az Istennek. Ezekben a fákból ott zokog a magyar faj jelen fájdalma, szomorúsága, minden nehéz bánata, mert ezek a fenyők a messze, messze fekvő erdélyi hegyekből kerültek hozzánk és elhozták az ottani élet minden bűját, bajját, gondját, hogy osztozzon a mienkkel. Héj, jó Istenem, mikor nekünk még a karácsonyfa is ennyi szomorúságot s bánatot okoz, hát hogyne volna akkor nehéz nekünk, szegény, árva magyaroknak az élet. De beszéljenek maguk a nagyútról jött fenyők, meg aki a fenyőkkel jött.

A karácsony előtti hetekben felűnt nekem akárhányszor a Kollégium kapujában egy tatár síkmás, kék dolmányos, szürke szumán nadrágos férfi, akinek az arcán olyan volt a mosoly, mint a keleti nap első sugára: bizonytalan. — Nem lehetett megállapítani a mosolyából, hogy a kedve mosolyog belőle, vagy a bánatát takargatja a mosolyával. Állt és nézte azt a nagy forgalmat, mely az ősi iskola kapujában mindig felette nagy szokott lenni. Nézttem és valami megmozdult bennem:

— Hát ez aztán honnan jött ide? — Mert nyilvánvaló, hogy székely az Isten-adta. Ilyen mosollyal csak a székely tudja nézni az időt, a napot, az életet, mikor már egyéb dolga nincsen. Elé állok. Reám néz. A mosolya kicsit megrebben. Már fordulna is el, mikor én rászólok:

— Hát kelmed meg, honnan?
— Bizony, messziről — veti ismerősen a szót és nehéz, munkás kezét a kezembe adja.
— S mi ügyben? — kérdezem, mert el se tudom képzelni, hogy jó sora hozta volna ezt a felette ismerős arcot ide.

— Karácsonyfaát hozánk. Vagyunk még vaj ketten rajtam kívül. Itt áruljuk az udvarban.

— S fogy-e?
— Lassacsán!
— Mert biztosan drágasak kelmedék.

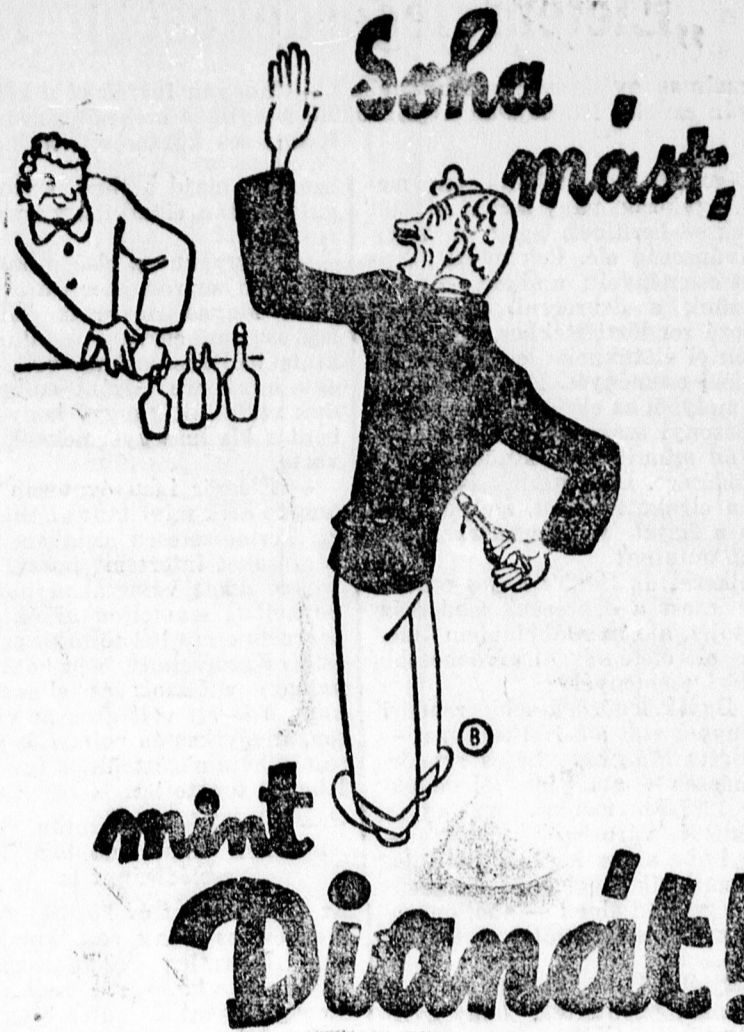
— Nem éppen, van itt egy pengős is. Csak vevő nem igen kerül reá.

Aztán elvonulunk, hogy ne bámuljon bennünket a világ, mint valami olesó csodát. Bemegyünk a szállásra, a Kollegium egyik kicsi szobájába.

— Tessék már leülni, az Isten tartsa meg, — kínál helyet a székely és elfelejt egy percet, hogy ő is vendég. Aztán szembe ülünk. Ő síkmába, én kalapba. Nemesak a forma kedvéért, de azért is, mert hideg van. Próbálok kérdezni egy s más dologról. Nehéz a szó. Nem igen fordul a székely nyelve. Nem igen volt neki még efféle ügye. — Hát mit is mondjon. Meg aztán, „vaj ki a sujt érdekelne” az ilyes beszéd. Lassan megy az interjú. De azért lassan melegszik a helyzet. Megtudom, hogy már másodízben jár ilyes ügyben Magyarországon. Tavaly Pesten volt s „biza jobban ment már ilyen tájon a vásár” — mondja éneklős szavakkal a székely. Valahogy nincs megelégedve a vásárral. Kicsit fél is, hogy a nyakán maradnak a fák. Bizony messze földről hozták ezeket a fákat. Maroshéviz nem egy bakkfűty ide. Még jó. — amint mondja, hogy csak egy vagonnal sikerült hozni. Ha jól sikerülne a vásár, úgy a karácsonyfaából kenyér lenne nemesak neki, de még a másik két cimborának is, akikkel társult a fakihozatalra. Ha jól utána számít az ember, úgy csakugyan lehetne valamelyes haszon a vagon fenyőn. 2400 darab fa egy pengőjével is szép pénzt ad, de van négyöt, sőt tízpengős fa is. Igaz, hogy meg is kellett szolgálni érte. — És mint afféle szegény emberek, már ők is másodkézből vették otthon a fákat, ami megint csak drágította az érdekes árut. Aztán a szállítás, vám és sok, sok minden, amit csak az tud, aki ilyesmivel már bajlódott. Summa summarum, biz a nem sok marad ebből fehér kenyérré, három embernek az osztozásnál, különösen nem, ha marad is belőle.

Kérdezem végre, hogy hogyan is tiszteljem:

— Kovács István vagyok, instálom. Földműves. Most Bánfityadon lakunk. Tavaly Pesten

könnyű vásárom volt. Bár odamentem volna most is. Azóta már egy szál eladtam volna mindent.

— Aztán volt-e már vagy egyszer Debreczenbe?
— Most először.

— S hogy tetszik a város?

— Még eddig nem igen nézegettem. Csak így a kapuban állongáltam egy-egy kicsinyeg.

— Mikor lesznek otthon?

— Karácsonyra szeretnénk, de meglássuk, hogy tudjuk eladni a fákat.

Ismét az udvaron vagyunk, ahol nézem a három embert. Mintha a másik kettő árulja a fát. Végig előírásos egyenruhába öltöztette volna őket valami nagyhatalom. A síkmától a rámás csizma sarkáig egyforma a három ember. — Bezzeg ezeket nem érinti a divat, a hóbort. És mennyivel takarosabban, mint az errevaló „német” gunyába öltözött népek. Én ismerem őket. Más ezeknek a lelkületük is. Elindulnak a nagy messzeségből és országhatárokon keresztül hajszolják a kenyér harcát, míg boldog vidékek szerencsés fiait, akik egy rangsorba vannak velük, a meleg tüzhely mellett várják a tavaszt. Ezek kenyeret keresnek a télben. Karácsonyfaát hoznak a csonka haza szomorú karácsonyára a szabad testvéreknek. Kará-

csionyfaát az erdélyi hegyek közül, Karácsonyfaát a csonka hazabeli kis gyermekeknek, hogy legyen miről tanulni az elszakított területek földrajzát. Karácsonyfaát izeltől, mutatól szent karácsony estéjére megemlékezésül. Karácsonyfaát, melyen ott van Erdély minden öröme, boldogsága, mi a múltban szent valóság volt, de ott van mostani keserősége, gyötrelme, szenvedése is. Karácsonyfaát, melyen a legszebb dísz az, hogy Erdély földje termelte, Erdély földje adta. — Egy-egy ilyen karácsonyi fenyő minden pompa és dísz nélkül is becsesebb ajándék, mint bármi más a világon, amit a karácsonyi szeretet adhat, mert ezek a fűcskák figyelemre méltó bizonyosságok arra, — hogy tul a Királyhágón, tul az új határokon közel két millió magyar testvérünk reménytelen karácsony nyal várja a szent estén a kicsi Jézus jöttét. És most, ti kicsi, errevaló Jézust váró gyermekek, mikor a szent estén körülálljátok az Erdély termette karácsonyfaát, ne feledkezzetek meg azokról a kicsi testvéreitekről, kik tul a határon didergő szívvel, könnyes lélekkel rólatok boldog, szabad, magyarul élő emlékeznek, mindig csak emlékeznek még a megfogyatkozott remények között is. Lássátok, az erdélyi kicsi testvérek üzennek és üzeni fognak mindig a karácsonyi fenyőkkel, míg csak az üzenetet el nem hozhatja más valami is, melynek már nem vehet akadályt a tíz év óta kegyetlenül közbeékelte új határ.

Zágonyi Kelemen.

Butorkiállítás.

Ebédlők, hálók, uriszobák, szalombőr garnitúrák nagyon olcsó árban beszerezhetők kedvező fizetési feltételek mellett.

Szántónál (színház átjáróban).

Kérjen BRÁZAY-SÓSBORSZESZT-SZAPPANT!
mindenütt csak

Lengyel

kelmefestő, vegytisztító, gőzmosó
Felvételi helye:

CSAPO UCCA 28.

BATTHYANYI UCCA 1. SZ.

„Eletem legérdekesebb rendőri eseménye“

Borzalmas gyilkosság a Dunántúlon. — Hogyan fogták el a kémén yseprőinas gyilkosát? — Horthy István ezredes istállójában rejtőzködött a gyilkos székestehérvári huszár. — Sággy Lajos rendőr-főtanácsos karácsonyi nyilatkozata.

Régen elfelejtett bűnügyek, melyek egykoron nagy szenzációt keltek — kerülnek ismét a nagy nyilvánosság elé. Felelevenítjük a múlt eseményeit, amikor kérdést intézünk a debreceni kerülethez tartozó rendőrtisztekhez, hogy mesélik el életüknek legérdekesebb rendőri eseményét. Ez a cikksorozat, melyből az elsőt a „Debreczen“ karácsonyi számában közöljük, — méltán számíthat a közönség érdeklődésére. Lepergetjük ismét a régen elrakott filmet, melyből azután a fiatal rendőrgeneráció is sokat tanulhat.

Felkerestük Sággy Lajos rendőr-főtanácsost a debreceni rendőrség vezetőjét, aki az alábbiakban mesélte el életének legérdekesebb rendőri eseményeit:

— Egyik legérdekesebb rendőri eseményem volt a következő eset — mondotta Sággy Lajos rendőr-főtanácsos — ami ha jól emlékszem 1907-ben történt. Az egyik dunántúli városban történt — hogy hol, azt a legjobb lesz, ha nem említjük meg, mert a szereplők még mind élnek — ahol én abban az időben szolgálatot teljesítettem.

— Ejjél felé közeledett, amikor lakásomon jelentették, hogy gyilkosság történt. Néhány perce az előtt érkeztem haza, mert valami előadáson voltam és így azonnal indulhattam a helyszínre.

— A gyilkosság áldozata egy igen kedves kis kéményseprő inas volt, akit az egész város ismert és mindenütt nagyon szerettek. — Amint beléptem a kisgyermek kamrájába

borzalmas látvány tárult szemem elé.

Ott feküdt az ágyon a kéményseprőinas holtteste

a feje teljesen szét volt ronesolva és az egész kamrát csupa vér és agyvelő csafatok borították. A legborzalmasabb halott volt, kit életemben láttam.

— Miként már mondtam a feje teljesen szét volt ronesolva és a gyilkos a legvadabb brutalitással követte el tettét és hozzávetőlegesen legalább 30–40 ütést mérhetett a fejére.

— Biztosítottam a helyszíni

szemlét, majd a rendőrorvos vizsgálata után elszállítottam a holttestet.

— A gyanu az első pillanatban a kéményseprőmester fiára terelődött. Magas, marcona kinézésű, szuroszemű ember volt, akinek tekintetéből kiolvasható volt, hogy egy mindenre elszánt ember. Tanuk vallották, hogy kegyetlenül bánt a kis inas gyermekkel, ütötte verte.

— Először igen óvatosan kezeltem és csak mint tanut hallgattam ki. Természetesen azonban olyan kérdéseket intéztem hozzá, amelyekre adott válaszában pontosan be kellett számoljon arról, hogy pereről-perere hol töltötte az egész estét. Kérdéseimre igen határozott hangon válaszolt és elmondotta, hogy ő is ott volt azon az előadáson, amelyiken én voltam és pontosan a hátamögött ült, s így nem lehetett ő a tettes.

— Kihallgattam ezután a náluk alkalmazásban levő cselédeleányt is.

Ez egy tizenhat év körüli, fejlett, igen csinos leány volt, kinek szobája közvetlen szomszédságban volt azzal a kamrával, ahol a gyilkosság történt. Mindössze egy vékony fal választotta el és így a leány okvetlenül kellett hallja, hogy mi történt a szomszédban.

— Kérdést intéztem a leányhoz, aki először azt mondotta, hogy nem hallott semmit, később azonban a keresztkérdések sulya alatt mintha megtört volna és elmondotta, hogy

egy erős zuhanást hallott a szomszéd kamrából, mire áment és látta, hogy a főnöknek a fia egy csakánnyal két hatalmas ütést mért a fiu fejére.

— A kihallgatás alatt a lány feltűnően viselkedett. Fel és alá járkált a szobában és hiába figyelmeztettem, hiába mondtam neki, hogy üljön le, ő továbbra is állandóan mozgott és nem akart egy helyben maradni.

— Elmondotta azután, hogy főnökének a fia, amikor őt meglátta hirtelen elszaladt.

— Azonnal gyanus volt nekem a leány is és az a feltevés vezetett, hogy kettőjük között lehetett va-

lami és ezért egyiket sem engedtem el, hanem mindkettőjüket őrizetbe vettem.

— A helyszínen rendőröket hagytam hátra és reggelig őriztettem, hogy oda idegen ne mehessen. Korán reggel már ismét ott voltam és újra helyszíni szemlét tartottam. Ekkor észrevettem — amit a sötétben nem lehetett látni — hogy

a kamrától a kútig vérnymok vezetnek.

A kút mellett nagyobb vértócsa volt, majd a vérnymok egészen az udvar végén levő kukoricagóró rakás mögé vezettek, ahol

egy csakányt találtam, melynek vége és fogantyúja csupa vér volt.

— Nemsokára megállapítottam, hogy a csakány a házhoz tartozott és ez ismét egy sulyos terhelő bizonyíték volt a kéményseprőmester fia ellen. Ujra megkezdtem a kihallgatásokat. Magam elé vezettem a gyanúsított fiatalembert, aki

igen agresszív és gyanutkeltő magaviseletet tanúsított.

Kijelentette, hogy ártatlan, de a további kérdésekre goromba hangon válaszolt. Hiábavaló volt minden igyekezetem, nem sikerült valamásra bírni.

— Így azután

a cselédeleány vallomása alapján letartóztattam.

— Atanuskodó leány holmiját átkutattam és a leányt megfigyelés alá helyeztem, míg a gyanúsítottat átkísértettem az ügyészségre.

— Természetesen nagy feltűnést keltett a városban a bestiális gyilkosság. A kis fiut mindenki ismerte és szerette, így tragikus sorsa általános részvényt keltett.

— Bennem azonban valami közéletből meg nem magyarázható érzés azonban azt sugta, hogy a lány is okvetlenül többet tud, mint a mennyit bevallott. Ismét kihallgattam, majd letartóztattam és átkísértettem az ügyészségi fogházba.

— Az eset azonban ezután is állandóan foglalkoztatott és közben

határozott meggyőződésemmé vált, hogy nem a fiu, hanem a leány a gyilkos.

— Két nap mulva felmentem az ügyészségre és elmondtam az ügyésznek véleményemet, aki azonban megnyugtatót, hogy a rendőrség mindenben teljesítette kötelességét és a két gyanúsított a vizsgálóbíró előtt is ugyanolyan vallomást tett, mint előttem. Kértem erre az ügyészt, engedje meg, hogy még egyszer kihallgathassam őket, mire a fogházigazgató irodájába vezették először a férfit.

— A gyanúsított kikérte magának, hogy annyit molesztálják, a mikor ő már megmondta a magáé. Vele rövidesen végeztem.

— Fenntartotta vallomását és csak annyit mondott, hogy ártatlan.

— Mielőtt a leányt bevezették volna az irodába, átolvastam a vizsgálóbíró előtt tett vallomását felvett jegyzőkönyvet, ami nagyban megegyezett azzal a jegyzőkönyvvel, amit a rendőrségen vettek fel. Mindössze

abban volt eltérés, hogy míg előttem azt mondotta, hogy szemé láttára a gazdájának fia két ütést mért a fiu fejére, a vizsgálóbíró előtt három ütéstől beszélt.

Most is hasonlóképpen adta elő vallomását. Közben ez alkalommal is olyan sajátságosan járkált a szobában fel- és alá. Eléje tartam az ellentmondást és igyekeztem a lelkére beszélni. Egy 16 éves leány, — mondtam neki — nem lehet annyira romlott, hogy ártatlan embereket keverjen be egy ilyen sulyos ügybe és kérlelni kezdem, hogyha többet tud, akkor mondja el azokat is.

— A leány szemmel láthatólag kezdett indulatba jönni, majd sirva fakadt.

— Én tovább igyekeztem a lelkére beszélni, mire egyszerre egy nagyot sikított, majd határozott hangon megszólalt:

— Igen, megmondom — én vagyok a gyilkos!

Ebben a pillanatban lépett a szobába az ügyész, aki szintén hallotta a leány beismerő kijelentését.

— En öltem meg — ismételte a leány — a másik nem is volt odahaza.

Erre együtt kérdeztük az ügyészt, hogy most már bizonyítsa be, hogy tényleg ő a tettes, nehogy később azt mondhatta, hogy én beszéltem őt reá.

Alföldi Takarékpénztár

DEBRECENBEN

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Leányintézete
Alapított 1872-ben.

Betéteket a legjobban gyűmölcsöztet. Kölcsönöket a legjutányosabban folyósít. Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Ajánlja téglagyára elsőrendű gyártmányait. — Raktárházában tároló árukra előnyös kölcsönöket nyújt.

LEGHASZNOSABB
karácsonyi ajándékok
LEGOLCSÓBBAN

Bosznay J. és Társa

KOSSUTH-UTCA 5. SZ.

divatüzletében szerezhetők be, hol az idej

66-ik karácsonyi és újévi vásár

keretében kiváló minőségű szövet, bársony, divatflanel, selymek, harisnyák, stb.

feltűnő olcsó árban kerülnek eladásra!

Arainkat itt felsorolni lehetetlen. Kérjük azok olcsóságáról személyesen meggyőződni!

Külön nagy maradékvásár!

— Most is rajtam van az a ruha — válaszolt — amiben a gyilkosságot elkövettem. Felemelte a kötenyét és alatta a ruha és az elsőszoknya csupa vér volt. Elmondotta, hogy nem volt ideje átöltözni és a cinófién is felfedezhetők a vérszennyezők.

Ezután beszélni kezdett. Elmondotta, hogy

gazdájával és annak fiával viszonya volt, kik mindketten vérbajosok és megfertőzték a fiatal leányt. Egy alkalommal az inas tetten érte és attól kezdve a leányt állandóan fenyegette, hogy elárulja és elmegegy az apjához és elmondja neki is.

— Miután a dolog ilyen fordulatot nyert, a gyanúsított férfit elengedték az ügyészségi fogházból. A leányt megvizsgálta az orvos és megállapította, hogy igazat mondott, mert tényleg igen előrehaladt stádiumban levő vérbaja volt és megállapítást nyert, hogy gazdája és fia ugyancsak vérbajosok. — Újabb házkutatást tartottunk a leány szobájában, amikor előkerült egy piros kendő, amit a leány a gyilkosság elkövetése alkalmával viselt. Ez is csupa vér volt.

— Nemsokára főtárgyalásra került ez a bűntény és a fiatal, ártatlan tekintetű leány lég a törvényszék elnökét is szinte tévedésbe ejtette, mert megkérdezte tőle az elnök, hogy nem-e szuggerálták, — hogy vállalja magára a gyilkosságot. Az ügyész erre előterjesztette a bizonyítékokat: a véres ruhadarabokat, amelyek kétségtelenül bizonyították, hogy tényleg ő volt a bűnös.

A fiatal leány négy évi feyház-

ra ítélték, aminek kitöltése után kivándorolt Braziliába, ahol szép vagyont gyűjtött össze magának. Most ismét odahaza van és tisztességes életet él.

A gyilkos huszár, kft Horthy István ezredesistá ló-aban togot el másfélóra múlva S ághy főtanácsos

— Mondjon még valami érdekes rendőri epizódot életéből Főtanácsos úr — kértük, mire ő szokott nyájasságával tovább mondta:

— Egy másik gyilkossági ügyet másfélóra alatt nyomoztam ki Székesfehérváron és a gyilkos másfélórával a tett elkövetése után már bilincsek között volt. Közvetlenül a háború kitörése előtt — 1914 június elején történt, hogy Székesfehérváron egy gyilkosságot jelentettek nekem. Már este volt és én odahaza tartózkodtam a lakásomon, amikor értesítettek, hogy

gyilkosság történt a Rózsáskertben.

A Rózsáskert abban az időben egy mulatóhely volt. A hatósági orvossal azonnal a helyszínre hajtottunk egy konflison. A terem közepén feküdt a halott, szivenszurták. Az orvos megvizsgálta, de már csak a halál beálltát konstata-
lhatta.

— A jelen voltak elmondották, hogyan történt a gyilkosság. A cigány játszott, katonák és civilek vegyesen táncoltak. Az egyik asztal mellett mintegy husz huszár ült, egyszer csak

hirtelen felugrott az egyik huszár, az egyik táncoló párhoz szaladt, feléjük ütött és elszaladt. A táncos férfi pedig életlenül terült el a földön.

Nagy kavargás támadt és azalatt a huszárak mind elmentek.

— Ez azért volt életemnek egyik legerdekesebb esete, mert nem voltam elfogult: akit én tartóztattam le, ugyanazt én huztam ki a börtönből.

— Van szemtanu — kérdeztem. Mire hárman jelentkeztek. Ezek azonban teljesen ellentétes szemleírásokat adtak. Erre mindhármukat felültem a kocsi- és kihajtottam a huszársaktanyába.

— Az ügyeletes tisztnak előadtam, hogy miről van szó. Kértem, hogy zárassa le a kapukat, ne engedjenek senkit ki és valamennyi huszárt rendelje egy terembe, — hogy szembesíthessen a gyilkosság szemtanuival. Készséggel tett eleget a kapitány kérésének és nem sokára együtt volt az összes huszár. A szemtanuk megnézték valamennyit. Amelyikre azt mondták, hogy nem volt ott, az rögtön mehetett. Voltak olyanok, kikre azt mondták, hogy nem ez a gyilkos, de ott volt a mulatóban. Ezek félreálltak.

— Ekkor következett egy huszár — Nem ez volt — mondotta az egyik szemtanu — de nagyon hasonlított hozzá a gyilkos.

Előlépett ekkor az egyik őrmester és jelentette, hogy Horthy ezredes ur egyik lovásza nagyon hasonlít ehhez a huszárhoz.

— A kocsi- és egyenesen az ezredes ur lakására hajtottunk. En jelentettem neki, hogy mi történt és kértem engedje meg, hogy szembesíthessen az istálló személyzetét a szemtanukkal, amit

Horthy István ezredes ur készséggel engedett meg. Előállot-

tak az istállólegények, de egyiket sem ismerték fel a tanuk. Nincs más? — kérdeztem.

— Van még egy istállólegény — válaszolta az egyik katona, — de az nem lehetett, mert ki sem mozdult hazulról és ott alszik a szalmában.

A biztonság kedvéért azonban oda is elmentünk és az őrmester felkeltette a közhuszárt. Amikor meglátott minket jól szemébe huzta sapkáját és úgy állott elénk.

Az első percben nem ismerték fel, de

felszólításunkra levette sapkáját, a szemtanuk a leghatározottabban kijelentették, hogy ő volt a gyilkos.

A fiu azonban tagadott. „Nem voltam sehol” — mondotta. En azonban

benyultam a zsebébe és kihuztam onnan egy kést. Kinyitottam, csupa vér volt.

Az őrmester erre összekötözte és én előmentem, hogy az ezredes urnak jelentsem, mit tapasztaltunk. Néhány perc múlva megjelent az őrmester is. Feszés vigyázz állásba vágta magát és harsány hangon jelentette:

— Ezredes urnak alázattal jelentem, a gyilkos bevallotta tettét.

A gyilkos huszárt ekkor átadtuk a katonai hatóságnak és a mi munkánk ezzel véget ért.

— Ez volt egyik legeredményesebb nyomozásom: másfél óra alatt a gyilkos már ott állott előttünk összekötözött kezekkel.

Idáig tartott S ághy Főtanácsos érdekes nyilatkozata. Újévi számunkban újabb nyilatkozatok következnek.

(Caliban.)

Költöztetések

Tisztviselőknek
árengedmény.

társzekerekkel vagy zárt
butorszállító kocsikkal,
előnyös árak mellett és felelősséggel
vállalunk. --- Arajánlat díjtalan.

Daloslantok

Nehéz idöket ért 1032 esztendő alatt Magyarország. Nehezebbek aztán ebből az 1032 évből egy-egy évesomóra esücsosodnak ki, ilyenek a tatárjárás, a mohácsi vész, és az ezt követő török járom, a Rákóczi felkelés, az 1848—49. szabadságharc és az ezután jövő kényuralom és most legutóbb az 1918-i Trianon. Minden ilyen kornak, vagy korszaknak megvoltak a maga dalai, amely nagyon sok esetben csak allegórikusan fejezte ki azt a gondolatot, amelyet a dalos költő igaz szívéből plántált, hogy az idegen s rajtuk élösködő náció véreibe, spicli és kémjei lehetőleg

meg ne értsenek. Mert jaj volt ám a szerzőnek — ha az igazi értelmét feltudták fogni annak a lepelbe bújtatott dal, vagy vers sornak — kiméletlenül eihuzták a nóáját kotta nélkül. Ezek az idök, ezek az elnyomatások szülték a legtöbb és legszebb dalainkat, szülték pedig azért, mert így és ilyen formán kísirta, elsirta bánatát abban a pár sorban s könnyebben viselte az idegen rabigát, könnyebben nélkülözött, mert a szíve, ha csak egy kevés és röpké pillanatra is, felszabadult az idegen nyomás alól. Milyen gyönyörűen szép allegórikus dalunk:

Repülnél lelkem, fenn repülnél a táj szellőivel,
Mely a nyílt rónaság felett még szabadságot lehel.
De a magasból földre von le a sulyos fájdalom,
Fenn még jobban elédbe tűnven a sors alázta hon.

Alig hogy a villám lesújtá a bátor keselyüt,
A, fenn szürkülő sziklaszálon még fészke megse hült,
Höl a nyílroptú sólyom is csak nagy félve járt elébb,
Csipogva fürdik s üt tanyát most a szemtelen veréb.

Óh mindez úgy fájt a magyarnak s ha ajka netalán
Egy-két nótán enyhíti kínját megütözkönek dalán.
A sebzett vad a rengetegben kínjának hangot add
S magát az eltiport magyarnak kisírni sem szabad.

Az 1790-es években még kimondott dalegyesületek nincsenek, a kezdő csoportdalosok az iskolai énekkarok, így a nagyenyedi, a debreceni, a pápai és a sárospataki főiskolák ének kántusai. — A jobbágy és nemeskorszak nem is állíthatna volna fel a dalos egyesület egységét, hisz akkor a kettőnek az egyesülése nagy és megoldhatatlan feladatnak látszott.

Már az 1830-as és 40-es években a németebb ajku lakosság kezdi megszervezni külföld és az osztrák

tartományokban elterjedt vasárnapi és templomi dalos és zeneköreit, ilyenek: Budán, Sopronban, Győrben és Nagyszébenben alakultak. Ezek csak németül, német dalokat adtak elő, amely német dalokat még az 1860-as években alakuló dalárdák is átvettek, ilyen pl. a Budai Dalárda, mely dalárda a magyar dalokultura igazi büszkesége, az 1864. évben alakult és nagyon sok férfikari darabja az első idökben teljesen német volt, de ez a németiség csak a kiegyezésig volt

látszólag hivatalos egy, az akkori idök nehéz gyűlési korlátozása miatt, más pedig a budai polgárok nehéz németisége miatt, amely németiség a magyar érzelmet mindig istápolta.

Az elnyomatás után az ébredésnek korszakában, mint mindig, akció reakciót szül — a nemzet életereje hatalmas liktetésnek indult s mintha nehéz álmából ébredt volna fel a nemzet s kezébe vette a haladás diadalmas lobogóját, a köz művelődést.

Ennek a köz művelődésnek, nemzeti öntudatnak a leglelkesebb és legszebben hirdető apostolai voltak a magyar dalosok és azt hol ök tanultak, magát az egyesületet, dalárdáknak, dalegyleteknek, dalos köröknek nevezték el. Így keletkeztek az ország minden nagyobb és kisebb — a hazaszeretettől lelkesedő emberek által lakott városokban és falvakban a dalegyletek; szemök előtt soha nem felejtve: „Dalban él a nemzet.”

Mert magyar dal, a magyar faj nemes jellemét tükrözi vissza, akár hazát dicsőítsenek, akár szerelmet énekeljenek a nemzetiségünk, — vagyis magyar fajunk zománcát viselik magukon.

Ezek a dalos egyesületek a lovalótornákra emlékeztető dalosversenyeket rendeztek maguk között, ahol a szebb és jobb éneklésért nemes versenyre keltek s az ilyen versenyek hozták életre az úgynevezett dalos jelvényeket, a dalos egyleti lantokat, amely lant külső hirdetője és megkülönböztetője annak, hogy az illető dalos, mely dalos egylethez tartozik.

Kezdetben papírosból egy lantot vágta ki és azt nemzeti színű karkardával együtt tűzték a dalosok mellükre. Később lemezről közös lantja volt 5—6 dalos egyesületnek

csak a szallag volt megkülönböztető, a helyiség vagy dalárda színeiről. Később szintén közös lant volt, de a szalagon a színe mellett még felírás is mutatja az illető dalos egyesület székelő helyét. Ezt későbbben a szalagról a lantra vitték át, vagyis a lantra préselték ki a dalos egyesület nevét és az alakulási évszámot. Nagyon sok esetben a lantot babérkoszorúval vették körül, mely a dal halhatatlanságát dicsőítette, szalagjaikat a végén arany, vagy ezüst rojtokkal díszítették. Mai nap már egyszerű zománclantok vannak, hol minden kiesira van összefoglalva, ott van a szín, a felírás és a lant természetesen, a szalag elmarad.

Van olyan lantunk a magyar dalos egyesületek történetében. — mely egy ország nagy történelmi idejét örökíti meg. Ilyen a jászberényi dalárda lantja a „Lehel” kürttel felszerelve. — Van olyan lant, amely a vallást jelképezi. — ilyen a debreceni Szent László dal egyleti lantja és a budapesti zsidóférfikar „Mogendoven” lantja. — Van olyan lant, mely az illető dalos egyesületek tagjainak foglalkozási ágait tünteti fel, ilyenek a debreceni „Egyetértés” dalegylet lantja a szárnyaskerékkel és a debreceni Postás Altisztek dalkörének lantja a kürttel. Vannak olyan lantok, melyek a nemzeti nagyságunkat igazi értelemben tükrözi és hirdeti, ilyenek a Rákospalotai Dalkör lantja, mely Nagymagyarországot egész nagyságában egészen zöld színben tünteti fel felettszárnyát kinyitó Turul madár (alakult 1923-ban) és a debreceni Mácsay Dalkör lantja. — amely Nagymagyarországot három részre: piros fehér és zöld színre osztva, tünteti fel. Debrecen város helyén egy felkelő nap, amely szörja sugarait a magyar dal alakjában,

NAGY TÉLI KABÁT VÁSÁR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI- ÉS
FIURUHA ÁRUHAZÁBAN A

MAGYAR RUHAIPAR-NÁL

BIKA KÖZVETLEN A
SZALLÓ ÉPÜLETÉN

ahol az illető dalos egyesület nagy férfiakra van elnevezve és magán a lanton az illető férfiú tényleg viselik, ilyen a debreceni Kossuth Dalkör régi lantja és a Lembergi Dalegylet lantja.

Amint látjuk, a lantok sokfélék, de szerepkörök mindegyikénél — egyet tölt be, még pedig egyik összekötő kapocs a dalos egyesület tagjai között. A dalos egyesületekben a dalért való rajongásban titkon egymás iránt a tagok között olyan szeretet fejlődik ki, amely szeretetet nem lehet szétszakítani, amely szeretetnek igazi jelmondata a „dalostetsvér“, ezt a szót aki még nem volt dalos egyesületben hosszabb ideig — nem is érti és talán mosolyog rajta — a teljesen idegen dalos, ki mellett a másik dalol idővel megszokva, úgy megszeretik egymást, hogy várják azt az órát, midőn újra egymás mellett énekelhetnek.

Kik már így megszeretve egymást, egy lant alatt hosszabb időig énekeltek, azoknak nehéz a megváltás, csak az emberek által készített átalakítás vonza egyik dalkörből a másik dalkörbe a dalosokat, de maga a lant a dal jelképe, az szent és sérthetetlen.

Az ilyen dalos lantokkal felszerelt dalos egyesületek az ország meghatározott helyein rendezendő dalosversenyeken találkozhatnak — jövő évben Debreczenben —, ilyen alkalomkor nagyon sok magyar dalos jön az ország minden részéből, a társadalom minden rétegéből, más város, más emberek, de egyben egyek, még pedig a dalos lant viselésében, szeretetében, — tiszteletében.

Aki a lant alatt dalban szereti egymást, az kell, hogy szeresse, — tisztelje és becsülje kint az életben is, mert ezt diktálja a józan ész és mint ahogy nincsen a hangok között osztálykülönbség, — egyik a másikra ne lenne utalva, úgy nincsen a dalos szeretetben sem. Aki igaz dalos, kötelessége belsőleg ösztönözve a másik dalos társát szeretni, azért is, mert a dalok szívből fakadnak és a szívből jövő rezgések mindig egymásra tudnak találni s elmondhatjuk a költő szavaival:

Föl dalra hát fiúk szent áradattal
Törjön magasba lelkesítve a dal.
Keltse visszhangra Kárpát bérceit
S zúgjon az Adria tengerig
Es tegye nagyvá Árpád ős honát!

Győri Lajos

fogművesmester,

a Hajdú vm. dalkerület

gazdája

és a Mácsai Dalkör titkárja.

Olcsóbb lett a hus.

Tisztelettel értesítjük a húsvásárló közönséget, hogy a mai naptól üzletünkben

1 kg. I. rendű marhahus P 1.30

1 kg. II. rendű marhahus P 1.---

1 kg. juh hús 1 pengő.

KOHN J. és FIAI

Szent Anna uca 10. (új bérpalota).

és Egyház-tér 10. szám.

Értesz nap nyitva.

Spiritizta szeansz, melyen rendkívüli esetek történtek . . .

A falon keresztül nyomott virágváza és egyéb érdekes távolbalátási esetek

A túlvilági életben való hit kérdése olyan régi, mint maga az ember. Sok helyen találtak idevonatkozó feljegyzéseket azok a tudósok, akik az ókori népek történetét kutatták. Maga a Biblia is sok helyen foglalja közbe többféleképpen is azzal a lehetőséggel, hogy az elhaltak lelkeivel az élő ember beszélhet.

A szellemekkel való érintkezés lehetőségét mindig kihasználták az emberek, éppen azért, mert rendkívül nehezen bizonyítható az érintkezés ténye. Helyesebben nem minden „médiüm“ engedi meg a „bizonyítási eljárását“. De még így is nagy hatásokat lehet elérni emberek fölött, amit legjobban bizonyít a kultúrálatlan népek varázslóitól kezdve a modern népek médiümáig azok működése.

Természetesen a médiümök közül nagyon sok, sőt a túlnyomó rész visszaélésekre használja fel az embereknek azt a hitét, hogy a szellemekkel beszélni is lehet. Az ilyen médiümök — akikre ugyan legkevésbé illik ez az elnevezés, mert inkább az áldozataik médiümök —, éppen úgy megfélemlítik a környezetüket, mint a sámánok. Magától értetődik, hogy saját céljaik szolgálatát legtöbbször tartják. Akadnak aztán Tamások a médiüm körül csoportosuló emberek közt, akik némi bizonyítékokat követelnek a pusztán csak erkölcsi tanítások mellett, de az ilyen kétértelműket rendszeresen azzal némitják el, hogy azok igazán boldogok, — akik nem látnak és hisznek.

Az ilyen társaságok a spiritiztáknak talán nagyobb, de értékelenebb részét teszik ki. A nyugati művelt államokban és elváltva erre mifelénk is, akadnak komolyabban kutató társaságok, akiknek nem az a legfontosabb kérdésük a szellemekhez, vajjon az itt maradtak mit csinálnak az örökséggel, hanem a lehetőségekhez képest fizikai eszközök segítségével igyekeznek meggyőződést szerezni arról, hogy tényleg vannak-e élő szellemek, akikkel érintkezni lehet, másodsor, hogy az, aki magát médiümnek mondja, valóban rendelkezik-e ilyen, Isten-adta képességgel. Azok a komoly társaságok, — melyek úgy a kritikát, mint a kutatást szabad térre engedik és tel-

jes ellenőrzést gyakorolnak, sőt ezt kívánják, sokszor bámulatos eredményeket tudnak bemutatni.

Ma még az a helyzet, hogy sokan addig nem hisznek semmit, — amíg a szeanszra be nem kerülnek és az emberek az ilyeneket tartják egyedül objektív főknak, de ha ezek meggyőződést szereznek a kísérletek során és a látottak alapján meghajolnak, azonnal elvesztik az objektív jelzőt.

Vannak médiümök, akik olyan erővel rendelkeznek, melyet a szellemek fizikai természetű produkcióikhoz teljes mértékben kihasználni képesek és olyan eredményeket hoznak létre, amelyek kétségkívül bizonyítják, hogy az erők, — melyek felettünk állanak, sokkal tökéletesebbek és sokkal materiálisabbak is, mint ahogy azt elképzelni is tudnók.

Sajátságos hangdobozokból, melyekben látszólag semmi sem volt, melabús, különös zenei hullámok áradtak szét. A termet apró lámpák kékeszöld fénye csak gyengén világította meg, úgyhogy a kísérletezők arca csak gyengén kivehető.

Abban a pillanatban, amikor a hangdobozok gongtűséhez hasonló három hangot adtak a két lámpák elaludtak s helyettük élénk világos piros fényrudak árasztottak sokkal világosabb fényt, amely mellett minden tisztán láthatóvá vált. Az arckok kissé furesza színűekké váltak, a szájak pirossága eltűnt, mindenki kísértetiesen fehér lett.

A médiüm szőke hajú, egészséges arcú, kissé magas természetű leány.

A társaság tagjai körben ülnek egymás mellett. Minden egyes jelenlevő meg fogja a szomszédja kezét s néma csöndben így ülnek néhány pillanatig. Amikor elég erősen, villamos áramhoz hasonló vibráció rázza meg őket, elbocsátják egymás kezét.

Olyanféle zúgás támad, mintha üveglapon kögölyöket pergetnének. A zörgés csakhamar szabályossá válik s tisztán kivehető a Morse jelek.

A jegyző ír: — stb., — aztán hangosan mondja:

— Veszényiné, ma meglátja a fiát.

Egy idősebb asszony felsír: — Istenem, bizonyosan meghalt, azért nem hallottam régen hirt idelele.

A fényrudak kialudtak. Teljes sötét lett, de csak kis ideig tartott. Fénygömb támadt a szobában, — mely nem világított, csak izzott. — Libeggett a levegőben. Meg voltam győződve róla, hogy misztifikáció. A teljes sötétben felálltam, hogy meg fogjam. Nem minden nyugtalanság nélkül, lassan nyújtottam ki feléje a kezem. Biztosan hittem, hogy a világító szerszámot tartó embert is ott találom. Megragadtam a fénygömböt. Levegő volt. — Tehát csak vetített fény. — gondoltam nyomban. A gömb megállt. Gyors kézmozdulatokkal igyekeztem mindenfelől elzárni az odavetített fény sugarat, de a vibrálását nem tudtam megakadályozni. A gömb ott maradt és izzott. Amilyen csendesesen lehetett, visszaültem a helyemre. Bántott a kudarc s néztem, mi lesz tovább.

A gömb megnagyobbodott és úgy éreztem, mintha nagy távolság választana el a mellettem ültőtől. Alig négy-öt másodperc alatt tisztán kivettük, hogy nagy körteremben vagyunk. Az egyik ágyon fekete hajú fiatalember ül fel. A lömegszuggeszcio úgy látszik tökéletes. Visszafojtott zokogást hallok.

A fiatalember néhány szót vált az ápoló apácával, aki papírt és irónt ad neki. Néhány sort ír, — majd elolvassa. Szája mozog és tisztán hallom minden szavát. Feje és karja megsérült a . . . szerenés-telenség alkalmával s ezért nem tudott eddig írni.

Harmadnap ujjongva keresett fel Veszényiné és megmutatta ugyanazt a levelet, melyet a szeansz alkalmával láttunk.

A materializációs jelenségek sorozata inkább azt a látszatot keltezte, hogy valami ellenőrizhetetlen módon az egész szoba élő van készítve a szeanszok alkalmára. — Nem habozom annak kijelentésével, hogy a társaság tagjai egytől-egyig szavahihető, korrekt férfiak, akiknek semmiféle érdekük nem fűződik hozzá, hogy a jelenségek létrejöhessenek, vagy ezek látása által bárkit is spiritiztává tegyenek. Mindegyikük kutatja a jelenségeket, a maga módszere szerint analizálja azokat, ellenőrzi mindenki úgy, ahogy tudja és szabad választása szerint óhajta. Maga a médiüm anyagilag független egyén, akinek a kísérletek lényegükben nem érintenek. Még a több óráig tartó ülések is úgy idegállapotát, mint egyéb tekintetben egészségét teljesen közömbösen hagyják. Allitása szerint a fáradságnak csak kis nyomát érzi, de erejéig teljes mértékben csakhamar visszanyeri.

Éppen ezek az indokok játszottak közre abban, hogy arra kértem a társaságot, fontolja meg, lehetsé-

Saját gyártmányu mosó-
szarvas és nappa
divatkeztüüt minden szín és kivitelben nagy választékban
Szükség esetén mérték szerint egy nap alatt készülnék.
Schön Sándor

Debrecen és vidéke legjobb bevásárlási helye

Butorokban állandó kiállítás.
Olcsó árak.

Bálint Sándornál, Piac u ca 85 Kirá'y-u. sarok.
Telefon 17-23.

Szilveszter

éjszaka át ha kel emesen és
családi körben akarja eltöl-
teni, keresse fel Kemény János

„Kispipa“ vendéglőjét.

ges volna-e egyetlen szeánsztot más helyen tartanunk, még pedig azzal a kikötéssel, hogy a szellemek kivételesen olyan jelenségeket idéznek elő a médium által, mely emberi erőt és emberiséget felülmulóan ellenőrizhető legyen.

A médium transzállapotában kijelentette, hogy vezetőszerelme hozzájárul ahhoz, hogy előre be sem jelentett helyen és időben tartásnak látszó, melyet bárki vezethet és amelybe az ülések eddigi vezetője nem fog semmi tekintetben belefolyjni.

Néhány nap múlva a következő események játszódtak le:

Két autót hirtelen összeszedtem öt férfi körtagot és természetesen elsősorban a médiumot, akinek éppen csak annyi időt engedtem, hogy a kabátját és kalapját feltegye.

A társaság tagjai előtt teljesen ismeretlen házba vittem őket. A tágas szobából a butorokat kivittük, csak a több mázsa súlyú hatalmas nagy faragott könyvszekrényt hagytuk bent, mert a lakás tulajdonosa nem szívesen hordatta volna ki a kis könyveket belőle, másképpen pedig ezt a butor darabot megmozdítani szinte nem is lehet.

A szoba négy sarkában egy-egy erős lencsés fényképezőgépet állítottunk fel és a magas menyezeten két nagyon erős villanykörte szereltünk a villanyesillárak fölé. A biztonság kedvéért egyik sarokban magnéziumport állítottunk fel, robbantásra készen.

Az ülés megkezdése előtt a zenedobozokat is mellőzni kívántam, mert attól tartottam, hogy a szuggerálás már itt kezdődik. Az ajtókat villamosesetű kapcsolóval látjuk el, úgyhogy senki észrevétel nélkül nem nyithatta fel azokat. Fekete papírral besötétítettük az ablakot.

Helyet foglaltunk s meg fogtuk egymás kezét. Néhány percig semmi sem történt. Gondolataim szerkesztőségi eseményeken jártak és azt hittem már, hogy a tömegszuggeráció azért nem sikerült, mert nincs itt semmi misztikus környezet, zene stb., ami figyelmünket elvonja.

Csalódtam. A vörös fénygömb ismét megjelent. Éreztem, hogy a médium keze, melyet tartottam, elmozdítottam s itt az ideje, hogy elbocsássam.

Nem engedtem el. Kíváncsi voltam rá, vajon a médium felkel-e a helyéről, míg a jelenségek tartanak? A sötétség olyan teljes volt, hogy a szomszédainkat sem láthatuk.

Az izzó gömb pedig egyre vibrált a szoba közepén.

Éreztem, hogy a médium feje oldalán billen és keze megrándul. Hogy a gondolatávitelt megnehezítsem, elbocsátotam a kezét és ar-

Ne várjon

addig, amíg becsépez az eső a házába, hanem most hozza rendbe házának bádogtetőzetét, vízfolyó ereszcatornáit. Intézkedése elkerüli és díjtalan költségvetést ad.

Fülp Miklós

vízvezeték-szerelő és bádogos mester Debreczen, Csapó uca 3. szám. Telefon 9-17.

Vágítól ékszer a legkedvesebb karácsonyi ajándék Piac-u. 69

Ferenczy György verseiből

Virágot dobtam a földre...

A propeller zúgott, a sziréna bűgött,
s a kacsú gépmadár úszott a végelethatalan messzeségbe...
Imbolygó szárnyai biztosan uralták a levegőt,
a mindent magához ölelő Semmiséget.
Fekete volt lábaim alatt a város,
ráborította gyászlepedőjét a sötétség.

Kétségbeesetten riadozott a varjaknak és csókáknek
gyászos fekete serege.
Ész nélkül menekült

az emberi kéz faragta óriás-madár elől.
S mi biztosan úsztunk a végelethatalan messzeségben...

Legyőzhetetlen,
mindenek felett álló hatalom
voltam

meghódítva a Sötétséget,
a Messzeséget,
a Semmiséget!

Fejet hajtott a gépmadár...

Előtte ő is fejet hajtott...

Szóltanul buktunk alá és
huzsonöt méterről
virágot dobtam Valakinek
a Földre.

Debrecen, 1928 decemb er.

Csira Miska

Irla: Kövér Gyula

Tróger volt a muzsikus cigányoknál és az egész életét azok közt élte le.

A nevezett név nem igazi neve volt, azt csak a cigányok adták neki elbarmálva őtet is mint saját magukat szokták.

Becsületes neve Vásárhelyi Mihály volt neki. Tisztes debreceni porgársaládból származott és annak idején a szürszabó mesterséget tanulta. Mikor szülei elhaltak és kézhez kapta kis örökségét, mivel mulató, jókedű legény lévén, addig nem nyugodott, míg a kis örökségnek a nyakára nem hágtott. Miután a cigánymuzsikáért elment, a pénze meg fogyott, hát úgy oldotta meg a kérdést, hogy felcsapott trógernek s így hallgathatta a muzsikájokat ingyen. Sőt meg is fizettek neki a hegedűk, brügök, cimbalmok vteleért.

A külvárosi kocsimákba Csira Miska kedvelt személy volt. Sok nőt tudott és szép hanggal rendelkezett. Egyes kocsimások mint a reményen elhalt Földi Sándor későutcai volt csapláros is, szívesen látták Csira Miskát a bormérő helyiségben. Sőt kijárt neki gratuláció egy-egy üveg bor, csak azért, hogy nőtájjával belevezesse a mulatásba a vendégeket.

Csira Miska nemcsak a hangulós számszámok ide-oda huzgálásával szolgált a hangászokat, hanem más házi és bizalmas dolgot is elvégzett nekik.

Ha nem akadt „gácsó”, és nem jött „lóvé” a házhoz és rajkóknak nem volt „kajesz”, ilyenkor mozgósították a tróger, hogy a párnát, kendőt, no esetleg az „úrnak” az óráját vigye be a zálogba, hogy legyen mit enni a rumáknak.

Csira Miska ezeket pontosan elvégezte a záloglejárásokat nyilvántartotta, ha aztán beüött vagy a május elseje, vagy valami nagyobb vad került a terítékre, amelyik adott keresztet, hát kiváltották a betett tárgyat. Gyerekkoromban szüleimmel együtt én is a Késes-utcán laktam, ennél fogva ismertem személyesen Csira Miskát, ki már akkor meglett ember volt. Ő is, mint én, szeretett olvasgatni. Kicsereleltük kölcsönösen az olvasnivalóinkat. Nekem Tatár Péter-féle históriám voltak, neki meg egész gyűjtemény állott rendelkezésére a Bucsanyszi-féle rég, nagy képes naptárakban, Micsoda élvezet volt azokat olvasgatni. Jobban tetszett mint most a legalizálabb Babics-regény.

Lakott abban az időben a Késes-utcán egy Sütő nevű fuvarosember. Ennek a Sütőnek a házában is muzsikus cigányok béreltek lakást, tehát Csira Miska ide is bejáratos volt. Történt, hogy ez a Sütő nagy betegségbe esett, annyira, hogy a hozzátartozói az életéről lemondtak és elkészültek a legroszabbra.

Szokásban volt a régi debreceni családoknál, hogy haldokló ágyánál éjjel-nappal másodlagos könyvet olvastak, hogy a nagybeteg lelke istenes szavak hallása mellett hagyja el a földhüvelyét. Sütő gazda már 3 nap óta lebegett az élet és halál között, lévén teljesen eszméletlen állapotba. Ez a hír a hozzátartozói felváltva ültek az ágy mellett és olvasták a Szikszai, Aranka György uraiméknak gyönyörű imádságait, de már mindannyian kimerültek az álmatlanság miatt. A negyedik éjszaka istán azt gondolták, jó volna Csira Miskát felkérni az olvasásra. Csira Miska készségesen elvállalta a funkciót és olvasta hűségesen az imádságos könyveket. Hanem éjjel után beleunt az imádságok olvasásába, zse-

ra gondoltam, ha lehetséges és valóban szellemi erők működnek itt közre, adjanak felhatalmazást a médium útján a szabad cselekvésre.

Semmi választ nem kaptam gondolatomra. Az izzó gömb kissé megnagyobbodott és a szomszéd szobával határos falhoz húzódt. Most már annyira erősödött a fénye, hogy azt a két-három tenyeri részt, melyet a falon elfoglalt, annyira megvilágította, hogy a tapéta mintáit elég jól kivehettük.

A gömb nem mozdult. Felálltam s az egyik fényképező gépet, mely az ellenkező sarokban volt, a gömbre állítottam. Tíz hosszú másodperc telt el. Eddig exponáltam. Aztán kivettem a kazettát és több kézből ki nem adtam.

A gömb sugárzó fényt árasztott, úgyhogy nagyobb területet is megvilágított. A következő pillanatokban rendkívüli eseményeknek letünk szemtanúi. A falon, vagy tapétán azt láttuk, hogy egy kis japán virágváza jelenik meg, benne két szál friss rózsza. Olyan volt a benyomásunk, mintha a gömb átvilágított volna a falon és annak a túlsó oldalán láttuk volna a vázát. A gömb minden fénye a vázára sugárzott, amely lassan húzódtott bele a falba, majd egy-két pillanat alatt keresztülszivódott a falon. Most láttuk csak, hogy a váza benne van a gömbben. Amint átért, benne maradt a gömb belsejében s a levegőben lebegve megindult felénk.

Lélekzet visszafojtva néztem a vázára, mely méltóságos lassúsággal a körben ülők lábai előtt a földre ereszkedett, a gömb eltűnt. A médium mélyen felsóhajtott. A kisebb lámpákat felgyújtottuk. Szinte egyszerre ugrott fel mindenki s kapott a virágváza után. Kétségtelenül ott állt előttünk a földön s a virágok is ott voltak a vízben.

Ugyanezen az ülésen még egy másik materializációs jelenség is történt, melyet azonban rendkívüli sége miatt pontos részletességgel kell leírnom s így annak közlését későbbre halasztom.

(Székely Andor.)

Emporté

a legjobb festék és lack

lepácolószesz

minden festéküzletben kapható.

Butor-hitel 12 hónapra

kézipénzre

Hausner Károly butorhitelben, Simonffy uca 1/a és 2/c alatt (Városi Bérház)

A hírneves görög butorok kizárólagos egyvadásztója.

Fázik?

Gyönyörű pulóverek

kötött koszfűmök

és mindenféle kötött árúk

Márton Gyula és Fianál Debrecen,

Piac-u. 25.

Megbízható. — Olcsó.

Szemgyengesség ellen legjobb orvosság egy jó szemüveg **Csapó ucca 12. Nagy látszerészől, javító műhely.**

bében levő Tatár Péter-féle históriát elővén, azt kezdte hangosan olvasni. Ennek a históriának az címe pedig vala: Kucsuj, Csikszics és Belevendi Bikficz, híres négy cigány, kik hősen védenek a törökök ellen egy ócska kastélyt. És mikor a török elfoglalta a várat, mind a négy cigányt karóba huzatta.

Hát mondom ezt a históriát olvasta fennszóval a baldokló ágyánál Csira Miska. Egyszer, amint javába olvas, megszólal a beteg: — Miska fiam adjál egy kis vizet. Nosza ugrott Miska és adta a vizet a betegnek, ki a krízisen

túlsvén, megához tért, sőt később meg is gyógyult és élt még vagy 10 esztendőig.

Csira Miska nem idegenkedett az asszonyoktól, de felesége nem volt, házasságra nem lépett.

Életének utolsó idejében Horváth János építőmester és debreceni polgár homokkerti házában tartózkodott Csira Miska, az adott neki díjtalanul lakást.

Most már elment ő is, utánok a Boka Károlyok, Balázs Kálmánok és Oláh Józsiának, hogy trógereskedjék nekik odaát is.

betegség kezelését, de még nagyobb volna azoknak a száma, akik így megmenekülnek a fertőzés, illetve a megbetegedés lehetőségétől.

Dr. Pauchly Géza a Társadalombiztosító Intézet debreceni kerületének kiváló főorvosa természetesen magáévá tette dr. Vajda Lajos tanulmányában javasolt kötelező vizsgálatot és azt memorandum formájában terjesztik fel az intézet igazgatóságán keresztül a népjóléti minisztériumba. Nem is lehet kétséges, hogy a népjóléti minisztériumban is magukévá teszik ezt a nagyjelentőségű javaslatot és ezzel nagymértékben elősegítik azt a mozgalmat, amelynek feladata meg-

TEASKANNA

A „Teaskanna” védjegyjű tea a legjobb ízű, a legfinomabb aromát és az utolsó betetlen kiadóságot testesíti meg.

Állítani Magyarországon a tuberkulózis pusztításait.

R. R.

A Társadalombiztosító Intézet debreceni kerülete akciót indított a munkásság kötelező tudóvizsgálatára

Dr. Pauchly Géza főorvos és dr. Vajda Lajos memorandumban kérik a népjóléti minisztertől a kötelező vizsgálat elrendelését - Hatalmas értékű óvintézkedést jelent az előzetes tudóvizsgálat

Rendkívül nagyjelentőségű, jelentőségében szinte felbecsülhetetlen mozgalom indult ki a Társadalombiztosító Intézet debreceni kerületétől. Dr. Pauchly Géza, a debreceni kerület agilis főorvosa már számtalanszor tanujelét adta annak, hogy minden mértéken felül igyekszik az Intézet működését kiterjeszteni és arra a nivóra helyezni, amelyen a legelső nyugati államok hasonló intézményei állanak. Ebben a munkában értékes segítő társra akadt dr. Pauchly Géza főorvos dr. Vajda Lajosban, az intézet nagyképzetségű tudószakorvosában és most tőlük indult ki egy olyan akció, amely egészen bizonyosan nemcsak a szakkörök helyeslésével fog találkozni, de elismerést fog kelteni az egész társadalomban.

Általánosan tudott dolog, hogy Magyarországon a legeleterjedtebb népbetegség a tuberkulózis, a tüdővész, amely szinte feltartóztatlanul szedi áldozatait és pedig első sorban a szegény nép, a munkásság köréből. Természetesen a Társadalombiztosító Intézet debreceni kerületénél is ez a betegség dominál a legnagyobb mértékben és az intézet betegstatisztikájában a legjelentősebb szerepet játsza. A debreceni pénztár tudóosztálya szinte napról-napra zsúfolva van betegekkel és naponta 50-60 beteg jelentkezik kezelés végett. Ez a szám azonban folyton növekszik, mert ez a pusztító népbetegség folyton újabb

Karácsonyfadiszek

ami a múlt évről viszsamaradt, gyári beszerzési áron kiárusítjuk, mi a készlet tart.

„Méliusz”

könyvkereskedés
Debrecen, Ferenc József ut 26 szám.

és újabb áldozatokat szed.

Dr. Vajda Lajos, a tudóosztály vezetője, aki a világhírű bécsi Neumann klinikán végezte tanulmányait, legutóbb hatalmas tanulmányt dolgozott ki, amelyben kereste azokat a módokat, amelyekkel segítségére lehetne sietni a munkásságnak a tüdőbetegség elleni védekezésben.

Ebben a tanulmányban, amely egyik orvosi lapban is megjelent, dr. Vajda Lajos rámutatott arra, hogy az ipari-igazságügyi területen a leggyakoribb a tüdőbetegség, aminek a gyenge szociális és higiénikus viszonyok az oka. Csak azokban az országokban, mint például Anglia és Belgium, ahol már hosszabb ipari kultúra alakult ki, javultak valamennyire a viszonyok, a legtöbb országban azonban a tuberkulózishalálozás arányszáma a munkásság között igen magas.

Nagyon sok rendelésórán jelentkezik olyan beteg, aki gyomor vagy más panaszokkal áll elő és az alapos vizsgálatnál aztán kiderül, hogy nyílt tuberkulózisban szenved. Elképzelhető tehát, hogy ezek a betegek mennyi fertőzési alkalmat terjesztenek munkahelyeiken. Ez a fertőzési alkalom a legnagyobb a gyárak munkatermeiben, ahol gyöngén táplált és rossz higiénikus viszonyok között élő munkások dolgoznak, akiknek a szervezete már el is veszítette a természetadta ellenálló képességét a fiatal korban megkezdett nehéz testi munkától. Nem kell bővebben fejtegetni, — mondja dr. Vajda Lajos tanulmányában —, hogy milyen fertőzési veszélyt jelent a társadalomra nézve egy tüdőbeteg pincér, vagy villamoskalauz, akik naponta sok száz emberrel érintkeznek.

Végül arra mutat rá tanulmányában dr. Vajda Lajos, hogy a munkásság tüdőmegbetegedés százalékát a minimumra lehetne csökkenteni azzal, ha törvény rendelné el a kötelező tudóvizsgálatot, amelyet évente, vagy félévente hajtának végre. Ez a kötelező vizsgálat rendkívül sok embert mentene meg azzal, hogy már kezdeti stádiumában lehetővé tenné a

Egy elmebeteg, aki „halálra ítéli a törvényszék vádlanácsát”

A „legyőzhetetlen Hader” kiakarja irtani az ügyvédek

Elmebajosok lehetetlen beadványokkal zaklatják a debreceni törvényszéket

A magyar ember pereskedő természetét már Arany János megénekelte. „Ha per, hát had legyen per!” — ez volt a jelszava mindig a magyarnak. Nem is szólva a komplikáltabb ügyekről, a falusi ember akár a libáját ültette agyon a szomszéd, akár a földjéből szántottak el egy darabot, vagy ha a felesége szúrta össze a levél valami fiatal legénnyel, — sohasem zárkózott el attól, hogy a törvény előtt ne keresse az igazát. Így hát a törzsi bíraskodástól kezdve, a vármegyei rendszeren át a mai modern igazságszolgáltatásig a magyar bírói széket amellel, hogy a legnagyobb tisztelettel övezett hivatal volt, mindenkori legtöbb munkával járó állásnak tekintették.

Ez a nagy munka azután tetemesen megszaporodik azon a téren, ahol az elmebeteg ügyfelek kapcsolódnak bele az igazságszolgáltatás ügymenetébe. Bár különösen tetszik, de tény az, hogy a magyar ember pereskedő természetétől az elmebeteg sem ment, sőt éppen az elmebetegek azok, akik rendkívül nagy előzeretettel zaklatják a bíróságokat lehetetlenül lehetlenebb kérésekkel.

A debreceni törvényszékhez Jóformán minden héten érkezik be egy-két olyan beadvány, amelyekről meg lehet állapítani, hogy az egész kérvény egy beteg agy szüleménye. Ez azonban még a jobbik eset. De vannak olyan teljesen szabályszerű beadványok, amelyek alapján a bírói eljárás megindul és csak az ügy későbbi szakában derül ki, hogy a beteg kérté nyezők nem létező jogot perelnek.

A debreceni törvényszék területén úgyszólván minden falunak megvan a maga gyengeelméjű embere, aki tökéletesen beadványaival zaklatja a bíróságot. Mániákus igazságkeresők ezek, akiket csak a legagyafurább kifogásokkal tud a bírósági személyzet a nyakáról lerázni. A beadványok egyenesen mulatságosak. De had álljon itt egy pár szemelvény:

„Zsidó ügyvéd a pokolba is elmegy”.
A fenti szavakat magában rejtő kérvény pár nappal ezelőtt futott be

a debreceni törvényszékhez. Terjedelme minden képzeletet felülmúl; tíz sűrűn teleírt oldal. Hogy pedig az olvasó ne unatkozzék, az író pontokba szedte a mondókáját. Van vagy 150 pont.

Az első pont arról szól, hogy a kérvényezőnek az igazságügyi és földművelésügyi miniszterhez felterjesztett panaszra visszajött a járásbíróhoz. Majd emígyen folytatódik:

„2. Felkerestem a bíró urat és az levelet kezébe adtam és így szóltam: Ügyvédet keressek, annak adjam le panaszom, rendbe állok én itt.

3. Eljöttem a Gerzson, sok vidéki emberek valának és megkérdeztem, ki a legjobb ügyvéd, egy megszólalt Zsidó ügyvédet keressek, mert ha a pokolba elküldöm, onnét is visszajön, magyar ügyvéd nem is mert elindulni.

4. Azt is kijelentette, hogy a legkövérebbiket keressek, mert az felment, engem is jól meghuz, ezen felmentés két jó tehenet fej és sok csirkehúst eszik.

5. N. N.-hez mentem, ez másfél mászás kicsi léte.”

A többi pont azután már teljesen zavaros. Lehetetlen kiokoskodni, hogy voltaképpen mit is akar a derék kérvényező. Képzeltető, hogy a bíróság mennyire megvan akadá ezel a kérvénnyel, még nem sikerült ugyan, is eldönteni, hogy van-e valami komoly alapja a kérelemnek, vagy pedig ez is egy elborult elme szüleménye?

Aki 300.000 hold földjét perli vissza. Ismert alak már a debreceni törvényszéken egy balmazújvárosi özygyasszony. Az a mániája, hogy ő jogos birtokosa háromszázezer hold földnek, amit az alperes birtokol. Koppas ruhájában minden évben legelőbb egyszer megjelenik valamelyik bírónál.

— Nagyságos bíró úr, mi van az én háromszázezer holdas birtokommal?

A bírák már jól ismerik a szegény asszonyt és megnyugtatták:

— Csak legyen nyugodt jó asszony. Nagyon jól áll az ügye.

A sikeres mélyfurás esetén egész Debrecen el lehetne látni a fafűtésnél olcsóbb központi fűtéssel

Fillérekre kerülne a villany és a gáz

Hire jár, hogy az illetékes körök nemcsak az apafai erdőn, hanem az egyetemi telepen is rövidesen megindítják a mélyfúrásokat és így talán nem érdektelen, ha egy és más megtudunk arról, hogy vajon honnan is származhat az a nagy áldás, mely hivatva lesz Debrecen város egész életét átalakítani.

Ma az Alföld egy nagy medence mely úgy keletkezett, hogy a földkéreg egy megfelelő része itt sülyedni kezdett és nagy medencét alkotott. — Nagyon nehéz rekonstruálni a hajdani felszínt. A Kárpátokban található egyes röghegységek arra engednek következtetni, hogy az Alföld fenéktérsége sok helyen nemcsak a karbon és perm, hanem a triasz és juraregionsorait is felmutathatta. — Lehet, hogy már a jurában és a kréta elején a rétegek először ráncolódtak, majd összetöredeztek és letarolódtak. A krétakorszakban azonban az Alföld fenékrésze már elkezd sülyedni és váza számos intruzióval megerősödve megmerevedik és mint merev tömb, nemcsak sülyed, hanem alkalmat ad arra, hogy határain a Kárpátok ráncai felgyüremeljenes. Ez a sülyedés lassan folyt le és a következő korszakok a hordalékjaikkal és végül a porhullásukkal kitöltötték a medencét.

Hogy az eredeti felület milyen mélyre sülyedt, azt nem tudjuk, hiszen eddig sehol az alföldi medence fenekét — pedig feltételezhető, hogy a sülyedés nem volt egyenletes és hogy a régi felszín is voltak emelkedések — még eddig nem sikerült elérni. Valószínű, hogy jórésze, több mint 3—4000 méter mélyen van az Alföld hatalmas harmadkori takarója alatt.

Az összetöredezett österület a benne található esetleges széntelepekkel együtt oly mélységbe kerül, melyben már több száz atmoszféra nyomás és legalább 200 fok C, de valószínűleg sokkal nagyobb hőmérséklet hatása alá került.

Ha megfigyeljük a vulkánkitöréseket, akkor azt tapasztaljuk, hogy azok rendkívül bőven bocsátanak ki vizgőzt. Eredetileg azt gondolták, hogy ez a vizgőz tengeri vízből származik, de ma már tudjuk, hogy a föld belsejének izzó magmája igen sok vizgőzt zár magában, melyből állandóan bocsát ki nagy mennyiségeket.

Jogosan feltehető most már, hogy a mélybe sülyedő összetöredezett ösfenekén át a Föld belső izzó vizgőze utat talál a felszín felé és azon át nyomul a harmadkori homokos-agyagos rétegekbe.

Az izzó vizgőz utjában átjárja az esetleges széntelepeket is és csak elősegíti cseppfolyós és illóbb anyagok kiválasztását, amelyek azután a vizgőzzel együtt hatolnak a felsőbb rétegekbe mindaddig, míg a hőesökkenés a vizgőz kondenzálását eredményezi. Ekkor elválik a víz az olajtól és a gáztól, amikor ez utóbbiak a vízfelületen az alföldi agyagos, áthatolhatatlan rétegek boltozataiban helyezkednek el, míg a víz valószínűleg mindennél találtató.

Erre az elkondofásra támaszkodva merem állítani, hogy az Alföldön mindenütt megvan a valószínűség arra, hogy kb. 1000 m. mélységig furva találhatunk kb. 50—60° C. hőmérsékletű melegvizet és né-

mi gázt. Tapasztalati tény az, hogy már háromszáz méter mélység előtt lehet kb. 20—28°-os oázos meleg víz. A szolnoki és szegedi mélyfúrások bizonyítják állításom helyességét, mert ezek a kutak nem furattak a geologus szakértők által kijelölt boltozatokban, hanem azoktól távol.

Ami a víz és gáz remélhető mennyiségét illeti, úgy megint csak hivatkozhatom a szolnoki eredményekre. Tehát 1200—1500 percliter melegvíz és kb. 3—4000 köbméter gáz naponként mindenütt remélhető. Valószínű azonban, hogy igen sok helyen ennél kedvezőbb hőfokot, nagyobb mennyiségű gázt és esetleg olajat is találhatunk.

Két dologra kíváncsiak legtöbbször. Az egyik az, hogy meddig ad vizet egy ilyen kut. Tekintettel arra, hogy ez a víz juvenilis és folyton újra képződik, továbbá az Alföld mélyében a víz, ha nem is alkot összefüggő réteget, az egyes víztartó rétegek valószínűleg közlekednek egymással, a vízszolgáltatás valószínű tartamát igen hosszú időrelehet feltételezni.

A másik kérdés, hogy miért nem adott a Nagytemplom előtti mélykut semmiféle melegvizet? Ennek oka egyrészt az, hogy a vizet esetleg 900 m. mélységben kapták volna meg, ha nem hagyták volna abba a furást. Az akkori furótechnika tökéletlensége és a mélyfúrások körüli kevés tapasztalat miatt az is megtörténhetett, ami megtörtént Szolnoknál is, ahol egy viztartó réteget átfuráltak anélkül,

hogy észrevették volna. Mert ha csak 30 cm.-nek vesszük a cső átlagos vastagságát, a csövet kitöltő öblítővíz 800 méterháza sullyal nehezedik az alsó furónyílásra. Így nehéz terhet a víz és gáz csak a legtrikább esetben tud fellökni. Szükséges, hogy minden gyanus rétegnél a vizet kiszivattyúzzák a csőből és így történnék meg a rétegek vizsgálata.

Mindenesetre kockázattal jár a furás. De a valószínű eredmény megéri a kockázatot, legalább annyira, mint a pénzügyminiszteriumnak a földgáz utáni rengeteg költséggel végzett furása.

NEM FÜRDŐVÁROS KELL, HANEM OLCSÓ ENERGIA

Debrecenben a két tervbe vett furás csak kezdet lehet. Számításom szerint a város területén, ezen kívül még legalább négy egymástól 2—3 km.-nyi távolságban fekvő kutat kell ásni. Én nem gondolok fűrdővárosra, mert azt nem hiszem, hogy az Apafán egy külön telep keletkezne azért, hogy ott gyógyfürdő létesüljön. Sokkal okosabb volna a következő tervek elgondolása. A megfurandó hat kut annyi energiát ad, hogy a villamosművet nem szűnne, hanem az ennél sokkal olcsóbb melegvízzel lehet üzemben tartani. A nyert gázzal a gázműveket lehet ellátni. Okos politikával ez azt eredményezné, hogy egy kilowattóra áram 2—3 fillerbe és egy köbméter gáz szintén hasonló csekélységbe kerülne, úgy mint Amerikában. — Azonkívül gondolok Hamburgra

és Drezdára, ahol a várost központi fűtéssel látják el. Régi igazság, hogy az ipari központosítás hihetetlen előnyökkel jár. Ezt a tapasztalati tényt használták ki már sok városban, ahol a központi fűtést egy óriási nagy központból intézik és abba ép úgy be lehet kapcsolódni, mint a gáz- vagy vízvezetékbe.

Hihetetlen kényelmet nyújt az ilyen központi fűtés. Nincs gond többé a tüzfűtésessel, nincs részletfizetés. Az ember csak annyit és ott fűt, ahol és amikor akar. Az órán leolvassák a fogyasztott hőmennyiséget és minden hónapban fizeti az ember a számlát. A fűtés így természetesen így olcsóbb lesz, mint a fafűtés. De főképp a villany- és gázszolgáltatás fogja átalakítani az ipari és háztartási üzemeket. Gázzal fogunk főzni, met olcsóbb a fafűtésnél és az elektromos készülékek egész serege fog a háztartásban használni. Ez mind nem utópia. Ezek pozitív lehetőségek, melyekhez nem kell más, mint felszabadulni a várospolgári konzervatizmustól, a távolba nézni és a rendszerrel nagyobb koncepciójú terveket is elfogadni.

Meg vagyok győződve, hogy a város hőles vezetősége megtalálja az erre vezető utat.

Millekter Rezső.

ÖVÁS!

Tudomásunkra jutott, hogy egyes cégek — úgy a fővárosban, mint vidéken — FIAT alkatrészeket vásárolnak megvételre, melyek azonban silány utánzatok. Figyelmeztetjük igen tisztelt vevőinket, hogy

eredeti turini Fiat alkatrészek

kizárólag cégünkénél, vagy pedig autorizált vidéki képviselőink útján szerezhetők csak be. Saját érdekében cselekszik tehát, ha szükségletét cégünk által szállított alkatrészekből fedezi.

Óriási raktárunkról minden típusúhoz való alkatrészeket azonnal tudunk szállítani. Vidéki rendeléseket azonnal effektuálunk.

MAGYAR FIAT AUTOMOBIL R.-T. Budapest. 62.

Távíráti cím: Fiatművek Bpest. Telefon: Lip. 989—55 v. 989—56.

Igazolt műhelytulajdonosok vizsonteladói engedélyben részesülnek!

HARISNYÁK

kesztyűk, mindenféle rövidárak és szabókellékek óriási választékban meglevő olcsón Lantos vezetésével, a

Csipekésbolt

(Bílkával szemben) PIAC UCCA 10 (Bílkával szemben)

KALAPOK

Fehérneműek, nyakkendők nagy karácsonyi vására rendkívül olcsó árakban

Divatcsarnok

(Bílkával szemben)

A legmodernebb rádió! Nem kell többé akkumulátor!

A rádiókészülék egyszerűen dugóval a konnektorba kapcsolandó, mint egy asz ali lámpa és hangszóróval egész Európát veszi. — Sem fűtő, sem anódaakkumulátor nem kell többé. — Kapható:

FÖLDES SÁNDOR legregibb rádió üzletében, Halván ucca 13. szám alatt.

Dunántúli fajtehenek

friss borjas és hasások kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Gazdasági és Állatértékesítő Szövetkezet

Tehenek Onossai ucca 5. szám alatt megtekinthetők.

Bővebb felvilágosítással

FRIED SAMU

Piac ucca 22. szolgál.

A DEBRECENI festőmesterek

MUSOROS

táncmulatsága

Karácsony első napján este fél 8 órai kezdettel az Ipartestület dísztermében.

A városi téglagyár fejlődéséről

Irta: Medvegy Elemér igazgató, okl. építészmérnök

Az 1928 esztendő a városi téglagyár életében igen fontos állomás. Ebben az évben kezdett testet öltetni a város közönségének régi terve: téglagyárának rekonstrukciója és kibővítése. A téglagyár átala kitérítése és kibővítése nem mostani keletű. Még a világháború előtti években foglalkozott a város vezetősége igen komoly formában a téglagyár modernizálásával és utburkolásra alkalmas u. n. „klinker-téglák” illetve kövek előállítására szolgáló üzembővítéssel. Azonban mire ez a kérdés megérett, kiűtött a világháború, mely lehetlenné tet mindent építési és fejlesztési tevékenységet. A fejlesztési terv azonban nem aludt el, csak vár talkalmasabb időre.

Ez az alkalmas idő, sajnos, csak most érkezett el, amikor is közgazdasági életünk annyira feljavult, hogy régi tervünk a megvalósítás útjára léphetett. Köszönettel és elismeréssel adózunk városunk tanácsának, de különösképp dr. Magoss György nyug. polgármester urnak, hogy nagyszerű városfejlesztési programjába fejtette téglagyárunk újjáépítését is. Ezáltal városunk ipari élete gazdagabb lett mondhatnánk az ország első és legmodernebb „klinker” (keramit) téglagyárával.

Alig indultunk meg az új üzemmel, mindiárt nyilvánvalóvá vált, hogy nagyon is hozagpótló és hasznos üzemet építettünk nemcsak Debrecennek, hanem az egész or-

szágunk. Az az óriási érdeklődés gyártmányaink iránt, valamint ennek nyomában következett megrendelések már is igazolják azokat, akik állandóan propagálták a hivatalos fórumok előtt a téglagyár kibővítését.

A feljesztéssel elsősorban az volt a célunk, hogy elhanyagolt utcáinkat és gyalogjárdáinkat az általunk gyártott megfelelő és olcsó klinker burkoló anyaggal lássuk el. Es ez természetesen is volt, hiszen Debrecen burkolatozása volt talán legjobban elmaradva a nagyobb vidéki városok között. Igaz, hogy az utolsó évek nagyarányú fejlődést hoztak ezen a téren is, de az óriási feladat még hátra van: megvalósítani azt, hogy „Debrecen minden utcája burkolattal legyen ellátva.” Hogy megvalósítható legyen, ezért kellett a klinker-téglagyár létesítése. Nagy gazdasági jelentősége van annak, hogy a város saját maga tudja burkoló tégláit és köveit előállítani s így nem szorul importra, a pénz itt marad.

Az azonban már a kezdet kezdetén kislült, hogy gyártmányaink nemcsak utburkolásra alkalmas anyagok, hanem kitűnő homlokzatképző építőanyag is, ami nagyszerű tulajdonságainál fogva igen nagy keresletnek fog örvendeni. És ez nem várt örvendés tény. Építési körökben már évek óta keresnek homlokzati klinker-téglát, hogy korszerű építkezésekhez ezt a kitűnő és feltétlen művészi értékkel bíró téglanyagot használják fel. Sok ellenzés dacára ezek a kiváló építésszek azt állítják, hogy az ilyen anyaggal készült homlokzatok olya n artisztikus hatást érnek el, amilyent semmiféle más anyaggal elérni nem lehet. Természetesen a homlokzat tagozását művésziessé kell megoldani, mert más különben könnyen a kaszárnyastílus terére lépünk. De emellett óriási gazdasági előnye is van, mert az ilyen homlokzat soha javításra nem szorul, az épület örökös életét biztosítja. Most, hogy új gyártmányainkat a téglapiacon bevezettük, sok kiváló építésznünk örömmel állapította meg, hogy klinker-tégláinkban találják meg azt az anyagot, amit eddig hiába kerestek. Városunk egyik tehetséges fiatal építészmérnöke, aki hosszú külföldi tartózkodás után tért haza dolgozni, máris sietett felhasználni anyagunkat egyik debreceni nagyobszabású építkezéshez. Mindenesetre a téglapítésznek ugy az egész világon, mint hazánkban is nagy jövője van, melynélfogva remélhető, hogy új gyárunk hosszú időn keresztül erősen foglalkoztatva lesz.

Gyártelepünkön a munka és építés jelenleg is serényen folyik. Megkezdjük régi elavult körkemen-céinket újjal kicserélni. A jövő esztendő végéig be fogjuk fejezni szárítót és raktárszineink, valamint egyéb munkahelyeink teljes átépítését. Továbbá a termelés telje átszervezésével igyekezni fogunk gyártmányainkat tökéletesebbé és olcsóbbá tenni, hogy városunk lakosságának minden rétegét kitűnő és olcsó építőanyaggal kiszolgálhassuk.

KARÁCSONYI IMA

Irta: WIZER FAY ALADAR

Hatalmas Isten, bölcs mindenható
Te milliók felett uralkodó,
Kinek jóságát fel nem írem én,
Tekints le óh könyörgő gyermekekre
Ha hozzád fordul esdeklőn, epedve,
A szent karácsony esüdes ünnepein.

Karácsony est van, hótakarta esüde,
Amely a szívbe békességet önt.
Hogy elfelejtsük, ami táj nekünk.
Nagy szenvedélyek háborgó viharja
Oly lelketlőrlőn, mégls mért zavarja
Mért rontja hát el legszebb ünnepeink?

Gyertyák lobognak, millió sugár
Az éjszakában imbolyogva jár
És felvilágít hozzád, óh nagy úr.
Millió sugárban annyi magyar lélek
Egy elveszett hon, elveszett hiltének
Keszerviert ma izzó lángra gyúl.

E lángok fénye fel az égig ér
S valami szent új nagy esodát ígér
Amint panaszlőn hozzádintéget.
Mennyből Isten jóságos kezéddel
E lángok égő nagy tüzet óh vedd el
Nehogy felgyujtsa egykor az eget.

Ha volt is bűnünk, édes istenem
Tovább nem sújthatsz minket már te sem
Mert amit érte adtunk, dupla ár
Engedd, hogy a jövő karácsony éjben
A régi boldogság tűzében égjen
A megrabolt, a bús magyar határ.

Hatalmas Isten, bölcs mindenható
Te milliók felett uralkodó
Kinek jóságát fel nem írem én,
Tekints le óh könyörgő gyermekekre
Ha hozzád fordul esdeklőn, epedve,
A szent karácsony esüdes ünnepein.

A »KRONPRINZ«

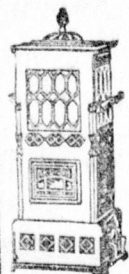
petroleumgáz-gép új, sokszorosán javított modellje garantált tüst- és szagmentes gázlánggal, szivattyukészülékkel és más fűtőanyaggal való előmelegítés nélkül az

ideális

karácsonyi ajándék mindenki számára A örvényes jeggyel védett »KRONPRINZ«

10

előnyvel rendelkezik:

1. Lerülabl szerkezet.
2. Számos javítás.
3. Artós anyag.
4. Modern sz. pség.
5. A legkisebb, yebb petroleum-fogy. isztás.
6. A legnagyobb tüstési erő.
7. Különösen olcsó árak.
8. Főzési, sütsere és mint elegans fűtő-álya egyaránt alkalmasok.
9. Minden részben telállítható és azonnal me eg.
10. A legnagyobb tisztaság és a legkisebb fűzési és tüstési munka.

Egyetlen más főző- és fűtőkályha sem rendelkezik annyi köszönő levéllel, mint a »KRONPRINZ«. Tekintse meg budapesti lerakatunkat:

Budapest, VI. Andrassy-út 31

Kérjen közön-éges levelezőlapon árjegyzéket és katalógust a központtól a »következő címre:

KRONPRINZ-WERKE, H. N. KIMPINK, Guntramsdorf bei Wien (Österreich)

Magyar leveleket kérünk!
Magyar levelezési osztály!

Kizárólag szaküz elünkben kapható! — Házaló ügynököket nem foglalkoztatunk!

Remington

Portable írógép

standard billentyűszerkezettel, irodai, uti és házihasználatra.

Mint karácsonyi ajándék is hasznos, szép, értékes!

Díjtalan bemutatás vidéken is.

18 havi részletre is szá lit uk.

REMINGTON Írógép Részvénytársaság

tiszántúli kirendeltsége

Debrecen, Piac ucca 58. szám. Tele'on 4-02.
Karbantartás, javítás, leírás sokszorosítás.

Nagy karácsonyi vásár

Halmágyi
Sámuel
utódainál.

Bundák, kabátok, délutáni és estély ruhák, mélyen leszallított áron.

Segner János András debreceni doktorsága

A Pesti Hírlap egyik vasárnapi mellékletében az érdekes apróságok között egyik pársoros kis közlemény arról emlékezik meg, hogy a jénai egyetem híres tanára: Segner János András (élt 1704—1777) — mielőtt tan-zsékét az említett jénai egyetemen elfoglalta volna — Debrecenben volt orvos.

Nem firtottuk érdektelenek, hogy a közlemény nyomán erről a körülményről bővebben megemlékezzünk, hiszen Segner nevét minden tanuló igen jól ismeri a fizikából, ő volt ugyanis, a nevével elnevezett Segnerkerék feltalálója — és illő is, hogy mi debreceniek tudjunk arról is, hogy miképpen is lett Segner, a pozsonyi származású híres professzor, Debrecen város orvosa, vagy mint akkor nevezték, hites fizikusa.

1730-ik év nyarán Debrecen város rendes orvosa eltávozott a városból. A tanács azonnal új után tudakozódik s Köleséry Sámuel útján próbál orvoshoz jutni. Hogy a hosszas tárgyalások mint hiúsultak meg (egyik hasonlóvá rokona megnyeréséről volt szó) nem tudjuk, a városi jegyzőkönyvekből csak az tűnik ki, hogy a városnak még szeptemberben sincs orvosa. Ekkor a pozsonyi diétán tartózkodó Szeremley Sámuel bízta meg, hogy keressen egy jó orvost. Ez az akkori pozsonyi orvossal, doktor Hermannal tárgyal és ez két embert ajánl Szeremleynek Seilert és Segnert s mert az előbbinek már praxisa is van, míg Segner csak most tért vissza az akadémiáról, Seilert ajánlja jobban.

Szeremley — úgy látszik — megismerkedik a két jelölttel s tetszését Segner nveri meg, akiről egyik leveleiben a következőképpen informálja a tanácsot: „Tegnapelőtt szólék Bél urammal, felőtte igen commendálja Segner urat, hogy derekasan abszolvalta studiumit, sőt collégiumot is olvasott, jó matematikus, oda fel (Jénában) professorságot is várhatna. Láttam magam is, elég activusnak látszik“. A tanács megnyugszik Szeremley választásában és megbízza a további tárgyalásokkal, amelynek eredménye az lesz, hogy 200 frt. salláriummal a tanács szerződött Segnert s nov. 11-én ékes latin nyelven írt levélben meg is hívja, felszólítván, hogy minél előbb jöjjön.

Életrajzról szerint Segner még ez év decemberében el is foglalja állását, amelyet egy éven át dícséretesen be is töltött. Ugy látszik azonban menyasszonya Teichmeyer Mária Karolina Sophia nem volt hajlandó vőlegényét Magyarországra követni (jénai leány volt), de meg az ifjú tudóst tanári székre hívta a jénai egyetem s így 1731-ben elhagyta Debrecen az egykori írók tanúsága szerint az egész város szomorúságára.

Kiss Ernő.

Karácsonyi és újévi ajándéktárgyak legjobban Kurián Gyula

órás m. és ékszerésznél szerezhetők be.

Debrecen, Ferenca József ut. 42.

Nagy választékban legjobban szabályozott órák és ékszerek, ócska áru.

KARÁCSONY

Írta: BUDAYNÉ KELÉNYI MÁRIA

Titkék a ma, az Élet!

Tl ujongva tapsoló, kis gyermekkezek,
Titkokat fürkésző, vágytól égő szemek.
Pufók kis arcokon, rózsát nyit a remény,
Apró kis szivekben, óh: mennyi, mennyi fény!

Enyém a mult, az emlékezés...
Melynek kigyult ma, dús karácsonyfája,
Az emlékből csak a szép van rakva rája.
Sok-sok színes holmi... tarka gyermekálmok,
Fehér vágyódások — tűnő délibábok.

Mily dús a fa, mily gazdag a mult!
Célok, ambliciók — csillogó aranykőd.
Es hó, — fehér, — hideg, a zöld ágak fölött.
A reszkető gyertya, jaj! otl-ót lobban,
Magános, sötét a fa, a bús sarokban.

S lehunyt szememből könny fakad,
De csak egy szem gyöngy — az is elgurult,
Messzeségbe tűnve, hol nem kísért a mult.
Ujongva tapsoló kis gyermekkezek
A jelenbe — fénybe hozták ki lelkemet.

Bandi karácsonya

Írta: Törőné Korpássy Mária

Bandi a kis koldusfiu kinyujtotta alamizsnáért reszkető kezét. Könyörgő hangon kért segítséget a járókelőktől. Majd — a nagy hideg elől a kapu szögletébe menekülve — azoktól, akik a kapujában felhalmozott karácsonyfákból vásároltak. Sokan meg sem hallották a hozzájuk intézett kérést. Nem látták a gyermek arcára ragyogott könnyeket. El voltak foglalva a krácsonyfa vásárlással.

Bandi egy hét óta figyel, hogy a sok karácsonyfa napról-napra kevesebb. Szinte sajnálattal nézi, amint egyet-egyet ismét megvesznek közülök. Össze szokott ámr velők.

Közös sorsba levőknek elég egy szempillantás, rövidke pár perc, hogy megismerjék, megszeressék egymást.

Ezek a fenyők, ha szólni tudnának, bizonyára beszélhetnének az ő édesanyjáról, ki talán ennek vagy a másikkal tövében alussza örök álmát, ő róla és beteg édesanyjáról mit sem tudva.

Milyen kicsi volt még akkor, a mikor elbucszott tőlük. Nem emlékszik ugyan ez időre, de oly sokszor látja álmában édesapját. Jól ismeri!

Bizonyára a fenyők is ismerték, azért szereti annyira őket!

... Karácsony estéjén kigyultak az égen a csillagok. Reszkető fényt szórtak a zuzmarás földre. A kis koldusfiu mankóiára támaszkodva bámult a csillagfényes, hideg éjszakába. Nem ment haza, mint rendszeren szokott, várt ő is valamire, maga sem tudta volna megmondani mire vár.

Sokszor megszámlálta vékony kabátzsebének tartalmát, mintha az a többszöri számlálással szaporodhatott volna. De egy fillérrel sem lett több. Pedig ma ő is szeretett volna többet vinni haza beteg édesanyjának a rendes napi kenyérről és sovány vacsoránál.

Az est beállatva megszünt a karácsonyfavásár is. Megvették mindet. A kisfiu felszedte az elhullott apró galyakat, leült a ház egyik lépcsőjére és mankóját maga mellé téve, a zöld ágakat rendezgetni kezdte. Gondolatai már otthon vol-

tak édesanyjánál, kinek ma este örömet akar szerezni. Mert ő ezt az üres fenyőgalyat igaz szeretettel adja.

Ez alatt bezárták a kaput, melynek lépcsőházában tartózkodott. — De nem esett kétségbe, azzal vigasztalta magát, majd csak jön valaki be a kapun s akkor is haza mehet.

Várakozása közben az imádság szárnyán szálltak gondolatai Betlehembe... A kis Jézus is szegény sorsban született — gondolta — mégis egy világ gazdagságát juttatta az őt szerető szíveknek. Mikközben lelke a vágvak szárnyán emelkedett — elaludt.

Álmában sok-sok csillogó karácsonyfa jött elébe. Megismerte mindegyiket egytől-egyig. Ezek mind itt voltak ő vele egy hétig. Most eljöttek hozzá, megkínálták rakott galyaikkal. Vigasztalák: ne légy szomorú! Látod a mi édes anyánk is beteg fekszik — csonkán, bémán! Azért mi szeretetet, békességet hirdetünk. Reményt nyújtunk a csüggedőknek. Hitet a kételkedőknek.

Az álom valóra vált. Egyenként gyultak fel a karácsonyfák gyertyái. Abban a lakásban is, melynek lépcsőjén a koldusfiu elaludt.

Bandit a szeretet ébresztette fel. Két puha kar emelte fel a didergőt. Bevitte a meleg szobába. Részesítette a karácsonyfa megrakott ágaiából. Vékony ruháját, rongyos cipőjét ujjal cserélte fel.

Nem üresen vitte haza a kis koldusfiu beteg édesanyjának a felszedett fenyőgalyakat!

Friss fehér kalácsal, sok, sok ajándékkal tette gazdagabbá a szeretet ünnepének estéjét, melyen buzdón imádkozott Bandi édesanyjával azért is, ki távol tőlük — fenyők hazájában — alussza örök álmát.

Jó m'nőségű téglák és cserép

Lapható Tóth és Schestýén téglagyárától. Eladás Simonffy uca 1-a), II. emelet. Telefon 610.

Nagy Hortobágyon

En nem tudom, miért
Repdes úgy a szívem,
Mikor ezt a rónát
Elfogódva nézem?

Ilyenkor úgy érzem,
Ifjú vadász volnék,
Es az első nyúlra
Remegve puskáznék

Vadlibák otthona
Megmaradtál nekünk
Járunk libalesre
Rajtad amíg élünk.

Óh, te Nagy-Hortobágy,
Délibábos róna,
Mintha minden rögöd
Lelkembe markolna.

Szertlek is nagyon
Szívem úgy kalapál
Semmi el nem választ
Tőled, csak a halál.
Nagy-Hortobágy, 1928 aug. hó.

Virághaty Lajos.

Az árva karácsonya

Mondd jó anyám, miért kék a Jézus?
Hiszen itt van a karácsonyest?
Ablakunknál megszólalt az ének,
Lelkem Krisztust vár, Krisztust keres.

Mért oly hideg Kis szobánk világa,
Mért nem csillan a sok gyertyaláng?
Hogy a kezem imádságra zárva
Mondaná az imát: „Mi Atyánk“

Valamikor boldog voltam én is,
A kis Jézus nagyon szeretett.
Es jó apám együtt énekelte,
Velünk a karácsonyi éneket.

De a halál hívta és ő elment,
Azóta a Jézus is kerül,
Mért kis házunk asztala ilyenkor
Ajándékkal, jóval nem terül.

Azóta oly irdeg a karácsony,
S hoz szemedbe fájó könnyeket,
Ha meghallom szent karácsony estén
Azt a régi pásztor éneket.

Lantos Béla.

Nemzetközi Magánvomozó és Hiteitudoító iroda

Budapest, IX. Üllői ut. 61.

égef. Matkovich ny. rendőrfelügyelő
Legdiszkrétebben nyomoz, megfigyel, informál, szakszerű hiteitudoítást nyújt, adásokat nyilvántart, ügy bel- mint külföldön.

Utlevél, vízum, honosítási, iparügyi, adó és pénzkölesön stb. ügyekben gyors és eredményes tanácsot ad. — Válaszbélyeg. — Képviselek mi denütt kerestetnek.

Üzletszerzők magas jutalékkal

szelleg fix izetással felvételnk az Universale biztosító társaság ezérüenyökségénél Debrecen, Fűvészkert u. 12. Telefon 6-17.

A világháború késői hatása a fiatalok bűnözőkre

Tárgyalás a fiatalok bírósága előtt. — Iváncsik László törvényszéki bíró nyilatkozata. — Elsősorban a mozi és a rossz társaság az okai a fiatalok elzüllesztésének. — Hogyan tanítanak a zsebmetszőiskolában? — Akik csónakon akarnak kivándorolni Amerikába.

A modern kriminológiának egyik legérdekesebb és kétségkívül legjelentősebb problémája a fiatalok bűnösöknek helyes útra való térítése. A háború előtt ez a kérdés már-már kezdett veszteni nagy jelentőségéből, ma azonban ismét teljes súllyal jelentkezik. A háború alatt született és a háború alatt felnövekvő gyermekek most érnek el ahhoz a korhoz, mikor a bűnöző hajlamok kezdenek az egyén jellemén kiütközni, mikor a nevelés hiánya, az apai szigor nélkülözése teljes mértékben kezdik éreztetni káros hatásukat.

A háború, mint általánosságban mindenütt, úgy ezen a téren is a legintenzívebben gyakorolta romboló erejét és ezáltal a fiatalok bűnözők ügyét a mai kor megoldására váró problémáinak egyik legsúlyosabbikává emelte. A háborúnak ezen a téren csak most mutatkozó pusztító hatására vonatkozólag aktuálisnak tartottuk megkérdezni Iváncsik Lászlót, a debreceni törvényszéken a fiatalok bíróját, ki egy csöndes szobában elvonulva vasszorgalommal intézi évek óta a fiatalok ügyeit és Wellner Gyula tiltakozó karöltve nagy ügybuzgalommal téríti őket a jó útra.

A fiatalok bíróságán éppen tárgyalás folyik. Egy kis 14 éves parasztyerek a vádlott. Az a vád ellene, hogy a szomszéd lucernájából egy marékka elvett a saját lovuk részére. De nem akarja elismerni a lopást.

— Bizony loptad azt fiam! — állítja a bíró.

— Nem loptam én kérem! — hangzik a felelet.

— De hiszen ott volt a lábnyoma. Mindjad meg fiam, úgy, ahogy van! A esendőrök előtt úgyis beismered!

A kérdezősködésre azután megtörik a fiú. Lehorgasztott fejjel vallja be, hogy bizony elvitt 5 vagy tíz kiló lucernát. Erre aztán leszidja a bíró. Nem tudod a tízparancsolatot?

A gyermek után a sértettet, majd az anyát hallgatja ki a törvényszék.

— Hat „családot” neveltem fel — mondja az anya, de soha egyik sem lopott egy hajszálát sem.

A bíróság dorgálásra ítéli a fiút Iváncsik bíró komoly szavakat intéve hozzá: ne tegyen többet ilyesmit, mert különben nem lehet belőle tisztességes ember.

A gyermek magabizáltnak hallgatja az intelmet; látszik a magatartásán, hogy a bíró szavai jó talajba hulltak és egészen bizonyos, hogy a kis kölyök nem fog többet a máséhoz nyulni.

A következő vádlottnak szintén loptás a bűne. Míg a kondás a disznókat legeltette, ellopta a kabátját, amely távolabb volt a földre téve.

A fiatal bérengverek nagyon megvan illetődve: erősen pislog vallomása közben. Kertelés nélkül elmondja a lopást, úgy, ahogy volt. Őt is dorgálásra ítéli a bíróság; az intelmeket hallgatva, sírva fakad és szentül igéri, hogy többet nem csinál ilyet.

A tárgyalás befejezése után alkalom volt beszélgetést folytatni Ivan-

csuk bíróval. Lassan, megdölgőn beszél, látszik, hogy szíven fekszik a fiatalok ügye.

— Hát bizony, a mai gyermeket az utca nevelte. A háború rettenetesen érezteti hatását ezen a téren. Az apa háborúba ment, az anya dolgozni kényszerült és a gyermek kikerült az utcára. A szülői hanyagság, a nyomorúság, mind olyan tényezők, amelyek hozzájárultak a gyermek elzüllesztéséhez. Különösen a mozi az, amely egyenesen kényesztli a fiatal bűnözőket. Tizenhat éven alul egyáltalában nem szabadna gyermekeket a moziba engedni.

— Milyen eszközök szolgálnak a gyermek-vádlottak megjavítására? — kérdeztük.

— Először az enyhe dorgálást alkalmazzuk, ha ez nem használ, vagy az elzülleszt erős, akkor becsukjuk az illetőt, vagy pedig javítónevelésre utasítjuk. Ha a cél mindig a javítás.

— Mik a tapasztalatai bíró úrnak a visszaesések terén?

— Nagyon szomorúak. Még azok is, akik a javítónevelésből kikerülnek, bitangok lesznek. A rossz társaság még jobban elrontja őket. Bizony a törvényszéki büntető tanácsok sokszor látják viszont az évekkal azelőtt elítélt fiatalokat. Az utóbbi két évben itt is határozott javulás érezhető.

Iváncsik bíró azután érdekes adatokat mond el arról, hogy a mozi és a rossz társaságon kívül még mi minden segíti elő a fiatalok elzüllesztését.

— Így például alakult egy zsebmetsző iskola. Az iskolában fel volt állítva egy embernagyságú bábu, a zsebein csengőkkel. A tanítványoknak azután úgy kellett a zsebekben elhelyezett tárcát, értékeket kiemelni, hogy a csengők meg ne szólaljanak. Ha a csengő megszólalt, — a „jelölt” elbukott. Sajnos, hogy ennek az iskolának sok növendéke volt, még szomorúbb, hogy a tanulók többnyire jó eredménnyel végezték el a tanfolya-

mot. Bár határozottabban nehezebb volt bizonyítványt kapni, mint a Róser-intézetben.

Iváncsik bíró ezután néhány érdekes esetet beszélt el a fiatalok bűnözőkkel kapcsolatban.

Nemrégiben történt, hogy tíz fiú bandát alakított. A legidősebb köztük 12 éves volt, még volt köztük egy igen gyermek ezt pucmejszternek tették meg. A társaság ezután zsebmetszéseket, lopásokat követett el, míg végre rajtavesztettek, mert a rendőség leleplezte őket.

Másik érdekes eset volt, hogy a siketnéma intézetből kiszökött egy 13 éves fiú. Egy rossz notesz volt nála, ezzel kiment a falvakba. Az egyik községben kileste, mikora bíró hazulról és ekkor bement a lakására. Csak a bíró leánya volt otthon, akinek a fiatal szelámos, mint könyvördómánygyűjtő mutatkozott be. Kérte a leányt, hogy nyomja rá a község pecsétjét. A leány ezt gyanutlanul me-

is tette. Csak ez kellett a fiúnak. A noteszsel végigjárta négy vármegye falvait és most már mindegyik bíró rányomta a pecsétet. Így több, mint négy milliót szedett össze, míg végül is sikerült elfogni. Az ohati erdész lett rá figyelmes és ő hívta fel rá a rendőség figyelmét.

Az sem volt az utolsó eset, mikor nagyobb: 14—16 éves fiúk szerveztek meg egy bandát. Persze a mozi hatása alatt. A gyermekek összeloptak vagy nyolc biciklit és ezeken átszöktek Romániába. Az volt a tervük, hogy elmennek a Fekete-tengerig, ott keresnek egy csónakot és azon kivándorolnak Amerikába. Azonban csak Romániáig jutottak el, itt elfogták és hazatoloncolták őket. A banda vezéről később kiderült, hogy elmebeteg és ezért beszállították a nagykállói eimegyógyintézetbe.

Ilyen és ehhez hasonló eset sok fordul elő mostanában. De a fiatalok bűnözők száma és a bűnözések minősége tekintetében javuló tendencia mutatkozik. A háború erős hatása már-már múltfélben van. A legifjabb nemzedék már erős családi nevelést kapott, a patronázs-intézmények teljes intenzitással működnek és így minden remény megvan arra, hogy egy-két év múlva a fiatal bűnözők száma a minimumra csökken és ezen a téren visszatérnek a békebeli állapotok.

A Bethlen Gábor Kör ünnepi istentisztelete a Kis'emplomban

A Bethlen Gábor Kör vezetősége több oldalról nyert felkérés folytán folyó hó 26-án, szerdán, karácsony másodnapján d. u. 5 órai kezdettel, a történelmi nevezetességű Kistemplomban egy nagyobb szabású és magas nivón álló műsoros istentiszteletet rendez. Míg erről hírt adunk, nem hagyhatjuk szó nélkül ezen nagy reményekre jogosító Körnek a munkásságát, a kiknek tagjai még azt az áldozatot is meghozták, hogy a karácsonyi ünnepeket itten töltik és nem mennek haza csak azért, hogy Debrecen város református közönségének egy kedves alkalmat nyújtsanak, azáltal, hogy a külföldi mintára egy magas színvonalon álló műsoros istentiszteletet rendeznek.

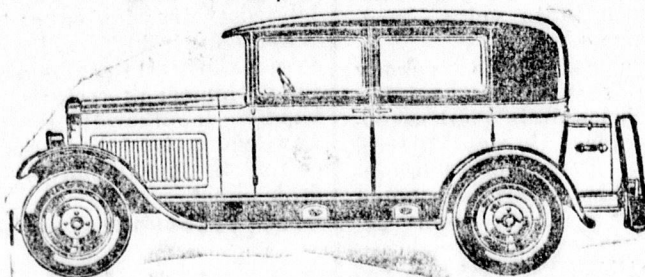
A templomban perselyen kívüli gyűjtés lett engedélyezve és az így begyűlt összegek a kör belmissziós munkájának a támogatására szolgálnak. Műsor a következő:

1. Kezdetének: 7. 15. — 2. Közének: 101. dics. 1. 4. vers. — 3. Ima: dr. Kállay Kálmán teológiai professzor. — 4. Énekszám: „Karácsony.” Eneklí Nagy András 5. Ünnepi beszéd: dr. Kállay Kálmán teológiai professzor. — 6. Hegedűszám: Versényi György joghallgató. — 7. „Karácsony” c. verseiből felolvas Kesztyüsné Balogh Margit. — 8. Énekszám: „Isten Hatalma.” Eneklí és hegedűn kíséri: Timári Mária. — 9. Ima: Thomay Dezső s. lelkész. — 10. Záró ének: 100 dics. 15.

Felkérjük Debrecen sz. kir. város közönségét, hogy jöjjen el, hallgassa meg a fenti nivós műsort és forrjon egybe a Bethlen Gábor Kör munkájában a nagy Bethlen Gábor szellemével, hiszen Debrecen Debrecen városa mindig szerette a diákokat.

OPEL

2 literes hat hengeres autók P8860-tól
5% fényüzési adó.

Próbálja ki vételkényszer nélkül!

1 és 1/2 és 2 tonnás teherautóinkat hentesek, mézszárosok, kereskedők és gazdáknak ajánljuk. Legkedvezőbb fizetési feltételek.

PARENTHESY LAJÓ autókereskedelmi irodája
Debrecen, Nap utca 23. Telefon 6-29.

Halottszállítás

autón
eszközöl
vidékre is!

M. kir. Tisza István Tudomány Egyetem klinikai szállító a:

Fehértói Dániel temetkezési vállalkozó

Debrecen, Dégenied-tér 4. sz.
Telefon: 11-25

Három év alatt több mint tizennégyszeresére növekedett a debreceni rádióelőfizetők száma

2030 készülék lesi a pesti és külföldi leadást. — Lehetne-e Debrecenben jó rádió-műsort adni. Furfangos szerelmeseik, akik es létként rádión beszélgettek

Még emlékszik a közönség arra az akcióra, amelyet a „Debrecen” a közelmúltban indított azért, hogy Debrecen város relait vagy önálló leadót kapjon. Ennek eldöntése természetesen azok joga, akik — fizetnek és akiknek pénzén a budapesti leadót a posta fenntartja.

A Debrecen által megpendített eszme kedvező fogadtatásra talált a rádió hívei között, élénk vita indult meg, hogy mi lenne jobb: önálló műsorszóró leadóállomást, vagy relais, amely csak felerősítene a budapesti és jobb külföldi állomások anyagát. A megindult polémia azonban nem vezetett eredményre, éppen azért, mert Debrecen rádióelőfizetőinek nincs egyesülete, amelyben az ilyen kérdés megvitatható lenne és amely képviselhetné volna az előfizetők érdekeit. Pedig a debreceni amatőrök és rádiótulajdonosok kára, hogy nem tudják véleményüket egyöntetű és megszervezett állásfoglalással a nyilvánosság és az illetékes fórumok elé vinni. Kétségtelen, hogy Debrecenben már vígan hallgatná mindenki a maga, legelőszőbb, legálább is detektoros rádióját, ha a Rádióklub élne és életjelt adna magáról.

2030 rádiókészülék lesi Debrecenben az éteren átsurrantó hullámokat

Munkatársunk érdeklődésére a főpostán a rádióelőfizetők számáról a következő felvilágosítást kaptuk:

— 1925-ben 144 előfizetője volt a Studiónak, 1926-ban ez a szám egyszerre 620-ra szökött fel. 1927-ben a gvarapodás legesekélyebb, bár ekkor már 810 előfizetőt rádiózott. 1928-ban azonban december 20-ig 2030-ra emelkedett a bejegyzett debreceni rádiótulajdonosok száma.

Ez a hatalmas ugrás arra vezethető vissza, hogy ebben az évben nyitották meg a nagy budapesti leadóállomást, amely biztos és zavartalan vételt nyújt kevésbé drága készülékek számára is, nem is szólva arról, hogy sok embert az riasztott vissza a rádiózástól, hogy úgyszólván nyelven beszélnek és nem lehet megérteni...

Örvendtes és biztató ez a hatalmas növekedés, de egyszersmind azt is jelenti, hogy a debreceni rádióélet is megérett arra, hogy végre önállóan és nem öltetszerűen dolgozzon. 2030 rádiókészülék lesi estéről estére az éteren átsurrantó hullámokat: tessék elgondolni, hogy szövetkezve és egymást tapasztalataik kicserélésével segítve, milyen remek, virágzó élet fejlődhetne itt ki.

Egy kis statisztika

Tehát 1926-ban 476, 1927-ben 190 és 1928-ban 1220 darab rádiókészülékkel volt több Debrecenben, mint az előző évben. Amint munkatársunkat a főpostán felvilágosították, ezeknek nagyrésze, mintegy 500 darab kristálydetektoros készülék, amelyet ma már minden diák elkészít magának, — tudniillik nem kerül az tőbbe, mint 15—20 pengőbe. A készülékek legnagyobb része azonban nem detektoros, hanem három és négylámpásos, amelyekből körülbelül 7—800

van forgalomban. Sok egy és kétlámpásos vevő is van: kb. 6—700 darab. Ezeknek nagyrésze azonban csak rövid ideig marad meg ilyen kiserejűnek, mert később fokozatosan átépítik.

Annál kevesebb nagyfrekvenciájú vevőberendezés van: mindössze 40—50, ezek is jórészt technikával foglalkozók birtokában vannak, ami érthető is, mert egy ilyen készülék megépítése tökéletes szaktudást kíván: ahhoz pedig, hogy megvegyék, nem sok embernek van pénze.

Akármerre megy az ember, mindenütt lát antennákat a háztetők fölött. Munkatársunk kiderítette, hogy melyik utcában van legjobban elterjedve a rádiózás.

A Hunyadi-utcán már elég sok buzal feszül a háztetők fölött és ezeknek száma, amint beljebb megyünk a városba, mindinkább szaporodik. A legtöbb készülék a püspöki bérpalotában van, ahol valóságosan egymás hegyén-hátán vannak az antennák és ahol nagyon vigyázni kell, hogy harag ne támadjon, mert bizony sűrűn előfordul, hogy valamelyik nem eléggé gyakorlott amatőr megzavarja a vételben az egész környéket.

Nem kell azonban azt hinné, hogy a város közepétől távolabb eső utcákon nincs elég rádiós... Például igen sok készülék van a Verhőczy, a Teleki- és a Végkedvő Mihály-utcán is. De különösen a Máv-kolónián, ahol már ma minden minden vasutasnak van saját készítményű, nagyon csinos kiállítású és jó, többlámpás készüléke.

Szerelmeseiknek kitűnő beszélgetési mód

Az egyik debreceni öreg-amatőr beszélt el a következő nagyon érdekes és kedves történetet, amely Szolnokon történt.

A szolnoki rádióelőfizetők már hosszabb idő óta azon panaszkodtak, hogy a vételt idegen beszélgetés zavarja. Végre odáig fordultak a dolgok, hogy többek aláírásával levelet írtak a Stúdió vezetőségének, hogy lépjen közbe, mert a beszélgetés egyre tűrhetetlenebb. „Olyan forró és szerelmes szavak vegyülnek bele a józan angol nyelvleckebe, hogy nem merjük a fiatal leányvermeket a rádióhoz engedni. És a legszörnyűbb az, hogy fogalmunk sincs arról, hogy ki beszél és honnan.

A Stúdió erre a levélre bizottságot küldött ki, amely megvizsgálta a dolgot és különös megállapításokra jutott. A kagylóban tényleg szerelmes szavakat lehetett hallani, teljesen érthetően. Egy férfi és egy nő hang nyugodt és elfogulatlan beszélgetése volt, amit a bizottság hallott, — olyan embereké, akiket nem zavar az a nagy nyilvánosság, amely végighallgatta őket. És az is nyilvánvaló volt, hogy a beszélgetést nem a Stúdió közvetítette.

Hosszas és komplikált nyomozás után derült ki a dolog. Egy fiatal, szerelmes diák és egy hasonló állapotban levő kislány választották az érintkezőnek ezt a modern és különös módját, mert a „mama” nem engedte őket

találkozni...

Mindkettőjüknek volt otthon rádiójuk. Amikor a mamáék lefeküdtek, a két gyerek beállította kondenzátort egy közösen megbeszélte hullámhosszra, — rendszeren Budapestre — és miután már arról előzőleg gondoskodtak, hogy az antennák párhuzamosan álljanak, nyugodtan beszélgetni kezdtek, megtárgyalva a napi eseményeket, természetesen néha kölcsönös, nagy szerelmükről is biztosítva egymást...

Aimokr rájöttek a „stiklire”, a fiu azzal védekezett. Ő tudniillik lovagiasan vállalta a felelősséget —, hogy nem tudta, hogy a szomszédokat zavarja ezzel az ártatlan beszélgetéssel. Ezzel szemben azok, akik hallgatták, kijelentették, hogy nem is olyan nagyon ártatlan... Sőt.

A dolognak az a titka, hogy már egy jó kétlámpásos vevőt is fel lehet használni — adónak. Csak az a fontos, hogy az antennák, párhuzamosan legyenek kivesztve és mindkét gép egyforma hullámhosszban legyen. Az egyik kagylóba lehet beszélni, a másik a választ mondja. Csak az a kellemetlen, hogy így könnyen ki lehet hallgatni a beszélgetést.

Ennek dacára, — a szerelmeseiknek nagyon ajánlható, — kitűnő beszélgetési mód.

Lehet-e Debrecenben jó műsört adni milyen panaszok merültek fel a budapesti adás ellen?

Munkatársunknak alkalma volt beszélni több debreceni amatőrrel, akiket arról kérdezett meg, hogy mi a véleményük a budapesti adásról? Volt, aki azt kifogásolta, hogy a pesti opera- és szimfóniaközvetítést nem lehet olyan jól venni, mint a bécset. Ennek, mint később megállapították, az az oka, hogy a mikrofont rosszul helyezik el és — amint ezt már máskor is megállapították jeles rádiószakértők, — a rendezés nem megfelelő.

Tény az, hogy a rádióban sokkal inkább élvezhető más, mint a szimfónikus zenekar. Ennek az az oka, hogy a Studiónak nincsen olyan akusztikája, — már terjedelménél fogva sem lehet, — mint egy rendes hangversenyteremnek.

A budapesti adás ellen mindenkinek van panaszja. De, — amint az egy öreg-amatőr őszintén beismerte: nem lehet mindenki megelégedésére vezetni egy akkora leadóállomást, mint a budapesti.

— De tessék most azt elgondolni, — tette hozzá mosolyogva, — milyen vihar volna itt állandóan, ha önálló debreceni állomás debreceni műsört adna. Nem sokkal jobb lenne, ha ki lehetne választani minden nap, hogy melyik a legjobb műsor és mindég azt követteni?

Kész rádiót vesz-e a közönség, vagy inkább épít.

Beszéltünk a Blevér-féle nagy debreceni rádióüzlet tulajdonosával is, aki azt mondta, hogy a rádiókészülékek eléggé kelnek ugyan, azonban az alkatrészekben valóságos hossz van. Ma már csak azok vesznek kész

rádiót, akiknek anyagi helyzete kedvező, mert egy nagy vevőkészülék jelentős áldozatot kíván. Azonban a kedvező részleltetési feltételek mégis arra bírják a közönséget, hogy inkább jobb és erősebb vevőt szerezzenek be. Ma már nem sok detektoros készülék kel el. alfa—

SZÍNHÁZ ÉS MOZI

MŰSOR:

Kedd délután fél 4 órakor mérsékelt árakkal: Régi nyár.

Kedd este bérletszünetben: Eltörött a hegedűm.

Szerda délután fél 4 órakor mérsékelt árakkal: Régi nyár.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

A t. bérletk szíves figyelmébe ajánlja a színház igazgatósága, hogy az ünnepekre való tekintettel a bérleti napok e héten következőként változnak:

December 27, csütörtök: D) bérletben, december 28, péntek A) bérletben, december 29, szombat B) bérletben, december 31, hétfő C) bérletben 7 órai kezdettel:

ELTÖRÖTT A HEGEDŰM

Ünnepi előadások: Kedden és szerdán délután fél 4-kor:

RÉGI NYÁR

Kovács Terus, Tihanyi Jutka, Dinyenyési Rózi, Antók, Unger, Sugár, Tamás és Misoga felléptével. — Misoga grandiózus grotesk-táncai!

Minden este a szenzációs, zsufolt házakat vonzó új sláger:

ELTÖRÖTT A HEGEDŰM

Nem lehet a színházi jegypénztárhoz jutni, annyian váltják meg egész hétre az

ELTÖRÖTT A HEGEDŰM

sorozatos előadásaira a jegyeket! Évek óta nem volt ilyen sláger a Csokonai-színházban!

Kovács Terus grandiózus alakítását naponta tapsolják!

Ferenczy Marlen pazar tolettjeit, frappáns táncait végkimerülésig újrázzák.

Tihanyi Jutka és Sugár Misi aranyos humorát és kedves táncjeleneit forró tapsokkal jutalmazza a hálas közönség.

Unger Istvánnak évek óta nem volt olyan hatalmas sikere, mint az

ELTÖRÖTT A HEGEDŰM

előadásán.

Misoga László és Tamás Benő váltva buzgólkodnak az

ELTÖRÖTT A HEGEDŰM-beli

szerepeikben a forró sikerért, melyet méltán kiérdemelnek!

Nagy szilveszteri este december 31-én. Jegyek már válthatók!

MOZGÓSZÍNHÁZ MŰSORA:

Meteorban kedden, karácsony napján: „Virradat.” Világattrakció 12 felvonásban. Janet Gaynor és George O'Brien. — És a fényes kíséző műsor. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. — Szerdán, karácsony másodnapján: „A hetedik menyország.” Világattrakció 12 felvonásban. Charles Farrell és Janet Gaynorral. És a fényes kíséző műsor. — Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Fazekas András esete az Isonzó partján

Elbeszélés

Írta: Pálffy József

Ez a kis történet még akkor történt, mikor a háború tajtékzó fekete lovasa járta be az országokat...

Fazekas Andrást az Isonzó partján egy csúnya esős esthajnalon a sárrá ázott fedezékben megmarta az olasz macska. Fülsejtő, vinnyogó-vánnyogó hagja van a szárazföldi aknavetőnek, mint mikor a háztető-kön késő este féltékeny macskák miákoknak haragosan egymásra, hát a magyar fiúk egyszerűen elnevezték macskának. Nem féltek éppen tőle, de ha meghallották elnyújtott hangját, elugrottak előle, akár csak egy veszett állattól ugrik el odahaza az utca népe.

Fazekas András jobb orcáját tépte össze a talán veszett macskája. A legény nem szól, semmit, a nagy fájdalomtól hangtalanul elnyult a vizes földön, melyen hirtelen egy kis piros patakoska keletkezett szép égő-vörös színű vérből.

Harmadnapra Fazekas András az ő súlyos, fájó sebével egy csinos ausztriai város modern nagy kórházába került. Első dolga volt, hogy úgyas szomszédjával előkotorasztatta csúly holmija közül kis zsebtükrét és nézte vol. a jobb orcáját, mely azelőtt rózsásan egészséges színű volt, melyre odahaza de sokszor adott cuppanós esőket szívének Mariskája... De most nem látott sz arcából semmit a sok kötéstől. Mikor nem jöttek el súlyos kínjai, nek eszméletlen órái, a kíváncsiság majdnem szétfeszítette meggyötört agyát, vajjon hogy néz ki most ő, vajjon milyen sebet ütött arcán az ekrázit robbanása. Azt világosan tudta, hogy nagy baj érhetne, mert szájából korenként vér buggyant elő és keresztülzúvárgott a pólya sok-sok rétegén is.

Mikor a műtőteremben levették a kötést az arcáról, a professor azt diktálta a sebesült fejlapjára, hogy hat centiméteres szélességű és öt centiméter hosszúságú folytonosság hiánya a jobb arcon, amely egészen a felső ajakig húzódik és a „szövet” már mint Fazekas András szép piros húsa — szétroccsolódott.

Aztán tükröt adtak Fazekas András kezébe, mert ő kívánta, hogy lássa a sérülését. De bár inkább soha egyetlen egy tükröt se csináltak volna!... Elborult a szeme, lemondóan intett a kezével és felsóhajtott:

— Engem sem esőkol meg többet senki ember lánya.

Hangjában volt valami a mártírok szavának rezgéséből, a lemondás ke. erőségéből és úgy érezte, hogy most legjobb volna, ha rögtön meghalna. Hisz rettenetes nagy-nagy dolog az, ha valaki azt tudja meg, hogy már többé nem esőkolja meg senki, talán még az édesanyja se, hát még a kedvese, aki éppen a hamvas arcát, fiatal, duzzadó, sokat ígérő piros ajkát szerette meg. És most mi lett ezekből a deli szépségekből: véres, kimart roncs. Elfordítja majd a fejét tőle az anyja, rá se fog nézni a babája, az emberek, a többi leányok, a többi asszonyok csak sajnálni tudják, de szeretni nem.

— En se esőkolok meg többet senkit, — sóhajtott kavargó gondolatának a végén és az epe vad keserűségét érezte torkában.

A professor érdekesnek találta az esetet és dafordult kíséretéhez, mely az első asszisztensből, két,

három orvosnövendekéből és egy fel-tünő szép nagyúri leányból állott, kit Gretchennek hívtak és aki az akkori divathoz képest az önkéntes ápolónő jelmezében nézte végig a háborús sérüléseket és nyavalyák érdekesebb eseteit:

— Hallotta Gretchen kérem ezt a panaszt, — szólott hozzá a professor finoman becézgetve kínálván az érdekes témát, melyet még talán a délutáni teánál is érdemes lesz elmesélni.

Am Fazekas Andrást is megvizsgasztalta:

— Ne félj fiam, én még jóképű embert csinállok belőled.

...A professor travestációt akart csinálni a sérülés helyén amerikai mintára. Ennek aztán az lett az első következménye, hogy érdekesség dolgában a kórház betegek között az egyszerű alföldi bakagyerek a legelső helyre került. Mindenki csak Fazekas András iránt érdeklődött. A szépséges Gretchen kisasszony is többször megnézte és az első perben szépek találta a legény mély-tüzi szeméit, melyekben állandó szomorúság ütött tanyát és amelyek olykor homályosak voltak a befelé sirt könnyektől. Bizarnnak tünt fel előtte Fazekas András piros ajka, melyet a kötés szabadon hagyott és amelynek egyik szögletében megjelent néha egy-egy véresöp. A számlom érzéseivel gondolt erre a nagy fiúra, kinek ime ilyen nagy bánatot akasztott nyakába a háború, hogy most már csúnya lesz, szépségén keresztül vág egy írtózatot seb, az ajka befelé görbül majd és nem fog

már aztán a csókjára vágyul senki.

A kicsit neuraszténias, olykor xaltált leány lelkéből kavargó érzéseket harmonizált Fazekas András bánata. Az ég tudja, mi módon, talán a legény véres szájáról Salome jutott eszébe, Salome, ki a szent próféta száját akarja halálos vágyódással. De aztán nem igen tudott összefüggést találni, legfeljebb Salome rajongó szavai esengtek fülébe: Csak a szádat akarom Jochanan, csak a szádat. Csendesesen azt gondolta: évezredekem át csak a csókra vágytak a férfiak, nők regyest és most itt a 3. számú ágyon a csókra vágyik Fazekas András és azon emészti magát, hogy az ő csókjára már nem kell senkinek...

...Aznap este, mikor már a betegek jobbára aludtak, Gretchen azt mondta az inspekciónak, hogy ennél a Fazekas Andrásnál este is látni kell mérni, de ne fáradjon, majd ő be megy.

...Fazekas András aludt. Megyötört ajkai kissé kinyitlak, mint a szótépett szirmú rózsza. Gretchen kisasszony odament, illatos fejét ráhajította a legény bepólyált fejére, korál kicsi ajkát az ajkára és megcsókolta. Megcsókolta előbb kicsit szegyenlősen, de aztán a különös csók különös íztől mámorosan... A következő percben, mint a rajtakapott bűnös, vagy inkább, mint a jólelkű adakozó, ki nem akarja, hogy megtudják kiletét, kisorsrant a szobából.

Fazekas András felrezzent a csóktól, hogy aztán ama éjszakán be tudjon többé elaludni. Valami részegítő érzés hullámzott végig rajta, szíve a takaron keresztül dobogott és valahogy úgy érezte, hogy ez életének legboldogabb éjszakája. Tudta jól, mert félálomban látta, ki lépett az ágyához, látta azt a csillagó szempárt, mely már reggel is olyan meleg nézéssel kapcsolódott

az övébe. Még könnyen elhítte volna, hogy álmodott, de az a csók nem volt olyan, mint a többi, amelyekre ő emlékezett. Ez olyan boldondító, raffinált „úri csók” volt, mint ahogy ő magának elnevezte.

Ettől a kísérteties csóktól kezdve nem volt más válasza Fazekas Andrásnak az orvos kérdéseire, mint-hogy nagyon jól érzi magát, nincs semmi baja. Pedig közben átment a súlyos operáción. Nem lehetett a műtét előtt elaltatni, de hisz narco-tizálta őt eléggé Gretchen kisasszony, ki jelen volt és finoman apolt hosszúkás kezecskéjével fogta gyöngéden Fazekas András fekete fürtös fejét. Fazekas András csak azt érezte, hogy hideg, bántó a professor kése, de puha, olyan édes, olyan lágy a Gretchen kisasszony kezének érintése.

A professor remekelt. Nagyszerűen megoperálta Fazekas András jobb orcáját, melyre a kötésen kívül fekete szatén álarcot adtak. Ezzel a fekete álarccal, sötét égő szemével úgy nézet ki, mint egy regénybős.

Ott settenkedett ezután, most már szép rendszeren járkalni tudván, mindig Gretchen körül. Vágyódó szemével kísérte a mint a holdkóros jár Luna istonasszony után, olyan álomlátóan kísérgette az egyszerű legény a finom nagyúri dámat; ha-za Földesre pedig úgy mentek a levelek, hogy „továbbá tudatom édes anyámmal, hogy olyan jó helyen vagyok, mint a menyorszámban...”

...De Fazekas András nem lehetett sokáig a menyorszámban. Közben meggyógyult, teljesen megerősödött, hát a professor nem tarthatta tovább, hanem elküldte csapatához, hazájába. Annyit megtett neki, hogy bizonyítványt írt: állítsák otthon felülvizsgálatra, mert hisz nem való többé a frontra összehajlózott orcájával. Leróttá már eléggé a háború vérdíját...

...Es Fazekas András hazakerült, más ember talán örült volna, hogy nem kell még egyszer megjárnia a harcerek kálváriáját, de Fazekas András nem volt boldog. Mindössze pár hétig bírta az „otthon való di-csőséget,” aztán önként jelentkezett a frontra. Felebbvalói megdicsérték bátorságát és beosztották a menetszázadba szívesörömet. Ilyen katonakellett nekik sok.

Pedig hát Fazekas András szívének ama kis részében, hol az elhatározások és tettek rugói állanak szép sorrendben, akárcsak az óra szerkezetében, — nem a harc kedv, nem a bravur működött. A számítások között, melyek a tetteket megelőzik, nála egy rendkívül jámbor és naiv, ám veszedelmes terv szerepelt. Saját épségét kockáztató módon úgy számított, hogy majd megint megcsóbesül a fronton és akkor annak rendje és módja szerint Gretchen kisasszony kórházába kérelmezni magát; Gretchen kisasszony majd megörül neki és úgy mint egyszer régebben, egy estendén oda fog jőnni az ágyához és megcsókolja. Megcsókolja majd a száján, mely egy kicsit véres lesz, de hisz az nem fog fájni.

Fazekas András kiment az olasz frontra. Nem kellett soká mennie. A csapat felvonulásánál bombavető ellenséges repülőket jeleztek. Egy kegyetlen bomba szilánk Fazekas András fejébe fúródott, ismét véres lett a szája, de nagyon, nagyon és nem esőkolta meg többé Gretchen kisasszony, hanem csak a hideg, illegeten sáros föld.

Levegőben fest, tisztít
Weisz, Arany János-u. 9.
Üvész esetén tizenkét óra alatt fest

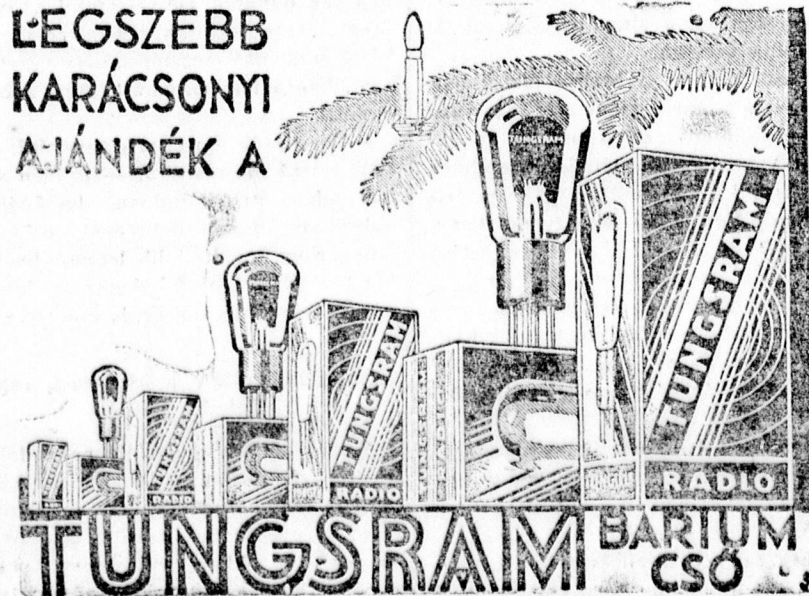
Nagy karácsonyi
Cipővásár
Neumann Testvérek cégnél
Plac uca 43.

Csoda olcsó arakban szerezhetők be női, férfi és gyermek hó- és sárcipők. Ajándéknak megfelelő gyönyörű pongyolacipők, mindenféle posztócipők és ha inacsizmak.

Részletfizetésre is adunk!

Részletfizetésre is adunk!

LEGSZEBB
KARÁCSONYI
AJÁNDÉK A

TUNGSRAM BARIUM CSÓ

A rádió

Falusi történet

Írta: Ferenczy György

Székelyország bércei közé be-köszöntött az ős. A Hargitta kék-lő ormai már elvesztek az átlátha-tatlan ködtengerben és lenge őszi szellő a magasba kavarta a szé-kely ugarba gyökerezett fák sár-gult lomjait.

Hosszúra nyultak az esték és a faragott székely kapuk mögé be-költözött az unalom. A búbos ke-meneékben harsányan pattogott a tűz, a székely atyafiak jó kisüstön fött szilvapalinka mellett pihen-ték ki a nyári munka fáradságait. A mezőkön már elült a munka, — betakarították a termést és meg-kezdődött a pihenés.

A Máriássy-féle uradalom inté-zője is egykedvűen nézett ki az ablakon és gyönyörködött a sá-padt falevelek hullásában. Szemei-ből könnyű volt kiolvasni, hogy unatkozik.

Kepogtattak az ajtón és egy szé-kely család lépett be a szobába.

— Adjon az Isten, tekintetes uram — köszönt és báránypőr sü-vegét alázatosan szorongatta a ke-zében.

— Jónapot Andris — szólott az intéző, aki azonban továbbra is az ablak előtt elterülő panorámában gyönyörködött. Mi szél hozta erre?

— Egy kis előleget kérnék a konvenciómra.

Az intéző erre odament az atya-fihoz és megkérdezte, mennyi le-gyen az előleg.

— Négyezer lejre volna szüksé-gem, tekintetes uram.

— Négyezer lej? Az sok lesz egy kicsit, de majd megkérdelem a múltóságos urat és ha nem emel ellene kifogást, akkor megkaphatja.

Az intéző erre a telefonhoz ment Amolyan házi telefon volt. Az urasághoz vezetett.

Nemsokára jelentkezett gróf Máriássy György, a fiatal földes úr.

— Az Andris van itten, méltó-ságos uram — mondotta telefonba az intéző —, négyezer lej előleget kér.

Egy percig néma esend volt a szobában. Andris izgatottan fi-gyelt az intéző arcát, onnan akarta kiolvasni a választ.

— Igenis méltóságos uram — szölt a telefonba az intéző és le-tette a kagylót.

— Azt izeni a méltóságos úr, — hogy abrakolás után vigyelek hozzá. Később gyere utánam és akkor felmegyünk a kastélyba.

Igy is történt. Már esteledett, — amikor az intéző és Andris cse-ngettek a kastély kapuján.

— Tessék csak bemenni — szölt az inas, aki kaput nyitott — a méltóságos úr már várja az intéző urat.

Benn a gróf éppen új rádióját

próbálta ki. Akkor szerelték fel, hogy az unalmas téli estéken le-gyen mivel elszórakozzanak a kas-tély lakói.

A gróf a „lautsprächer“-t igaz-gatta, amikor az intéző és Andris beléptek a szobába.

A rádió javában működött és ép-pen Budapestet fogta, ahonnan szívhez szóló magyar nótákat röpi-tett világgá a Studió.

Andris megrökönyödött arccal hol az intézőt, hol az inast nézte, mintha tőlük várt volna magyará-zatot. Nem tudta mi lehet ez az ördögös masina.

A gróf is észrevette és németül odaszólt az intézőnek:

— Sagen Sie ihm!

— Hát tudod mi ez Andris — kérdezte az intéző.

— Valami ménkü nagy grama-fon — válaszolta csodálkozó arccal Andris.

— Nem gramafon ez Andris — magyarázta az intéző — hanem egy olyan gép, amivel meg lehet hallani mindent, amit az egész vi-lágban beszélnek.

— Ne tessék velem intéző úr tréfálni. Katonaember voltam, be-jártam fél Európát, de én ilyesmit nem hallottam.

— Na hát, hallgass csak ide.

Az intéző erre odament a géphez és igazgatni kezdte. Egyszer né-metül beszéltek, majd eschül éne-keltek, nemsokára pedig orosz dal csendült fel a távolból.

Andris megnyugodott, majd fe-jét vakarva jelentette ki:

— Furesa egy ördögmasina ez, kérem.

Majd amikor megkapta az előle-gét, boldogan távozott.

Néhány nap múlva feltűnt az intézőnek, hogy a családtagok szoká-tlanul csendesen viselkedik. Nem szidják egymás között „a minden-ségét a méltóságos gazdának”, — hanem meghűzzák magukat és alig lehet szavukat hallani. Nem tudta mire magyarázza.

Egyik reggel félrehívta az inté-zőt a gazda.

— Tessen csak megmondani va-lamit tekintetes úr, volna egy kér-désem.

— Csak ki vele, gazda!

— Igaz az, hogy a méltóságos úr-nak van egy olyan gramafonja, amivel mindent meg lehet hallani a világon.

— Igaz bizony, hiszen az Andris hallotta.

— En is hallottam erről. A töb-biek azonban nem akarták elhí-ni s csak akkor hallgattak el, ami-kor megmondtam nekik, hogy a fene egye meg a pófátokat, ezután ne szidjátok a méltóságos urat. — Meghallja azt, ha magunk között is beszélni.

Az intéző elmosolyodott. Megve-regette a gazda vállát, majd ne-vetve mondotta:

— Hát ezután jó is lesz vigyázni Azóta a Máriássy-féle uradalom ban a családtagok olyan lett, mint a kezes bárány és csak sziszegve emlegeti a méltóságos úr vala-mennyi szentjét.

A betegség, baleset, öregség, rokkantság, özvegyesség és árvaság esetére biztosításra kötelezettek általános bejelentése

Megjelent a népjóléti és munka-ügyi miniszterium rendelete az 1929 január 1-én életbe lépő öreg-ségi, rokkantsági stb. biztosításról szóló 1928 XL. t. c. végrehajtása tárgyában. A rendelkezés a munkaadókat érdeklő és a közeli napok ban esedékesé váló általános beje-lentésre vonatkozó részét tájékoz-tatásul az alábbiakban közöljük:

Az 1928. XL. t. c. értelmében 1929 január hó 1-től kezdődően mind-azok az alkalmazottak (a háztartá-si alkalmazottak kivételével), akik betegség és baleset esetére biztosí-tásra kötelezettek, — egyben öreg-ség, rokkantság, özvegyesség és ár-vaság esetére is biztosítási kötele-zettségre alá tartoznak. Mindazokat az alkalmazottakat, akik 1929 ja-nuár 1-én alkalmazásban állanak, legkésőbb 1929 január 15-éig be kell jelenteni, tekintet nélkül arra, hogy előzőleg már be volt-e jelent-ve, vagy sem. A szükséges bejelen-tő lapokat és részletes tájékoztatót a debreceni kerületi pénztár pos-tán és díjmentesen fogja a munka-dók rendelkezésére bocsátani. — Amennyiben valamelyik munka-dó december 31-ig nem kapná meg a szükséges nyomtatványokat, úgy azokat a pénztártól köteles be-szerezni.

Ezeket az általános bejelentő-lapokat a kerületi pénztárnál (vi-déken a megbízottaknál) kell be-nyújtani, vagy postán beküldeni. Az ipari alkalmazottakat, kereset-ük nagyságára tekintet nélkül, — mind újból be kell jelenteni, a ma-gánalkalmazottakat (tisztviselők, kereskedősegédek stb.) pedig, ha javadalmasításuk a havi 500 P-t (öt-száz pengőt) meg nem haladja. Az általános bejelentési kötelezettség a háztartási alkalmazottakra nem terjed ki. Úgyis szintén nem kell ál-talános bejelentőlapokat kiállítá-niok azoknak az ipari munkaadók-nak, akik alkalmazottaikat ez idő szerint heti vagy havi bejelentési jegyzékkel jelentik be. Az általá-nos bejelentés csak a kerületi pénz-tár által rendelkezésre bocsátott „Általános bejelentőlapon” eszkö-zölhető érvényesen, más nyomtat-ványon vagy levélben tehát nem.

Ismételjük, hogy fentiek csak az általános bejelentésre, tehát az 1929 január 1-én fennleg alkalma-zásban lévők bejelentésére vonat-koznak, mert 1929 január 2. napjá-tól kezdődőleg munkát vállalók be-jelentése már rendszeres, egyéne-nként történik, még pedig nem az eddig használatban lévő nyomtat-ványokon, hanem azokról eltérő új iratlanokon. Ugyancsak teljesen új lesz 1929 január 2-től a válto-zást, kiléniést, önkéntes biztosítást és önkéntes továbbfizetéssel biztosí-tást jelentő lap is: ezen időtől te-hát a régi szövegezésű nyomtatvá-nyokon eszközölt bejelentéseket a kerületi pénztár nem fogadja el.

A debreceni kereskedők és keres-kedelmi cégek, akik és amelyek a kereskedelmi betegséggel való pénz-tárnál jelentik be alkalmazottai-ka, a fent ismertetett általános be-

jelentést ott tartoznak megtenni.

A miniszteri rendelet az általá-nos bejelentést elmulasztó, hiá-nyosan eszközölt, vagy nem a kitű-zött határidő alatt teljesítő, avagy valótlan adatokat közlő munka-dókkal szemben szigorú megtor-lást tartalmaz. Nevezetesen a ke-rületi pénztár a szükséges adato-ka a helyszínén a munkaadó költ-ségére szerzi be s ezenkívül a mu-lasztó munkaadót kihágás miatt 2 hónapig terjedhető elzárással és 1000 P-ig terjedhető pénzbüntetés-sel büntethető.

Bort, sört, szódavizet

kisebb-nagyobb mennyiség-ben, palackozott sört ház-hoz szállít

Márkus Jenő

bor és sör nagykereskedése
HATVAN UCCA 22. sz.

Debrecen és környékének szomszédos gazdái egyhangulag igazolják, hogy az eredeti amerikai

„JOHN-DEERE“**négyszetes tengeri ültető**

minden tekintetben felülmúlhatatlan!

Ujabbban oly felszereléssel érkezik a gyárból, hogy dróttal és drót nélkül egyaránt tökéletesen vet!

Kizárólagos képviselő és raktár:

Ráhrer Sándornál

Debrecen, Piac u. 43. sz. Telefon 962.

Bácher és Melichor eke és vető-gépgyárak, traktóreszközök, Johnston aratógépgyár és manilla-zsineg.

„Cormick” pretról umtraktor ki-zárólagos képviselője.

Előzetes nyitási tennélek!

Olcsó árak! Kérem áráról től!

LEG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN

Kedvező fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP

ESZTÉNYVÁSÁR

Debrecen, Piac ucca 79.

A Rádióház

mindig olcsón árul.

Karácsonya

csak akkor lesz igazán meghitt és boldo, ha rádiót szerez be

a Báránypőr Rádióház-ban
SZENT ANNA-U. 1.

Ha jó, tartós cipőt akar venni, keresse fel

Csanó ucca 18.

szám alatti saját készítésű Herskovits Menyért cipő és csizma-raktáramat

Hatvan halálraitélt a sarki jég birodalmában

Két év óta vannak elzárva a világtól, elszakítva az emberiségtől a Wrangel-szigeten a Stawropol-expedíció tagjai. Egyetlen reménységük, hogy a jövő nyáron jégtörőhajó menti meg őket.

Borzalmas katasztrófa játszódott le most a magas északon, mely méreteiben sokszor túlhaladja Nobile-expedíció tragikumát. Hatvan vakmerő ember két esztendő óta tartózkodik a Wrangel-szigeten és a szovjetkormány Stawropol nevű jégtörője kénytelen volt menekülésszerűen visszafordulni, abbahagyni a mentési kísérletet, mert a sarki jégbe fagyott volna.

Ázsia északkeleti partjaitól messze északon, a Behring-szoros bejárata táján fekszik a jég között Senki-szigete, melyet 105 évvel ezelőtt fedezett fel egy Wrangel nevű orosz geográfus. Ő csak messziről látta a szigetet és pontosan meghatározta geográfiai fekvését. 1921-ben Amerika küldött egy expedíciót, mely három kanadai-ból és egy eszkimó nőből állott. Hat hónappal később élelmiszereket akartak a négy embernek vinni, de a sarki jég miatt nem lehetett megközelíteni a Wrangel-szigetet, csak egy év múlva

Akkorra már csak az eszkimó-nő volt életben, a három kanadai elpusztult.

Neusz kapitány ekkor egy Wells nevű amerikai parancsnoksága alatt tizenhárom eszkimót helyezett el a szigeten, ahol a tengerészek egy vadászfarmot építettek. 1924-ben az amerikai kormány megbízásából Alaszkából indult el egy expedíció, hogy megelőzze az oroszokat a sziget birtokbavételével, de sikertelenül, mert csak a Harold-szigetekig tudott eljutni.

Erre az oroszok egy ágyunaszádót küldtek az eszkimók megmentésére, ami sikerült is neki. 1926-ban a Stawropol nevű orosz jégtörő öt orosz és ötven csukust vitt magával a szigetet benépesítésére. Mielőtt az új telepeseket kihajózták volna, a hajó kapitánya egy repülőgépet küldött ki a sziget terepviszonyainak felkutatására. A gépen a pilótán kívül két eszkimó is volt. A szigeten temérdek rozmár volt. Az állatok egyáltalában nem féltek a repülőgéptől és olyan kíváncsiak voltak, hogy a leszállásnál néhányat közülök agyonnyomott a gép. A rozmárok olyan bögést vittek végbe, hogy a motor zaja nem is hallatszott. A pilóta megállapította, hogy a szigeten van egy ihatóvíz forrás és a telepítésre alkalmas hely is.

A hidroplán azonban nem tudott felszállni, mert a rozmárok ezrével vették körül a gépet, táncoltak, ugráltak rajta, egyszer lemerítették a vízbe, máskor meg felemelték a levegőbe. Erre az emberek tüzelni kezdtek a rozmárokra, ami úgy megvadította őket, hogy megtámadták az embereket. Csak rakéták és gázbombák segítségével tudták szabaddá tenni a gép körül a vizet, hogy felszállhassanak.

Miután kihajózták a telepeseket, ezeket már az első napon meglátogatta egy jegesmedve-család, melynek egyáltalában nem volt barátságos szándéka, úgy, hogy azóta senki sem merne fegyvertelenül elhagyni a telepet. Mikor a kutvák táplálékul szolgáló szárított halakat kirakták, a sarki rókkák, éjjel pedig az óriási sarki baglyok jelentkeztek, melyek azután

idegessé tették a hajó egész legénységét. Ennek dacára felépítették a blokkházat kályhával felszerelve és augusztus 15-én eltávozott a Stawropol, sorsára hagyva 60 embert. Ennek elmúlt két és egy negyede éve, de azóta hibavaló volt minden kísérlet a Wrangel-sziget megközelítésére. A múlt évben eljutott a Stawropol jégtörő Ázsia partjai mentén a Léna torkolatáig. Onnan kiküldött egy hidroplánt, amely eljutott a szigetig és azt a hírt hozta, hogy a telepesek még élnek. Az idén meg hidroplán se látható el hozzájuk, a borzalmas viharok miatt.

Oroszországban most nagyon aggodnak a telepeseik sorsa miatt. Beállott már a sarkvidék féléves északja, tehát repülőgépekkel nem lehet kísérletezni. Kutyáxpédíció akkor se ér semmit, ha a jégen át el is tudna jutni, mert elegendő mennyiségű élelmiszert nem tudna szállítani a világtól elzártnak. Nincsen más hátra, mint megvárni a nyarat, akkor talán egy jégtörő el tud jutni a Wrangel-szigetekig. És ha életben találja, meg is mentheti a telepeseket.

RÁDIÓ-MŰSOR

Kedd, december 25.
BUDAPEST.

9: Református istentisztelet a Kávin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök. — 10: Egyházi zene és szentbeszéd a Belvárosi templomból. Szentbeszédet mond Marcell Mihály dr. pápai kamarás. — 12: Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12:10: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel: Berg Ottó karnagy. — 3:30: A „Tündérvásár” meseórája. — 4:40: Balázs Árpád magyar nótadélutánja, Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. — 6: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — 6:15: Hangjátékelőadás a Studióból „Melyiket a kilenc közül”. Jókai Mór karácsonyi novellájából írta: Bosin Endre. Rendezi Hegedűs Tibor. Személyek: Dávidka János, suszter — Rózsahegy Kálmán, Fuszujkáné, viceházmesterné — Vágóné Margit, Fekete úr, gazdag magánzó — Sugár Károly, Ferenc, Viola, Fruzsinka, Sándor, Péter, Pál, József, János, Déneske, Dávidka gyermekei. — 7: Operatételadás a Studióból. „Paganini” operetta három felvonásban. Zenéjét szerzte Lehar Ferenc. Az előadást rendezik Loránt Vilmos, a Városi Színház és Gyarmathy Sándor, a Studió rendezője. Az I. honvédelmi gyalogezred zenekarát Kerner Jenő vezényli. Személyek: Mária Anna Elza, — Lőrinczy Vilma, Felice herceg, a férje — Hajagos Károly, Pa-

ganini — Szedő Miklós, Barfucci, Impresszió — Sik Rezső, Hedouville gróf, tábornok — Kertész Kálmán, Pinpinelli márkí — Pallós János, De Laplace grófnő, udvarhölgy — Fekete Marcsa, Bella Giretti, operanékesnő — Lakatos Ilonka. — 10: Pontos időjelzés és sporteredmények Utána: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

KÜLFÖLD:

Bécs. 10:20: Orgonahangverseny. — 11: Zenekari hangverseny. — 3:30: Ifjúsági hangverseny. — 6:20: Kamarazene. — Breslau. 9:30: Reggeli hangverseny. — 11: Egyházi zene. — 12: Karácsonyi hangverseny. — 7: Strauss „A rózsalovag” operájának előadása. — Königsberg. 9: Egyházi zene. — 11:15: Délelőtti zene. — 3: E. Humperdinck hangjátékának előadása. — 5: Délutáni hangverseny. — 8: Operaelőadás. Utána tánczene. — Lipsze. 8:30: Orgonahangverseny. — 9: Egyházi zene. — 11:30: Karácsonyi hangverseny. — 4: Régi karácsonyi dalok, lantkísérettel. — 5: Vidám zene. — 8: Karácsonyi játék. — München. 10: Egyházi zene. — 11:30: Karácsonyi dalok. — 12: Katonazene. — 3: Kamarazene. — 6:05: Wagner „Lohengrin” operájának előadása. — 10:30: Könnvű zene. — Prága. 9: Egyházi zene. — 11: Matiné. — 12: Déli hangverseny. — 3: Smetana „a titok” vígoperájának előadása. — 7: Karácsonyi zene. — 7:30: A cseh filharmónikusok hangversenye. — 10:20: Szórakoztató zene. — 6:15: Kviwk-dobod srndlu empu

Szerda, december 26.
Budapest.

9:00: Hírek. 10:00: Egyházi zene a Budavári Koronázó főtemplomból. — Vavrincec M.: Karácsonyi mise. A magánzólamokat Pálffy Mária, Lóczy Hugó és Göllner János éneklék. Orgonán játsza Sárkány Sándor. Vezényel Polgár Vilmos karnagy. 11:30: Evangelikus istentisztelet a Bécsikaputéri templomból. Prédikál dr. Varsányi Mátyás lelkész. 12:35: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 12:40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Berg Ottó karnagy. 3:30: dr. Schmidt-Hoffer Gyula az Állami Ottónyagtermelő Intézet igazgatójának felolvasása: „A lépfene ellenő védekezéséről”. 4:15: Tarnay Alajos gyermekdélutánja. Közreműködnek: Báthy Anna, a Városi színház operanékesnője és a Szerző. Zongorán kíséri a Szerző. 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5:15: Rádió Szabad Egyetem. 1. „A mi mindennapi kenyerünk” dr. Soós Aladár egy. tan. előadása. 2. A Református Egyházi Kar karácsonyi énekeket ad elő. Vezényel dr. Lajtha László. 3. „A szürmokról”. Dr. Müller Vilmos főorvos. 6:25: Zenés vigjáték előadás a Studióból. 1. „Falu végén kurta korcsma”. Zenés jelenet. — Petőfi verséből jelenet a lakott Hevesi Sándor. Zenéjét szerzte Nádor Mihály. Személyek: Parni Berky Lily. I. legény Gőzon Gyula, II. legény Berki Károly, III. legény Teleki Sándor, Cimbalmos, egy erős hang, egy gyenge hang. 2. „Palóc a kávéházban”. Vidám jelenet. Irta Somlay Károly. Személyek: Pityera Bera Gőzon Gyula, Borecu, a felesége Berky Lily, A pincér Berky József. A kaszirosnő Horváth Éva. Laji prímás Somló István. Az előadást rendezik Gyarmathy Sándor, a Studió és Hegedűs Tibor, a Vig színház rendezője. Az előforduló dalokat Kurina Sim és cigányzenekara kíséri. 7:20: Az Operaház előadása szereplőinek közlése és tartalmának ismertetése. 7:30: Az Operaház „Turandot” előadása. 9:20: Újévetverseny és sporteredmények. 10:30: Pontos időjelzés. Utána Perlis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

KÜLFÖLD:

Bécs 10:20: Orgonahangverseny. — 11:00: A bécsi filharmónikusok hangversenye. 4:00: A bécsi népopera zenekarának hangversenye. 6:30: Kamarazene. 7:55: Paul Eusson álomjátéka. Utána könnvű estizene. — Boroszló. 9:15: Reggeli hangverseny. 11:00: Egyházi zene. 12:00: Déli hangverseny. 4:00: Délutáni hangverseny. 8:15: Népszerű hangverseny. 10:30: Tánczene. — Königsberg. 9:00: Egyházi zene. — 11:15: Délelőtti zene. 4:00: Zenekari hangverseny. 7:30: Fall Leó operatételének előadása. 10:30: Esti hangverseny. — Lipsze. 9:00: Egyházi zene. — 4:00: Olasz népdalok. 6:00: K. Zeller operatételének előadása. 9:00: Szórakoztató zene. 12:00: Éjjeli hangverseny. — München. 12:00: Déli hangverseny. 9:30: Újévetverseny. 8:10: Zenekari hangverseny. 10:45: Szórakoztató zene. — Prága. 9:00: Egyházi zene. 11:00: Matiné. 12:00: Déli hangverseny. 4:30: Karácsonyi dalok. 8:00: K. Moser. „Botleham” zenés játékának előadása. 10:30: Szórakoztató zene. — Varsó. 12:00: Szimfonikus hangverseny. 3:15: Lengyel népdalok és tánczene. 8:00: Dalok. 10:30: Tánczene.

Kolozsvár

modern fodrászata, speciális női hajvágás, ondulálás, hajfestés, mancur, Rózsa uca 3. szám.

Tüzfát hasábosan és aprítva,

porosz kőszent,

hazai szent,

bányakocszot nagyban és kicsiben

legolcsóbban szállít a

Faforgalmi Részv.-társaság

Telefon 156. szám

Salétrom-utca 5. szám

Aprított tüzfát zárt és leő mozott kocsikban szállítunk házhoz.

A fogság

Irla: Szalacsy Rácz Imre

Ki erre, ki arra, csak a magyar-nak nem volt hova a fejét lehajtsa. Messze, idegen országok könnyes kenyerét ették azok, kik a piros hajnal ébredését várták, de még ez a jobbik sors volt, mert ennél hitványul keservebb jutott a mozgalom lelkének, Rákóczi Ferencnek: a tömlőcs fogság. Beresényi uram és a többi, Polyák-országban csavargott hazátlanul és vártanak nagy csoda jöttére, hogy mégis jóra fordulhat még minden. Pedig a reménynek porcikája se maradhatott fenn, mert az kitől reményt vártak, a császár kosztján, keserves fogságnak fanyarú kenyere hűsölt a bécs-új helyi, szomorú emlékü börtönben, honnan a magyar urakat bitóra, vérpadra vitték még mindig.

Sok, rengeteg sok áldozatot követelt az a mindennél jobban szeretett föld, mit a rajongók utolsó lehelletig édes hazájuknak vallottak. Családok, vagyon és életet követelt a véráztatta föld és akadtak, kik adták a családot, a vágyont, az életet érte mindig.

Meghaltak szó nélkül, csak a lelkük sirt véres könnyet a megkor-bácsolt szívre. Olesó volt az élet és nem adtak a császáriak fülettel gombot se annak a javaiért, kinek hátamegett besapódott a bécs-új helyi börtön erős, pántos ajtaja. Ott már csak a fekete halál hajlatott gyászvirágot. Az élet, a jó vendő a falakon kívül maradt.

Megrendült a havas föld és az együttérzők lelkét összefacsarta, marcangolta a császári kétféjú sasnak gyilkos körme. Mint halálos utolsó sóhaj röpillt végig az országban a hír: Bécsúj helyen fogságba veletlen senyved a fejedelmek di-eső unokája, Rákóczi Ferenc. Aki tudott, futott s akinek maradtnia kellett, az meghúzta a bagariát hogy annyit se mert moccani, mint a gvenge szellőtől meghimbált falevél.

Meghalt a remény, mielőtt bim bóba szökkent volna.

A bécsúj helyi komor falak mögött, gondtól lehúzott fejével borult a szűkös cella dúrva asztalára Rákóczi Ferenc. Nem kellett soká tépelődnie ensorsa felett, hiszen tudta azt úgy is, hogy mi vár rá. Túlságosan gazdag volt, és fenségesen becsületes ahhoz, hogy halvány remény is táplálhatta volna kiszabadulását várván.

A börtön porkolábjai pedig kockát vetettek a várta-szobában a magyar kutva fejeére. Hitvány, apró pénzeket se tartottak az elfogott magyar fejével szemben.

Napok múlva a fűrészporos kosárba hull az a koponya, hogy tartanak rá félförintot! — tiltá kozott az őrség egyik káplárja, míg moeskos markában csörgette a piszkos kockákat.

— Allom én, de nem felet! Három forint ezüstben! — könyvökölt az asztalra egy forszobozt zsoldos, ki végig csavargotta az akkor-

európai országok minden sereg-állomását.

— Bolond vagy, Lajos! Ma is, mint mindig! — röhögött a káplár.

— Eb, aki bánja! — csörgette a szennyes asztalra a három ezüstöt a másik!

— Tégy még hozzá kettőt! és én tizet tartok az öttel szemben!

— All! Láttam én már csodákat! — dörmögött Lajos, ki francia volt származásra!

— Még áldomással is megtoldom! — és legurította a káplár a kockákat. Mohón olvasták össze a piszkos kockákon a szürkére szennyezett pontokat: hét pont talál tatott.

— Utolsó pénzem! Dupla, vagy semmi! nyúlt a francia a kockák után s némi várás után újra az asztalra terítette őket!

— Tizenegyet! — Az ebánya! — szisszent fel a káplár.

— Hej, ez nem gílt! — derült a francia bozontos pofája s podvás fogai elővicsorodtak tüskés bozontú bajusza alól.

— Mire döntsünk?

— Hét nap múlva eldől a magyar ügye! addig várjunk a sorsosztással. Áldomást pedig addig is fizethet, káplár uram!

— Mennydörgőset! Iszom magam, ha adnak! — de azért ellődította az egyik kézlőbálót zsoldost a közeli csapszékbe. És ittanak nagyokat az elfogott nem medve, de oroszlan bőrére. A francia pedig rágta kopott bajusza tüskéjét és vigyoron mosolygott: ő tudta, hogy miért!

A fogoly cellájában pedig ott párolgott a dúrva asztalon a hitvány étel. De hiába párolgott az, mert hozzá se nyúlt a fogoly. Tép-

te a gond a lelkét és kísértette nagyatyja véres szelleme, ki ugyan ebben a szobában várta annak idején a halált.

A főporkoláb hátul, az ajtó mellett köhintett egyet, tudtúl adván, hogy jelen van ő is. A fogoly fel se nézett, hiszen észre se vette a kellemetlenkedő porkolábot. Hol, de hol járt a fogolynak a lelke? Vaj' ki tudja azt! De nem, nem volt Bécsúj helyen a börtönben ekkor. A porkoláb elunta a várást, vállat rándított, aztán kiment s úgy dünnyögte magának:

— Bánja az ördög, ha nem eszel is! A cella előtt dupla istrázsák álltak s feszesen kihúzták magukat a főporkoláb előtt.

— El ne feledjétek be-be nézni hozzá! — adta ki a parancsot.

— Úgy ül a' mindig, mintha nem is élne!

— Csak el ne eméssze magát!

— Gyávább az annál!

— Csak vigyázn! Én ismerem a fajtaját! Suhanc legényke voltam, mikor ugyancsak itt őriztem a nagyapját! — dörmögött egy vén, gethes zsoldos.

— A cellába pedig senkit! Értitek? senkit! — és elesikorgott a köves folyosón a főporkoláb. Az istrázsák között pedig megindult a beszéd. Mindenki tudott valami érdekeseit a fogolyról:

— A leggazdagabb magyar.

— A féllábi zsebéből kitudná fizetni a felséges császárt!

— Hiszen éppég azért fogták el! A vagyonára fáj a foguk!

— Nem lesz annak semmi baja! Keresztania a császár! Kiszabadul ez, meglássátok! — adott más irányt a beszélőnek az egyik istrázsza aki ugyancsak francia volt. A többiek kételkedve néztek a különös közbeszólásra és hihetetlenül csóválták a fejüket.

— Hát akkor az én nyakam messék le, ha ez innen élve el megy! — húzta be a nyakát az

őreg zsoldos, aki még Zrinyi Pétert istrázsálta annak idején.

— Bolondok vagytok! — halkította a szót a francia. — Eppen ma hoztak Magyarországból száz-ezer arany forintot, meg még sok arany, ezüst márkát a válság fejében. A császár maga küldi haza, meglássátok. Azt se bánna, ha megszökne!

— Honnan vetted ezt a bolondságot? — húzta össze az őrség káplárja bozontos szemöldökét.

— Az egész Bécs erről beszél. A tanácsos urak, a tábornokok ugyan nem akarják! Szeretnék a birtokait, a sok kincsét, várait, de a császár nem bánja! Kolonies már régen is azt akarta, hogy elpusztuljon. Uri praktika ez csak! Mert ártatlan ez az ember! — És elhallgatott a francia, míg a zsebében megsimogatta a kapott aranyakat, mint aki jól végezte dolgát. Az őrség buta legénysége, úgy, ahogy, hitelt adott a hallott szavaknak, mintha az ellenkezőjét hallották volna. Nekik úgy is mindegy, csak a zsoldot adják, a többi az urak dolga. Az urak pedig még eddig mindig elintézték a maguk ügyét. Most se kell őket féltetni. Egyet, kettőt lenyakaznak, még mindig marad elég. Ámbátor, ki tudja?! Lehet, hogy a császár maga is fél már a hatalmas uraktól: aztán megszöketti csakugyan ezt a magyar urat, aki mióta itt van, hát vagy imádkozik vagy néz merően a cella részes ablakára. Még se lehet ez rossz ember! — Ilyeténképpen gondolkodott az őrség, mikor megjelent Lehmann Gottfried kapitány, az őrség parancsnoka és elbarancsolta a szigorú fogság cellája elől az istrázsákat.

— Ugy-e mondtam! — sunyított az oldalgó őrk között a francia. A kapitány után egy ifjú tisztcske ment apró csomaggal és hosszabb ideig időztek a cellában. Majd látta az egész őrség, hogy távozott a kapitány testvéröccse s az őrség újra a cella elé állt.

Ködös, sáros, novemberi délután volt és a bécsúj helyi börtönt egyre jobban benötte az őszi köd.

Másnap, november 8-án, császári parancs tűzött ki 10 000 forint vérdíjat a Rákóczi Ferenc fejére. Bécs kapuja előtt pedig kegyetlenül felnégyelték egy embert s darabokban aggatták bitóra: Lehmann Gottfried szenvedte el a kegyetlen halált, míg Rákóczi akkor már a felvidéken keresztül, Lengyelország felé járt.

Most vagy soha!

Soha többé olyan olcsón nem vásárolhat

férfi- és fiuruhát,

mint most

Gerőnél, Debrecen, Piac ucca 69. sz.

Festészet

Uri hölgyek

Észállítások
Montirozások

figyelmébe!

Szilágyi kézmunka üzlete, Széchenyi-u. 1.

Ujjonnan átalakítva és kibővíve, a legjobb *Gobelin, Persa, Smyrna, Kelim* és egyéb kézmunkákkal — és mindenféle anyagokkal

mérsékelt árak mellett

Áll rendelkezésre az igen tisztelt hölgyközönségnek Méltóztassanak meggyőződni vételkényszer nélkül.

Gépszurozás
és endizés

Díjtan o' talás kézmunkákra!

Plissé, gouvvré

Képkiallítás a Royalban

A leghirebb festők képei kerülnek eladásra! Melyek a felszámolás miatt álló budapesti EGGENBERGER műkereskedésből

minden elfogadható árért eladatnak!

Részletre is kaphatók!

Nagyobb belvárosi közönség

keres a Duna-Tisza közére, valamint a Tiszántúrra egy, a szakmában hosszabb idő óta működő, csakis elsőrangú referenciákkal bíró

képviselőt.

Ájánlatokat „Szakképzeti” jellegre a kiadóba.

Szerelem és bosszu müve volt a hajduhadházi kegyetlen gyilkosság

A gyilkos a torkát metszette át áldozatának, aki percek alatt elvérzett az országúton. — A csendőrség letartóztatta és megbilincselve Debrecenbe szállította a tettest.

A karácsonyi ünnepek szenzációt hoztak Hajduhadház közönségének. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel a Hajduhadház—Debreceni országúton vérbefagyva találtak Barta József hajduhadházi földmíves legényt. Segíteni már nem lehetett rajta, a gyorsan előhívott orvos már csak a beállott halált kosztálhatta. A vizsgálat a rejtelmes haláleset ügyében tüstént megindult és rövid pár óra alatt teljesen tisztázottak a hatóságok előtt a bűnügy előzményei, valamint részletei.

Barta József, aki a Pallagpusztához tartozó Fejes-telepen volt gazdasági cseléd, már évek óta udvarolt Vecsei Gizellának, egy hajduhadházi gazdálkodó szemrevéltő leányának. A fiu a leány tetszését is megnyerte és a fiatalok kb. egy évvel ezelőtt jegybe léptek.

Az eljegyzés után azonban megbomlott az egyetértés közöttük. A vőlegény ok nélkül féltékenykedett és ez sok keserű percet szerzett a leánynak. Eppen ezért már azon kezdett gondolkozni, hogy felbontja az eljegyzést. Erre kapóra jött az a bál, amelyet három héttel ezelőtt rendezett meg a hajduhadházi Polgári és Gazda-kör. Itten a tánc közben sulyosan kaptak össze, hogy Vecsei Gizella még ott a bálban kijelentette, hogy az eljegyzést felbontja és a gyűrűt is rögtön visszaadta Bartának. Egyben felkérte, hogy többet az életben ne is közeledjen hozzá.

Rögtön a bált követő napon megjelent a leánynál Szuma Mihály földmíves legény, aki ugyancsak a Fejes-telepen volt gazdasági cseléd. Most már ő kezdett naponta bejárni Hajduhadházra és mint komoly udvarló jelentkezett Vecsei Gizellánál. Barta József nem tett senki előtt semmiféle megjegyzést a dolog illetően való fordulására, de a sötét tekintetből, amellyel a Szuma Mihály lépteit kísérte, látni lehetett, hogy sötét terveket forgat az agyában.

A bosszura hamarosan eljött az alkalom. Két héttel ezelőtt nagy mulatság volt az egyik hajduhadházi kocsisban, amelyen résztvett a két vetélytárs is. Külön társaságban mulatott mindkettő, de mikor Szuma ugy éjjel után eltávozott, utánaeredt Barta is, és egy sötét pillantással maga után hívta néhány cimboráját. Mikor az után Szuma Mihály elhagyta a falut és a sötét éjszakában Pallag felé baktatott egymagában. Barta és társai odarohantak és ütlegelni kezdték. Talán sokkal sulyosabb befetése lett volna az esetnek — azonban a megtámadott legénynek sikerült magát az orvtámadók kezéből kiszabadítania és futásnak eredt. Beszaladt az országút mellett elterülő erdőbe és üldözői már nem tudták megtalálni.

Ezzel a támadással aztán végképen elmérgesedett a két legény közötti viszony és a régi barátságot halálos gyűlölet váltotta fel. Nem köszöntek többé egymásnak csak komor tekintetük mutatta, hogy milyen érzélemmel viseltetnek egymás irányában. Nem is kellett sok hozzá, hogy ez a gyűlölet gyilkosságban pattanjon ki.

Barta József hétfőn hajnalban Debrecenbe indult, hogy Karácsonyra ajándékokat vegyen hozzártatózójának. Alighogy elhagyta a tanyát, utána indult Szuma is. — Még szürkület volt, mikor Barta, akinek fogalma sem volt arról, hogy követik, Debrecen határába ért. A dermesztően hideg hajnalban egy lélek sem járt az országúton és ekkor Szuma elérkezettnek látta az időt sötét tervének végrehajtására. Futni kezdett Barta felé és pár pillanat alatt utól is érte.

Barta csak akkor vette észre vetélytársát, mikor az már mögötte volt. Hirtelen hátrafordult, és amikor Szuma elváltozott arcát megpillantotta, felhördült és a zsebéhez kapott. De már nem volt ideje a védekezésre. Szuma kezében bicska villant meg és a kés a következő szempillantásban keresztülmetszette a legény nyakát.

Barta megtántorodott és elvágódott a havon. Nyakából sugárban ömlött a vér, amely percek alatt megfestette a fehér országutat. A gyilkos egy darabig megmeredve nézte a hörgő áldozatot, aztán hátat fordított és mintha menekülni akarna a rémes látványtól, ingadozó léptekkel futni kezdett Hajduhadház felé. Hosszu kilométereken keresztül tartott ez a kétségbeesett futás, mígnem Szuma megérkezett Hadházra. Itt egyenesen a csendőrségre ment és jelentkezett. Őszintén bevallott mindent, mire a csendőrök őrizetbe vették.

A szerencsétlen áldozat egy félóra alatt elvérzett az országúton. Egy későbbben arra haladó szekér kocsisa talált rá. A kocsis egyik lován azonnal benyargalt Debrecenbe és orvost vitt ki a helyszínre. Az orvos azonban már csak a beállott halált konstatalhatta.

A hajduhadházi csendőrség telefonon jelentette az esetet a debreceni központi vizsgálóbírósnak. Preinészberger Jenő tanácselnök, központi vizsgálóbíró tegnap délután dr. Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértő kíséretében kintazott Hajduhadházra a boncolás megértése és a vizsgálat bevezetése végett.

A vizsgálóbíró az orvossal együtt már este visszaérkezett Debrecenbe. A délutáni folyamán sikerült a tényállást teljesen tisztázni, aminek alapján szándékos emberölés címén indul meg az eljárás a beshiális gyilkos ellen. — Szuma Mihályt különben tegnap a késő esti órákban erős csendőri fedezet megbilincselve szállította Debrecenbe az ügyészség fogházába.

SPORTHIREK

Mit csinál a Bocskay karácsonykor

A Bocskay görögországi szereplését hatalmas érdeklődés kíséri Debrecenben és bizony sok drukkernek fáj a szíve, hogy nem lehet ott kedvenc csapata mellett a napsütéses Hellásban.

A Bocskay csapata már szeretése-sen megérkezett Szalonik'be és kellemes utazás után a csapat valamennyi tagja a legjobb kondícióban van.

Hétfőn délután a csapat tisztelget a szaloniki magyar követségen, ahol a magyar ügyvivő meghívta a csapat tagjait és a vezetőséget a szent estére, akik így kellemesen töltötték el az ünnep estéjét.

Az első mérkőzését kedden, karácsony első napján játssza a Bocskay a Herakles csapata ellen.

Karácsony másodnapján is mérkőzik a Bocskay csapata, ellenfele ezúttal a PAOK csapata lesz.

A két karácsonyi mérkőzés után két pihenőnapja lesz a Bocskay csapatának és az egyik napon egy tengeri kirándulásra viszik a csapatot a vendéglátók az Egei tengerre.

A következő két mérkőzést 29. illetve 30-án játssza a Bocskay a SC ARES, illetve a szaloniki válogatott csapata ellen.

A mérkőzésekről kiküldött tudósítónk révén részletesen fogunk beszámolni.

A KLASZ évzáró tanácsulése.

A KLASZ tanácsa vasárnap délelőtt tartotta évzáró közgyűlést Ferenczy Károly elnöke alatt. A gyűlés egyik legfontosabb pontja a helyiség kérdése volt. Ugyanis az Arany Bika bérházrt. felmondotta a KLASZ helyiségét, új helyiséget keresett a KLASZ. Az új helyiség a mai naptól kezdődőleg már a Ferenc József ut. (Piac ucca) 34. szám alatt van. Vasárnap már a KLASZ tanácsulése is az új helyiségben folyt le.

Az évzáró tanácsulést Ferenczy Károly nyitotta meg. Mindjárt az első pont a helyiség kérdése volt. Elfogadták Kollman Ferenc ajánlatát, hogy a jelenlegi helyiséget vegyék ki. A továbbiak során a tanács köszönetet szavazott Kollman Ferenc társ-elnöknek és Szladek Alfréd főtitkárnak, akik sokat fáradoztak az új helyiség berendezése, valamint annak felkutatása körül.

Ezután a Dréhr-serleg mérkőzésekről számolt be Kollmann ügyvezető-elnök. Kifejtette, hogy egyrészt a nem-készültség, — másrészt a játékosok gyenge szereplése, továbbá a nviregházi játékosok kiválása okozta a kudarcot. Egyébként jelentést tett arról is, hogy a fiziotervos megvizsgálta a beteg játékosokat. Sipos és Guttmann valóban betegek voltak. Mitotav azonban, aki fel's utazott Budapestre nem volt olyan beteg hogy ne játszhatott volna. Mitotav ügyvát átteszik a fevelmi bizottsághoz az ügy kivizsgálása végett.

Szó volt még arról is, hogy hogyan lehet kötelezni az egyesületeket arra, hogy egymásnak és a szövetségnek

fennálló tartozásait kifizessék. — Ezzel kapcsolatban elhatározták, hogy az az egyesület, amely január 31-ig nem tesz eleget fizetési kötelezettségének, tartozása 25 százalékát tartozzák a KLASZ pénztárába befizetni a játékjog felfüggesztése mellett.

II. oszt. profi mérkőzés.

Husos—Turul 3:0 (2:0).

Osztrák bajnokság.

Hertha—Ausztria 1:0.

BKE korcsolyaversenye.

1000 m-es handicap juniorok részére: 1. Sebestyén 1 p 47.7. 2. Boros.

1500 m-es handicap, seniorok: — 1. Mérő. 2. Schneller. Az előny nélkül induló Eötvös 5-ik lett 2 p 34 mp-el, míg Kauser 10. helyen végzett.

Férfi műkorcsolyázó verseny: 1. Kertész. 2. Pataky.

Hölgy műkorcsolyázó verseny: 1. Szilassy Madin. 2. Lichtmann Lipi.

TURAERDMÉNYEK:

A BSE nagy győzelme Schneebergben BSE—SPF Lebesühlinger 07 Schneeberg 10:4 (3:3).

Újpest döntetlenül játszott Speziában

Újpest FC—Snezia 2:2 (0:0). Az első gólt a második félidő 8-ik percében Wetzler lövi, a 10 percben az olaszok egyenlítenek, sőt 5 perc múlva a vezetést is megszerzik. A 22 percben Auer kitör és egyenlít. A 40-ik percben 11-es. de Acht vadi Kornerarány 8:0 (3:0) az Újpest javára.

A 33-asok vereséggel kezdték olasz turájukat.

SS Ancona—Budai „33” 2:1 (1:1). Nagy hóvihárban kezdték el a játékot. Később jégesővel folytatódott a csapadék. Az olaszok vezetését Sziancsk egyenlíti ki, de az olaszok újból megszerezték a vezetést.

FUTBALLBÍRÓI TANFOLYAM.

A Bírák Testületének keletmagyarországi alosztálya, mint arról már megemlékeztünk bírótanfolyamot rendez. Mint értesülünk már is több tekintélyes debreceni sportember jelentkezett a tanfolyamra. A tanfolyammal kapcsolatosan a Testület a következő felhívást bocsátotta ki:

A Magyar Futballbírák Testülete Keletmagyarországi Alosztálya 1929. évi január havában egy új bírótanfolyamot szervez. Felhívjuk Debrecen régi sportembereit és a sportot kedvelőket, hogy erre a bírótanfolyamra minél nagyobb számban jelentkezzenek. A tanfolyam január hó közepe táján kezdődik el és hat hétig tart hetenként kétszer két-két órai előadással, az esti órákban, egy később közlendő helyen.

A tanfolyam végigvezeti hallgatóit a futballszabályok minden egyes részén, a hat hetes tanfolyam után írásbeli és elméleti vizsga következik és az itt sikerrel szereplők gyakorlati utra utasítottak. Vizsgadíj fejében 12 P 46 fillér fizetendő le. Jelentkezősek Pauló István Batthyányi-utca 22. sz. (vésnöki műintézet) eszközrendők.

Aruházunkat

megnagobbbitva átépítjük. Portálé és teljes üzletberendezés eladó.

Magyar Ruháipar

a Bika-szálló épületében.

Nem árusítok ki! Nem zárom be üz'etemem!

Mert

Nem ígérek meglepetést!

10 év óta

külön's előkészületek és hangzatos frázisok nélkül is

leolcsóbban

állandóan a legjobb bőrönd- és bőrdíszműárakat a

árusítom.

FEUERMANN bőröndös mester, Piac u. 26-28. (G. mhrinus Passa' e)

KÖZGAZDASÁG

— **Megszűnt a sertésvész.** Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy a város VIII. állategészségügyi körzetében (a város belterületéről délre eső az a terület, amelyet egyrésztől Debrecen—nagyföldi vasúti vonal, másrésztől a Debrecen—vámospécsi vasútvonal, illetve a Fancsika és a Pac erdőszékek határolnak) a sertésvést megszüntette nyilvánította. — Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy a város III. állategészségügyi körzetében (a Debrecen—hajdusoboszlói és a tiszafüredi vasútvonalak között elterülő Ondód határrészére) a sertésvést állati betegség megszünt.

Debreceni állatvásárok.

A hétfői állatvásárrban a lóvásárrban a felhajtás nagyon kevés volt. Ár kialakulásról beszélni sem lehetett. A szarvasmarha vásáron is kevés volt a felhajtás. A vágómarha 40—75 filléres áron kelt elősúlyban kilogrammonként. A szopósborjú 1—120 pengős áron kelt elősúlyban kilogrammonként.

Jármos ökör 600—900 pengő között mozgott páronként. Fejős tehén 200—640 pengő volt darabonként.

A sertéspiacon is kevesebb volt a felhajtás, mint szokott lenni. Az árak a múlt hetéhez hasonlóak.

VALUTÁK.

Angol font	27 95
Cseh korona	17 02
Dinár	10 06
Dollár	572 70
Francia frank	22 60
Lei	3 47
Lira	30 15
Német márka	136 90
Osztrák schilling	80 97
Svájc frank	110 72
Belga frank	79 90
Dár. korona	153 30
Hollandi forint	230 85
Lengyel zloty	64 40
Norvég korona	153 20
Spanyol peseta	93 55
Svéd korona	153 75

Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága.
69125—1928. C. szám.

Hirdetmény

Debrecen szab. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy a város VIII. állategészségügyi körzetében, (a város belterületéről délre eső az a terület, amelyet egyrészt Debrecen—nagyföldi vasúti vonal, másrésztől a Debrecen—vámospécsi vasútvonal, illetve a Fancsika és a Pac erdőszékek határolnak) a sertésvést megszüntette nyilvánította.

Debrecen, 1928. december hó 20.

Dr Vass Károly
városi tanácsnok.

Mimminger hőlámpák
Szent Anna-u. 10. Városi bérház.
Telefon 15-27.
Tartós villany omlótűz

A Debreceni Népszöveiségi Hitel-szövetkezet

mint a kisemberek bankja, Varga ucca 1. szám alatt, az 1929-ik év január hó elsején a XVII-ik évtársulatát nyitja meg, melybe vagyongyűjtés céljából heti legkisebb 50 fillér, vagy nagyobb összeg befizetéssel bárki beléphet és 3 év múlva tőkáját jóvelmező kamattal kapja vissza.

Elfogadunk rendes betéteket a legmagasabb kamatfizetésre s tagjainknak hosszabblejáratu kölcsönöket nyújtunk építkezésre is, kedvező havi törlesztésre.

Ajánljuk kedvelt 2 pengős üzlet-részeinket, melynek szelvényeit évi közgyűlésünk után megfelelő kamattal váltjuk be.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
IGAZGATÓSÁG.

Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága.
63150—1928. C. szám.

Hirdetmény

Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy a város III. állategészségügyi körzetében (a Debrecen—h. szoboszlói és a tiszafüredi vasútvonalak között elterülő Ondód határrészre) a sertésvést állati betegség megszünt.

Debrecen, 1928. december hó 20.

Dr Vass Károly
városi tanácsnok

Iparművész által készített faragott
háló és ebédlő
berendezés mérekei árban eladó.
FENYVESI bútorárúház
Kistemplomnál.

Könyvek kedvezményes áron a „Debreczen“ olvasóinak

Az alább felsorolt könyveket a „Debreczen“ olvasói kedvezményes áron, a rendes bolti ár feléért, sőt némelyiknél harmadáron kaphatják meg kiadóhivatalunkban: Debrecen, József kir. herceg utca 1.

Boda Katalin, hajdusági regény, írta Porcsalmy Gyula, a hajduböszörményi ref. leányiskola volt igazgatója.
A könyv ára 3 pengő 20 fillér helyett 1 pengő.

Dr. Ecsedi István: Hortobágyi pásztor és betyár nóták, 1 P. Ujból kapható.

Dr. Ecsedi István: Hortobágyi életrajzok, ára 1 P. Ujból kapható Debrecen 1845—1849 ben. (Történelmi tanulmány.) Írta dr. Szabó István. A könyv 2 pengő bolti ár helyett 1 pengő

Oldh Gábor: Léda hattyúja (regény) 4 pengő bolti ár helyett 80 fillér

Debreceni Kalauz, Debrecen város és a Hortobágy ismertetése írásban és képen. 176 oldalas könyv a város részletes térképével. Két pengő bolti ár helyett 1 pengő

A könyv átvételénél csupán az előbbi könyvszelvényt kell bemutatni, annak igazolására, hogy az illető a „Debreczen“ olvasója. Hangsúlyozzuk, hogy nem kell több szelvényt gyűjteni, csupán egyet kiadni a mai számból, amint az alant következik:

Könyv-szelvény

a „Debreczen“ olvasója számára

Ervényes: 1928. dec. 31-ig

Sodrony ágybetéte

legjobb minőségűt készít

Neumann Páterfia ucca 17

Nagy karácsonyi vásár ● **BAGI LAJOS** ●
rőtös és rövidáru kereskedő cégnél
Debrecen, Batthyányi utca 6

Alkalmos ajándék-tárgyak
Karácsonyi ocassió-árak!
Maradékok feltűnő olcsó áron!

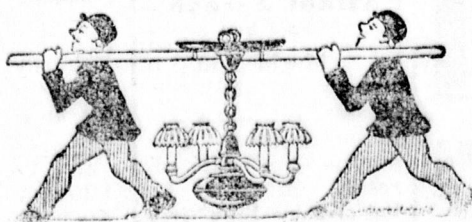
Vendéglősök, korcsmárosok!

figyelmébe ajánlom

Bagaméri terméssü telepi vegyes fűzboraimat

Eladom beszállítva hordótételekben!

Érdeklődni lehet Debreczeni András főerdőmérnök urnál, Debrecen Kossuth-utca 45. szám alatt.

Cs lárokat

legolcsóbb árban csakis a

Földvári-téle

csillárgyárban vásárolhat.

NIKKELEZ, ezüstöz minden színre ga vanizál. DEBRECEN,

Széchenyi ucca 55.

Köváry Miklós szücsmester
usán felszerelt raktárban állandóan nagy választékban kaphatók mindeleste szőrmék. A mai modern ruhák elkészítését, alakítását és javítását a legújés-szerűben állítja elő. **József kir. her. u. 3.** Közele a híre tőr. m. 111

Karácsonyra

csak hasznos ajándékot vegyen. Harisnyát, keztyűt, pullovert, nyakkendőt olcsón vásárolhat

Szabó Sándornál

Battyányi ucca 4. szám.

December 10—31-ig pénztári engedmény!

Weinstock Henrik

butorüzletében

elsőrangú műbutorok

kaphatók

Debrecen, Miklós u. 2.
előnyös feltételekkel.

Zongorát

készíték, hangolok, javítok, eladok és cserélek előnyös feltételek mellett

Rakovszky zongorakészítő
Péterfia ucca 42. szám.

Nagy karácsonyi vásár

női kalapokban.

Mélyen leszállított árak.

Schimmer Mórné Piac ucca 2. szám.

Hornyatsek István

üveg, porcellán és háztartási cikkek kereskedése

DEBRECEN, CSAPO-U. 1. sz.

Képeretek vágva, kész Blondel-brüsszeli keretek, ovál és sarkos kivitelben. Bő választék, olcsó áron.

Lombfűrész készletek

korcsolyák

legolcsóbban

Bészler Lajosnál

a csonkatorony mellett.

Karácsonyi borvásár

Az ünnepekre szükséges borait — **Molnár József szőlőgazdászától** **Bozskaikert** szerezheti be. Ujbórnak literje 60 fillér, az 6-bor literje 70 fillér. — Kíadható legkevesebb mennyiség 25 liter. — Kapható mindenkor.

Lengyel kelmefestő, vegytisztító, gőzmosó
Felvételi helye:

CSAPO UCCA 28.

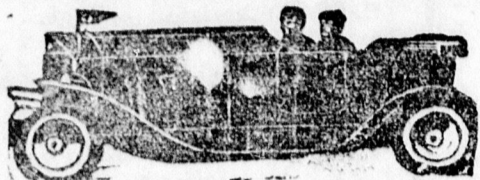
BATTHYANYI UCCA 1. SZ.

Butorkiállítás!

Ebédlők, hálók, konyha berendezések, hencserek nagy választékban: **részletfizetésre is kaphatók**

Lefkovits butorházban

Ref. Püspöki u. 1. szám. Hatvan ucca 1. szám

ELADÓ: Keveset használ
CORMICK gyorsteher
autó, Fiat, Opel, Buick
autók alkalmi aron.

PATAKY auto-garage Erz ébet-ucca 32 szám.

Benzin. olaj állomás. — Auto Zauber képviselő. — Telefon 12-52

Ne do álódz k a pénzével! Ne próbá kozzék másno! Hanem fordul on bizalommal

Record ruházati ipar üzletéhez, Csapó ucca 9.

a h o l
nagy karácsonyi vásárt
rendeztek.

Férfiing, gallér, nyakkendő, sapka, női és férfi szvetter, harisnya, kesztyű és gyermekruha nagyválasztékban. — Kérem a kirakatomat megtekinteni!

Karácsonyra gramofont, zongorát
és mindenféle hangszert legelőnyösebben szerezheti be
Szendró Sándor, Batthyányi ucca 22. sz.
Karácsonyi, művész és lánclemez újdonságok nagy választékban. Kérjen lemezjegyzéket. — Telefon 729. sz.
„His Master's Voice” gramofon és lemezek nagy raktára.

Mindenféle bel- és külföldi
szén, koks, to'ásbrikett
tüzipala és Berentei szén

Retorta bükkfaszén,
kicsinyben és nagyban, házhoz szállítva is

Gabányi Sándor utóda
Láng Miklós
Debrecen legrégebb cégénél a legolcsóbb napiáron beszerezhető. Csapó-u. 28. Telef. 4-49.

Miklós-u. 7. Sajtó ház

Debreceni Bankhoz
BÖSZÖRMÉNYI LÁSZLÓ
ÉS RANKAI GYULA.

KÖLCSÖNÖK: HAZAKRA,
FÖLDEKRE

olcsó kamat mellett értékük feléig
2-3 nap alatt folyósíttatnak.

ÉPÍTÉSI és
MEZŐGAZDASÁGI
kölcsonök

20-35 éves törlesztési kölcsonök.

PÉNZKIHELYE-
ZÉSEK

I. helyi betáblázásra.

Böszörményi László
OFB eng. INGATTANFORGALMI
IRODA.

HAZAK
FÖLDEK
BIRTOKOK

vétele és eladása
PARCELLAZÁSOK
BERLETKÖZVETÍTÉS

Százig való eladó ház, föld, melyek megvételéhez fele összeg elegendő. Az ingatlaniroda 8 év óta áll fenn.

Telefon 216. sz. m

Karácsonyra nagy árkedvezmény

Petrik Károly
rőfős- és rövidaru-
üzletében
SZENTANNAU.5 SZOLID ÉS SZABOTT ARAK.

Női és férfi esőernyők, maradékok, női és férfi bőrkezttyük rendkívül olcsó árban.

1 pár Ia. melirt harisnya —.69 P
1 pár tiszta gyapjúharisnya 3.45 P
1 mét. szép tennisz flanel —.98 P
1 mét. mosó műselyem 2.40 P

Pongrác Arpád mechanikai gépekkel felszerelt **asztalosüzeme**
Debrecen, Bárczy ucca 3. Telefon 6-49.

Készít mindennemű asztalos munkákat elsőrangú kivitelben, szolid árakért, valamint gépekkel bér munkákat. Kérjen árajánlatot!

APRÓHIRDETÉSEK

Egyedüli felvételi hely: József kir. herceg utca 1. Arany Bika épület. Egyszer fizet és két lap: a DEBRECZEN és TISZANTÓLI HIRLAP közli apróhirdetését. — Apróhirdetésekre telefonon felvilágosítást a 7-88. telefonszámunk alatt kaphat.

Levelezés

Megnősülne
keresztény gazdálkodó, ki nagyobb vagyonnal rendelkezik, csakis jó megjelenésű, fess leány jöhet számításba, vagy on nélkül is. Érdeklődni Ügynökség. — Batthyányi utca 13. sz. Az udvarban. 571

Házasságokat

legjobb körökben is közvetit. — Ügynökség, Batthyányi utca 13. sz. Udvarban. 572

Ref.

özvegy 50 éves nyugdíjas körjegyző két iskolás gyermek atyja, hozzáillő özvegyasszonyt keres feleségül, kinek háza és némi ingatlan vagyona van. Ajánlatokat „Anyá” jelígre a kiadóhivatalba. 415

Férjhez

menne egy 46 éves husiparosnő hozzáillő férfihez, némi segítségére lenne. Levelet „Öszinte” jelígre kérem a kiadóba. 564

Özvegy

ember szerelő, megismerkedne idősebb nővel házasság céljából lehet özvegy. „Cicero” jelígre a kiadóba. 562

Állást kereső férfiak

Egy
fiatalember keres pénzbeszedői vagy faraktárban alkalmazást, gyakorlatot. Desser Lajos, Hajduhadház. 315

Soffőr

hosszabb bizonyítvánnyal rendelkező, józan életű személy, autóra ajánlkozik. Cim a kiadóban. xx

Intelligens

nőtlen szerelő - soffőr nagy gyakorlattal jobb helyre személykoocsira állást keres, inas vagy irodaszolgái teendőket vállal. Jelíge „Még bízható”, kiadóhivatalba. 230

Raktárnoki

vagy irtóki állást keres katonaságtól leszerelt egyén. Cim a kiadóban. 351

Egy

konvenció kocsis fiával felvétetik. Erzsébet ucca 6. 676

Állást kereső nők

Megbízható
szerény, intelligens kisasszonyt, aki varrni tud 8 és 6 éves gyermekeim mellé keresek. Értekezni lehet „Arany Bika” trafikban az ünnepek után. 650

Intelligens német

kisasszony finom úri házhoz — gyermekek mellé ajánlkozik. Szíves ajánlatokat „Január” jelígre a kiadóba kérek. 649

Jó családból való
nő magános úrnál házzetónői állást keres — ugyanott komoly egyének bútorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 588

Intelligens

fiatal z. özvegy asszony üzletbe vagy pénz tárhoz, esetleg magános egyénhez házzetónőnek ajánlkozik. Jelíge „Anonimus” 582

Betöltendő állás nők részére

Szorgalmas
tanulóleányt felvesz a „Bubi” kalapszalonn, Csapó ucca 65. 25a

Házvezetőnőt

szerény munkabírót keres vidéki orvos családjá. Jelentkezni bizonyítvánnyal Adler, Hatvan ucca 13. emelet. — Ugyanott gyermektelen vidéki család részére szerény jó bizonyítvánnyal mindenféle felvétetik. 504

Hő- és sárcipőt

legtökéletesebben javítottban gummiüzem, — Piac ucca 9. a kapu alatt. 74a

Budapestre

fiatal párhoz megbízható mindenféle szakácsnő felvétetik Hatvan ucca 57. 604

Gyermekgondozóul
fél éves gyermek mellé délelőtti elfoglaltságra intelligens, komoly nőt keresek. Böszörményi út 15. sz. xx

Egy

mindenes szakácsnő felvétetik Péterfia 63. 580

Árvateányt

15-16 év körüli könnyű házzetendők végzésére keresek, kinek ruházatot és fizetést nyujtok. jövőjéről is gondoskodnék. Dr. Pfeiffer Józsefné, Pocsaj, Bihar megye. 521

Irodai

munkán kisegítőnek kis asszony felvétetik havi 40 P fizetéssel. Cim a kiadóban. 573

Szobaleányt

jó bizonyítvánnyal elsejére felveszek. Arany János utca 2. földszint 1. ajtó. 560

Varróda

feltétlen szolid, ingyenes tanulóleányokat felveszek. Fazekas Mihály utca 6. 613

Kifutó

lányt vagy fiút felvesszünk. Teleki 94. 553

Megbízható

főzni tudó bejárónőt keresek jó bizonyítvánnyal. Nyomatató u. 15. 667

Kisasszony

irodában fél vagy egész napra, előnyös feltételek mellett kerestetik: Hunyadi utca 8. Kereszt épületi iroda. Jelentkezhet szerdán is. 655

Házvezetőnőt

függetlent, ügyvest, fiállandó helyre felfogadok. Cim a kiadóban. 653

Egy komoly

jérváló nő, ki főzésben perfect 1-re 3 tagú családdhoz mindenféle szakácsnőnek felvétetik. — Jelentkezni csütörtök délelőtti 10-2. délután 5-7 Bika-bérház I. em. Gépészlakás mellett. xx

Megbízható

családos kocsis felvétetik tanvárra. Ugyanott 10 hold dinnésnek való föld lakással kiadó. Jelentkezhetni Deák Ferenc utca 5. 632

Jól főző

mindenes jó bizonyítvánnyal jelentkezzen Simonffy út 19-b. Január 1-re. 631

Rendszerető

feltétlen intelligens nő, aki szükség esetén bármely házimunkát elvégez. Azonnalra is jelentkezhetik. Bemutatókötés: Kulesár. — Kalvántéri üzlete. 614

Műhimző

tanulóleányokat fizetéssel beszedtetet. Műhimző szalon, Péterfia u. 76. szám. Ugyanott egy üllő adó. 529

Perfekt

főzőnő, hosszú bizonyítvánnyal, aki stoppolt. apróbb kézmunkát vállal, kis családdhoz kerestetik. Megkeresések reggel 10 óráig. Steinberger faraktár, Kisállomás. 213

Betöltendő állás férfiak részére

Faesztergályos
tanulónak egy fiu felvétetik. Könyves Tóth Antal, Rákóczi u. 14. szám. 675

Egy kovács tanuló felvétetik Juhász Béla kovács mesternél. — Agárdi-u. 7. 681

Jobb

megjelenésű házaspár házmesteri teendők elvégzésére azonnal felvétetik. Széchenyi-út 21. 670

Jómunkás
csizmadiaségédet keresek. Veres ucca 21. 672

Megbízható
szorgalmas kocsi bontkoztra felveszek. Simonffy ucca 59. 637

Asztalos tanuló
felvesz Kocsi István Csanó utca 11. 627

Vincellért,
kifogástalan szőlőmunkást, dolgozó családjával együtt — keresek gazdaságba — azonnali belépésre. — Cim: Békés Gyula, Széchenyi utca 21. sz. 595

Kertész,
aki a gyümölcsfák kezelését, konyha- és virágkerteteket egyaránt érti — keresek gazdaságba azonnali belépésre dolgozó fiával együtt. Cim: Békés Gyula, Széchenyi utca 21. 594

Házmeztér
keresek József kir. ucca 43. 534

Elektrotechnikai
műhelybe tanuló felvétetik. Parti Ferenc Hatvan u 58. 536

Bádógostanuló
fizetéssel felvétetik. — Szűcs András Csapó u. 74 sz. 552

Közreműködés
társ kerestetik, beteg ség miatt, a legjobb helyen. fő uccai fizet. — Bővebbet Piac u. 29 szám. Schwartznál 33 a

Perfekt
környelző és magyar-német levelező kereskedelmi vállalatok felvétetik. Irásbeli ajánlatok eddigi működés és fizetési igény megjelölésével. „Agilis” jelzéssel Debrecen kiadóhivataltól. Budapest 412

Asztalos tanuló
fizetéssel felveszek. — Szutor Mihály asztalos, Szoboszló-ut 2. szám 632

Ajánlat

I. rendű

tüzelőanyag beszerzés ügy porosz, mint hazai szerekben, valamint aprított tűzifában Háy Károly és Fia cégénél. 16. Zred kir. herceg utca 38. Iroda telefon: 276. Rak téri telefon 15 52. 44 a

Bor

hajdubagosi ó- és újbor hordó- és litertelekben eladó. Mester u. 17 sz alatt. 514

Fajalma

kézzel szedett, kis tételekben is kapható Szávay Gyula ucca 6. 502

Vaságyak,

mosdók, álló ruhafogasok, kálvhabvédők, össze csukható vaságyak, sodronyágvárbetétek, stb. olcsón készülnek Ottó Mihály vasbutorkészítőnél Rákóczi ucca 13. 523

Hó-
sárcipó javítást a legolcsóbban és a legjobban készíti Bodnár, Csabó ucca 68. 21 a

Karácsonyi
ajándéknak legszebb, legolcsóbb: „Anny” kalap. Öt pengőtől pазar választékban. Alakítás 3 pengőért. Győződjön meg Csapó u. 47. sz. alatt. 50a

Kitűnő
házikoszt bentékezésre és kihordásra kapható. Csapó ucca 19. keresztépület Albertnál. 385

Egy üveg
Furmint 2 P, 1 liter óbor kokadi 1 P, 1 kg kenyérliszt 30 fillér, 1 kg 0 liszt 38 fillér, 1 kg szalancukor 2 40 P. Glück esemegeüzlet, Péterfia u 76. 4 a

Női kalapok
karácsonvi árban 4 pengőtől, alakítások 2 pengőtől készülnek Turinónál Pocsirta 41. 8 a

Trágyát
ingyen elszállítatja a Műtrágyavár, Nap u. 23. Telefon 9-67. 6-29. 29 a

Karácsonyra
már most szerezzé be női kalapszükségletét. Alakításokat gyorsan eszközöl — „Bubi” kalapszalón. — Csapó-utca 65 sz. 25a

Király kávé
mégis a legjobbak! — Aromás, zamatos kávé. Király üzletében, a vezető elvált pörköltek. Dá- genföldi tér 11 sz 7 a

Káposzta,
savanyított, gyalult és fejes kapható Deutsch féle üzletekben. 16 a

Clórmentesen
nos gallérokat, fehérneműket Biró festő és tisztító műintézet, Bika- udvar 20 a

Sikerült
egyk legkiválóbb pesti férfi hölgyfodrászt — Debrecenbe lekötni Pá- rattanul szolid, olcsó árak mellett áll a hölgyközönség rendelkezésére a Carola Hölgyfodrász és Mani- eur Salonban. Iparka- mara épület. Iskola- gyermekeknek 50 fillér hajvágás. 1837

Berentel
szalotárjánál, tatari tojás- Erikett, szalon porosz szén és bányva koksiz — legolcsóbban II. tűzifa 3 80 P. Felvágva, szállítva Grünfeldnél, Csapó u. 16. Telefon 982. 6 a

Bor
5 liter vételnél új uradalmi faj, vegyes, nem savanyu 86 fillér ezerjő 1 pengő, faj vegyes óbor 1 pengő. Rizling óbor 130 fillér. Jóna János, Nyil u. 34. 471

Zongora
hangolást és javítást szakszerűen eszközöl, evezelőlap hívásra ugy helyben, mint vidékre házhoz megy. Takács hangszerész, Piac ucca 56 szám. 27 a

PAIKANYI, EGÉREI,
poloskát, svábhogarat szonnal írthat törvényesen védett kiváló minőségű írtészerrel. Nagyon olcsón kapható: Stern festéküzletében. Piac u. 10 szám. Bikkál szemben. Saját érdekekben érdeklődjen meg!

Máthé Endre
szerelőmester készíti központi légfűtést, vízvezeték, csatornázást, fűrdőberendezést és minden e szakmába vágó javításokat. Iroda és műhely Csapó ucca 24 sz. az udvarban. Telefon 3-21. 350

Soffőr-
vizsgára szakszerűen, műhelygyakorlattal csak Kiss gépműhely 18 év óta fennálló sofőriskolája készíti el. Ha hivatásos soffőr akar lenni, csak műhelygyakorlattal tanul. Erzsébet ucca 20. Telefon 9 01. 33 a

Bélyeggyűjtők!
Régi magyar, osztrák, mindenféle külföldi bélyeg olcsón kapható. — Poroszlav-ut 51. 1660

Kláravítás
beszerzési árban. — Műtán cégem csak kiválólag üvegezési és képkerekezési szakmával fog a jövőben foglalkozni, ezen üzletek megmagnyobbítására előlából az összes porcellán és üvegáruk hatóságilag eng. kiadására kerülnek Blattner Gyula üvegezési és képkerekezési vállalata. Ferenc József út 89 sz. (Royal szállóval szemben). 13 a

Bor
kifűnő zamatu, újítai liter vételnél 80 fillér. Dénesnél, Cegléd ucca 22 szám. 1 a

Porosz szén
szokott jó minőségben jmei kapható hazaszálítva, mászónként 7 pengőért; hazai szén 3 20 Rosenfeld Kálmán, Sár- átom ucca 12 és Hungária építő és tüzelőanyag telephén Salfáton ucca 3. szám. Telefon 674. 28 a

A legolcsóbb
tüzelőanyag, szagtalan kő- és salakmentes Berentel szén, mely a borsodi szének között a legjobb, házi tüzelésre kapható házhoz szállítva is, Gabányi Sándor utóda cégénél, Csapó ucca 28. szám. Telefon 4-49. sz. 13 a

AJÁNDÉKOKAT
karácsonyra ne vegyen még dr. Sebecz kerámiát kiállítását meg nem nézi a MANSZ dísztermében 15-23 ig 15 a

Zamatos
házi bor, tisztán kezelt erősen bakáros 120, 50 liternél házhoz szállított. Poroszlav-ut 51. Telefon 1636. 205

Ünnepekre
dísznótorokra kifűnő zamatos fajbor 80 fillér 5 liter vételnél a Grüttner-féle szőlőtelepen. Hosszúpályi kőves útnál. 1950

Zálogköcsönök
felváltunk mindenféle kereskedelmi áru és ékszerekre a legelőnyösebb feltételek mellett Zalogház, Hunyadi u. 14 szám. 36 a

Tűzifa,
tűgyfa, hűkkfa hasá bosan vagy felvágva, porosz kőszén, hazai szén házhoz szállítva legolcsóbban és legjobb minőségben kapható Bakkécz u. 18. Telefon 17 31. 285

Vágt ékszerész
készít javít. alakít áru- sít ékszer. aranyat, ezüstöt. órák. Piac ucca 69 szám. 17 a

Virágmez
kicsiben és nagyban kapható a Tiszántúli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezetenél, — Debrecen, Hunyadi ucca 5. 19a

Cipőjavítás
Kovácshez vigye, mert 3 pengőért Krunponból talpal, Werbőczy ucca 2 szám Hó és sárcipó legszébben javít. 12 a

Hó- és sárcipőjavítások
felelősség mellett készí- nek Villanverőre berendezett üzletben. Szan- dr. Deák Ferenc ucca 21 sz. 21 a

Könyvelést,
restanciák feldolgozását, mérlegek készítését olcsón vállalja okl. tanítónő, mérlegképes könyvelő. Miklós u. 17. 1619

BORGARNÉ RAK
porszóly foralok legolcsóbban Szabó József kárpitos, Varga ucca 1 szám. 7 a

Órákat,
ékszereket, karikagyű- jűt legolcsóbban ad és javít Varga ékszerüzlet. Mester ucca 12. 1731

Bor
jómínőségű, izletes 5 liter vételnél 80 fillér. Bum és likőrök legolcsóbban kaphatók — Angvalnál, Csapó ucca 35 szám. 256

Csillagokat
vált, legolcsóbb árban elad, alakítás és új színezést vállal: Földvári, Széchenyi u. 55. szám. 55 a

Berentel szén 3.60
haza szállítva. Koksiz, porosz szén, tűzifa kapható legolcsóbban — Schwartz, Agárdi u. 6. Telefon 12-04. 358

Varrógepek
javítást bármilyen rendszerűt szakszerűen készít Nagy műszerész. Simonffy u. 16. Telefon: 6 63. 3 c

Figyelem!
A mai naptól férfi cipő talpalás 3 50, női 3 P. Fejelés 8 P-től prima anyagból készül. Cziczó János, Piac u. 63. 42 a

Bor
eladó 25 literenként is, literje 85 fillér. Péterfia u. 52. Varróda. — Ugyanot tanulóleányok rövid tanulásra felvételnek. 379

Hatvanöt fillér
egy liter kifűnő bor, — Révi, Hatvan ucca végén, kisállomással szemben. 361

Bor eladás
sajtátermésű, tisztán- kezelt fajboraim literé- zését megkezdtem. Cse- repes ucca 5. Faragó 365

Minden 3 pengő 1
liter kifűnő tearum 50 fokos 3 pengő, min- denféle 50 fokos pálinkák 3 pengő. Kifűnő csészárkörte és más- fajta kifűnő likőrök literenként 3 pengő. — Révi, Debrecen, Hat- van ucca végén, Kis- állomással szemben. 362

Kifűnő
homoki zamatos bor, 1 20. Csapó ucca 27. sz. udvarban, Szathmári- nál. 359

Aluminium
edényvásár, két hétig Kovács Gyula vasüzle- tében. Minden darab két pengő. 35 a

Takarékfűtőhelyek
legyszerűbbtől a leg- drágéselbig, kiállításai tár- gyak alkalmi áron el- adók Kondia 15. 658

30 fillér
jómínőségű háza- kenyérliszt, Horváth lisztraktárában, Dégen- földi tér 1. szám. Fris- tengeri liszt állandóan kapható. Fűszerárak dísznőléshez leg- olcsóbban kaphatók. 1900

Figyelem!
Kifűnő zamatu rizling bor, kihordásra egy pengő, saját érdekében vegyen kóstóló Vadász kocsma, Varga ucca 35 szám. 256

Cipők
egységárak, női, férfi és gyermek, olcsó ki- árusításra, Fischer Menyhért, Hatvan ucca 1. szám, 22 a

Ugorka
savanyu, vizes, kimér- ve és 5 literes üvegek- ben a legolcsóbban be- szerezhető Lindenfeld- nél, Dégenfeldtér. Te- lefon 79. 43 a

Kézi munkát
jutányosan vállalok. — Cim a kiadóban. 628

Olcsó
cipő talpalások: férfi 3 20, női talpak kru- ponból 2 50. Megrendé- les és javítások olcsó árakban felelősség mel- lett, Tisztelettel Kovács, Eötvös ucca 37. 626

Finom
férfi inget varrni, javít- tani házhoz is megyek. Szilvássyné, Gázgyár u. 6. sz. 608

Mérlegjavítás
hitelesítéssel igen jutá- nyosan Gara'nál, Zsák- utca 11. Csokonai utcá- nál. Használt mérlegek vétele eladása. 617

Fehérneműt
javítani, varrni házhoz megyek. Csapó ucca 44. sz. 536

Egy
idős nő vagy férfi hol- tít való eltartását el- vállalom, némi vagyón- náért. Csillag utca 86. sz 2 alatt. 591

Tűzhelyek
készítését, javítását el- vállalja Jubász István, Virág utca 2. Kész tűz- helyek elkészítésén. 554

Szoboszlói
gyógyforrás viz megren- delhető Boldogfalva u. 2. 549

Zsiros hordók
Eresszék József mindenféle nagyságban legol- csóbban kaphatók Asz- talos István hordógyár- tásai telephén. Boldogfal- va ucca 3. Telefon 658. 550

Szabni
tanítok január hónap- ban. Bardócz női szabó Arany János u. 6. 671

Sertésvágást
elvéllaj hentesegéd. — Pocsirta u. 15. 638

Órajavítások
dr. rabia két pengőtől kiállításal. Fűszerek ké- szítése, javítása. Óra- üzlet, Csapó u. 12. — Cimra Hatvan. 647

Németül
tanít szillett német tan- tató gyors sikerrel, ol- csón. Dorabos 7. 645

Bútor
kéményfa és festett, — konyha berendezés ol- csón kapható Miklós 18. Asztalos tanuló felvétetik. 643

Figyelem
készített bútorokért új bútorokat adok. Szép festett bútorok állandó- an kaphatók. Hatvan 34. 659

Heneserek,
livánvok, matracok leg- olcsóbban kaphatók, javításokat elvállal — Balhvány ucca 7. No- vák György kárpitos. Tanuló felvétetik, 384

Kereslet

Két
intelligens leány korcsolyaparthert keres. Levelet „Piros rózsá” jeligére a kiadóba. 668

Felszólított
aki tölem a téglát megvette, sürgősen jelentkezék. Goldmann Külsővásártér 13. 656

Elvesztett
kávébarna színű fiatal magyar vizsla. Megtalálójára jutalomban részesül. Hajnal utca 7. 629

80.000 pengőig
keresek megbízom részére életképes ipari vállalatot vagy üzletet megvételre esetleg társulásra. Erdős főmérnök Simonffy utca 32. Telefon: 12.64. 577

Harmónium,
jókarban lévő harmóniumot megvételre keresek. Címét árajánlatot a Debrecen kiadóhivatalába kérek.

Használt,
de jókarban lévő harmóniumot keresek megvételre. Árajánlatokat és címet a „Debrecen” kiadóhivatalába „Harmónium” jeligére kérek.

Lakás kereslet

Clubhelyiséget
4-5 szobával keres — előkelő egyesület belterületen. Irásos ajánlatot leírással kiadóhivatalunkba kér — „Clubhelyiség” jeligére 32a

Kiadó lakás

Csinosan
butorozott szoba, modern épületben kiadó. Jutányos áron. Arany János ucca 56. (Sz.)

Szép
világos, padlós pinceszoba, konyha kiadó. Csapó ucca 44. 679

Pinceszoba
házimunkáért kiadó. Rákóczi u. 20. 677

Főtéren
2 szép szoba kiadó. Cím a kiadóban. 672

Egy
szoba, konyha, speiz kiadó. Sámsoni-ut 10. sz. 607

Két
szoba, konyha, speiz kiadó. Hatvan u. 50. sz. 644

Egy
uccai pincehelyiség — gyermektelen házaspárnak, esetleg raktárnak. Reáliskola u. 2. sz. alatt kiadó. 545

Modern
új épületben 1 uccai szoba, konyha kiadó. Pesti ucca 35. sz. 634

Kis családnak

udvari egy szoba, konyha azonnal kiadó. Darabos ucca 21. 541

Egy
szoba, konyha kiadó azonnal elfoglalható — Sámsoni-ut 9. Szoták. 440

Nagy József ucca 27.
egy szoba, konyha — kerttel kiadó azonnal. 538

Kiadó
február 1-re két szoba, konyha, speiz, fűskamara, egész udvar. — Dévai ucca 11. sz. 542

Kvartélyos
felvételik gyermektelen házaspárnál, Cserepes ucca 5. sz. hátulsó pincelakás. 531

Kiadó
egy szoba, konyha. — Homokkert, Kiss Áron ucca 4. 559

Kiadó
két uccai szoba mellék-helyiségekkel. Csokonai uccai négy. Bővebbet a hátulsó lakásban. — 547

Szoba,
konyha, speiz január 5-re kiadó. Simonffy u. 33. 568

Kiadó
egy udvari szoba az Újkerthben butorral vagy anélkül. Értekezni: Kut ucca 116. 569

Egy
udvari szoba, konyha, fűskamara kiadó január 1-re. Rákóczi u. 54. 556

Egy
kétszobás lakás kiadó. Meszena ucca 19. 622

Kiadó
egy szoba havi 9 pengőért. Irén ucca 3. sz. 615

Egyszobás
egyszerű lakás kiadó. Épületfa eladó. Libakert, Szegfű ucca 12 605

Három
szoba, előszoba, konyha és mellék helyiségekkel álló lakás kiadó. Csapó u. 59. 584

Kiadó
két szoba, előszoba — azonnal. Kazinczy ucca 12. 586

Ispotály ucca 7.
szám alatt ujonnan festett, azonnal beköltöztethető egy szoba, konyha kamarából álló lakás kiadó. Értekezni lehet Szent Anna ucca 4. alatt, háztulajdonosnál 663

Kiadó
jobb lakás szoba, konyha, kamara, villanyvilágítás. Diószegi ucca 10 Árpádtér. 574

Egy
nagy pinceszoba kiadó. Bercsényi u. 30. 651

Kiadó
szoba, konyha, speiz, fűskamara január 1-re. Csónak ucca 8. sz. 576

Kiadó
szoba, konyha lakás január 1-től. Bercsényi ucca 28. 593

Kiadó
egy tágas, alapincézett uccai szoba, konyha, fűskamarából álló lakás azonnalra. Nyil ucca 58. szám. 609

Kétszoba,
konyha, speizos lakás kiadó, Csillag ucca 47. szám. x

4 szobás
irodahelyiség kiadó — Simonffy ucca 1-a. II. emelet. Dr. Kenyeres. 487

Kiadó
2 szoba mellék-helyiségekkel, fürdőszobával. Ebédelőbutor és szőnyeg eladó. Darabos u. 50. 476

Egy
nagy szoba, konyha, kamara azonnal kiadó. Boldogkert, Egyetkert ucca 30. 346

Kiadók
egy és kétszobás lakások. Késes ucca 42. és 44. Tanoncokat fizetéssel szerződött — Vasbutorgyár. 515

Butorozott szoba

Központban
vizvezetékekkel, gázvezetékekkel felszerelt különbejárati szoba elegánsan butorozva — vagy anélkül, — fürdőszoba használatra kiadó. Telefon 961. 421

Különbejárati
uccai butorozott szoba január 1-re kiadó. — Rundi u. 6. 410

Egyetem
közvetlen egy uccai butorozott szoba kiadó két urnak. Cím a kiadóban. 377

Egy
butorozott szoba kiadó. Bundi ucca 15. sz. ötödik ajtó. 461

Központban
butorozott szoba kiadó. Püspöki palota, földszint 21. 517

Különbejárati
szoba villannyal, butorral vagy anélkül 15 óra 20 P-ért kiadó. Központtól 12 perc. Vénkert, Domokos Lajos u. 8. szám. s.

Butorozott
légfűtéses uccai szoba 2 — Személynek kiadó. Rika bérház, mozi udvar. félemelet 6. 578

Garsonnak
különbejárati uccai szoba butorozva azonnalra teljes ellátással kiadó. Meszena ucca 26 (félemelet).

Különbejárati
uccai butorozott szoba kiadó. Rákóczi u. 20. 678

Két
csinos ujonnan berendezett szoba terasszal együtt vagy külön kiadó. Erdősor 5-b. 579

Butorozott
szoba egy-két személynek, esetleg házaspárnak kiadó. Vendég ucca 78. III-ik ajtó. 669

Különbejárati
butorozott szoba azonnal kiadó. Pacsirta u. 12. 662

Különbejárati
butorozott szoba 2 ur embernek kiadó. Csapó ucca 19. Kleinné. 636

Butorozott
szoba egy-két személynek azonnal kiadó. — Varga u. 29. 630

Két
csinosan butorozott különbejárati szoba kiadó. Kossuth ucca 39. 641

Butorozott
szép különbejárati szoba 1-2 urnak kiadó. Hatvan ucca 2. 646

Különbejárati
uccai szoba csinosan butorozva kiadó. József király herceg ucca 8. 620

Butorozott
szoba kiadó. Széchenyi ucca 14. 621

Egy
uccai butorozott szoba előszobával kiadó. — Bethlen ucca 40. 624

Jobb
kvartélyos felvétetik 2 tagú családhoz. Virág ucca 2. 555

Uccai
szoba butorozva vagy butorozatlanul január 1-től kiadó. Eötvös u. 3. sz. alatt. 567

Üzlet, mőhely, raktár

Püspökladányban
Féjér Sándor-féle telephentes, üzempépes, tizenegyjáratú hengergőzmalom. olajmalommal, uri lakással örökösök jutányosan eladják. Bármikor átvehető özv. Fejérené, Püspökladány. 274

Kiadó
jobb üzlet, forgalmas helyen hentesnek vagy meszárosnak. Értekezni lehet Mezei Andrásné Dégenfeld tér 8. sz. Kenyeres vassátor. 625

Eladó
vagy kiadó, esetleg társul keresek egy szates üzlet berendezéssel, kedvezményes fizetési feltételekkel. Cegléd 18. 597

Kiadó
forgalmas helyen kovácsműhely, Bősörményi-ut 11-a. 665

Egy
szatócsüzlet berendezéssel és lakással azonnal kiadó. Szotyori telep 50. szám. 616

Kisebb
lakosztály iparos részére műhellyel külön kiadó. Károly Ferenc József út 21. sz. 613

Széchenyi-ut 31. sz.
alatt egy hentes-mészáros üzlet azonnal kiadó. Ugyanott egy trafik helyiség is kiadó. Értekezni helyben. 623

Alkalmi vétel!
Hajdudorogon egyedül álló jömenetelő könyv és papírkereskedéssel egybekötött illatszertáramat rendkívül olcsó áron eladom. Január elsején átvehető. Kis befektetés! Nagy jövedelem. Katona, Hajdunánás. 47a

Ipari
célokra alkalmas kisebb, nagyobb üzlet-helyiségek kiadók. — Goldmann, Külsővásártér 13. 657

Műhelynek
raktárnak forgalmas helyen nagy helyiség kiadó. Attila tér 2. 575

Üzlethelyiség
olcsón kiadó. Értekezni reggelenként Kinizsi 24. 543

Nagy
tímár műhely bármilyen ipari célra, esetleg raktárnak is azonnal kiadó. Wesselényi tér 7. 413

Eladó ingóság

Endlüzőgép
varrógépek eladók. — Széchenyi ucca 30. keresztépület. 666

Jókarban lévő
vaskályhák eladók. Török B. u. 1. 652

Egy gyalupad
szerszámmal, egy kézi-stráfkocsi eladó. Vargakert, Kerti u. 6. 540

Kályha
zemáncos folytonágó, kétsütős, vízmelegítő asztalkonyha eladó. Bősörményi út 22. 537

Minimax
eladó. Kigyó utca 16. 472

Ó-hor
bordótelekben — és a Wolafka telepen egy ház hely eladó. Értekezni Bethlen u. 33. 583

52-ös gőzeséplő
garnitúra teljes felszereléssel, cséplő matatósan is eladó. Gróf Tisza István u. 15. 570

Villanymotor
H P. 3 egész és 6 tizedes, egy vasállványú kör fűrészgép eladó. Pacsirta u. 19. 567

Klapka ucca 31.
sz. egy bunda eladó. 565

Egy
szép juhászbunda és bundának való bőrrök eladók. Cegléd ucca 4. szám. 363

Egy
jó varrógép eladó. Tócsokert, Nemes ucca 4. 389

Eladó
6 HP hűtőkörös magyar gazdasági cséplőpár. — Vargakert, K. Tóth u. 10. Szabó. 407

Gyapju szőnyeg
új, torontáli stílus 2 darab, egyenként 200 cm. hosszú és 120 cm. széles, olcsó áron, esetleg részletfizetés mellett is, megbízásból eladó. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u. 8. szám. 36-a

Legforgalmasabb
helyen lévő üzlethelyiség kiadó. Elfoglalható azonnal, avgy később is. Értekezni Ullmann R.-T. Piac ucca 69. sz. 371

Zsakett
alacsony termetre, teljesen jó állapotban eladó. Széchenyi u. 31. I. keresztépület mellett. xxx

Egy
használt gyalupad eladó. Székely u. 11. sz. 466

Alkalmi vétel!
Kittűnő karácsonyi ajándék, Cseley 80-60 cm. nagyságúra, olajba festett erdőrészelete, széles fekete keretben, — 200 pengőért eladó, esetleg részletre is. Megtekinthető Markó egyetemi Röntgen intézet. 301

Uri
jó kocsibunda eladó Kővárv szűcsnél. 558

Gázkályha
légfűtéses rendszerű gyorsan fűtő, kevés gázt fogyasztó, olcsón eladó. Halász, Simonvi út 2. 618

Eladó
két garnitúra cséplőgép teljes felszerelés jutányos áron. Mester utca 48. 589

Egy
nagy álló tükrös eladó. Hatvan ucca 57. 603

Egy
komplett háló, fehér garderoob szekrény és több bútor eladó. Faragó ucca 8. 549

Csinos szánkó
és egy nagy hamis kutya eladó. Bethlen-utca 68. 544

Jókarban
levő bútorok olcsón eladók. Cím a kiadóban. 648

Egy fél háló
eladó Eötvös ucca 9. sz. január 1-ig jutányosan. 640

Bor
kittűnő zamattú, kristály tiszta, több liter vételnél 80 fillér. Cegléd u. 5. Glóner. 606

Elsőrendű
ujlétaí bor, literenként egy pengő, Magoss u. 16. szám. 384

Gyöngyös
megbízás folytán kedvező fizetési feltételek mellett eladó, Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u 8 szám. 37-a

Udvari
helyiségek lakásnak, csendes műhelyeknek kiadók. Beththyány u 7. 416

Eladó ház

Eladó
István-ut 14. szám alatti ház, 3 szoba mellékkelhelyiségekkel, udvar istálló, gyümölcsös, 312 négyszögöl, beköltözhető. 532

Eladó
Ujkert, Lehel ucca 51. sz alatti szőlő, azonnal beköltözhető kétszobás lakással. Esetleg két parcellában (2 drb cca 400 négyszögöl). Kedvező fizetési feltételek. Felvilágosításokat nyújt: Berger, Piac ucca 72. sz. 551

Eladó
három uccára nyíló sarkház forgalmas helyen. Van rajta egy 16 év óta fentálló jó forgalmu pékség két kamencével, egy sütőház, egy kenyérelárusító üzlet, továbbá egy kisebb üzlethelyiség, egy nagy szoba, előszoba, két nyári konyha, egy kisebb szoba, két faskamara. Értekezni lehet a háztulajdonossal. Mester ucca 44. 585

Központban
ház eladó. Értekezni Hadházi ucca 23. 611

Eladó
ház, deszka éstéglá. — Trágyát adok szalmáért. Veres u. 19. 633

Az Attila-tér
közvetlen közelében egy családi ház eladó. Gazdálkodónak is nagyon alkalmas. Értekezni a máv. alkalmazottak házipfűtő szövetkezeténél (máv. kolónia) lehet. Telefon 16-67. sz. 407

Tócskert,
Margit ucca 16. jókarban lévő ház mellékkelhelyiségekkel eladó. 602

Eladó
a Timár ucca 25. számú ház, szép nagy telek, 11 rendbeli lakással. 599

Kistelek
családi ház eladó. — Csonka u. 16. sz. 593

Galló
Kinizsi ucca 14. számú ház sűrűsően eladó. — 539

Eladó
ház, ebédelőberendezéssel, szőnyeggel és vaságy. Darabos u. 50. 476

Alkalmi
vétel 2 uccára nyíló ház bevezetett tűzfűtővel olcsón megvehető, gazdálkodónak is alkalmas, sűrűsően eladó. Ugyanott tűzifa és szén kapható, 50 kilót hazaszállítok. Vendég ucca 45. 611

Eladó
Nyiracsád központjában ötszáz négyszögöles telken szép családi ház. Üzletnek, vendéglőnek, faterlepnek kiválóan alkalmas. Értekezhetni Rákóczi ucca 69. 566

Eladó
házak nagy választékban kaphatók a Nagy Lajos irodánál, Csapó ucca 56. Postával szemben. 661

Eladó
Alsójózsán egy cserépes épület, egy szoba, konyhából, gyümölcsös és szőlővel. Boros kaptafás. 395

Eladó
Móricz ucca 6. számú ház beköltözhető lakással. Istállóval. 348

Jánosy u. 55.
számú ház mélyen leszállított áron eladó. Böszörményi iroda, — Miklós u. 7. 587

Eladó föld

Eladó
föld 6% hold Ondód, Gaál dűlőben. Értekezni Teleki u. 53. 469

Házhelyek
Cecilia-telepnél nyíregyházi vasút mellett, Boeskyban állomásnál 1300 négyszögöl szőlő sok jól termő gyümölcs fával, 2 szoba, előszoba alapincézve mellékkelhelyiségekkel eladó. Értekezhetni Deák Ferenc ucca 13. ügyvédi iroda. 355

Eladó földek
nagy választékban kaphatók a Nagy Lajos irodánál, Csapó ucca 56. Postával szemben. 660

Eladó
7 hold tanyás föld a Mikepércsi utkaparóház mögött, 314. szám. 633

A tépel határban
Debrecen és Berettyófalva között, köves út mellett, autóbusszjárat mentén 63 magyar hold fekete buzatermő föld. 2 újonnan épült 20 méteres lakással eladó. — Érdeklődni lehet Árva László nagylétei lakosnál. 242

8 hold
földemet Halasi telepen ház helyeknek is alkalmas 12,000 pengőért eladom. Bővebbet dr. Falk ügyvédemnél, Miklós utca 33. délután. — Tulajdonos. 590

A szentgyörgyi
megállónál a Rákóczi-szőlőkertben 535 négy szögöl csemege szőlő, egyharmada pusztá föld 20 drb. termő gyümölcs fával eladó. Közelebbi megtudható özv. Kozma Jánosnál. Hajduhadház. Levélben. 563

Birtok bérlet

Birtok
bérbeadó 10 évre in- strukcióval. 8000 holdas. Csak komoly bér- bérlő urakkal tárgyalok. Pataky, Hunyadi utca 8. sz. 654

Eladó állatok

Eladó
2 darab kővér malac. Bercsényi u. 6. 426

Eladó
fiatal kővér sertés 120 kgr. Turi András utca 10. sz. 598

Szép
énekes kanári madarak kaphatók. DEMKE I. Barak 1. sz. 610

Eladó
egy darab 120 kilós kő- vér sertés. Kiss utca 9. szám. Mester utcai sorompónál. 427

Eladó
1 darab 120 kgr. zsír- sertés és 6 drb. 5 hetes kismalac. Szegényház- sor 32. szám. 581

Eladó
négy darab fiatal prima sertés 150, 160, 170 ki- lós, Honvédtemető utca 33. sz. 535

Eladó
fiatal zsírsertések. Ho- mok utca 11. 533

PARENTHESY
ingatlanokat értékesítő irodája O. F. B. által engedélyezve. Piac u. 63. sz. Telefon 5-64.

Eladó házak:
Miklós uccán családi ház.

Tisztviselő - telepen emeletes és földszintes házak.

Hunyadi és Deák Fe- rencen bérházak.

József kir. hercegen nagytelkű házak.

Simonyi-uton nagy- telkű urvilla.

Andrássy-ut a csa- ládi ház.

Vigkedvűn 5 lakásos bérház.

Ispotály uccán olcsó ház.

Arany Jánoson kom- fertos uri ház.

Böszörményi - uton 600 négyszögöles ingat- lan.

Széchenyi uccán csa- ládi ház.

Simonffy uccán csa- ládi ház.

Budai Ézsaiás uccán kis családi ház.

Csapó uccán nagy- telkű bérház.

Maróthy György uc- ca sarkán uriház.

Sinay Miklóson kis családi ház.

Szent Annán bérház és kis ház.

Nyil, Homok, Virág. Szépséglí uccán kis ol- csó házak.

Eladó földek:
Nyírségben 240, 150, Szerencsen 150, Fancsai- kán 45, Telétlenen 17, a város alatt 15, Ondó- don 8 és 4, Cserén 9, Ebesen 18, Halápon 25, Hosszupályi utfélen 51, Mikepércsen 20 és 2000 négyszögöles szőlős- kert lakással.

Eladó telkek:
Ferenc József-uton 600, 800, 1200 négy- szögöl, Poroszlajn 900, 1800, Andrásyn 300 négyszögöles, Borsovai uccán 2000 négyszögöl gyümölcsös.

Kiadó lakások:
Komlóssy-uton, Kos- suth uccán, Szent An- nán több rendbeli kom- fertos, 3-4 szobás.

Bérletek:
Hajdu, Szabolesban, Nádudvar mellett 24, 28, 50 holdas tanyás, Püspökladány mellett 150 holdas.

Keresek
családi és bérházakat, telkeket, földbirtokokat és bérleteket. Az ügyle- teket gyorsan és pontos- san bonyolítjuk.

Miklós uccán
ötszobás családirház minden modern kénye- lemmel, nagy kerttel eladó. Felvilágosítá- s ad dr. Sebestyén ügy- véd. Piac ucca 42, 41-a

MÁTE SÁNDOR
ny. m. kir. állampénz- tári tanácsos Országos Földbirtokrendező Bi- rósaótól engedélyezett ingatlan irodájának (Piac ucca 30.) hİRde- téssei:

Eladó házak:
Kétemeletes kitűnően épített bérház modern lakásokkal a város köz- pontján.

Emeletes házak Szent Anna, Kossuth, Fűvészkert, Csapó, Hatvan és Piac uccán.

Ötszobás családi ur- házak beköltözéssel — Széchenyi uccán, Arany János és Miklós uccán.

Kétszobás igen szép családi uriház parket- tes, termes szobákkal, beköltözéssel, istállóval, kerttel Hatvan ucca leg- szebb helyen.

Kereskedőknek rend- kívül alkalmas üzletes bérház Csapó ucca leg- forgalmasabb részén.

Értékes házak Beth- len uccán, József kirá- lyi herceg és Kazinczy uccán.

Rákóczi ucca 37. szá- mu nagytelkű ház ötszobás azonnali beköltözéssel.

Cegléd ucca 7. szá- mu többlakásos nagy- udvaru ház beköltözés- sel.

Egymalom ucca 9. számú ház üzletekkel és négyszobás lakással.

József királyi herceg ucca 41. számú ház 64 lakással.

Veres ucca 23. számú ház tizennyolcezer pen- gőért.

Pacsirta ucca 17. szá- mu ház tizenhatezeröt- száz pengőért.

Virág ucca 42. számú ház tizennégyezer pen- gőért.

Sarok ucca 12. szá- mu ház tizenhatezer pengőért.

Kinizsi ucca 90. szá- mu ház hatezer pengő- ért.

Jerikó ucca 20. szá- mu ház ötezer pengő- ért.

Eladó földek:
Nagvszepesen huszon kettőholdas tanyás bir- tok, Bellegelőn ötven- holdas tanvás birtok, Szováton százholdas. Iroda Piac ucca 30. 496

Házhelyek
Széchenyi uti 31. tel- kekkel kényelmes rész- letre eladók januártól. Árak emelkednek. Bő- vebbet Falk ügyvédem- nél, Miklós utca 33. dél- után. Ferency 591

Ondódon
iskola mellett 18 hold tanyás föld eladó. Er- tekezni Kigyó utca 19.

Apróhirdetést feladóknak
DECEMBER HÓNAPBAN
50 órát és 100 da- rab színházjegyet osztunk ki.
A mai napon apróhirdetés feladása alkalmából jutalmat kaptak a következők:
Órát kaptak:
Zseborát:
570. számú apróhirdetésre: Szabó Péter Homokkert, Grófi Fiska István-u 15.
616. számú apróhirdetésre: Klein Sándor Csapó-u. 19.
627. sz. Kaszás András, Csapó ucca 11.
Színházjegyeket kaptak:
619 659 590
számú apróhirdetés feladól.
Jutalom osztás minden nap!

6 darab
kis malac egyenként is eladó. Rakovszky u. 8. 431

Eladó
négy darab 11 hóna- pos sertés és uradalmi fajbor kisebb és na- gyobb mennyiségben. Erzsébet út 52. 639

Eladó
egy 120 kilós prima sertés István út 23. sz. 664

130 kilós
zsírsertés felerészben is eladó. Árpád tér 11. 619

Újévt
malacok kaphatók. Ki- gó utca 27. 600

10 darab
jóságra istálló kiadó. József kir. herceg u. 44. 420

Ingatlanforgalmi irodánk hirdetései

Eladó
Bagoson 50 holdas, Ondód Kádár-dűlőben 10 holdas, Vámospér- csi kövesut mentén 35 holdas tanyás birtok.

Könyvtár ezer re- génykötet boltiár felé- ért — negyedéért.

Villanymotor 0.81 HP Földvári-féle.

Városunk legrégibb kitűnő vendéglője le- endő vásárcsarnok kör- zetében.

Csodaolcsó kétszobás villa Hatvan uccái kert- legelejn 650 öles gyü- mölcsös.

Böszörményi iroda, Miklós u. 7. 398

DIENES JOZSEF.
ny. községi főjegyző.
Országos Földbírtok
rendező Biróság által
engedélyezett ingatlan
forgalmi és biztosítási
irodája:

Fűvészkeret utca 16. sz.
(Saját ház.)
Telefon: 14 98.

Eladó házak:
Simonvi úton 1600
négyzetméteres park és
kert, szép villával.
Komlóssy út legelő-
jén hatszobás úri la-
kás nagy kerttel.

Szegfü ucca 10. (Li-
bakert) 987 négyzetgö-
öl telek és ház.

100 000 pengőért: —
Hadházi ucca 27. sz.
Félemeletes ház, 25 la-
kással, havi 1.500 pengő
bérjévedelemmel.

100 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

64 000 pengőért Négy
kamarás nagy pékség
és fűszerüzlet, több la-
kással. Nyil ucca 73—
79 számok alatt.

60 000 pengőért: —
Nyugati ucca 48. sz.
cukorkagyár részvé-
nyekkel, berendezéssel,
háromszobás parkettes
fürdőszobás lakással.

50 000 pengőért Má-
tyus-téren nagy családi
ház.

Sámsoni úton nagy
üzletes ház.

45 000 pengőért: Te-
tellenen, községtől 1
kilométerre, köves ut
mellett, 25 hold igen
jó föld.

32 000 pengőért: Ve-
res ucca 5. Háromszobás,
alápincézett nagy épü-
let, több lakással, tágas
udvarral.

28 000 pengőért: Te-
leki ucca 19. Három-
szobás beköltözhető la-
kással, havi 210 pengő
bérjévedelemmel.

25 500 pengőért: —
Barna ucca 14. Hatla-
kásos ház, nagy pincé-
vel, háromszobás beköl-
tözhető lakással, 280
négyzetméteres telekkel.

25 000 pengőért: —
Erdős Lajos ucca 3. sz.
(Széchenyi-kert) Négy-
szobás, fürdőszobás
szép urilakás.

24 000 pengőért: —
Szív ucca 23. Részben
adómentes, öt lakásos,
gazdálkodónak is alkal-
mas ház.

22 000 pengőért: Ho-
nok ucca 7. Négylaká-
s alápincézett jó ház.

24 000 pengőért: —
Csaba ucca 10. Három-
szobás, nagy kerttel,
szép udvarral.

24 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

24 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

24 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

Széchenyi ut 30. Nagy
ház, 500 négyzetméteres tele-
kkel.

20 000 pengőért: —
Iótvösa ucca 70. Két uc-
cára nyíló jó, részben
adómentes ház.

19 000 pengőért: Ho-
mok ucca 61. Háromla-
kásos, új ház, három-
szobás beköltözhető la-
kással.

18 000 pengőért: —
Csonka uccán alápincé-
zett ház, két beköltöz-
hető lakással.

18 000 pengőért: Apa-
fy ucca 30. Több laká-
s és üzlethelyiséggel.

17 000 pengőért: —
Nyil ucca 94. Új, na-
gyon szép ház, két la-
kással.

16 500 pengőért: Lé-
tai-út 1. f. Három da-
rab kétszobás, egy
egyszobás, folyó éven
elszándott anyagokból
épült szép ház. Köves-
úton, villany bevezet-
ve. Kétfelől osztva i-
eladó.

16 000 pengőért: —
István ut 37. Kétszobás,
előszobás, üvegezett ve-
randás, azonnal elfog-
lalható lakóház, 1925
négyzetméteres kerttel.

10 000 pengőért: —
DMKE-hez pár percre,
Temető ucca 24. Jöme-
neteli koresma és fű-
szerüzlettel, beköltöz-
hető lakással. Kevés
pénzzel megvehető.

16 500 pengőért: Mal-
vin ucca 6. Négy laká-
s, üvegezett folyosós,
igen jó ház.

16 500 pengőért: Bi-
hari ucca 5. Egy hol-
das, parcellázható tele-
kkel, öt lakással és
gazdasági épületekkel,
szőlővel, gyümölcsös-
sel.

15 000 pengőért: Sza-
bó Kálmán ucca 41. sz.
Szép nagy ház, három-
szobás, tágas lakással.

14 000 pengőért: Vi-
ág ucca 15. alatt négy
lakásos, jól jövedelme-
ző ház.

14 000 pengőért: Rot-
her ucca 2. e. Három-
szobás berendezett für-
dőszobás, üvegezett ve-
randás, részben adó-
mentes ház.

14 000 pengőért: Ven-
tő ucca 79. Háromszo-
bás beköltözhető és 1
kétszobás lakással, 120
négyzetméteres telekkel.

14 000 pengőért: Ro-
ther ucca 10. Háromszo-
bás lakással, 120
négyzetméteres telekkel.

10 000 pengőért: —
Nagyállomás közelében
Gróf Leinigen ucca 6.
Új sarokház, két laká-
s, üvegezett verandá-
s, Villanyvilágítás, jó
kert, bekerített ud-
var.

10 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

10 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

10 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

10 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

ház alápincézett szép sa-
rokház, mélyfűrésű kut-
tal, csemegeszőlő és ce-
mes gyümölcsösökkel be-
ültetett nagy kerttel.

14 000 pengőért: Rá-
ó Gyula ucca 1. Há-
romszobás, alápincézett
lakással, 500 négyzetgö-
mter gyümölcsös és szőlő.

13 000 pengőért: Turi
András ucca 33. számú,
szép új üzletes ház, ven-
deglővel és fűszerüzlet.

12 000 pengőért: Kés-
ses ucca 76. számú fű-
szerüzlettel és négy la-
kással.

12 000 pengőért: Gróf
Tisza István ucca 10.
Háromszobás családi
ház, nagy kerttel.

11 000 pengőért: —
Vénkert, Sinay Miklós
ucca 14-b. Háromszo-
bás, előszobás lakóház,
pincével, 300 négyzetgö-
mter telekkel.

11 000 pengőért: Tor-
dai Gábor ucca 7. Vil-
lyamos közelében. Há-
romszobás lakással, s
nyári konyhával, istálló

al.
Péterfia uccához kö-
zel, Nyil ucca 37. sz.
jó ház négy lakással
jutányosan eladó.

10 000 pengőért: Gi-
zella ucca 5. Két laká-
s, nyári konyhával,
bekerített 300 négyzetgö-
mter gyümölcsös telek-
kel.

10 000 pengőért: Ár-
pád-tér 29. Három la-
kással, vízvezeték és
csatornával.

10 000 pengőért: Nyil
ucca 15. Három laká-
s, istállós, kocsiszín-
nel, 12 éves, igen jó
épülettel.

10 000 pengőért: —
Lehel ucca 19. Pala-
tós lakóház. Kétfelől
fizetési feltételek-
kel.

10 000 pengőért: Dé-
vai ucca 11-a) Kétszo-
bás, előszobás, jó laká-
s, 420 négyzetméteres
kerttel.

10 000 pengőért: Je-
likó ucca 33. Kétszobás
lakással, 637 négyzetgö-
mter szőlő és gyümölcsös-
sel.

10 000 pengőért: Ist-
ván út 31b). új adómen-
tes ház, 351 négyzetgö-
mter telekkel.

9 000 pengőért: Vén-
kert, Sinay Miklós ucca
42. számú ház, 330 négy-
zetméteres telekkel.

9 000 pengőért: Nyi-
ltelep, Beke ucca 24.
Háromszobás jó lakás

8 800 pengőért: Kere-
kes Géza ucca 23. Két
szobás, magas, adómen-
tes ház nagy telekkel.

8 000 pengőért: Sze-
remley ucca 11. Gaz-
dasági épületekkel, jó
kerttel, bekerített ud-
varral.

8 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

8 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

8 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

ház. Jókárban levő ma-
gas épület.

8 000 pengőért: Dé-
vai ucca 21. Kétszobás
lakással, nyári konyhá-
val, 400 négyzetméteres tele-
kkel.

8 000 pengőért: Léfal-
út 1. h. üzletes ház, há-
rom darab egyszoba, s
konyhas lakással.

7 500 pengőért: Mal-
vin ucca 7. Kétlakásos
ház, külön nyári kony-
hával.

7 200 pengőért: Ep-
eskert ucca 17. számú
kétszobás lakással, is-
tállós, 575 négyzetméteres
gyümölcsös kerttel.

7 000 pengőért: —
Köntösgáti iskolával —
szemben: Bellegelő
484. számú ház hat kis
lakással, nagy istállós-
val, 2575 négyzetméteres
földdel.

7 000 pengőért: —
Diófa ucca 35. Új,
adómentes ház, 300
négyzetméteres jó szőlő-
vel.

7 000 pengőért: Sze-
gényváros 30. Új, adó-
mentes ház, zárt folyo-
sóval.

7 000 pengőért: Sze-
der ucca 14. Kétszo-
bás adómentes ház.

5 500 pengőért: Di-
csőfi ucca 23. Kétszo-
bás sarokház, 300
négyzetméteres szép kert-
tel.

6 500 pengőért: —
Klapka ucca 7. Három
szobás lakás, külön
nyári konyhával.

6 500 pengőért: Ló-
nyai ucca 10. Négy da-
rab egyszobás, konyhas
lakással, 4500 pengővel
megvehető.

5 300 pengőért: Ké-
resztesi ucca 28. Egy-
szobás, konyhas, kama-
rás lakással, bizlalóval,
nagy telekkel.

4 000 pengőért: Dé-
vai ucca 1. Villanyhoz
pár perc, igen jó ház,
421 négyzetméteres szőlővel.

4 000 pengőért: Fe-
nyőfa ucca 17. (Katz-
telep.) Adómentes, új
ház.

4 000 pengőért: Pus-
kás-telep 21. Vajda féle
új, adómentes ház, két
lakással.

3 700 pengőért: Pus-
kás-telep 56. Szabó Józ-
sef féle új ház 250
négyzetméteres telekkel.

3 200 pengőért: Ráczó
Gyula ucca 4. számú
ház, 24 havi részletre.

3 000 pengőért: —
Köntösgáti iskola mel-
lett: Bellegelő 483
számú kétszobás lakó-
ház, istállós.

2 800 pengőért: Boz-
zai telep, Új ucca 19.
Háromszobás lakással,
jó kerttel, bekerített ud-
varral.

2 800 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

2 800 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

2 800 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

bás ház. Havi 80 pen-
gős részletre.

1 600 pengőért: Vá-
hídi villanyos közelé-
ben, Kovács ucca 15.
Új ház.

Vidéki házak:
16 000 pengőért: —
Nyirugosban 15 szobás
ház, gyógyszerüzlettel,
fűszerüzlettel, egy hol-
das telekkel.

14 000 pengőért: De-
recskén nagy üzletes
ház. Felepénzzel meg-
vehető.

Pest és Balaton kör-
nyékén kisebb-nagyobb
ingatlanok.

Házhelyek:
Erdősori és Poroszlai
úti villatelek, négyzetgö-
mterként 18 pengőért.

5200 pengőért: Csa-
ókertj állomás mel-
lett Kínizsi ucca 71.
számú 600 négyzetgö-
mter ház hely.

Poroszlai út 74. szá-
mú 1140 négyzetméteres
telek, egy, vagy több
darabban.

3 600 pengőért: Dió-
fa ucca 19. alatt, (Hat-
van uccai kert) 450
négyzetméteres telkek.

Rigó uccán 300 négy-
zetméteres telkek, 3—5
pengőig, 24 havi rész-
letre.

Déval ucca 1. alatt,
villanyhoz pár percre
300 négyzetméteres telkek,
szőlővel beültetve, 1500
pengőért, részletre.

1 400 pengőért: Ku-
czik telep 15. sz. 300
négyzetméteres parcella.

1 200 pengőért: Kon-
dor ucca 3. alatt 300
négyzetméteres telkek, —
gyümölcsfával beültet-
ve.

1 000 pengőért: Vá-
mospércsi út mentén,
331 négyzetméteres ház-
helyek, nemes gyümöl-
csösökkel, szőlővel, 24 ha-
vi kamatmentes rész-
etre.

Szőlők:
10 000 pengőért: —
Boeskaiban 1600 négy-
zetméteres szőlő, épület-
tel pincével, felszerelés-
sel.

9 000 pengőért: To-
kaiban, állomástól 15
percre 2 1/2 kat. hold jó
szőlő, borházzal és
teljes felszereléssel.

5 500 pengőért: Gyü-
mölcsös: Boldogk rt.
Borsosay ucca 16. és
19. számú 16 fű négy-
zetméteres lucernás, 120
darab gyümölcsfával.

Földek:
210 000 pengőért: —
Szatmárcsokében 350
magyar holdas tisz-
partti, legjobb minőségű
fűrtök.

60 000 pengőért: Kis-
ujszálláson 45 magyar
hold kitűnő karban le-
vő földterület.

60 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

60 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

60 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

60 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

60 000 pengőért: —
Központon emeletes, s
üzletes ház.

Nagyhodoson 85 m. hol-
das I. osztályu birtok,
szép tanyaépületekkel.
Teljes felszereléssel —
25 000 pengővel meg-
vehető.

46 000 pengőért: —
Nádudvaron 83 1/2 ma-
gyar holdas tanya-
birtok.

40 000 pengőért: Ha-
lápón, kövesut mellett,
35 kat. hold jó tanya-
birtok.

40 000 pengőért: Pa-
nászleken. Kovács Mi-
hály-féle 50 holdas
birtok, külön szőlőkkel
lucernással, kenderföld-
vel.

39 000 pengőért: Bán-
zon 33 holdas tanya-
birtok, köves úthoz kö-
zel, kedvező feltételek-
kel.

33 000 pengőért: Nyir-
mihályidiban 31 kat.
holdas birtok. Község
közepén négyholdas, —
kertészetre igen alkal-
mas helyiséggel. Fele-
pénzzel átvehető.

25 000 pengőért: —
Nyirábrányi vasúti ál-
lomás térségében 19
magyar holdas
birtok, 6 hold szőlő-
vel, 1 hold gyümölcsös-
sel, kétszobás lakással
és megfelelő gazdasági
épületekkel.

24 000 pengőért: Mi-
kole-szerencsi fővonal
mellett 30 magyar hold
I. osztályu feketeföldes
birtok.

21 000 pengőért: Bá-
rándon 18 1/2 kat. hol-
das tanya-
birtok. Vértessiget 48. alatt
15 kat. hold buzatermő
föld holdanként 900
pengőért.

8 000 pengőért: Mi-
korpércsi köves ut men-
tén 6 kat. hold fekete
föld, kevés kaszálóval.

Földbirtok:
Keresek kisebb-na-
gyobb birtokot Deb-
recen környékén és
szomszédos vármegyék-
ben. (Közvetítőket díja-
zok.)

Lakások és üzletek:
2—7 szobás lakások,
üzletek és műhelyek
bérbeadó.

Csápó ucca elején la-
kás, iroda, műhely és
istálló kiadó.

Parcellázásra:
ingatlanokat és szőlő-
területeket elvállalom

Pénzkölcsönt
ajánlok ingatlan 1 fe-
lébezésre, előnyös felté-
telek mellett.

Biztosítások
irodám utján a legked-
vezőbb feltételek mel-
lett köthetők.

Keresek:
eladó házakat, ház-
helyeket, kiadó laká-
sokat, eladó földet és
üzleteket